

ДЖИЙН УЛФ

СЯНКАТА НА ИНКВИЗИТОРА

БАРД

Ч

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА

ВСИЧКИ ПРАВА

НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ЗАПАЗЕНИ!

Никаква част от това издание
не може да бъде възпроизвеждана
под каквато и да е форма
и по какъвто и да е начин
без изричното
разрешение на ИК „БАРД“ ООД.

THE SHADOW OF THE TORTURER

GENE WOLFE

A Tom Doherty Associates Book

New York

© 1980 by Gene Wolfe

© Ивелин Иванов, преводач, 2001

© „Megachrom“ - Петър Христов, оформление на корицата, 2001

© ИК „БАРД“ ООД, 2001

ISBN 954-585-269-0

ДЖИЙН ЪЛФ

Сянката на

Инквизитора

ИК „БАРД“ 2001

Пред погледа ти векове
прелитат като мимолетен залез,
като бдение, което възвестява
края на нощта
миг преди изгрев слънце.

1.

ВЪЗКРЕСЕНИЕ И СМЪРТ

Струва ми се, че още тогава предусещах по някакъв начин какво ме очаква.
Заклучената, проядена от ръждата порта, между чийто пречки се виеха като
планински пътеки ивици речна мъгла, се е запечатала в съзнанието ми като символ
на моето изгнание. Ето защо трябва да отпочна своя разказ с последиците от онова
плуване, при което аз, Севериън, послушникът на инквизиторите, за малко не се
удавих.

- Стражът го няма - рече моят приятел Рош на Дрот, който вече се бе уверил в
това със собствените си очи.

Еата предложи неуверено да заобиколим отстрани. Момчето вдигна бледата си,
покрита с лунички ръка и посочи нагоре към виещата се хиляди стъпки стена, която

заобикаляше бедняшкия квартал, за да се извиси стремително чак до високата фасада на Цитаделата. Аз наистина щях да измина този път, но по-късно. Доста по-късно.

- И да опитаме да преминем през външното укрепление без пропуск? Веднага ще ни обалят на учителя Гурлойс.

- Но къде се е дянал стражът?

- Няма значение. - Дрот разтърси портата. - Еата, виж дали няма да можеш да се провреш между решетките.

Дрот беше нашият предводител. Еата пхна едната ръка и единия си крак между железните прътове, но веднага стана ясно, че няма да може да провере цялото си тяло от другата страна.

- Някой идва - прошепна Рош и Дрот изтегли Еата обратно.

Погледнах надолу по улицата. Фенерите се поклясаха сред приглушените от мъглата стъпки и гласове. Понечих да се скрия, но Рош ме хвана за ръката и каза:

- Чакай, виждам пики.

- Мислиш ли, че стражите се връщат?

Той поклати глава.

- Твърде много са.

- Поне дванайсетина мъже - каза Дрот.

Все още мокри от водите на Гиол, ние зачакахме. В дълбините на съзнанието ми, все още стоим там, зъзнеши в студа. Тъй както всичко нетленно се стреми към саморазрушение, онези мигове, които отпърво изглеждат мимолетни, се възраждат - не само в паметта ми, която в крайна сметка не губи нито един спомен, но също и в ударите на сърцето и настръхването на косата ми, подновявайки се точно както нашата империя възвръща всяка сутрин нявгашното си величие под пронизителните звуци на собствените си фанфари.

Доколкото можех да видя на жълтеникавата светлина на фенерите, мъжете нямаха брони, но както бе забелязал Дрот, освен пики, носеха тояги и брадвички. Техният предводител бе затъкнал на колана си дълъг, двуостър нож. Онова, което ме заинтригува повече, беше масивният ключ, окачен на врата му. На пръв поглед ми се стори, че не е изключено да пасне чудесно в ключалката на портата.

Малкият Еата закърши нервно ръце. Мъжът вдигна фенера на главата си.

- Откога чакаме да влезем вътре, добри ми човече -извика Дрот. Той беше най-висок измежду нас, но придаде на смуглото си лице смирено и почтително изражение.

- Не и преди зазоряване - промърмори дрезгаво предводителят. - По-добре си вървете у дома, млади люде.

- Добри ми човече, стражът трябваше да ни пусне, но го няма.

- Няма как да влезете през нощта. - Предводителят сложи ръка на дръжката на ножа си и направи крачка напред. За миг се изплаших, че знае кои сме.

Дрот отстъпи, а ние се скупчихме зад него.

- Кои сте вие, добри ми човече? Не сте войници.

- Доброволци сме - отвърна единият от мъжете. -Дошли сме да пазим мъртвите си.

- Тогава можете да ни пуснете.

Предводителят се извърна настрана.

- Никой няма да влезе освен нас.

Ключът му проскърца в ключалката и между крилата на портата се появи неголям процеп. Еата се стрелна през него, преди някой да успее да му попречи. Един от мъжете изруга и предводителят им, заедно с още двамина, хукнаха след момчето, но малкият беше твърде пъргав. Видяхме светлата коса и дрипавата му ризка да криволичат сред хлътналите бедняшки гробове малко преди да потънат в морето от надгробни плочи. Дрот се опита да го последва, но двамина от пазачите го

сграбчиха за ръцете.

- Трябва да го намерим. Няма да смутим покоя на мъртвите.

- Но защо искахте да влезете вътре? - попита един от доброволците.

- За да събираме билки - отвърна му Дрот. - Чираци лечители сме. Не искате ли болните да бъдат лекувани?

Доброволецът се втренчи в него. Мъжът с ключа бе пуснал фенера си, преди да хукне след Еата и сега фенерите бяха два. На мъждивата им светлина доброволецът изглеждаше доста глуповат и наивен. Мисля, че беше прост черноработник.

Дрот продължи:

- Сигурно знаеш, че някои билки трябва да бъдат събирани на лунна светлина от гробищна пръст, за да остане ненакърнена лековитата им сила. Скоро ще скове студ и ще затрие всичко, затуй учителите ни искат да попълнят запасите си за през зимата. Трима от тях ни уредиха да влезем тази вечер, а за онова момче се спазарих с баща му, за да ми помага.

- Няма да ви давам да сложите набраните билки.

Още се възхищавам на Дрот за находчивостта му.

- Първо ги събираме на връзки за изсушаване - рече невъзмутимо той.

И без дори да се поколебае, измъкна от джоба си връв.

- Ясно - промърмори доброволецът.

Двамата с Рош се приближихме до портата, а Дрот дори отстъпи малко.

- Ако няма да ни пуснете да си наберем билки, по-добре да си вървим. Пък и едва ли ще успеем да намерим момчето.

- Няма да успеете.

- Все пак - каза колебливо Дрот и ние влязохме вътре, следвани от доброволците. Някои мистици твърдят, че реалният свят е бил създаден от човешкия ум, а нашите съдби се управляват от измислени категории, в които обикновено включваме неопределени неща, по-слаби от нашите думи за тях. Онези нощ долових интуитивно този принцип, когато последният от доброволците затвори портата зад нас. Мъжът, с който Дрот бе говорил, каза:

- Отивам да бдя над гроба на майка си. И без друго пропиляхме толкова време.

Останалите смотолевиха нещо в знак на съгласие и групата се разпръсна - един фенер наляво, другият надясно. Ние поехме по централната алея, онази, по която винаги тръгвахме, за да стигнем до порутената част от стената на Цитаделата.

Моя орис, моя благословия и мой кръст е да не забравям нищо. Всяка подрънкваща брънка на веригата, всеки шепот на вятъра, всичко видяно, помириено и вкусено остава непроменено в паметта ми и макар да знам, че не с всички е така, не мога да си представя как би могло да бъде иначе - все едно да проспием неща, които стават кажи-речи под носа ти. Ето, онези няколко стъпала, които изкачихме, за да се озовем на белналата се пътека, сега изникват пред очите ми. Ставаше все по-студено. Нямахме светлина, а мъглата бе започнала да се разстила по бреговете на Гиол. Някакви птици, ношуващи на боровите и кипарисите, прелитаха неспокойно от клон на клон. Спомням си усещането за вкочанените ми ръце, просветването на фенера, поклащане се някъде напред, и как мъглата напои ризата ми с мириса на речна вода и острия мирис на прясно изкопана пръст. За малко не бях се удавил същия ден, след като се заплетох в подводните стъбла на лилиите, а нощта трябваше да сложи начало на моето възмъжаване.

После изтрещя изстрел. Лилава мъглата разцепи мрака като клин. Някъде до нас един от надгробните камъни се пропука и падна. После настана тишина, в която сякаш се разтвори всичко покрай мен. Затихахме се. В далечината се чува мъжки викове. Чух извънтяването на метал, срещнал каменна плоча, като че ли някой бе ударил с алебарда надгробен знак. Хукнах по пътека, която ми беше напълно непозната тясна лента, по която едва можеха да вървят рамо до рамо двама души, криволичеща

надолу към малка долчинка. В мъглата не можех да видя нищо друго освен мрачните силуети на мемориалите от двете ми страни. После пътеката изчезна. Все едно, че някой я бе изтеглил като килим изпод краката ми. Вероятно бях пропуснал някой от завоите. Хвърлих се встрани, за да избегна изникналия пред мен обелиск и се блъснах с пълна сила в някакъв мъж, облечен в черна върхна дреха.

Стори ми се непоклатим като дънер. Сблъсъкът ме повали на земята и ми изкара въздуха. Чух го да мърмори някакви проклетия, миг преди да доловя просъскването на изтеглено от канията острие.

- Какво беше това?

- Някой се блъсна в мен. Вече го няма, който и да е бил.

Продължих да лежа на земята, без да помръдвам.

- Запалете фенера - чу се женски глас.

Гласът прозвуча като крясък на чайка, но в него нямаше страх.

Мъжът, с когото току-що се бях сблъскал, отговори:

- Ще ни налетят като глутница диви кучета, мадам.

- И без друго скоро ще се появят, нали Водалус стреля.

- Изстрелът по-скоро ги е сплашил.

С интонация, която поради своята неопитност не можах веднага да разпозная като принадлежаща на екзалтиран, мъжът додаде:

- Трябваше да го взема със себе си. Ще ни е необходим срещу хора като тези.

Сега беше доста по-близо и миг по-късно, го видях през мъглата - висок, строен, гологлав, застанал до по-едрия мъж, с когото се бях сблъскал. Загърнат в черно, третата фигура очевидно беше на жена. Макар да бях останал без дъх и краката ми да бяха омекнали, аз все пак успях да се изтърколя зад постаментата на един паметник. След като се усетих в безопасност, отново надзърнах.

Очите ми започваха да привикват с полумрака. Вече можех да различа овалното лице на жената, както и да установя, че е висока почти колкото стройния мъж, когото бяха нарекли Водалус. Едрият мъжага беше изчезнал, но скоро чух гласа му.

- Още въже.

Стори ми се, че е на не повече от две-три стъпки от мястото, където бях паднал първоначално, но той самият бе изчезнал, като вода, изсипана в пясък. После видях нещо тъмно, трябва да е била шапката му, да помръдва до краката на стройния мъж и се досетих къде всъщност се бе дянал здравенякът - там явно имаше дупка и той се бе спуснал в нея.

- Как е тя? - попита жената.

- Свежа като цвете, мадам. Въобще не се е вмирисала. Нищо, за което да се притесняваме. - И той изскочи от дупката далеч по-чевръсто, отколкото можех да предположа. - Сега ми подайте единия край и хванете другия, сеньор. Ще я измъкнем като морков.

Жената каза нещо, което не можах да разбера, а стройният мъж ѝ отговори:

- Не е нужно да идваш, Теа. Какво ще си кажат другите, ако аз не поема никакъв риск?

Двамата със здравеняка се напънаха, изпъскаха и в краката им се появи нещо бяло. Двамата се наведоха, за да го вдигнат. В този миг мъглата се разнесе и един зеленикав лунен лъч освети тримата като с докосването на сияен магически жезъл. Пред тях лежеше трупът на жена. Тъмната ѝ коса се бе разпиляла в безпорядък върху бледото лице. Беше облечена с дълга рокля от някаква светла материя.

- Видяхте ли! - възкликна мъжагата. - Точно както ви казах, сеньор. Мадам, обзалагам се, че ѝ няма нищо. Сега трябва само да я прехвърлим през стената. Последната му дума се сля с нечий вик. Трима от доброволците се задаваха по пътеката.

- Задръжте ги, сеньор - изпъска едрият мъж, докато мятеше тялото на ралото си. -

Аз ще се погрижа за останалото и ще отведа мадам в безопасност.

- Вземи го - каза Водалус.

Луната се отрази в дулото на пистолет.

Едрият мъж ахна при вида му.

- Никога не съм използвал нещо такова, сеньор...

- Вземи го, може да ти потрябва. - Водалус се наведе и когато се изправи, държеше нещо, подобно на тояга. Последва звук от търкането на метал в дърво и в ръката на Водалус проблесна дълго острие.

Без да се колебае нито за миг, жената грабна пистолета от здравеняка и двамата отстъпиха заднешком в мъглата.

Доброволците се поколебаха за миг. После единият мина вдясно, другият вляво, а третият остана в центъра, за да могат да атакуват едновременно от три страни. Мъжът, който остана на пътеката, посипана сякаш с натрошени кости, стискаше пика, а другият имаше бравда.

Третият се оказа предводителят на доброволците, който бе говорил с Дрот при портата.

- Кой си ти? - извика той на Водалус. И каква сила, в името на Еребус, ти дава правото да идваш тук и да оскверняваш гробовете?

Водалус не му отговори, но върхът на меча му фиксира тримата един по един като око на хищник.

- Трима сме, ще се справим с него - изръмжа предводителят.

Въпреки това тримата запристъпваха колебливо и още преди да успеят да се приближат достатъчно, Водалус скочи към тях. Видях как острието му просветна на бледата светлина и чух как срещна върха на пиката с металическо проскърцване, като че ли стоманена змия се размърда в железен пън. Собственикът на пиката извика и отскочи назад. Водалус също чевръсто отстъпи, вероятно за да не позволи на някой от другите да му мине в гръб, после изглежда изгуби равновесие и падна. Всичко това ставаше в призрачна мъгла. Видях всичко, но през повечето време едва различавах силуетите на мъжете. Нещо в това, което се разиграваше пред мен, дълбоко ме трогна. Може би искреното желание на Водалус да умре, но да спаси жената. Възхитих се на смелостта му. Много пъти след това, застанал върху паянтовата платформа в центъра на някое търговско селище, с Терминус Ест, опрян пред мен, и нещастника, коленичил в краката ми, долавях съскащата омраза на тълпата и още по-неприятното възхищение на онези, които намират сатанинска наслада в чуждите страдания и смърт, спомнях си за Водалус, вдигах острието и почти си представях, че нанасям удара си заради него.

Той се препъна, както споменах. За миг ми се стори, че животът ми се слива с неговия.

Мъжът с бравдата отстъпи, а предводителят им протегна дългия си нож и направи крачка напред. Вече се бях изправил и следях схватката иззад рамото на надгробния ангел. Видях как ножът политна надолу, Водалус се претърколи встрани и оръжието потъна до дръжката в пръстта само на педя от тялото му. Той се опита да замахне с меча си, но не можа да намери опора, за да го стори. Предводителят на доброволците вместо да отстъпи, заряза ножа и се вкопчи в него. Двата бяха на ръба на изровения гроб. Вероятно Водалус се бе препънал в купчината прясна изкопана пръст.

Вторият доброволец вдигна бравдата си, после се поколеба. Предводителят им беше много близо. Той ги заобиколи, за да си осигури възможност за удар, докато накрая се озова на не повече от крачка от мястото, където се бях скрил. В този миг Водалус измъкна ножа от пръстта и го заби в гърлото на противника си. Бравдата се вдигна за удар. Тогава аз сграбчих дръжката ѝ, без дори да се замисля, и за миг се озовавах в центъра на схватката.

Най-неочаквано всичко приключи. Доброволецът, чието смъртоносно оръжие бях възспрял, беше мъртъв. Предводителят на доброволците се гърчеше в краката ни. Третият мъж беше изчезнал, а пиката му лежеше на пътеката. Водалус измъкна от тревата черната, подобна на обгорено дърво кания, и прибра меча си в нея.

- Кой си ти?

- Севериън. Инквизитор съм. Всъщност съм послушник на инквизиторите, сеньор. От Ордена на търсещите истина и покаяние.

- Вземи. - Той сложи нещо в дланта ми.

Беше малка монета, толкова гладка, че отначало ми се стори омазнена. Стиснах я в юмрука си и не помръднах от ръба на гроба, докато той се отдалечаваше в мрака. Мъглата го погълна и няколко мига по-късно над главата ми се разнесе свистенето на сребрист летателен апарат, заострен като наконечника на стрела.

Ножът бе изпаднал от гърлото на мъртвеца. Може би той го бе измъкнал сам в агонията си. Когато се наведох, за да го взема, открих, че монетата е все още в ръката ми и я пуснах в джоба си.

Ние смятаме, че сами създаваме символите. Истината е, че те създават нас. Ние сме техни творения, оформени под натиска на тяхното твърдо, съзидателно острие. След като положат клетва, войниците получават монета - асими с гравирания профил на Самодържеца. Приемат ли тази монета, те приемат задълженията и бремето на воинския живот. От този миг нататък те са войници, макар все още да не могат да боравят с оръжие. Тогава не знаех това. Напълно погрешно е убеждението, че ни влияят само неща, за които знаем предварително. Да вярваш в нещо подобно, е като да вярваш в най-долнопробната и основана на суеверия магия. Бъдещият магьосник вярва в силата на чистото познание. Хората на логиката смятат, че нещата действат или от само себе си, или въобще не действат.

И тъй, когато пуснах монетата в джоба си, аз не знаех нищо за догмите на движението, оглавявано от Водалус, но много скоро ги узнах, защото те се носеха във въздуха. Точно като него и аз мразех сегашната деспотична форма на държавно устройство, но няхах и най-малка представа какво управление би могло да я замести. Точно като него презирах екзалтираните, които вместо да възстанат срещу Самодържеца, му обричаха най-красивите от дъщерите си чрез церемониално наложничество. Като него мразех простолудията заради разхайтеността и безцелния му живот. Измежду моралните ценности, които ми бе втъпявал учителят Малрубиус (той все още беше наставник на послушниците през моите момчешки години), и онези, които учителят Палемон продължаваше да ми набива в главата, аз приемах само една - верността към братството. В едно се оказах прав - можех съвсем спокойно да служа на Водалус и да продължавам да бъда инквизитор, точно както бях го почувствал тогава. Ето така започна за мен онова дълго пътуване, благодарение на което се озовах на трона.

2.

СЕВЕРИЪН

Спомените ме гнетят. Тъй като съм израснал сред инквизиторите, аз не познавам майка си, нито баща си. Никой от моите побратими послушници не познава родителите си. От време на време, особено с идването на зимните студове, пред Вратата на смъртниците се събират всевъзможни отрепки, които молят да бъдат приети в нашето древно братство. Те често забавляват вратаря, с невероятните изтезания, на които са готови да подложат някого, за да заслужат подслон и храна. Обикновено носят животни, на които демонстрират своите „умения“. Всички биват отпратени. Традициите, идващи от незапомнени времена и поддържани неизменно от величавото минало на братството чак до днешните дни на упадък,

забраняват набирането на нови ученици по този начин. Дори във времената, за които пиша, когато братството разполагаше само с двама учители и малобройна група от пътуващи инквизитори, тези традиции бяха смятани за свещени.

Не съм забравил нищо, като се започне от най-ранните ми спомени. В съзнанието ми изплува картината как събирам камъчета в Стария двор. Това място е разположено на югозапад от Кулата на вещиците и е разделено от Великия двор. Голямата стена, която нашето братство трябва да отбранява, беше започнала да се руши още тогава. В нея имаше един широк процеп между Червената кула и Мечата кула, където се катерех по падналите плочи, за да гледам отвъд некропола - Града на мъртвите, или казано по-просто гробището, разположено по близкия склон на Хълма на цитаделата.

Когато поотраснах, всичките ми игри протичаха там. Криволичещите алеи се охраняваха през деня, но стражите бяха по-загрижени за пресните гробове в по-ниската част и тъй като знаеха, че принадлежим към Ордена на инквизиторите, рядко намираха кураж да ни прогонят от потайните ни места в кипарисовите горички.

Твърди се, че нашият некропол е най-старият в Несус. Това, разбира се, не е вярно. От друга страна самото твърдение говори, че некрополът е наистина древен, макар самодръжците да не са били погребвани там, дори когато Цитаделата е била тяхна крепост. По онова време великите династии полагали своите многобройни мъртъвци в параклиси в собствените им имения. Благородниците и градските първенци предпочитат по-високите части на склона, близо до стената на Цитаделата, а простите хорица биват погребвани под тях, чак до най-ниските парцели, които граничат с крайните бедняшки квартали покрай Гиол. Като момче никога не слизах толкова далеч сам.

Винаги бяхме трима - Дрот, Рош и аз. По-късно и Еата, от следващия набор послушници. Нито един от нас не беше роден сред инквизиторите, защото никой не се ражда сред тях. Говори се, че в древни времена в братството е имало мъже и жени и че техните синове и дъщери са били въвеждани в тайнствата на ордена, както сега това става в гилдиите на златарите, майсторите на лампи и много други. Но Имар Праведния, след като разбрал колко жестоки могат да бъдат жените и колко често си позволяват да надвишават въздаденото от самия него наказание, повелил братството на инквизиторите да се състои само от мъже.

Оттогава насетне нашите редици се попълват единствено от децата на онези, които попадат в нашите ръце. Мъжките отрочета биват отглеждани като наши собствени. В кулата Матачин има метална гредка с шипове, която се подава от ниша в стената на височината на човешките слабини. Когато ни изпратят някоя жена в последните дни преди раждането, ние я отваряме и ако бебето оживее и е момче, поемаме грижите за него. Майките изпращаме на вещиците. Така е от царуването на Имар та чак до наши дни, вече много, много векове наред.

Затова никой от нас не знае потеклото си. Всеки би искал да произхожда от род на екзалтирани и наистина не малко отрочета с благородническа кръв попадат в нашето братство. Като момче всеки послушник си създава свои собствени представи за произхода си и всички до един разпитват неуморно нашите по-възрастни пътуващи братя, но те, потиснати от собствената си участ, говорят твърде малко. В годината, за която разказвам, Еата, убеден, че е потомък на един от великите северни кланове, беше изрисувал герба му на стената до леглото си.

Що се отнася до мен, аз си бях самоприписал медния герб, поставен над входа на един от мавзолеите. На него беше изобразен изригващ над водната повърхност гейзер с волант - летящ кораб до него, и роза най-отдолу. Вратата на мавзолея беше разбита отдавна и на пода лежах два празни саркофага. Други три, твърде

тежки, за да успее да ги помръдна, си стояха все още непокътнати в ниша в стената. Но не затворените или пък отворените саркофази правеха това място толкова примамливо за мен, макар да обичах да си почивам върху онова, което бе останало от меката им, избеляла тапицерия. Усещането се дължеше по-скоро на малките размери на помещението, на мрачните, зидани стени, на тясното прозорче с една-единствена решетка и на осквернената врата, толкова масивна и тежка, останала сякаш зейнала за вечни времена.

През вратата и прозорчето можех да наблюдавам незабелязван от никого бликащия навън живот, потъналите в зеленина дървета, храсти и треви. Птиците и животните, които иначе се скриваха, уплашени от стъпките ми, не можеха нито да ме видят, нито да ме подушат, докато бях вътре. Гледах как враната свива гнездото си и после отглежда малките си, само на няколко крачки разстояние от мен. Гледах как лисици притичват с вирнати опашки. Веднъж видях дори една огромна лисица, от онези, които са съвсем малко по-ниски от най-едрите хрътки и които хората наричат гривести вълци. Тя се завъртя наоколо и се понесе в лек тръс към разрушените мавзолеи в южната част на гробището, подгонена от собствените си неотложни планове. Дългокракият ястреб затриваше пепелянките вместо мен. Щом съгледаше някоя, той разтваряше криле и се спускаше от върха на близкия бор. Дори един миг е достатъчен, за да опиша всички тези неща, които съм наблюдавал толкова дълго, но десетилетия не биха ми стигнали, за да изброя всичко, което те означаваха за малкия, дрипав послушник, който бях тогава. Две мисли, равностойни за мен на приказни сънища, бяха обладали съзнанието ми и ми бяха безкрайно скъпи. Първата беше, че в един недалечен миг, самото време ще спре... Пъстрите дни, проточили се като навързани кърпи, изтегляни от шапката на фокусник, ще свършат и навъсеното слънце ще трепне за последен път. Втората ми нашепваше, че някъде далече съществува, чудодейна светлина, понякога плаха като пламъчето на свещта, друг път буйна като клада, която вдъхва живот на всичко, до което се докосне - на падналото от храста листо поникват крачка и тънки, чувствителни мустачки, а грубият кафяв клон отваря черните си очи и хуква по дънера на дървото.

И все пак понякога, особено в знойните часове около пладне, нямаше кой знае какво да се види. Тогава отивах за пореден път при герба над вратата и се чудех какво общо могат да имат с мен един кораб, една роза и един гейзер. После се взирах в бронзовата погребална статуя, която бях открил, почистил и сложил в единия ъгъл. Мъртвият мъж лежеше по гръб, с плътно стиснати, натежали клепачи. На светлината, процеждаща се през прозорчето, изучавах лицето му и го сравнявах със собствените си, отразени върху полирания метал черти. Правият ми нос, разположените дълбоко очи и хлътналите бузи бяха почти като неговите, затова ужасно ми се искаше да разбера дали и той е имал тъмна коса.

През зимата ходех рядко до некропола, но през лятото този ограбен мавзолей, както много други като него, ми подсигуряваше място за наблюдение и прохладна отмора. Дрот, Рош и Еата също идваха с мен, но аз никога не ги водех в любимото ми за уединение място. Знаех, че те също си имат свои тайни скривалища. Докато бяхме заедно, и без друго почти не влизахме в гробниците. Вместо това си правехме мечове от пръчки и водехме битки, замеряхме войниците с шишарки или пък изравнявахме пръстта на пресните гробове и играехме на дама с камъчета, на кръстчета и кръгчета, на калъч.

Забавлявахме се също с разходки из лабиринта на Цитаделата и плувахме в големия водоем под камбанарията ѝ. В този кръгъл басейн с незначителна дълбока, тъмна вода, разположен под сводестия покрив, беше влажно и студено дори през лятото. Затова пък през зимата условията там си оставаха почти същите и тъй като водоемът притежаваше безценното предимство да бъде забранено място, ние можехме спокойно

да се потопим в сладостната му омая и да не палим факлите, преди да сме дръпнали резето отвътре, докато всички си мислеха, че сме някъде другаде. А после, когато пламъкът лумнеше от горящия катран, как само танцуваха сенките по влажните стени!

Както вече споменах, другото място за плуване беше Гиол, която криволичи през Несус като огромна мързелива змия. Когато задухаше топлият пролетен вятър, ние се спускахме през некропола към устието на реката край величествените древни гробници до стената на Цитаделата, край помпозните мавзолеи на първенците, през каменната гора от еднообразни надгробни монументи (опитвахме се да изглеждаме преизпълнени със страхопочитание, докато преминавахме край гробищните стражи, опрени на алебардите си). Накрая подминавахме простите, неодялани плочи, които бележеха последния пристан на бедняците, плочи, които хлътваха в пръстта при първия порой.

В най-долния край на некропола пред нас се възправяше желязната порта, която вече описах. През нея внасяха телата, които трябваше да бъдат погребани в бедняшките парцели. Едва когато преминехме през ръждясалите крила на портата, чувствахме, че сме напуснали

Цитаделата, което си беше явно неподчинение на наложените ни правила. Вярвахме (или поне се преструвахме, че вярваме), че ни очакват изтезания, ако някой от по-големите братя разкрие простъпката ни. Всъщност най-лошото, което можеше да ни сполети, си беше най-обикновен пердах, толкова милосърдни са инквизиторите, които по-сетне ми се наложи да предам.

Много по-голяма опасност за нас бяха обитателите на многоетажните жилища, подредени от двете страни на мръсните улици, по които преминавахме. Понякога си мисля, че братството ни е оцеляло толкова дълго, тъй като фокусира върху себе си омразата на хората, омраза, дължима по право на Самодържеца, на екзалтираните и в известна степен дори на бледите изродени раси, които идват на Ърт от далечни звезди.

Явно и обитаващите бордеите, точно като стражите, успяваха някак да ни познаят, защото понякога от по-горните прозорци плисваха върху ни какви ли не нечистотии, а зад гърбовете ни се разнасяха сподавени ругатни. Всъщност нито веднъж не ни сполетя никакво сериозно премежdie и дори когато някой тираничен господар или продажен член на парламента биваше предоставян на милостта на братството, обезправените ни подвикваха предложения как да постъпим с него, повечето от които гнусни и неизпълними.

На мястото, където плувахме, Гиол бе изгубила своите естествени брегове преди стотици години. Две каменни стени затваряха широко пространство, обсипано със сини водни лилии. Стълби, замислени като пристани за лодки, водеха надолу към реката. В топлиите дни всяко от стълбищата биваше окупирано от банда от десет или петнайсет крещящи хлапета. Четиримата заедно бяхме достатъчно силни, за да си отвоюваме кое да е от тези места, макар да съществуваше опасността няколко от групичките да се обединят срещу нас още с пристигането ни или пък да се озовем в неизгодна позиция между тях. Така или иначе другите скоро се изнизваха и ни оставяха в неоспоримо владение на целия бряг чак до следващия ден.

Реших да разкажа за всичко това, тъй като никога повече не отидох там след нощта, в която спасих Водалус. Дрот и Рош си мислеха, че просто ме е страх да не ни заключат след това в подземията. Еата се колебаеше. Като си помисля, комай малко преди да се превърнат в мъже, повечето момчета имат почти женско светоусещане. Истинската причина бяха лилиите.

Никога не бях възприемал некропола като град на мъртвите. Знам, че розовите му храсти с пурпурни цветове (другите хора ги смятат за толкова зловещи) дават подслон на стотици малки животинки и птици. Екзекуциите, които съм наблюдавал и

които съм изпълнявал лично, не са нищо повече от занаят, закление на човешки същества, чийто живот в повечето случаи не е нито по-невинен, нито по-ценен от този на добитъка. Когато си помисля за собствената си смърт или за смъртта на човек, когото съм обичал, или дори за смъртта на самото слънце, винаги в съзнанието ми изплува образът на лилията, с нейните гладки, бледи листа и небесносиво венче. А под цветето, тънки и здрави като копринени върви, неговите черни корени се протягат право към дъното през дълбоките, тъмни води. Когато бяхме още невръстни момчета, ние почти не забелязвахме тези растения, плувахме между тях, отблъсквахме ги встрани, просто забравяхме за съществуването им. Тяхното ухание успяваше до известна степен да неутрализира гнилата миризма на водата. В деня, когато щях да спася Водалус, аз се гмурнах под безбройните им цветове, както бях правил много пъти преди, И не можах да изплувам. Някакси бях успял да достигна до дълбочина, на която техните коренища бяха по-гъсто преплетени, отколкото можех да предположа. Очите ми бяха отворени, но не виждах нищо - само черна плетеница от корени. Плувах и макар да усещах, че ръцете и краката ми се движат бясно сред милионите фини пипала, тялото ми почти не помръдваше. Сграбчвах с шепи от тях и ги разкъсвах, но си оставах все така безпомощен. Дробовите ми се надигнаха до гърлото и започнаха да ме задушават, сякаш сами отчаяно искаха да се озоват на повърхността. Желанието да поема въздух, да всмуча жадно от тъмната, студена течност около мен, беше неудържимо/ Учителят Малрубиус, който бе починал няколко години преди това, ни будеше, трачайки с лъжица по капака на помещението, което използвахме за спалня. Същия металически звън чух и тогава. Изведнъж се озовах в леглото си, облечен и неспособен да помръдна. Дрот, Рош и другите по-малки момчета вече се бяха надигнали, прозяваха се и търсеха дрехите си. Наметалото на учителя Малрубиус беше отметнато назад. Виждах ясно съсухрената кожа на гърдите и корема му, там, където времето бе стопило мускулите и мазнините. Окосменият триъгълник на гърдите му беше посивял като плесен. Той тръгна бавно покрай капака, като продължаваше да го удря с лъжицата. Това продължи невероятно дълго, както ми се стори, след което учителят спря, наведе се бавно над отвора и погледна надолу. Знаех, че се оглежда за мен из стария склад. Но не можеше да види достатъчно надалече. Аз бях в една от клетките на изпитната зала. Лежах там по гръб и гледах към сивия таван. Някаква жена плачеше, но аз не можех да я видя. Въздишките ѝ се губеха в дрънкането, дрънкането, дрънкането на лъжицата. Мракът се спусна над мен, но от него изникна лицето на жена, прекрасно като зеленикавия диск на луната. Плачът явно не беше неин, защото продължавах да чувам въздишките, а лицето ѝ си оставаше напълно спокойно, красиво по онзи начин, който трудно би могъл да се свърже с някакво настроение. Ръцете ѝ, дълги колкото саркофазите, в които понякога си почивах в моя любим мавзолей, се протегнаха към мен и изведнъж приеха формата на новоопереното птиче, което бях измъкнал от гнездото му с надеждата, че ще успея да го науча да каца на пръста ми. Ръцете ме сграбчиха, изтеглиха ме нагоре и после ме запратиха надолу, по-далеч от лицето и женските въздишки, още по-надолу в мрака, докато накрая краката ми докоснаха нещо, което помислих за покритото с тиня дъно. Тялото ми прониза преградата и аз се озовах в свят, облян в светлина. Все още не можех да дишам. Вече и не исках. Дробовите ми бяха спрели да функционират по своя воля. Плъзгах се през водата, макар да не разбирах как точно го правя. (По-късно разбрах, че Дрот ме е сграбчил за косата.) И изведнъж се озовах проснат на студените, зеленясали камъни, до Рош и Дрот, които се редуваха да ми правят изкуствено дишане. После всичко пред мен се размаза и преля в стена от очи, едни и същи очи, повтарящи се безкрайно като ключов

елемент в калейдоскоп. По неизвестна причина зрението ми се беше разстроило и умножаваше очите на Еата.

Най-накрая Рош се отдръпна и аз повърнах солидно количество черна вода. След това се почувствах по-добре. Успях да седна. Вече можех да дишам, макар и неравно. Въпреки че се чувствах изцеден до дупка, а дланите ми трепереха неудържимо, все пак можех да движа ръцете си. Някаква жена ми донесе купа с гореща напитка - не можех да преценя дали е бульон или чай, усещах само, че е вряла, малко пресолена и че мирише на дим. Престорих се, че пия и изгорих леко устните и езика си.

- Какво се опитваше да направиш? - попита Дрот. - Как успя да изплуваш?
Поклатих глава.

- Направо се изстреля от водата! - възкликна някой от тълпата.

Рош ми помогна да успокоя ръката си.

- Помислихме, че ще се появиш някъде другаде. Че искаш да ни стреснеш.

- Видях Малрубиус - казах аз.

Един старец с изцапана с катран дреха сложи ръка на рамото на Рош.

- Този пък кой е?

- Някога беше учител на послушниците. Мъртъв е.

- Значи не е жена? - Старецът продължаваше да потупва Рош, но гледаше към мен..
Не, не - успокои го Рош. - Няма жени в нашето братство.

Въпреки горещата напитка и топлината на деня, тялото ми беше студено. Едно от хлапетата, с които понякога се биехме, донесе прашно одеяло и аз се загърнах с него. Мина още доста време, преди да се почувствам достатъчно силен, за да се изправя и да тръгна без чужда помощ. Когато се озовахме до портата на некропола от огнения ореол на залязващото слънце бе останала само една малка резка, а самата порта беше затворена и заключена.

3.

ЛИЦЕТО НА САМОДЪРЖЕЦА

Сутринта беше преполовила, когато се сетих да погледна монетата, която ми бе дал Водалус. След като обслужихме пътуващите братя в трапезарията, ние закусихме, както обикновено, изчакахме в класната стая учителя Палемон и след кратка подготвителна лекция го последвахме към по-долните етажи, за да огледаме работата от предишната нощ.

Но може би преди да продължи писанието, ще трябва първо да разкажа нещо повече за кулата Матачин. Тя се издига в задната част на Цитаделата, над западното ѝ крило. На приземното ниво са кабинетите на нашите учители. В тях се провеждат консултациите с представителите на съдебната власт на другите гилдии. Нашата обща стая е точно над тези килии, с гръб към кухнята. На горния етаж е трапезарията, която освен за хранене служи и за заседателна зала. Над трапезарията са личните килии на учителите, които са били далеч по-многобройни в добрите дни на братството. Над тях са килиите на пътуващите братя, а над тях спалното помещение и класната стая на послушниците, няколко килера и няколко кабинети, които вече не се използват. Почти на върха е оръжейната зала, с чийто оцелели оръжейни експонати ние, членовете на братството, би трябвало да защитаваме Цитаделата в случай на нападение.

Истинската работа на братството се извършва под всичко това. На първия подземен етаж се намира изпитната зала. Под нея и извън границите на кулата се простира лабиринтът на тъмницата. Той включва три използвани нива, свързани с централно стълбище. Килиите са най-обикновени, сухи и чисти, снабдени с маса, стол и тясно легло.

Осветлението на тъмницата се осигурява от древни източници, за които се говори, че ще горят вечно, макар някои от тях вече да са изгаснали. Въпреки царящият в коридорите полумрак, мислите ми през онази сутрин не бяха никак мрачни - ето тук щях да работя, след като стана пътуващ брат, тук щях да изуча древното изкуство и да се извися до ранга на учител, тук щях да положа основите за възраждането на нашето братство и възстановяването на предишната му слава. Самият въздух на мястото ме обвиваше като одеяло, затоплено пред уютно, ухаещо на бор огнище. Спряхме пред вратата на една от килиите и дежурният пътуващ брат завъртя ключа в проскърцващата ѝ брава. Вътре затворничката вдигна глава и отвори широко тъмните си очи. Учителят Палемон носеше украсено със самур наметало и кадифена маска, отговаряща на ранга му. Вероятно точно маската или пък подаващото се през нея оптично устройство, което позволяваше на учителя да вижда, уплаши жената. Тя не промълви нито дума и, разбира се, ние също не я заговорихме.

- Ето - рече учителят Палемон с най-сухия си тон, - тук имаме нещо извън обичайната наказателна практика на правораздаване, илюстриращо добре модерната техника. Снощи затворничката е била подложена на разпит - може би някои от вас са я чули. Преди мъченията са ѝ били дадени двамазет капки тинктура, плус още десет след това. Дозата, предназначена да предотврати евентуален шок и загуба на съзнание, е оказала само частичен ефект, затова манипулациите са били прекратени след свалянето на кожата на десния крак, както сами виждате.

Той махна на Дрот, който започна да развива превръзките.

- Половин стяга? - попита Рош.

- Не, цяла. Тя е била прислужничка, а според учителя Гурлойс те имат здрава кожа. В конкретния случай неговото твърдение се оказа вярно. Под коляното е бил направен обикновен срез, разтворен чрез осем скоби. Прецизната работа на учителите Гурлойс, Одо, Менас и Ейджил е позволила отстраняването на всичко между коляното и пръстите на краката без допълнителното използване на нож. Ние се събрахме около Дрот. По-малките момчета се бутаха едно друго, давайки си вид, че знаят къде точно трябва да гледат. Всички вени, включително и по-големите, бяха непокътнати, но все пак имаше слабо общо кръвотечение. Помогнах на Дрот да смени превръзките.

Тъкмо когато се канехме да напуснем килията, жената каза:

- Не знам нищо. Защо, ох, не ми повярвате, че бих ви казала, ако знаех? Тя излезе заедно с Водалус в гората, но не знам къде отидоха.

Отвън, разигравайки пълно невежество, аз попитах учителя Палемон кой е Водалус.

- Колко пъти съм ви казвал, че докато трае разпитът, трябва да сте глухи за думите на затворника?

- Много пъти, учителю.

- Явно без особен ефект. Наближава денят на маскирането и тогава Дрот и Рош ще станат пътуващи братя, а ти капитан на послушниците. Такъв пример ли ще даваш на момчетата?

- Не, учителю.

Зад гърба на стареца Дрот ми направи физиономия, че знае доста за Водалус и е готов да ми го каже в по-удобен момент.

- Някога са отнемали слуха на пътуващите братя от нашето братство. Тези дни ли искате да се върнат? Извади си ръцете от джобовете, докато ти говоря, Севериън. Бях пхнал ръцете си там нарочно, тъй като знаех, че това ще го ядоса още повече, но когато ги измъкнах, усетих, че стискам в единия си юмрук монетата, която Водалус ми бе дал предишната нощ. Споменът за схватката изплува в съзнанието ми. Ужасно ми се прииска да хвърля един поглед на монетата, което беше абсолютно невъзможно, докато блестящите лещи на учителя Палемон бяха вперени в мен.

- Когато затворникът говори, Севериън, ти не чуваш нищо. Абсолютно нищо! Все едно, че слушаш цвъртенето на мишка, чийто смисъл хората не могат да разберат.

Смръщих вежди, за да покажа, че съм се замислил дълбоко за мишките.

По целия уморителен път нагоре към класната стая изгарях от желание да зърна поне за миг парчето метал, което продължавах да стискам, но знаех, че момчето зад мен, Юсигниус, един от малките послушници, непременно ще ме види. В залата, където учителят Палемон се надвеси над един десетдневен труп, монетата изгаряше дланта ми като въглен. Не посмях да я погледна.

Едва следобед успях да се уединя, скрит сред покритите с мъх руини на външната стена на Цитаделата. Постоях за миг със стиснат юмрук, точно под един процеждащ се слънчев лъч. Не смеех да го отворя, защото се боях, че разочарованието ми може да се окаже твърде голямо.

Не ме притесняваше стойността на монетата. Макар да бях вече почти мъж, имах толкова малко пари, че всеки грош би ми се сторил цяло състояние. Плашеше ме по-скоро мисълта, че тази монета е единствената ми връзка със събитията от предишната нощ, с Водалус, с красивата тайнствена жена, здравеняка с лопатата и сблъсъка при отворения гроб. Моят живот в братството беше всичко за мен и той ми се струваше също толкова сив, колкото беше и дрипавата ми риза в сравнение с блясъка на меча и ехото от изстрела, отекнало сред надгробните плочи. Всичко това можеше да се стопи с отварянето на дланта ми.

Накрая, изцедил до капка приятната тръпка на очакването, разтворих юмрука си и погледнах. Монетата беше златен крисос и аз стиснах отново пръстите си, уплашен, че ми се е привидяло и всъщност държа само меден орикалк.

За пръв път ми се случваше да докосвам злато. Бях виждал доста орикалкове и дори бях притежавал няколко от тях. Сребърни асими бях мярвал веднъж или дважд. Но за крисосите знаех само че съществуват, точно както знаех, че съществува друг свят извън Несус и други континенти на север, изток и запад от нашия.

На този крисос бе гравирано нещо, което отначало сметнах за лицето на жена - същество с корона, нито младо, нито старо, просто кротко и съвършено върху жълтия метал. Измина още доста време преди да се престраша да обърна своето съкровище и тогава дъхът ми наистина секна. Върху обратната страна се виждаше същият летящ кораб, който бях открил над входа на любимия си мавзолей. Това беше направо невероятно. Не подлежеше на обяснение. Дори не се опитах да се замисля за някакъв отговор, толкова безсмислено ми се стори подобно усилие. Вместо това пхнах монетата обратно в джоба си и тръгнах като в транс обратно към кулата. Да разнасям монетата със себе си, беше изключено, Още при първата появила се възможност се спуснах към некропола и открих моя мавзолей. Времето се бе развалило. Пробивах си път през люшканите от вятъра храсталаци и през високата трева, която бе започнала да се сляга в очакване на зимата. Когато се добрах до скривалището си, то сякаш вече не беше познатата хладна, приканваща пещера, а по-скоро леденостуден капан, около който дебнеха всички мои врагове, всички противници на Водалус, които вече бяха научили, че съм негов поддръжник. Още щом влезех вътре, те тутакси щяха да се спуснат и да затръшнат металната врата със смазани тъкмо за целта панти зад гърба ми. Естествено, осъзнавах, че това са пълни глупости. Но знаех също, че в страховете ми има и истина, заключена вероятно в някой бъдещ миг. След няколко месеца или години може би тези врагове щяха да се появят наистина. И тъй като бях размахал оръжие, за да помогна на Водалус, аз вече бях избрал да приема битката, нещо, което инквизиторите обикновено не правят.

На пода, близо до бронзовата погребална статуя, имаше разместена плочка.

Повдигнах я и сложих крисоса под нея. После промърморих едно заклинание, което

бях научил преди години от Рош, няколко римувани реда, които трябваше да гарантират сигурността на скритите предмети.

„Където сложа те, там остани,
на непознати ти не се откривай.
Стани стъкло прозрачно за нечий очи
освен за мен.
Бъди тук на място сигурно,
и никога не го напускай,
ако нечий ръка протегне се, заблуди я,
нека странниците не повярват на своите очи
додето аз не те погледна.“

За да стане заклинанието наистина безотказно, трябвало мястото да се обиколи в полунощ със свещ от мъртвец. Спомних си за глупостите, които Дрот бе изръсил пред доброволците, за това как билките трябвало да се берат в полунощ от гробовете и ме напуши смях. Реших да се задоволя само със стихчетата, макар да бях учуден от това, че вече съм пораснал достатъчно, за да гледам трезво на подобни неща.

Минаваха дни, а споменът за моето посещение в мавзолея си оставаше все така ярък и това ми помагаше да обуздам неудържимото си на моменти желание да отида отново дотам, само за да се убедя, че всичко е било наяве и съкровището ми е непокътнато. После падна първият сняг и той превърна руините на външната стена в почти непреодолимо хлъзгава бариера, а познатия некропол в пустош от ледени хълмчета, в която надгробните паметници неочаквано се оказваха далеч по-големи под новата си снежна покривка, а дърветата и храстите двойно по-малки.

Обучението в нашето братство е замислено така, че бремето му да нараства непрекъснато с възмъжаването на послушниците. Най-малките момчета не вършат абсолютно никаква работа. Първите задачи биват възлагани, когато хлапетата навършат шест години, и се изчерпват с разнасянето на съобщения нагоре-надолу по стълбите на кулата Матачин. Горди от указаното им доверие, малките послушници почти не го възприемат като задължение. Но с напредването на времето, прекарано в братството, работата им става все по-тежка. Не след дълго ги пращат по някакъв повод в казармите, където виждат, че военните чираци имат барабани и медни тръби, мундири и ботуши, а понякога дори позлатени ризници. В Мечата кула срещат момчета не по-големи от тях, които се учат да тренират великолепни бойни животни от най-различни видове - мастифи с глави не по-малки от тези на лъвовете, птици, по-високи от човешки бой, с обковани със стомана човки. Накратко, отиват на стотици подобни места, където за пръв път разбират, че нашето братство е презирано дори (или по-скоро именно) от онези, които му осигуряват най-много работа. Скоро се започва и с чистенето, и с кухненската работа. Нашият брат готвач се опитва да превърне готвенето си в истинско изкуство, което изисква куп допълнителни задачи. Освен това трябва да бъдат обслужвани нашите пътуващи братя и да бъдат мъкнати безбройни подноси по тясната стълба към тъмницата.

По онова време все още не знаех за това, но скоро животът ми на послушник, който, откакто се помнех, бе ставал от тежък по-тежък, щеше да премине в своята далеч по-приятна фаза. В годината преди да стане пътуващ брат, старшият послушник се занимава предимно с надзираването на работата на по-малките момчета. Храната и дори дрехите, които получава, са по-добри. По-младите пътуващи братя започват да го третират почти като равен и той най-сетне получава мечтаното право да раздава заповеди на другите и да следи за изпълнението им. Дойде ли този момент, послушникът е станал вече мъж. Той не се занимава с друга

работа, освен с тази, за която е бил обучаван, и е свободен да напусне Цитаделата след приключването на задълженията си, за които получава възнаграждение от общия фонд на братството. А ако евентуално се издигне до ранга на учител (чест, която се оказва само със съгласието на всички живи учители), той получава и привилегията да избира измежду задачите само онези, които му се струват забавни или интересни, както и да участва в управлението на братството. Но вие сигурно се досещате, че по времето, за което пиша, в годината, в която спасих живота на Водалус, аз нямаше ни най-малка представа за всичко това. Зимата (както научих) бе сложила край на земеделските работи на север и затова Самодржецът и неговите офицери се бяха заели отново с правораздаване.

- И тъй - обясняваше ми Рош, - скоро ще си имаме нови затворници. И други след тях... десетки, дори стотици. Може да ни се наложи да отворим отново четвъртото ниво.

Той махна с луничавата си ръка, сякаш искаше да каже, че е готов да се справи с коя да е възникнала задача.

- Той тук ли е? - попитах аз. - Самодржецът? Тук в Цитаделата? В Голямото укрепление?

- Разбира се, че не. Ако някога дойде, няма начин да не разбереш, нали така? Ще има паради, инспекции и други такива работи. Там има покои за него, но вратите им не са били отворяни от сто години. Той сигурно си е в тайния дворец - Домът на недостижимите, някъде на север от града.

- Не знаеш ли къде по-точно?

Рош като че ли се стегна.

- Дори да знаех, как бих могъл да ти кажа? Там няма никакъв друг ориентир освен самия Дом на недостижимите. Той е там, където е. На север, на другия бряг.

- Отвъд стената?

Рош се усмихна на наивността ми.

- Далеч отвъд нея. На седмици път пеш. Естествено Самодржецът може да се озове там на мига, стига да поиска. С летяща машина. Кулата на знамената, така се казва мястото, където кацат летящите машини.

Но новите ни затворници не пристигаха с летящи машини. Най-маловажните от тях биваха докарвани в клетки, от десет до двайсет души във всяка, мъже и жени, оковани с гръб един към друг. Пазеха ги даймарчи, калени в битките воители, облечени с брони, които явно често им бяха вършили добра работа. Всеки от затворниците носеше меден цилиндър, в който се намираха името му и отредената му съдба. Естествено всички до един бяха счупили печатите на контейнерите и бяха прочели съдържанието им - едни бяха унищожили бележките, други ги бяха разменили. Онези, които пристигаха без документи, биваха задържани, докато за тях се получеше ново нареждане, а това обикновено продължаваше до края на живота им. Другите, които бяха разменили бележките си, бяха разменили с тях и съдбата си - те щяха да бъдат задържани или освободени, изтезавани или екзекутирани вместо някой друг.

По-важните пристигаха в бронирани фургони. Стоманените стени и дебели им решетки бяха предназначени не само да предотвратят бягството на затворника, но и да попречат на неговите съмишленици да го освободят. Не след дълго първият от фургоните изтрополи по калдъръма източно от Кулата на вещиците и се появи в Стария двор. Из цялото братство плъзнаха слухове за самоотвержени нападения, планирани и осъществени от Водалус. Много от моите другари послушници бяха убедени, че голяма част от затворниците ни са негови сподвижници, съюзници или поне съмишленици. Аз не можех да ги освободя, защото това щеше да опозори братството и цялата ми симпатия към него и неговото движение не можеха да ме заставят да направя нещо подобно. Да не говорим, че това и без друго беше

невъзможно. Но поне се надявах, че ще успея да помогна на тези клетници, на моите въображаеми братя по оръжие, поне с някои дреболии, които да облекчат пребиванието им в тъмницата - храна, взета от таблите на по-малко заслужилите я затворници, и понякога може би парче месо, откраднато от кухнята.

През един буреносен ден успях да разбера кои са те. Тъкмо чистех пода в кабинета на учителя Гурлойс, когато го извикаха спешно за нещо и той излезе, оставяйки бюрото си отрупано с новопристигнали досиета. Спуснах се още щом вратата се захлопна зад гърба му и успях да прехвърля по-голямата част от документите преди тежките му стъпки да затрополят отново по стълбите. Нито един от новопристигналите затворници не се оказа привърженик на Водалус. Имаше търговци, които се бяха опитали да натрупат тлъсти печалби за сметката на доставки за армията, шпиони на асианците и пъстра колекция от всевъзможни долни престъпници. Нищо повече.

Когато занесох празната кофа до каменната мивка в Стария двор, видях още един от бронираните фургони. Гривестите коне от екипажа потропваха с копита и пръхтяха, изпускайки вълма пара, а пазачите, надянали украсените си с кожа шлемове, приемаха неловко поднесените им бокали с подгрято вино. Слухът ми улови името „Водалус“ да трепти във въздуха, но като че ли единствен аз го бях чул. Изведнъж ми се стори, че Водалус е само призрак, който въображението ми е сътворило от мъглата. Досиетата, които бях претършувал неумело само преди броени минути, се пръснаха в лицето ми като подгонени от вятъра листа.

В онзи миг на объркване за пръв път осъзнах, че има нещо налудничаво у мен. В известен смисъл това беше най-ужасното прозрение в живота ми. Бях лъгал често учителя Гурлойс и учителя Палемон, учителя Малрубиус също, докато беше все още жив. Бях лъгал Дрот, защото беше капитан на послушниците, Рош, защото беше по-силен и по-голям от мен, бях лъгал и Еата, както и останалите по-малки момчета, а сега не знаех дали собственият ми мозък не ме лъже от време на време. Всичките ми измами се изсипаха върху ми и аз, обреченият да помни всичко, вече не бях сигурен дали спомените ми не са само илюзии. Спомних си осветеното от лунната светлина лице на Водалус, но нали бях искал да го видя? Спомних си и тембъра на гласа му, но нали бях жадувал да го чуя, него и гласа на жената? В една леденостудена нощ се доवлякох до мавзолея и измъкнах криососа. Полуизтритото, ведро лице на хермафродит, гравирано върху монетата, не беше лицето на Водалус.

4.

ТРИСКЪЛ

Открих го, докато се опитвах да отпуша с пръчка замръзналия канал като наказание за някакво дребно провинение. Лежеше на мястото, където пазителите на Мечата кула изхвърляха отпадъците - обикновено тела на животни, разкъсани по време на обучението. В нашето братство погребваме сами мъртвите си до външната стена, а затворниците в долната част на некропола, но пазителите на Мечата кула оставят това задължение на други. Той беше най-дребният мъртвец, който бях виждал. Има срещи, които не променят нищо. Ърт обръща своето престаряло лице към слънцето, а то огрява затрупалите я снегове. Те проблясват и искрят, докато всяка частичка от снега, увиснал по тумбестите кули, заприличва на Нокътя на помирителя - най-прекрасният от всички скъпоценни камъни. Тогава всички, освен най-мъдрите, решават, че снегът ще се разтопи и ще даде път на едно безкрайно лято.

Но нищо подобно не се случва. Приказно красивата гледка се стопява след броени мигове, после синкавите като разредено мляко сенки се проточват върху снега,

който пък подема наново танца си под напора на острия като шпора северен вятър. Тъй стана и когато открих Трискъл. Почувствах, че всичко би могло и дори трябва да се промени, но това беше просто епизод от няколко месеца и когато той си отиде и епизодът приключи, оказа се само, че е превалила поредната зима, дошъл е празникът на Света Катерина и нищо не се е променило. Де да можех да ви обясня с думи колко окаян изглеждаше и колко доволен беше, когато го докоснах.

Лежеше окървавен на една страна. Кръвта беше твърда като замръзнала смола и въпреки това цветът ѝ беше яркочервен, защото студът бе запазил цвета. Отидох до него и докоснах главата му - не знам защо. Изглеждаше не по-малко мъртъв от останалите, но едното му око се отвори и той се претърколи към мен, като че ли убеден, че най-лошото е преминало. Сякаш искаше да ми каже "Сега е твой ред да изпълниш дълга си към мен. Направих каквото можах."

Ако беше лято, мисля че щях да го оставя да умре. Не бях виждал други живи същества освен гущерите, които се хранят с мърша. Аз го погалих отново и той близна ръката ми. След това вече не можех просто да му обърна гръб.

Вдигнах го на ръце (оказа се учудващо тежък) и се огледах наоколо, опитвайки се да реша какво да правя. Знаех, че ако го занеса в нашата спалня, там ще го открият, преди да е изгорял и един пръст от свещта. Цитаделата е необятна, сложна постройка, с малко посещавани помещения и ходници, пръснати из кулите ѝ, из основния корпус, изпъкнал между тях, и галериите прокопани под него. Въпреки това не успях да се сетя за място, където можех да го отнеса, без да бъда видян поне десетина пъти и затова накрая занесох бедното създание, прилично на звяр, в помещенията на братството.

Там трябваше да го пренеса някак покрай пътуващия брат, който стоеше на пост в подножието на стълбището, водещо към килиите. Отначало ми хрумна да го сложа в една от кошниците, с които пренасяме чистите завивки на затворниците. Беше ден за пране и още един курс вероятно щеше да изглежда съвсем в реда на нещата. Вероятността пътуващият брат да се усъмни изглеждаше нищожна, но пък щеше да ми се наложи да изчакам доста време, докато сухите ленени чаршафи тръгнат към подземие. Освен това имаше немалък риск дежурният брат на трето ниво да ме види и да ме попита какво смятам да правя на изоставеното четвърто ниво. Затова оставих звяра в стаята за прегледи - той беше прекалено слаб, за да се движи и предложих на пазача на рампата да го отменя за малко. Пазачът беше направо щастлив, че ще може най-после да се облекчи и тутакси ми връчи широкия ритуален меч (който по принцип не трябваше дори да докосвам) и опушения си плащ (който ми беше забранено да нося, макар да бях вече висок колкото повечето от пътуващите). Едва ли някой щеше да забележи подмяната. Наметнах плаща и още щом пазачът се скри от погледа ми, взех отново звяра. Плащовете на нашето братство по принцип са огромни, а този дори надхвърляше обичайните размери поради едрата фигура на брата, чийто пост бях заел. И тъй като платът на тази дреха има оттенък, по-тъмен дори от черно, това прави всичките ѝ гънки почти незабележими и като цяло движещата се фигура се превръща просто в тъмно петно. За насядалите по своите маси пътуващи (при условие, че някой въобще ме е забелязал, докато слизах по стълбите) вероятно съм изглеждал просто като един по-закръглен техен брат, решил по някаква причина да слезе на четвъртото ниво. Дори на пазача на третото ниво, където обезумелите затворници вят и дрънчат с веригите си, сигурно се е сторило напълно в реда на нещата негов брат да посети изоставеното подземие, особено след слуховете за предстоящото му почистване, а също и това, че само минути след връщането на пътуващия брат, един от послушниците отново изтича на въпросното ниво - очевидно братът го бе изпратил, за да донесе някаква вещ, която той бе забравил.

Мястото не беше особено привлекателно. Около половината от старите осветителни

тела все още работеха, но подът беше покрит с три-четири пръста кал. Някаква маса все още стоеше там, където вероятно я бяха зарязали може би преди двеста години. Беше толкова прогнила, че се разпадна само от докосването ми.

Все пак като цяло подземие то не беше особено влажно, а в далечния край на коридора дори нямаше кал. Оставих звяра на едно от леглата за затворници и го почистих с гъбата, която бях донесъл от изпитната зала.

Под засъхналата кръв козината му беше къса, твърда и светлокафява. Опашката му беше подрязана толкова късо, че широчината ѝ беше по-голяма от дължината. Ушите му също бяха отрязани почти издъно. На тяхното място стърчаха парченца, не по-дълги от става на палец. От последното изтезание върху гърдите му зееше огромна разкъсана рана. През нея широките му мускули се виждаха като бледорозова плетеница. Долната половина на предния му десен крак беше откъсната, а горната - размазана. Отрязах я, след което заших гърдите му както можах, и тя започна отново да кърви. Открих артерията и я притиснах, а след това нагънах кожата върху нея (както ме бе учил учителя Палемон), за да остане по-малък белег след като раната зарасне.

Трискъл близваше ръката ми от време на време, докато работех, а когато направих и последния шев, започна бавно да ближе онова, което бе останало от крака му, сякаш се надяваше да го възстанови отново. Челюстите му бяха големи колкото на арктотер, а кучешките му зъби дълги колкото показалеца ми, но венците му бяха побелели. В тези страховити челюсти сега нямаше повече сила, отколкото в ръката на скелет. Очите му бяха жълти, с налудничав поглед.

Същата вечер се размених с едно момче, което трябваше да разнесе храната на затворниците. Винаги оставаше по някоя свободна порция, тъй като някои от затворниците въобще не се хранеха. Занесох една от порциите на Трискъл, чудейки се дали е все още жив.

Жив беше. Явно жаждата му е била нетърпима, защото се бе довлякъл до ръба на калта, където се бе събрала малка локвичка. Там го намерих. Носех му топла супа, къшей черен хляб и две бутилки с вода. Той почти изпи купата със супа, но се оказа прекалено слаб, за да сдъвче или преглътне хляба. Накиснах хляба в останалата супа и му подадох водата, докато пресуши и двете шишета.

Когато легнах на нара си почти на върха на кулата, ми се стори, че все още чувам тежкото му дишане в тишината. Надигах се на няколко пъти и се заслушвах, но звукът затихваше всеки път, за да се възобнови отново още щом главата ми докоснеше възглавницата. Може би е било просто биенето на сърцето ми. Ако бях открил Трискъл една или две години по-рано, сигурно щях да приема случката за истинско чудо. Щях да кажа на Дрот и на останалите, за да стане това наша обща тайна. Сега той беше за мен просто едно клето същество, но освен това чувствах, че ако го оставя да умре, това ще промени безвъзвратно нещо в собствената ми съдба. Бях станал мъж (наистина мъж) толкова отскоро, че все още не можех да понеса мисълта, че съм се превърнал в нещо толкова различно от момчето, което бях преди. Помнех всеки миг от миналото си, всяка блуждаеща мисъл, всяка чудновата гледка, всеки сън. Как можех да разруша това минало? Вдигнах дланите си и се опитах да ги огледам в мрака. Знаех, че върху опакото им вече се виждат изпъкналите ми вени. Изпъкнат ли вените ти по този начин, значи вече си мъж. В съня си отново вървах из четвъртото ниво и там открих един приятел с окървавени челюсти. Той ме заговори.

На следващата сутрин отново обслужвах затворниците и откраднах храна, за да я занеса на звяра, макар че се надявах да е мъртъв. Трискъл вдигна муцуната си и като че ли ми се ухили. Устата му беше толкова голяма, че когато я разтвори, главата му сякаш се разполови. Все още беше твърде слаб, за да се изправи.

Нахраних го и тъкмо се канех да си тръгна, когато мисълта за окаяното му състояние просто ме закова на място. Той зависеше изцяло от мен. От мен! Някога го бяха ценили, дресьорите му го бяха подготвяли както се подготвя атлет за състезание. Трискъл сигурно бе вървял гордо, с гърди, широки колкото човешки, стъпил непоклонимо върху могъщите си предни лапи. Сега от живота му бе останала само една жалка, призряна искрица. Изтеклата от раните му кръв беше отмила дори самото му име.

Преди бях ходил до Мечата кула в свободното си време и бях завързал нещо като приятелство с дресьорите. Те са обединени в своя собствена гилдия и макар тя да е по-малко значима от нашето братство, познанията на нейните членове са далеч по-необичайни. Техните най-съкровени традиции и знания, които естествено опознах най-бегло, просто ме изумяваха. За да се издигне до ранга на учител, всеки кандидат трябва да остане в заключена клетка с кървящ бик. В определен момент от живота си всеки брат от братството се „жени“ за лъвица или мечка, след което отбягва жените.

Накратко бих могъл да кажа само, че между тях и животните, които те отвеждат в бойните ями, съществува връзка, която е доста сходна с връзката между нас и нашите затворници. Сега, когато вече съм пътувал надалеч от кулата Матачин, мога да твърдя, че принципите на нашето братство се повтарят несъзнателно в общностите, свързани с кой да е занаят. Всички занаятчии в известен смисъл са инквизитори точно като нас. И за ловците техният улов е онова, което са за нас затворниците. Враговете на частната собственост пък са същото за войниците. Управляваните за управляващите. Мъжете за жените. Всички до един се стремят да унищожат любовта.

Седмица след като го бях занесал долу, Трискъл остави първите си отпечатьци от лапи в калта. Нямах го в килията, но аз бях сигурен, че не е избягал, защото тогава пазачът щеше да го е видял и щеше да ми каже. Скоро отпечатьците ме отведоха до една тясна врата, от която започваше плетеница от потънали в мрак коридори, за чието съществуване досега дори не бях подозирал. В тъмнината вече не можех да виждам следите му, но се надявах, че той ще надуши миризмата ми в застоялия въздух и сам ще дойде при мен. Не след дълго съвсем се изгубих и продължих да вървя, тъй като и без друго не знаех как да се върна.

Не знам колко древни са тези тунели. Все пак подозирам, без някакво конкретно основание, че възрастта им надхвърля тази на Цитаделата, разположена над тях. Цитаделата е била построена в края на епохата, през която все още е бил жив, макар и тлеещ, стремежът да се лети отвъд пределите на планетата и да се търсят нови, непознати слънца. Колкото и далечно да е това време, от което не се е запазило дори едно име, ние все още си спомняме за него. Преди това трябва да е имало друго време, време, в което са били прокопавани безкрайни мрачни галерии, време, напълно забравено в наши дни.

Когато и да е било това време, долу определено си беше страшничко. Бяха - блъскайки се на няколко пъти в стените - докато накрая погледът ми се спря на бледо петно, очертано от дневната светлина, процеждаща се през една дупка в тавана. Дупката се оказа толкова тясна, че едва успях да провря през нея главата и раменете си.

Измъкнах се пълзешком върху покрития с лед пиадестал на един от онези стари слънчеви часовници с много стрелки, всяка от които показва различно време. Тежкия му циферблат бе пропадал по малко през годините, за да застане накрая под ъгъл, който го правеше напълно неизползваем.

Часовникът беше обграден от нещо като градина, но не като тези, които се срещат из некропола - с полудиви дървета и неравни, хлътнали морави. През лятото на

това място бяха цъфтели розови храсти в грижливо оформени гнезда, обградени по ръба с дребни камъчета. По четирите страни на правоъгълния двор бяха наредени статуи на зверове, вперили поглед в килнатия циферблат - гигантски бариламбди, арктотери - най-огромните измежду всички мечки, глиптодони, смилодони със зъби като ятагани, до един покрити от навалелия сняг. Огледах се за следите на Трискъл, но той не беше стъпвал тук.

По стените на двора имаше високи тесни прозорци. През тях не преминаваше светлина, нито пък можеше да се види нещо. Островърхите кули на Цитаделата се виждаха от всички страни, което означаваше, че не съм се отдалечил от нея, а по-скоро съм навлязъл в сърцевината ѝ, място, на което не бях и стъпвал преди. Отидох до най-близката врата и ударих по нея с юмрук. Струваше ми се, че ако се върнех в тунелите, не беше никак изключено да се мотая из тях цяла вечност, без да успея да намеря друг изход. Затова бях готов по-скоро да счупя някой от прозорците. Ударих по вратата отново и отново, без това да предизвика никакъв осезаем ефект.

Не успях да доловя и най-леко раздвижване от другата ѝ страна.

Наистина е невъзможно да се опише с думи усещането, предизвикано от нечий незабележим поглед. Чувал съм да казват, че в такива случаи настръхвали косъмчетата по гърба ти и че чуждият поглед бил не по-малко осезаем от докосването с ръка. Е, при мен не се случва нито едното, нито другото. Обикновено ме обзема някакво безпричинно притеснение, допълнено от усещането, че не трябва да се обръщам, защото тогава ще изляза глупак, вързал се на нечия елементарна уловка. Въпреки това, естествено, в повечето случаи се обръщам. И тогава се обърнах със смътното предположение, че някой ме е последвал през дупката в основата на слънчевия часовник.

Оказа се, че греша, защото до отсрещната врата на двора бе застанала млада жена, загърната в кожено палто. Махнах ѝ и се насочих към нея с бърза крачка, тъй като беше доста студено. Тя ме попита кой съм и какво правя тук и аз ѝ обясних, доколкото можах. Чертите на лицето ѝ, обрामчено от мекия пух на качулката, бяха изящни. Връхната ѝ дреха, украсените с кожа ботуши и всичко останало по нея, изглеждаше някак омекотено и въпреки това пищно. С неудоволствие си припомних, че съм облечен със закърпени панталони и риза, а краката ми са изцапани с кал. . Тя се казваше Валерия.

- Твоето куче не е идвало насам - каза тя. - Можеш сам да провериш, ако не ми вярваш.

- И аз не мисля, че е тук. Просто искам да се върна в кулата Матачин, където живея, но без да прекосявам отново онези тунели.

- Ти си много смел. Виждала съм тази дупка и преди, когато бях малко момиченце, но така и не посмях да сляза долу.

- Бих искал да вляза - казах аз. - Там вътре, ако може.

Тя отвори вратата, през която се бе появила, и ме въведе в стая със стени, покрити с гоблени. Там имаше и няколко старинни стола със строги очертания, подредени така, сякаш не трябва да бъдат размествани в никакъв случай. Зад металната решетка на разположената да близката стена камина пропукваше уютно огън. Отидохме до нея и Валерия свали палтото си, докато аз протягах дланите си към живителния пламък.

- В тунелите не беше ли студено?

- Не чак колкото навън. Освен това тичах, пък и нямаше вятър.

- Разбирам. Колко странно, че тези тунели излизат точно в Атриума на времето.

Тя изглеждаше по-млада от мен, но в украсените ѝ с метални пластинки дрехи и сенките, пробягващи из тъмните ѝ коси, я караха да изглежда по-възрастна от учителя Палемон. Заприлича ми на обитателка на отдавна забравен свят.

- Така ли го наричате? Атриум на времето? Сигурно заради часовника.

- Не. Сложихме часовника, заради името на това място. Обичаш ли мъртвите езици? Изтъкани са от сентенции. *Lux dei vitae viam monstrat*, което ще рече: „Лъчите на новото слънце огряват пътеката на живота.“ *Filicibus brevis, miseris hora longa* - „Хората чакат щастието дълго.“ *Aspice ut aspiciar*..

Наложи ми се да призная леко засрамен, че дори родния си език не владее в кой знае каква дълбочина.

Преди да си тръгна, поговорихме още малко - толкова, колкото да се сменят постовите. Семейството ѝ живеело в тези кули. Отначало те изчакваха само да дойде времето, когато да напуснат Ърт заедно със Самодържеца в онази далечна епоха, после продължили да чакат, защото не им останало какво друго да правят. От нейния род произхождали много от управителите на Цитаделата, но последният от тях умрял преди няколко поколения. Сега семейството ѝ било бедно, а кулите се превръщали постепенно в руини. Валерия не се беше качвала нито веднъж на по-горните етажи.

- Някои от кулите са с по-здрав градеж от други -казах аз. - Но Кулата на вещиците също е полуразрушена.

- Наистина ли съществува такова място? Когато бях малка, дойката ме плашеше с него, но винаги съм си мислила, че това е само легенда. Казвали са ми, че има и Кула на мъченията. Всеки, проникнал в нея, умира в страшни мъки. Обясних ѝ, че поне това със сигурност е измислица.

- Славното минало на тези кули ми се струва толкова нереално – каза Валерия. - Никой от роднините ми не носи вече меч, с който да защитава враговете на Всеобщото благоденствие. А някога сме давали дори заложници в Кладенеца на орхидеите.

- Може би скоро ще бъде призована някоя от твоите сестри - отбелязах аз. Незнайно защо никак не ми се искаше да призват именно нея.

- Аз нямам сестри – отвърна ми тя. - Нито пък братя.

Един стар прислужник ни донесе чай и поднос с дребни, твърди сладкиши. Не беше истински чай, а онази билкова настойка от севера, която понякога даваме на нашите затворници, тъй като е невероятно евтина.

Валерия се усмихна.

- Както виждаш, успели сме да си създадем тук някакъв уют. Притесняваш се за горкото си куче, защото е куцо, но може би и то се е възползвало от нечие гостоприемство. Щом го обичаш, значи и някой друг може да го обикне. А можеш да обикнеш и друго някое същество.

Съгласих се, но тайничко си пожелах никога повече да нямам куче и желанието ми се сбъдна.

Не видях Трискъл почти цяла седмица. Но един ден, докато носех писмо за някого в трапезарията, той дотърча до мен. Беше се научил да тича на три крака. Заприлича ми на акробат, който ходи на ръце върху търкаляща се сфера.

До началото на пролетта го виждах по веднъж или два пъти на месец. Така и не разбрах при кого се беше подслонил, кой го храни и се грижи за него, но предпочитам да си мисля, че е бил някой, който го е отвел със себе си през пролетта, може би някъде на север, в някой тамошен град или лагер в планината.

5.

ЧИСТАЧЪТ НА КАРТИНИ

За нашето братство празникът на Света Катерина е най-таченият измежду всички празници. По това време пътуващите братя стават учители (ако, разбира се, им е писано да станат някога), а послушниците стават пътуващи братя. Ще прескоча

описанието на съпровождащите церемонии и когато му дойде времето ще ви разкажа за моето собствено посвещение. През годината, за която разказвам, онази, през която участвах в схватката при гроба, Дрот и Рош трябваше да бъдат посветени, което означаваше, че аз ще стана капитан на послушниците.

Не бях особено впечатлен от разкриващата се пред мен перспектива, докато ритуалът не наближи своя край. Седях си в порутения параклис и се наслаждавах на зрелището, осъзнавайки съвсем бегло (по същия приятен начин, по който възприемах и празника), че след последното действие на ритуала ще се окажа най-старши измежду всички послушници.

И все пак, малко по малко, започваше да ме обзема безпокойство. Почувствах се нещастен още преди да разбера, че вече не съм щастлив. Огънах се под тежестта на отговорност, която дори не осъзнавах напълно. Спомних си за трудностите, които срещаше Дрот в опитите си да ни озапти. Сега тази задача стоеше пред мен и аз трябваше да се справя с нея без някой, който да ме подкрепи, така както го бе подкрепял Рош - негов лейтенант и връстник. И когато утихна и последната молитва, а учителите Гурлойс и Палемон, сложили своите украсени със злато маски, прекрачиха прага на параклиса, докато старите пътуващи братя вдигаха Дрот и Рош (затъкнали в поясите си огнивата, с които щяха да палят огън на открито) на раменете си, аз вече бях успял да се стегна и дори разполагах с нещо като план за бъдещето.

Ние, послушниците, бяхме длъжни да прислужваме на празника, но преди това трябваше да се преоблечем и да приберем сравнително новите и чисти дрехи, които ни бяха раздали за церемонията. След като гръмна и последният фойерверк, а моряците съгласно традицията разцепиха небето с няколко мощни оръдейни залпа, аз поведох своите подчинени - които като че ли бяха започнали да ми хвърлят първите си недоволни погледи - обратно към спалното помещение. Затворих капака на пода и го залостих.

Еата беше най-голям след мен и за мой късмет напоследък се бе държал достатъчно дружелюбно, така че не подозираше подобен ход от моя страна, а когато се усети, беше вече твърде късно, за да ми окаже някаква сериозна съпротива. Стиснах го за врата и му треснах главата десетина пъти в капака, после му подкосих краката и го повалих на пода.

- Е - казах накрая, - ще бъдеш ли мой пръв помощник? Отговори!

Той не можеше да говори от вълнение, но кимна.

- Добре. Аз ще се заема с Тимон. Ти хвани най-едрия след него.

И двете момчета бяха тутакси проснати с ритници под акомпанимента на стотина пресекливи (доста уплашени при това) въздишки. Изминаха цели три седмици преди някой да посмее да ми се възпротиви, а дори и след това не се стигна до нито един масов бунт. Имаше само отделни своеволия.

Като капитан на послушниците се сдобих с нови задължения, но и със свобода, на каквато дотогава не се бях радвал. Аз трябваше да следя пътуващите братя да получават храната си топла и да наглеждам момчетата, които се замерваха иззад мръсните табли с остатъци от храната на затворниците. В кухнята аз азпореждах кой и каква работа трябва да свърши, а в класната стая помагах на останалите в учението. Вече по-често ме пращаха да нося съобщения до по-отдалечени части на Цитаделата и дори започнах да изпълнявам някои, макар и дребни, но все пак реални задачи свързани с възлаганата на братството работа. Така видях за пръв път много от необичайните кътчета на Цитаделата - хамбари с огромни помещения, обитавани от демонични котки; пинакотеки, чиито преддверия имаха сводести, иззидани със стъклени тухли тавани. Подовете им бяха покрити с големи каменни плочи и застлани с килими, а по стените на мрачните им коридори бяха окачени

безкрайни редици от картини.

Голяма част от картините бяха толкова стари и опушени, че не ми ставаше ясно какво точно е нарисувано на тях. За замисъла на други не можех дори да гадая -танцър, чийто крила приличаха на пиявици; жена, сграбчила двуостър кинжал и свела глава над погребална маска. Един ден, след като извървах повече от левга сред тези енигматични рисунки, се натъкнах на някакъв старец, покачен на висока стълба. Понечих да го помоля да ми направи място, за да мина, но той беше толкова погълнат от работата си, че ми се стори неуместно да го притеснявам. На картината, която той почистваше, беше изобразен облечен в броня мъж на фона на опустошен пейзаж. Мъжът беше невъоръжен, държеше само бойно знаме, направено от странна, твърда материя. Забралото на шлема му беше изцяло от злато, без отвори за гледане или дишане. Върху полираната му повърхност се отразяваше единствено пустинята.

Този воин от незнаен мъртъв свят ме порази дълбоко, макар да не можех да определя точно емоцията, която бе извикал у мен. Странно наистина, но ми се прииска да сваля картината и да я отнеса, не в нашия некропол, а в една от онези планински усой, в които некрополът беше (както осъзнавах дори тогава) само един идеализиран, макар и вече осквернен образ. Тя трябваше да стои сред дървета, с рамка, положена върху младата трева.

- ... и затова - чух да казва един глас зад мен, - всички те избягаха. Нали Водалус беше взел онова, за което бе дошъл.

- Хей ти! Какво правиш тук?! - тросна ми се друг глас.

Обърнах се и видях двама армигери, дребни благородници, които имат право на фамилен герб, облечени в ярки дрехи, които наподобяваха тези на екзалтираните дотолкова, доколкото бе стигнал куражът на собствениците им.

- Имам съобщение, което трябва да занеса в архива -каза аз и подадох затворения плик.

- Много добре - каза армигерът, който се бе обърнал към мен. - Знаеш ли къде се намират архивите?

- Тъкмо се канех да попитам, господарю.

- В такъв случай, май са подбрали неподходящ приносител за това писмо, не мислиш ли? Дай ми писмото. Аз ще го отнеса където трябва.

- Не мога, господарю. Трябва да го предам лично.

Това се намеси другият благородник:

- Няма защо да бъдеш толкова рязък с този млад човек, Рачо.

- Ти не знаеш какъв е, нали?

- А нима ти знаеш?

Онзи, когото бяха нарекли Рачо, кимна.

- От коя част на Цитаделата си, пратенико?

- От кулата Матачин. Учителят Гурлойс ме праща при архиваря.

Лицето на другия армигер се изопна.

- Излиза, че си инквизитор, така ли?

- Само послушник, господарю.

- В такъв случай, нищо чудно, че моят приятел иска да му се махнеш от очите.

Тръгни по този коридор до третата врата, там завий и продължи още около стотина крачки, изкачи се по стълбата до втората площадка и тръгни по южния коридор чак до двойните врати в дъното.

- Благодаря ви - казах аз и направих крачка в посоката, в която ме беше упътил.

- Хайде, тръгвай. Изобщо не си приятна гледка за очите.

- Бих предпочел да го виждам пред себе си, отколкото да е зад гърба ми - каза Рачо.

Все пак изчаках с ръка, подпряна на перилото на стълбата,

докато двамата се скриха зад първия ъгъл.

Подобно на онези духовни братя, които се обръщат към нас в сънищата ни, старецът каза:

- Та значи ти си инквизитор? Знаеш ли, никога не съм идвал във вашата кула.

Погледът му беше немошен като на костенурките, които понякога подплашвахме на брега на Гиол, а брадичката и носът му почти се срещаха.

- И на мен ми се струва, че не съм ви виждал там досега - казах аз учтиво.

- Вече нямам от какво да се боя. Какво можете да направите с човек като мен?

Сърцето ми може да спре ей така! - Той пусна гъбата си в кофата и опита да щракне с два пръста, но нищо не се получи. - Но иначе знам къде се намира. Зад Кулата на вещиците е, нали?

- Да - казах, леко изненадан, че вещиците са по-известни от нас.

- Така си и знаех. Хората никога не говорят за това място. Ядосан си на тези армигери и не мога да те виня за това. Но би трябвало да знаеш как стоят нещата с тях. Би трябвало да са като екзалтираните, но не са. Страхуват се да не умрат, страхуват се от болката, страхуват се да се държат естествено. Не им е лесно.

- Те са безполезни - казах аз. - Водалус би ги пратил да чукат камъни на кариерите. Те са само остатъци от минала епоха. С какво биха могли да помогнат на света?

Старецът вирна глава.

- А с какво трябва да му се помогне на този свят? Ти знаеш ли?

Аз си признах, че не знам и той се спусна от стълбата като престаряла маймуна, от която са останали само ръце, крака и сбръчкан врат. Ръцете му бяха дълги колкото краката ми, а сгърчените му пръсти бяха осеяни със синкави вени.

- Аз съм Рудезинд, куратор - уредник на музея. Сигурно се сещаш за стария Ултан? Не, разбира се, че не.

Ако се сещаше, щеше да знаеш как да стигнеш до библиотеката.

- Никога преди не съм бил в тази част на Цитаделата.

- Никога не си бил тук? Ами че това е най-прекрасната ѝ част. Изкуство, музика и книги. Тук имаме една картина на Фечин, три момичета, които окичват четвърто с цветя. Толкова е реалистична, че човек очаква пчелите да излетят от нея всеки момент. Имам и неща на Куртилоза. Вече не е толкова популярен, иначе нямаше да е още при нас. Но още в деня на раждането си той е бил по-добър живописец от който и да е от днешните драскачи и цапачи. Видиш ли, тук идва всичко, отказано от Двореца на Сюзерена. Кое то значи, че най-често ние получаваме по старите неща, а те по-хубавите. Идват тук, зацапани от дългото висене, и аз ги почиствам. Понякога ги почиствам повторно, след като са висели тук известно време. Имам тук един Фечин. Истината ти казвам! Или предпочиташ повече тази? Харесва ли ти?

Стори ми се по-безопасно да кажа, че я харесвам.

- Трети път я минавам. Някога бях чирак на стария Брануаладер и той ме учеше как се чисти. Ето на тази ме учеше, защото смяташе, че е пълен боклук. Започна тук долу, от това ъгълче. И след като изчисти около една педя, ми я остави, за да я довърша сам. Чистих я още веднъж, докато жена ми беше все още жива. Май че беше, след като се роди второто ни момиченце. Не беше чак толкова зацапана, но аз си бях наумил някои неща и просто си търсех работа. Днес реших да я почистя отново. Тъкмо навреме. Виждаш ли как е светнала в единия край? Ето ти го синият ърт, свеж като рибата на Самодържеца.

През цялото време в мислите ми отекваше името на Водалус. Бях убеден, че старецът слезе от стълбата, само защото бях споменал това име, и много ми се искаше да го попитам за него. Но колкото и да опитвах, все не можех да насоча

разговора натам. И след като по някое време замълчах малко по-дълго и после се уплаших, че той ще се качи отново на стълбата си и ще продължи да чисти, все пак се осмелих да кажа:

- Това луната ли е? Казвали са ми, че била по-плодородна.

- Сега вече наистина е. Тази картина е рисувана, преди да започнат да я напояват. Виждаш ли това сиво-кафяво? Това се е виждало по онова време, когато погледнеш към нея. Не зелено, както е сега. Нито пък е изглеждала толкова голяма. Това е, защото е била по-далече, така казваше старият Брануаладер. Сега там има достатъчно дървета, за да скрият Ниламон, както се казва.

Сграбчих появилата се възможност, без да се колебая.

- Или Водалус.

Рудезинд се изкиска.

- Или него, точно така! Твоята пасмина сигурно им реже ръцете, за да изкопчи нещо за него. Сигурно използвате и някои специални трикове, а?

Дори нашето братство да предвиждаше някакви специални прийоми за специални случаи, аз поне не знаех нищо за това, но реших, че ще изглеждам глупаво, ако си го призная и затова казах:

- Ако се наложи.

- Има си хас. Преди известно време си мислех, че съм с него. Но ако се е скрил в горите на Луната, ще има да почакате, докато ви падне. - Рудезинд погледна картината с нескрито удоволствие и се обърна отново към мен. - Колко съм заваян! Ти искаше да посетиш учителя Ултан. Върни се обратно при онази арка и...

- Знам пътя - казах аз. - Благородникът ми каза как да стигна дотам.

Старият уредник изпуфка презрително и аз усетих неприятния му дъх.

- Ако го слушаш, ще се озовеш в Читалнята. Оттам можеш да се луташ с дни, докато се добереш до Ултан, ако въобще го откриеш някога. Не, върни се обратно при онази арка. Мини под нея и прекоси голямата зала, после слез по стълбището. Ще стигнеш до заключена врата. Почукай и изчакай някой да ти отвори. Ето това е мястото - кабинетът на Ултан.

Тъй като Рудезинд не отдели погледа си от мен, аз все пак се вслушах в напътствията му, макар частта със заключената врата никак да не ми беше харесала, а предхождащото я стълбище да ми бе напомнило за тунелите, в които бях търсил Трискъл.

Като цяло се чувствах доста по-неспокоен, отколкото когато ми се налагаше да се движа из онези части на Цитаделата, които познавах относително добре. Чувал съм да казват, че не само чужденците, но и жителите на града, разстлал се около Цитаделата, се дивяли на размерите на този необятен комплекс и нищо чудно, след като ние, израсналите в неговите предели, също не смогваме да се оправим задоволително със стотиците надписи и имена, които би трябвало да ни служат като ориентири.

И тъй, аз преминах под арката, която ми бе посочил старецът, обзет от подобни мисли. И тя като останалата част от галерията беше иззидана от неприветливи червеникави тухли. В двата ѝ края се извисяваха колони, чийто капители бяха увенчани с по няколко спящи лица. Бледите стиснати устни и затворените очи на тези лица ми се видяха далеч по-ужасяващи от агонизиращите маски, изрисувани по стените на нашата кула.

Мотивът, който обединяваше картините в следващата зала, бяха книгите. Повечето от тях се забелязваха от пръв поглед, но имаше и няколко, които бяха умело прикрити - подаващи се иззад нечия дреха, оформени по странен начин и тъй нататък.

Стълбището бе тясно и стръмно, без перила. То се извиваше, спускайки се надолу и след не повече от трийсет стъпала светлината, идваща от залата над мен, почти се

стопи. Накрая се видях принуден да протегна ръце пред себе си от страх да не си разбия главата в заключената врата.

Но протегнатите ми пръсти така и не успяха да я достигнат. Вместо това стъпалата свършиха (за малко не паднах заради едно липсващо стъпало) и кракът ми докосна неравен под, потънал в пълен мрак.

- Кой е там? - отекна нечий глас.

Беше необичайно пронизителен, като ехо от ударена наскред пещера бронзова камбана.

6.

УЧИТЕЛЯТ НА КУРАТОРИТЕ

- Кой е там? - повтори в мрака гласът.

- Пратеник със съобщение - казах аз, придавайки на гласа си цялата тежест, на която бях способен.

- Да го чуем тогава.

Очите ми започваха да привикват с мрака и аз успях да различа смътните очертания на нечия внушителна осанка, заобиколена от няколко други мрачни и парцаливи фигури с още по-висок ръст.

- Става въпрос за писмо, господарю - отвърнах аз. - Вие ли сте учителят Ултан?

- Без съмнение.

Сега вече беше застанал точно пред мен. Онова, което бях помислил за някаква белезникава дреха, се оказа брада, проточваща се почти до кръста му. Вече бях достигнал обичайния за зрелите мъже ръст, но въпреки това той беше с около глава и половина по-висок от мен, истински екзалтиран.

- Ето, заповядайте, господарю - казах аз и му подадох писмото.

Той не го взе.

- Ти чий ученик си?

Отново същият ехтящ тембър. Най-неочаквано ми се стори, че и двамата с него сме мъртви, а мракът, който ни заобикаля, е гробищна пръст, притиснала клепачите ни, гробищна пръст, в която отеква камбанен звън, призоваващ ни да му се подчиним. Посинелият труп на жената, който бях видял да измъкват от гроба, се появи пред мен толкова реален, че можех да разгледам дори чертите на лицето ѝ.

- Чий ученик си? - попита отново тъмната фигура.

- Ничий. Аз съм просто послушник от братството. Учителят Гурлойс ме изпрати. С послушниците иначе се занимава учителя Палемон.

- Но не и по граматика. - Ръката на мъжа се протегна бавно към писмото.

- О, да, и по граматика също. - Чувствах се като дете, докато говорех с този мъж, който трябва да е бил старец още преди да се родя. - Учителят Палемон казва, че трябва да можем да четем, да пишем и да смятаме, защото ако някога станем учители, ще ни се наложи да пишем писма, да четем инструкциите, изпратени от двора, и да се оправяме със сметките на братството.

- Като това - натърти фигурата пред мен. - Писма като това.

- Да, господарю. Като него.

- И какво пише вътре?

- Не знам. Запечатано е, господарю.

- Ако го отворя... - Чух как въскът се пропука под пръстите му. - ... ще ми го прочетеш ли?

- Тъмно е тук, господарю - рекох колебливо аз.

- Тогава ще трябва да извикаме Сайбай. Извини ме.

В мрака едва успях да различа как той вдигна дланите си и ги събра във формата на фуния. „Сайбай! Сайбай!“ Името отекна из мрачните коридори и като че ли

отново се озовах в бронзовото тяло на камбаната, по чиито стени се удряше стоманен език.

Някъде в далечината се разнесе ответният вик. Изчакахме известно време в пълна тишина.

Накрая видях светлина надолу по една тясна пътека, очертана (както ми се стори отначало) от спускащи се почти отвесно грапави скали. Постепенно светлината придоби форма. Оказа се свещник с пет разклонения, носен от едър, неестествено изопнат мъж на около четирийсет години, с бледо, безизразно лице.

Братият мъж до мен каза:

- А, ето те най-после и теб, Сайбай. Донесе ли светлина?

- Да, учителю. Кой е този?

- Пратеник с писмо. - Учителят Ултан се обърна към мен и продължи с още по-церемониален тон: - Това е моят личен ученик Сайбай. Ние, кураторите, също си имаме братство. Библиотекарите се числят към един от нейните клонове. Аз съм последният учител библиотекар. Ние имаме традиция да прикрепяме към всеки старши член на братството по един ученик. Затова и Сайбай е мой личен ученик от известно време насам.

Казах на Сайбай, че за мен е чест да се запознаем и го попитах, малко плахо, кой е официалният празник на кураторите, тъй като ми се стори, че ако има такъв, то Сайбай ще да е пропуснал доста възможности да стане пътуващ куратор.

- Отмина вече - каза учителят Ултан. Докато говореше, той се обърна право към мен и на светлината на свещите успях да забележа, че очите му са с цвета на разредено мляко. - В началото на пролетта е. Прекрасен ден. По това време дърветата се окичват с първите си листа.

В Големия двор нямаше дървета, но аз кимнах. После осъзнах, че той не може да ме види и бързо добавих:

- Сигурно е много красиво с лекия ветрец, който ги полюшва.

- Точно така. Ти си млад човек със сродно сърце. - Ултан сложи ръка на рамото ми. Нямаше как да не забележа, че пръстите му са почернели от прахоляка. - И Сайбай е млад човек със сродно на моето сърце. Когато се помина, той ще стане главен библиотекар. Ние, кураторите, си имаме традиционна процесия. По улица „Юбар“. Сайбай върви редом с мен, двамата сме облечени в сиви роби. Каква е официално баграта на твоето братство?

- Опушено - казах му аз. - Цветът, който е по-тъмен от черното.

- Има дървета - дъбове и чинари, явори и кленове, за които се твърди, че са най-старите на Ърт. Тези дървета разстилат сянката си от двете страни на улица „Юбар“. По площадчетата, надолу към центъра, са още по-гъсто засадени.

Съдържателите на магазини излизат, за да видят чудатите куратори, а продавачите на книги и антикварите естествено ни поздравяват. В известен смисъл нашата процесия е едно от малкото пролетни събития в Несус.

- Сигурно е доста впечатляващо - казах аз.

- Така е, така е. И катедралата е прекрасна. Огромните ѝ канделабри са окичени с хиляди запалени свещи. Сякаш слънцето се отразява в нощното море. Свещите, поставени под сини стъклени похлупаци, символизират Нокътя на помирителя.

Обгърнати от светлина, ние извършваме церемониите си пред Свещения олтар. Кажете ми, вашето братство ходи ли до катедралата?

Обясних му, че ние използваме един параклис, тук в Цитаделата, и изразих учудването си от факта, че на библиотекарите и другите куратори е позволено да напускат нейните предели.

- Видиш ли, ние сме упълномощени. Самата библиотека се ползва с допълнителни привилегии, нали така, Сайбай?

- Определено е така, учителю. - Сайбай имаше квадратно чело, над което сивеещата

му коса бе започнала да окапва. Лицето му изглеждаше някак малко и детинско. Можех да разбера защо Ултан, който вероятно неведнъж бе прокарвал длан по него, както учителя Палемон прокарваше дланта си по моето, продължаваше да възприема Сайбай почти като незряло момче.

- Значи вие поддържате тесни връзки със своите колеги от града - казах аз.

Старецът поглади брадата си.

- Възможно най-тесни, тъй като сме едно цяло. Видиш ли, библиотеката тук е едновременно и Градска библиотека, както и библиотека на Двореца на Сюзерена. Тя обслужва и още много други места.

- Нима искате да кажете, че градското простолюдие може да влиза в пределите на Цитаделата и да използва вашата библиотека?

- Не - каза Ултан. - Искам да кажа, че самата библиотека се е разпростряла отвъд стените на Цитаделата. Пък и, струва ми се, това далеч не е единствената институция, за която важи подобно твърдение. Проблемът е там, че съдържанието на тази крепост надхвърля сериозно нейната вместимост.

Докато говореше, той сложи ръка на рамото ми и ме поведе по една от тесните пътеки между извисяващите се лавици, претъпкани с книги. Сайбай ни последва със свещника, чиято оскъдна светлина помагаше по-скоро на младшия библиотекар, отколкото на мен. Все пак успях да различа очертанията на дъбовите стелажи достатъчно отчетливо, за да не се блъсна в някой от тях.

- Очите ти все още не са те изоставили - каза след известно време учителят Ултан. - Нали не се притесняваш, че някой от стелажите по тази пътека би могъл да се катурне?

- Не, господарю - уверих го аз.

От пода та чак до предела на трепкащата светлина, устремени към губещия се в мрака таван, се извисяваха едни и същи на вид редове с книги. Някой от лавиците бяха разбъркани, други безупречно подредени. Един или два пъти мернах следи, които ми говореха, че плъховете са си устроили уютни дву- и триетажни семейни гнезденца сред книгите.

Книгите нямаха край. Редици от издания с всевъзможни подвързии - от кожа, от плат или хартия, както и от десетки други материи, които не можех дори да назова, тук-там проблясващи с позлатата си, най-често с тъмни корици, някои от които с налепени по тях хартиени етикети, придобили цвета на мъртви есенни листа.

- Мастилената пътека е безкрайна - каза ми учителят Ултан. - Поне един мъдрец е твърдял така. Той е живял много отдавна. А какво ли би казал, ако видеше това? Друг пък е казал; „Човешкият живот често минава в прелистването на книги.“ Питам се, има ли човек, който би могъл да прелисти тези тук - от първата до последната, в коя да е област?

- Бях се загледал в подвързиите - казах аз и тутакси се почувствах глупаво.

- Ти си истински щастливец. Радвам се за теб. Аз вече не мога да ги видя, но все още си спомням какво удоволствие ми доставяше да ги разглеждам. Трябва да е било малко след като станах старши библиотекар. Сигурно съм бил около петдесетте. Аз бях чирак дълги, дълги години.

- Наистина ли, господарю?

- Самата истина ти казвам. Мой учител беше Герболд. Десетилетия наред ми се струваше, че той ще живее вечно. Редяха се година след година, коя от коя по-тежки, а аз не преставах да чета. Съмнявам се, че са много хората, които са изчели толкова книги. Започнах, подобно на всички млади хора, с четене на книги, които ми доставяха удоволствие. После, след като започнах да губя часове в търсенето на подобни книги, осъзнах, че така само ограничавам удоволствието си от четенето. Тогава си изготвих план за обучение и проучих най-подробно десетки

редки науки от зората на познанието, та чак до наши дни. Накрая изчерпах и тази тема, без да пропусна дори книгите в махагоновото ковчеже, което ние библиотекарите пазим вече триста години в очакване на Самодържеца Сулписиус, който все не идва. Наложих ми се да напусна пределите на библиотеката и да чета извън нея в продължение на петнайсет години, през които понякога свършвах и по две книги на ден.

Зад нас Сайбай измърмори:

- Превъзходно, господарю. Подозирах, че той едва ли чува за пръв път тази история.

- После стана онова, за което не бях помислил. Учителят Герболд почина. Трийсет години по-рано щях да бъда идеално подготвен от гледна точка на предпочитанията, образованието, младостта, семейното положение и амбициите си, да го наследя. Но по времето, когато ми се наложи да го направя, аз бях възможно най-неподходящият избор. Бях чакал толкова дълго, че можех вече само да чакам, а мозъкът ми се задушаваше под бремето на безбройните ненужни факти. Въпреки това се заставих да поема поста и отделих повече време, отколкото би могъл да предположиш, за да си припомня плановите и максимите, които си бях подготвил преди толкова много години в очакване на този миг.

Той замълча и аз осъзнах, че в момента се рови отново в един мозък, по-огромен и по-мрачен от тази библиотека.

- Но старият навик да чета не ми даваше мира. Жертвах в полза на книгите дни и дори седмици, в които трябваше всъщност да се занимавам с делата на повереното ми ведомство. И после, неочаквано като извънмяването на часовник, ме обзе нова страст и на мига измести старата. Никога не би се сетил каква беше тя.

Казах му, че наистина не се сещам.

- Тъкмо си четях на масата до онзи еркереен прозорец на четирийсет и деветия етаж, който гледа към... Забравил съм. Сайбай, накъде гледаше прозорецът?

- Към Градината на тапицерите, господарю.

- Да. Сега си спомних - онзи малък кръг в зелено и кафяво. Доколкото си спомням, изсушеният розмарин се слага във възглавниците. Та седях си там, както вече казах, и изминаха няколко смени, преди да осъзная, че съм спрял да чета. За известно време ми беше трудно да назова новото си занимание. Когато опитах, в съзнанието ми изникнаха само някакви аромати и цветове, които нямаха нищо общо с томчето, което бях подхванал. Накрая разбрах, че вместо да го чета, аз бях започнал да го изучавам като физически обект. Червеното, за което си спомнях, бе дошло от везаната лентичка, с която отбелязвах докъде съм стигнал. Материята, гъделичкаща пръстите ми, беше хартията, на която бе напечатана книгата. Миризмата в ноздрите ми принадлежеше на старата кожа на подвързията, пропита с брезов сок. Едва когато видях за пръв път самите книги, осъзнах колко странни са те.

Пръстите му се впиха по-силно в рамото ми.

- Тук имаме книги, подвързани с кожите на ехидни, морски дракони и зверове, изчезнали толкова отдавна, че дори учените, посветили трудовете си на тези създания, признават, че по-голямата част от наличната им информация произтича от митове и легенди. Имам подвързии от метал с напълно неизвестен произход и други обкови, инкрустирани с най-твърдите измежду скъпоценните камъни. Имам книги, затворени в кутии от ароматизирано дърво, донесени на континента в зората на нашата цивилизация - двойно по-ценни, тъй като никой на Ърт не ги е чел.

- Имам книги, чийто страници са били напоени в тайнствени алкалоиди, които предизвикват у нищо неподозиращия читател, плюнчещ пръст, за да ги разлисти, чудновати видения и фантастични сънища. Книги със страници не от хартия, а от фини нефритени, абаносови или седефени плочки. Книги със съдържание, изложено

върху хербаризирани листа на незнайни растения. Книги с необичайна форма свитъци, плочки и записи върху стотици различни носители. Тук някъде трябва да има един кристален куб, не по-голям от възглавничката на палеца ти, вече не си спомням точно къде беше, който съдържа в себе си повече книги от цялата библиотека. Някоя уличница сигурно би го сметнала за мънисто, но няма на света друго нещо, в което да е събрана толкова информация. Когато си дадох сметка за всичко това, аз посветих живота си на съхраняването на книгите.

Седем години се занимавах само с това. И тогава, тъкмо когато бях успял да реша най-належащите проблеми по съхраняването на книгите и бях на път да се заема с първата цялостна инспекция на библиотеката от нейното създаване насам, очите ми започнаха бавно да гаснат. Онзи, който бе предал всички тези книги в моите ръце, ме ослепи, за да ми напомни, че именно той стои над всичко, а не книгите.

- Ако не можете да прочетете донесеното от мен писмо, господарю казах, - аз с радост ще ви го прочета.

- Да, да - изпъшка учителят Ултан. - Бях забравил за него. Сайбай ще ми го прочете. Той чете добре. Вземи, Сайбай.

Аз поех свещника, а Сайбай разгъна пропукващия пергамент, разпъна го пред себе си като прокламация и започна да чете. Стояхме там в малкия светъл кръг, обградени отвсякъде от мрачното книжно море, заслушани в написаното.

- „От учителя Гурлойс от Ордена на търсещите истината и покаянието...”

- Какво?! - прекъсна го учителят Ултан. - Нима си инквизитор, млади човече?

Казах му, че съм, Последва пауза, толкова дълга, че Сайбай подхвана писмото за втори път.

- „От учителя Гурлойс от Ордена на търсещите истината...”

- Чакай - каза Ултан.

Сайбай млъкна отново. Аз останах неподвижен, със свещника в ръка. Почувствах как кръвта започва да нахлува в лицето ми. Накрая учителят Ултан проговори отново и гласът му беше такъв, сякаш отново ми обясняваше колко добре чете Сайбай.

- Почти не си спомням как точно бях приет в нашето братство. Ти сигурно си запознат с начина, по който нашето братство набира членовете си?

Признах, че не съм.

- Според древната традиция, във всяка библиотека има стая, предназначена за деца. В нея са подредени книги с ярки илюстрации, каквито децата обикновено много обичат, книги, разказващи простички легенди, изпълнени с чудеса и приключения. Много деца влизат в тези стаи и докато са в техните предели, никой не се занимава с тях.

Той се поколеба и макар да не успях да уловя каквото и да е изражение на лицето му, все пак останах с впечатлението, че се бои от онова, което се кани да каже, да не причини болка на Сайбай.

- Но от време на време библиотекарите забелязват как едно от децата, все още в съвсем крехка възраст, се отделя от останалите, обикаля известно време из стаята... и накрая я напуска. Някои от тези деца успяват да открият на един нисък, но закътан рафт Златната книга. Ти не си виждал тази книга и никога няма да я видиш, тъй като си надхвърлил съответната възраст.

- Сигурно е много красива.

- Наистина. Ако не ме лъже паметта, подвързията ѝ е от черен лен, избелял значително на задната корица. Тогава библиотекарите идват като вампири, казват някои, но други ги сравняват с любящи осиновители. Те заговарят детето и то тръгва с тях. От този миг нататък библиотеката се превръща в негов роден дом, а родителите му скоро престават да го виждат. Предполагам, че и при вас, инквизиторите, става приблизително така.

- Ние задържахме децата, попаднали в ръцете ни - казах аз, - докато са още съвсем

малки.

СЯНКАТА НА ИНКВИЗИТОРА

- И ние правим същото - промърмори Ултан. - Затуй едва ли бихме могли да ви виним. Чети нататък, Сайбай.

„От учителя Гурлойс от Ордена на търсещите истината и покаянието до архиваря на Цитаделата.

Привет, Братко!

По волята на Двора в нашите ръце беше предадена екзалтираната господарка Текла, поради което ние сме длъжни да осигурим на горепоменатата някои ненадхвърлящи разумните граници удобства. И тъй, докато времето за срещата ѝ с нас настъпи, или докато, както тя непрестанно се моли, сърцето на Самодържеца, чиито благородство и мъдрост не познават граници, се смили над нея, поверената ни Текла ви моли да ѝ осигурите, съгласно задълженията на подопечното ви ведомство, следните книги...“

- Можеш да прескочиш заглавията, Сайбай - каза Ултан. - Колко са на брой?

- Четири, господарю.

- Никакъв проблем. Продължавай.

- „За което, архиварю, ще ви бъдем много задължени.“ Подписано - „Гурлойс от Ордена на търсещите истината и покаянието, назоваван още братството на инквизиторите.“

- Познати ли са ти някои от заглавията в списъка на учителя Гурлойс, Сайбай?

- Три, господарю.

- Чудесно. Намери ги, моля те. Коя е четвъртата книга?

- „Книгата с чудесата на Ърт и небесата“, господарю.

- От това по-голям късмет, здраве му кажи. Един от екземплярите е само на два реда оттук. След като откриеш томовете, ела при вратата, от която дойде този млад човек, на когото се боя, че вече досадихме твърде много.

Понечих да върна свещника на Сайбай, но той ми даде знак да го задържа и се отдалечи по тясната пътечка между рафтовете. Когато се обърнах, Ултан вече бе тръгнал в обратната посока, пристъпвайки тъй уверено, сякаш въобще не бе загубил зрението си.

- Спомням си я добре - каза той, - Подвързията ѝ е от кафява щавена кожа, с позлатени метални накрайници по ъглите, гравирани собственоръчно от Гуинок. На третия ред отдолу нагоре е, полегнала леко върху едно издание със зелена подвързия - ако се не лъжа „Животът на седемнайсетте мегатерианци“ от Блайтмаик. Най-вече за да покажа, че все още го следвам (макар да не се съмнявах, че изостреният му слух отчита безпогрешно стъпките ми), аз попитах:

- Каква е тази книга, господарю? За Ърт и небесата, искам да кажа.

- Нима, ти, млади момко, не се сещаш за по-подходящ въпрос, който да зададеш на един библиотекар? Наша грижа са самите книги, не тяхното съдържание.

Долових почудата в тона му.

- Аз мисля, че вие познавате съдържанието на всяка книга тук, господарю.

- Не мисля. Но преди триста или четиристотин години „Чудесата на Ърт и небесата“ е била обичаен за времето си труд. Тя обхваща по-голямата част от легендите на древните времена. За мен най-интересната от тях е тази за историците, разказваща за времето, когато всяка легенда е можела да бъде свързана с някой полузабравен факт. Схвана парадокса, надявам се. Дали пък тази легенда не е била реалност по онова време? И ако не, то тогава как е възникнала тя?

- Не се ли разказва в тази книга за огромни змии, господарю, или пък за летящи жени?

- О, да — отвърна ми учителят Ултан, докато се навеждаше. — Но не и в легендата за историците. - Той измъкна с триумфален жест книга с подвързия от люспеста

кожа. - Хвърли ѝ един поглед, млади момко, и виж дали съм открил нужната книга. Сложих свещника на пода и коленичих до него. Книгата в ръцете ми беше толкова стара, че ми се стори невъзможно някой да я е разгръщал през последните сто години, но все пак надписът на титулната ѝ страница свидетелстваше за безпогрешната памет на стареца. Подзаглавието гласеше: „Сбор от печатни източници, отнасящи се до Вселенските тайни, датиращи от такава древност, че значението им е станало неразгадаемо с течение на времето.“

- Е - попита учителят Ултан, - това ли е книгата?

Аз отворих книгата наслуки и прочетох:

- " ... което значи, че една гравюра може да бъде изпълнена с такова майсторство, че дори след нейното унищожаване, тя ще може да бъде реставрирана благодарение дори на някой миниатюрен фрагмент, без значение кой точно."

Не знам защо, но в съзнанието ми изникна крисосът, който бях получил след нощната битка.

- Учителю - промълвих аз, - вие сте просто феноменален!

- Не съм, но рядко греша.

- Господарю, простете своеволието ми, но се надявам, че ще ме разберете, когато ви кажа, че не се съдържам и прочетох няколко реда от книгата. Учителю, вие навярно сте чувал за онези, които ядат трупове. Чувал съм да казват, че поглъщайки мъртвата плът с определена съставка, те успяват да присвоят живота на своите жертви.

- Непредпазливо е човек да се вслушва в онова, което се говори за тези практики

- промърмори архиварят. -И все пак, като си припомня писанията на историци като Ломан и Хермас по въпроса...

- През годините, прекарани в слепота, той явно бе забравил колко лесно лицата на хората издават техните емоции. На светлината на свещите видях чертите му да се изкривяват в такава агония, че се почувствах длъжен да отвърна поглед. Въпреки болката сковала лицето му, гласът му си остана невъзмутим като камбана, отброяваща изминалите часове.

- Накратко, според прочетеното някога от мен, ти си прав, макар че не си спомням да съм срещал нещо подобно в книгата, която държиш.

- Учителю - казах аз, - давам ви честната си дума, че и през ум не ми минава, че някога сте се занимавал с нещо подобно. Но кажете ми, нека предположим, че двама съучастници в ограбването на някой гроб си поделят по една от ръцете на трупа. Онзи, който е изял, да речем, дясната ръка на мъртвеца, получава ли половината от живота му? А другата половина на погълналия лявата ли се пада? Ако е така, какво би станало, ако дойде трети и изяде единия от краката?

- Жалко, че си инквизитор - каза Ултан. - Можеше да станеш философ. Не, доколкото съм запознат с тази странна материя, всеки получава целия живот.

- Значи целият живот на човека се съдържа както в дясната, така и в лявата му ръка. А може би и във всеки от пръстите му?

- Според мен всеки трябва да изяде повече от една хапка, за да има практиката някакъв ефект. Но предполагам, че поне на теория твоето предположение отговаря на истината. Целият живот се съдържа във всеки от пръстите.

Вече бяхме тръгнали към мястото, откъдето бях дошъл. И тъй като пътеката между рафтовете беше твърде тясна, за да вървим един до друг, аз вървах първи и носех свещника. Ако ни видеше някой, който не познаваше учителя Ултан, сигурно би си помислил, че аз осветявам пътя на стареца.

- Но учителю - казах аз, - как е възможно това? По тази логика, животът би трябвало да се съдържа и във всяка става на кой да е от пръстите, а това определено е невъзможно.

- Колко е дълъг човешкият живот? - попита Ултан.

- Не бих могъл да зная, но не е ли по-дълъг?

- Тъй като си го спомняш кажи-речи от самото му начало, той сигурно ти се струва безкраен. Но я си помисли колко малко е необходимо, за да бъде прекъснат той.

Предполагам, че именно заради това тези презрени същества, поглъщащи чужда плът, се опитват да се докопат до по-голяма част от него. Нека те попитам нещо. Ти сигурно си даваш сметка, че синовете нерядко приличат изумително на бащите си?

- Да, чувал съм да казват, че е така. Вярвам, че е така - отговорих аз. Не можах да не си помисля за своите родители, които никога не бях виждал.

- Тогава предполагам ще се съгласиш с мен, че приликата между баща и син би могла да се запази поколения наред. Щом синът прилича на баща си, а неговият син на него самия, то в такъв случай наследникът от четвърто поколение, пра-правнукът, би трябвало да прилича на своя пра-прадядо.

- Да - казах аз.

- Значи семето на всеки от тях се е съдържало в един-единствен грам лепкава течност. Ако не е така, откъде се е взела приликата между тях?

Не можах да намеря отговор за този въпрос и продължих да вървя смълчан, докато накрая достигнахме до вратата, през която бях проникнал в това най-затънтено ниво на огромната библиотека. Там заварихме Сайбай, който бе донесъл останалите книги, споменати в писмото на учителя Гурлойс. Взех книгите, сбогувах се с учителя Ултан и с огромно облекчение напуснах гнетящата атмосфера на библиотечните рафтове. Идвах още няколко пъти до по-горните нива на тази част на Цитаделата, но никога повече не се върнах в онова подобно на гробница подземие, нито пък ми се прииска да го сторя.

Едната от трите книги, които бе донесъл, беше голяма колкото плота на малка масичка. На корицата ѝ бяха гравирани кръстосани оръжия и затова предположих, че това трябва да е семейната хроника на някой стар благороднически род. Другите две бяха далеч по-малки. Първата имаше зелена подвързия, беше не по-голяма от дланта ми и не по-дебела от показалеца ми и представляваше сборник с молитви, пълен с рисунки върху емайл на аскетични пантократори и хипостатици с черни ореоли и златоткани одежди. Спрях за малко в една забравена градина с пресъхнал фонтан по средата, за да ги погледам.

Миг след като затворих зелената книжка, усетих най-неочаквано тежестта на изминалото време, което от своя страна е един от първите сигурни признаци за преминалото детство. Бях пропилял повече от два часа за една най-обикновена задача. Слънцето вече клонеше към залез. Събрах набързо книгите и хукнах, за да срещна, макар все още да не го знаех, своята съдба и може би дори самия себе си в лицето на благородната Текла.

7.

ИЗМЕННИЦАТА

Вече бе станало време да занеса храната на пътуващите братя на пост в тъмницата. Дрот бе застъпил на първото ниво, но аз реших да отида при него най-накрая. Главата ми преливаше от мисли, предизвикани от посещението ми при архиваря, и ми се щеше да ги споделя с някого.

Него обаче никакъв го нямаше. Оставих вечерята му и четирите книги върху постовата маса и го повиках. Миг по-късно той се обади от една от близките килии. Изтичах дотам и надзърнах през решетките на малкото прозорче.

Затворничката, изтощена до изнемога жена на средна възраст, легеше просната по гръб върху нара. Дрот се бе навел над нея, а по пода имаше кръв.

Дрот беше твърде зает, за да извърне глава към мен.

- Ти ли си, Севериън?

- Да. Донесох ти вечерята. Нося и книги за благородната Текла. Мога ли да ти помогна с нещо?

- Тя ще се оправи. Беше си разкъсала превръзките, за да умре от кръвоизлив, но все пак успях да се намеся навреме. Остави таблата на масата. Не успях да раздам храната на останалата част от затворниците. Ще се заемеш ли с това вместо мен? Стига да имаш малко свободно време, разбира се.

Поколебах се. Послушниците нямаха право да се доближават до поверените в ръцете на братството.

- Хайде, моля те. Трябва само да бутнеш таблите им през процепите.

- Донесох и книгите.

- Пъхни и тях през процепа.

Хвърлих един последен поглед на Дрот, който продължаваше да оглежда мъртвешки бледото тяло на жената, после тръгнах по коридора, открих неразнесените табли с храна и се заех да изпълня молбата му. Повечето от затворниците бяха все още достатъчно силни, за да се изправят и сами да поемат храната, която им носех. Няколко не бяха в състояние да го сторят и аз оставих таблите им пред вратата. Дрот щеше да се погрижи по-късно за тях. Имаше няколко жени с благородни осанка, но нито една от тях не ми заприлича на Текла, с други думи на новопристигнала екзалтирана господарка, която се радваше - поне засега - на някои допълнителни привилегии.

Трябваше да се досетя, че ще я открия в последната килия. Подът на килията беше застлан с килим, а самата Текла носеше бяла рокля с широки ръкави вместо обичайните дрипи, с които бяха облечени нашите затворници. Краищата на ръкавите и ръбът на полата бяха леко зацапани, но дрехата ѝ все още издаваше онази елегантност, толкова чужда и непозната за мен, както и за самата килия. Заварих я да бродира на светлината на свещник със сребърен отражател. В първите няколко мига не казах нищо, но тя усети погледа ми. Сигурно е редно да кажа, че не забелязах по лицето ѝ и следа от страх, но в действителност не беше така. Чертите ѝ бяха пропити от ужас, макар и контролиран почти до границата на незабележимото.

- Не се страхувайте – казах аз. - Просто ви нося храната.

Тя кимна и ми благодари, после се изправи и дойде до вратата. Беше по-висока, отколкото бях очаквал, толкова висока, че почти ѝ се налагаше да ходи леко приведена заради сравнително ниския таван на килията. Лицето ѝ, по-скоро изострено, отколкото овално, ми напомни за жената, която бях видял с Водалус в некропола. Може би всичко беше заради прекрасните ѝ теменуженолилави очи, подчертани от синия грим, или пък заради гарвановочерната ѝ коса, която се разделяше ниско над челото. Каквато и да беше причината, аз се влюбих в благородната Текла. Влюбих се мигновено и безусловно, съвсем по момчешки. И тъй като бях все още само едно глупаво момче, дори не си дадох сметка за чувствата си.

Бялата ѝ ръка, студена, леко влажна и почти нереално крехка, докосна моята, докато ѝ подавах таблата с храната.

- Това е обичайната храна - казах ѝ аз. - Мисля, че биха ви осигурили нещо по-добро, стига да помолите за това.

- Ти не носиш маска - отвърна ми тя. - Твоето лице е първото нормално нещо, което виждам, откакто ме затвориха тук.

- Аз съм само послушник. Ще нося маска чак следващата година.

Тя се усмихна. Все едно че пред мен отново се разтвориха вратите на Атриума на времето, отвъд които след зимния мраз ме очакваше топлината на камината. Очите ѝ, бездънни като водоема под кулата на камбанарията, грейнаха ведно с усмивката ѝ.

- Извинете - казах аз. - Не ви чух.

Тя се усмихна отново и склони прекрасното си лице.

- Казах, че съм щастлива, че виждам лицето ти и попитах дали няма да можеш да ми носиш храната и занаят, както и какво е това, което си ми донесъл този път.

- Не. Не, няма да мога. Само днес, тъй като Дрот е зает. - Опитах да си спомня какво съм й донесъл за вечеря, но не успях. Тя беше взела вече таблата и я бе сложила на масичката, където не можех да я видя, тъй като решетките ми пречеха. Накрая казах неуверено: -По-добре изяжте това, което ви донесох. Но мисля, че ако помолите Дрот, той ще ви осигури по-добра храна.

- Няма да се цупя. Винаги са ми правили комплименти за стройната фигура, но истината е, че имам вълчи апетит. - Тя взе таблата и я поднесе към мен, сякаш без моята помощ никога нямаше да се досети дори за една от съставките на вечерята си.

- Това е праз, господарке - казах аз. - Ето, тези зелени парченца. Кафявите са леща. А това е хляб.

- Господарке? Защо са тези официалности? Ти си мой тъмничар, можеш да ме наричаш както си поискаш. -В бездната на очите й просветна весела искрица.

- Не исках да ви обидя - казах аз. - Как предпочитате да ви наричам?

- Наричай ме Текла. Това е името ми. Титлите са церемониални, а това е доста нецеремониална ситуация, не мислиш ли? Иначе сигурно ми се полага екзекуция в пълно съгласие със закона.

- Обикновено е така, за екзалтираните.

- Сигурно ще присъства и някой екзарх, стига да го пуснете тук, долу. Ще носи дреха, извезана отгоре до долу с пурпурни знаци. Вероятно ще дойдат дори няколко

- може би Негово преосвещенство Еджино ще е между тях. Сигурен ли си, че това е хляб? - И тя побутна сухия комат с върха на дългия си пръст, сякаш се страхуваше, че може да скочи и да я ухапе.

- Да. Господарката сигурно е яла хляб и преди да дойде тук.

- Не като този. - Тя отчупи малък зальк и отхапа от него, бързо и изискано. - Не е чак толкова лош. Значи казваш, че ще ми донесат по-добра храна, ако ги помоля?

- Така мисля, господарке.

- Текла. Помолих за няколко книги, преди два дена, веднага след пристигането ми, но все още не съм ги получила.

- Донесох ги - казах аз, - Веднага се връщам. Изтичах до масата на Дрот, донесох книгите и й подадох най-малката от тях.

- О, чудесно! Други има ли?

- Още три.

Кафявата книга също мина без проблем през процепа, но зелената и голямото издание с гравирани върху корицата оръжия се оказаха твърде широки.

- Дрот ще ви отвори вратата по-късно и ще ви ги даде.

- А ти не можеш ли? Ужасно е да ги гледам през решетките, без дори да мога да ги докосна.

- Аз нямам право дори да ви нося храна. Това е задължение на Дрот.

- И все пак го направи. Освен това, донесъл си книгите лично. Не значи ли това, че трябва да ми ги дадеш?

Можех да поспоря, макар и не особено уверен в гледната си точка, тъй като по принцип тя беше права. Правилото, забраняващо на послушниците да работят в тъмницата, бе измислено, за да бъдат предотвратени евентуални бягства. Все пак това не можех да си представя как тази жена, въпреки стройната си фигура, ще успее да ме отстрани от пътя си, нито пък как ще се измъкне след това, без да бъде забелязана. Отидох до масата на Дрот, който все още се бореше за живота на затворничката, и се върнах с ключовете.

Когато заставах пред нея в килията, след като бях затворил и заключил вратата отвътре, установих, че не мога да кажа нито дума. Поставих книгите на масичката, редом със свещника, таблата с храната и гарафата с вода. Едва успях да ги наредя така, че да се поберат, без да съборя нещо. След като приключих, се изправих и зачаках. Знаех, че трябва да си тръгна веднага, но въпреки това не можех да го сторя.

- Защо не поседнеш?

Седнах на нара, оставяйки стола на нейно разположение.

- Ако това бяха моите покои в Двореца на Сюзерена, щях да ти предложа повече уют. За съжаление, ти никога не си ме навестявал, докато все още живееш там. Поклатих глава.

- Не мога и да ти предложа нищо. Обичаш ли леща?

- Няма да ям от храната ви, господарке. Скоро ще вечерям, а тази храна няма да стигне за вас.

- Така е. - Тя взе едно парченце праз, после го пусна в устата си така, сякаш просто не знаеше какво друго би могла да направи с него. - А ти какво ще вечеряш?

- Праз с леща, хляб и овнешко месо.

- А, значи инквизиторите ще получат и овнешко месо, в това е цялата разлика? Как е името ти, инквизиторе?

- Севериън. Това няма да ви помогне, господарке. Нищо няма да промените така. Тя се усмихна.

- Кое няма да промени нищо?

- Дори да се сприятелим, това няма да ви върне свободата. Не бих ви помогнал, дори да бяхте единственият ми приятел в целия свят.

- Не съм си го и помисляла, Севериън.

- Тогава защо си дравите труда да говорите с мен?

Тя въздъхна и цялата радост се стопи от лицето ѝ, тъй както слънчевите лъчи изоставят камъка, на който е поискал да се стопли някой скитник.

- А с кого бих могла да говоря освен с теб, Севериън? Може би това е последната ми възможност да си поговоря с някого. Знам какво си мислиш - че ако бяхме в моите покои, не бих ти хвърлила дори и поглед. Но грешиш. Човек не може да говори с всекиго. На света има толкова много хора. Но в деня преди да ме отведа, аз говорих с човека, който държеше поводите на коня ми. Говорих с този мъж, просто защото трябваше да почакам известно време, но въпреки това научих нещо от него, нещо много интересно.

- Повече няма да ме видите. Дрот ще ви носи храната.

- А защо не го правиш ти? Защо не го помолиш да остави това задължение на теб? - Тя хвана ръцете ми. Пръстите ите ѝ студени като лед.

- Ще опитам - промълвих аз.

- Опитай. Моля те, опитай! Кажи му, че искам по-добра храна и ти ще ми я сервираш. Не, почакай! Аз лично ще го помоля. Той на кого е подчинен.

- На учителя Гурлойс.

- Ще кажа на другия. Нали Дрот му беше името? Ще му кажа, че искам да говоря с него. Ти си прав, длъжни са да го направят. Самодържецът може да ме освободи. Те все още не знаят какво да правят с мен. - Очите ѝ проблеснаха.

- Ще кажа на Дрот, че искате да го видите. Когато е по-свободен - рекох аз и се изправих.

- Чакай! Няма ли да ме попиташ защо съм тук?

- Вие знаете защо сте тук - отвърнах ѝ аз и се запътих към вратата. - За да бъдете евентуално измъчвана като всички останали. - Репликата ми беше доста жестока, но аз я изрекох с небрежността на повечето млади хора, които често

говорят, без да ги е грижа за казаното. Това си беше самата истина и аз изпитах известно облекчение, че съм го казал, след което завъртях ключа в ключалката. И преди ни бяха прещали екзалтирани. Често при това. Повечето от тях, като благородната Текла, имаха известна представа какво ги очаква. Но минеа ли няколко дни, без да бъдат подложени на мъчения, надеждите им се пробуждаха отново и те започваха да говорят за своето освобождаване, затова как семейството и приятелите им ще се застъпят за тях и какво точно ще правят, след като се озоват на свобода.

Някои се канеха да се оттеглят в имененията си, за да не обременяват повече Двора на Самодържеца с присъствието си. Други смятаха да поведат на север отряд от ланскинет. Накратко, пътуващите братя се наслушваха на всевъзможни истории за непознати места и незнайни провинции, за ловджийски кавалкади и мистерии. Разказите на жените обикновено биваха по-реалистични и в повечето случаи засягаха бившите им високопоставени любовници, които никога нямало да ги забравят и чийто деца благородните дами носели в утробите си.

После някой ден, вместо обичайната порция храна при затворника пристига учителя Гурлойс, следван от трима или четирима пътуващи братя и евентуално от служител, който да води разпита. Искях да предпазя благородната Текла от измамни надежди. Окачих ключовете на Дрот на забития в стената пирон над масата на дежурния и докато минавах покрай килията, където той вече се бе захванал да избърше кръвта от пода, му казах, че знатната дама в съседство желае да говори с него.

На следващия ден бях извикан при учителя Гурлойс. Очаквах, че ще трябва да остана прав както обикновено, с ръце зад гърба, но той ми каза да седна, свали обточената си със злато маска и се наведе към мен с почти приятелски маниер.

- Преди около седмица те изпратих при архиваря - каза учителят.

Кимнах.

- Както разбрах, занесъл си лично поръчаните книги на затворничката. Вярно ли е това?

Аз обясних как точно бе станало всичко.

- Няма нищо нередно в това. Не си мисли, че ще те накажа с допълнителна работа. Ти си вече почти пътуващ брат. На твоята възраст аз вече бях пълномощник по време на разпити. Работата е там, Севериън, че тази затворничка е доста високопоставена. - Гласът му премина в остър шепот. - С много сериозни връзки! Казах, че разбирам това.

- Не става въпрос за обикновена благородническа фамилия, а за истинска синя кръв. - Той се обърна и след кратко оглеждане на отрупаните лавици зад гърба си, измъкна от тях някакви книги. - Имаш ли представа колко всъщност са родовете на екзалтираните? Тук са описани само онези, които все още съществуват. За пълния списък на отмерелите родове ще е нужна многотомна енциклопедия. Аз лично съм проследил родословното дърво на няколко от тях.

Той се засмя и аз се засмях с него.

- За всеки род е необходима около страница и половина. Тази книга има седемстотин четирийсет и шест страници.

Кимнах, за да покажа, че знам.

- Повечето от тях нямат свои представители в Двора - не могат да си го позволят или просто се страхуват. Става въпрос за малките родове. Могъщите фамилии на екзалтирани са задължени да изпратят свой представител. Самодържецът иска да разполага с наложници, които да са му под ръка, в случай че роднините им решат да кривнат от правия път. Е, Самодържецът не би могъл да поднася едновременно комплименти на около петстотин жени. В полезрението му влизат около дваисет. Останалите се занимават с клюкарстване и танци и не го виждат по-често от веднъж

месечно.

Аз попитах (опитвайки се да наподобя възможно най-невъзмутимия си тон) дали Самодържецът спи с всички тези наложници.

Учителят Гурлойс завъртя очи и разтърка брадичка.

- За да бъде спазено благоприличието, благородните дами си намират тъй наречените кайбити - „момичета сенки“. Това са девойки без благороднически произход, които приличат доста на истински екзалтирани. Не знам откъде си ги набавят, но тези момичета трябва да поемат някои от по-специфичните „задължения“ на дамите. Разбира се, те не са чак толкова високи. – Той се засмя отново. - Въпросните „задължения“ биват изпълнявани обикновено в хоризонтално положение, а тогава разликите в ръста не се забелязват особено, нали така. Говори се обаче, че понякога става и обратното -господарките поемат ролята на своите „момичета сенки“. Но настоящият Самодържец, който - трябва да признае - се отнася повече от благосклонно към нашето братство, явно не намира креватните подвизи за особено забавни.

Незнайно защо почувствах облекчение.

- Не знаех нищичко за тези неща. Това е доста интересно, учителю.

Учителят Гурлойс кимна леко в знак на съгласие и поглади корем.

- Някой ден може да ти се наложи да ръководиш нашето братство. Затова трябва да си наясно с тези неща. Когато бях на твоите години, или може би малко по-млад, аз често си фантазирах, че съм от благороднически произход. Някои от нас наистина са.

Думите му ме поразиха. Мисълта, че той и учителят Палемон вероятно познаваха потеклото на всички послушници и на повечето от младите пътуващи братя, ми се стори наистина смущаваща. Та нали те лично бяха одобрявали приемането на всеки един от нас в братството.

- Не знам дали съм благородник или не. Имам физиката на конник и освен това съм малко над средния ръст, въпреки нелекото си детство. Защото, повярвай ми, преди четирийсет години беше далеч по-трудно.

- И аз така съм чувал, учителю.

Той въздъхна с онзи съскащ звук, който понякога издават кожените възглавници, когато седнеш на тях.

- Но с времето осъзнах, че Създателят се е отнесъл благосклонно към мен, като ми е отредил живот и кариера в нашето братство. Не се съмнявам, че съм изживял предишния си живот достойно, както се надявам да изживея и настоящия.

Учителят Гурлойс замълча, а погледът му се спря (както ми се стори) върху купчината с досиетата на затворниците. Накрая, тъкмо когато се канех да го попитам дали мога вече да си вървя, той каза:

- През всичките години, прекарани в братството, не съм чувал нито веднъж за неин член, който да е бил подлаган на мъчения. Не й през последните няколко века.

Опитах се да се включа в разговора като казах, че е по-добре да си жабата, криеща се под камъка, отколкото пеперудата, смачкана от него.

- Ние, членовете на братството, сме нещо повече от жаби, поне така си мисля.

Досега в килиите на тъмницата съм виждал стотици екзалтирани, но нито една от дамите не принадлежеше към онзи вътрешен кръг от избраниците на Самодържеца.

- А благородната Текла е една от тях? Това ли искате да кажете, учителю?

Той кимна мрачно.

- Щеше да е далеч по-добре, ако имахме заповед да я подложим незабавно на мъчения, но не е така. Могат да минат години, преди да се стигне дотам, а може и въобще да не пристигне подобна заповед.

- Смятате, че ще я освободят, така ли, учителю?

- Тя е пионка в играта на Самодържеца с Водалус - това дори аз го знам. Нейната

сестра благородната Тия е избягала от Двореца на Сюзерена; за да стане любовница на Водалус, Сигурно ще се пазарят за Текла, поне за известно време, а дотогава ние ще трябва да се грижим за нея. Макар и не прекалено добре,

- Разбирам - казах аз.

Всъщност се чувствах на тръни, тъй като не знаех какво точно е казала благородната Текла на Дрот и какво той е казал на учителя Гурлойс.

- Тя е помолила за по-добра храна и аз вече се разпоредих да ѝ бъде осигурена такава. Помоли също за компаньони и когато ѝ казахме, че свижданията тук са забранени, тя настоя поне един от нас да я посещава от време на време.

Учителят Гурлойс спря, за да избърше челото си с края на наметалото.

- Разбирам - казах аз и наистина си мислех, че знам почти със сигурност какво ще последва.

- Тя помоли това да бъдеш ти, тъй като вече е видяла лицето ти. Казах ѝ, че ще ѝ правиш компания, докато се храни. Не искам съгласието ти, не само защото не се нуждая от него, а и защото съм убеден в твоята преданост към братството. Ще помоля за нещо друго - не бъди нито прекалено груб, нито прекалено мил с нея.

- Ще се постарая да не ви разочаровам. - Почувствах се горд от равния тон, с който произнесох тази реплика.

Учителят Гурлойс се усмихна, сякаш отговорът ми също му бе доставил удоволствие.

- Ти си надежден член на братството, Севериън, макар че си още доста млад. Бил ли си вече с жена?

Сред послушниците това беше една от обичайните теми за хвалба, но сега не бях сред връстниците си и затова поклатих глава.

- Още не си ходил при вещиците? Може би е за добро. Навремето именно те ми откриха „пътя към блаженството“, но не мисля, че бих им изпратил някой друг на същата възраст. Не е изключено знатната дама да си търси мъж, който да ѝ стопля леглото. Не го прави. Евентуална бременност само би отложила назначените мъчения за известен срок, което, впрочем, не противоречи на интересите на братството. Схващаш ли мисълта ми?

Кимнах.

- Момчетата на твоята възраст са доста неспокойни. Ще се погрижа някой да те заведе на място, където бързо ще ти възвърнат спокойствието.

- Както кажете, учителю.

- Какво? Няма ли да ми благодариш?

- Благодаря ви, учителю - казах аз.

Гурлойс беше един от най-мъчните за разбиране хора, които познавах. Може би защото беше човек със сложна душевност, който се опитваше да се държи съвсем обикновено. Не лицемер, а по-скоро прекалено уравновесен. Точно както придворните благородници са принудени да си изградят перфектната защитна комбинация от качества, нещо средно между паркетен кавалер и дипломат, дори малко нещо като убиец, ако се наложи, така и учителят Гурлойс се бе научил да бъде нещо средно между ограничен администратор и властен наставник, който да управлява с твърда ръка братството. Той владееше всяка една от тези роли до съвършенство, но нито една не му пасваше напълно. Той пиеше много и страдеше от кошмари, а кошмарите му се появяваха само след като беше пил, сякаш виното вместо да избие с трясък вратите на съзнанието му и да излети през тях, само ги отваряше широко и го оставяше да чака беззащитен първите лъчи на изгряващото слънце, което да прогони призраците от стаята му. Понякога се качваше на самия връх на кулата, над бойниците с оръдията, говореше си сам и се взираше през бронираното стъкло, очаквайки зората да изсветли хоризонта. Той беше единственият човек в нашето братство, който не се страхуваше от силите, които можеше да срещне на върха на кулата Матачин, сили, които сами избираха кога и с

кого да влязат в контакт. Обичаше музиката и често барабанеше по облегалките на стола си, но в ритъм, твърде учестен и нестроен за хората с по-стандартни представи за музиката. Ядеше твърде много и твърде често, четеше, когато смяташе, че се е скрил от чуждите погледи, и посещаваше някои определени затворници, дори измежду затворените на трето ниво, за да си говори с тях за неща, които никой от нас, дочулите случайно по някоя фраза, не можеше да разбере. Очите му искряха по-ярко от тези на коя да е жена. Той произнасяше неправилно съвсем обикновени думи като уртикария, салпинкс (маточна тръба) и бордеро. Не мога да ви опиша колко зле изглеждаше, когато се върнах наскоро в Цитаделата, и как изглеждаше сега.

8.

КОМПАНЬОН

На следващия ден за пръв път занесох храна на Текла. Останах с нея един час, а през това време Дрот честичко ни хвърляше по един поглед през решетките на вратата. Играхме на игри с думи, в които тя беше по-добра от мен и след известно време поведохме разговор за задгробния живот, такъв, какъвто се твърдеше, че са го описали онези, които уж се били завърнали след смъртта. Текла се позоваваше на прочетеното в една от малките книжки, където се описваха не само ученията на йерофантите (първожреците), а и няколко нестандартни и дори еретични теории.

- Когато изляза на свобода - каза тя, - ще основа своя собствена секта. Ще разказвам на всички за мъдростта, която съм придобила по време на пребиваването си сред инквизиторите. Сигурна съм, че ще им бъде интересно.

Попитах я какво ще бъде учението ѝ.

- Ще проповядвам, че не съществува задгробен живот. Че след смъртта съзнанието заспива непробудно.

- И от кого ще твърдите, че сте научила всичко това?

Тя поклати глава и положи заострената си брадичка върху едната си ръка. Тази поза разкри изящната линия на врата ѝ.

- Още не съм решила. От някой ангел може би. Или от духовете. На теб кое от двете ти харесва повече?

- Не противоречат ли и двете на вашата теория?

- Точно там е смисълът. - В гласа ѝ пролича удоволствие. - Силата на новото учение ще се дължи точно на неговата противоречивост. Нова теология, основана на Нищото. Нищото е доста солиден фундамент, особено когато съдържа в себе си противоречие. Само си припомни великите религии на древността - те твърдят, че техните божества са владетели на всички вселени и въпреки това очакват закрила от простосмъртните, сякаш са деца, които се страхуват от тъмнината. Или теорията за авторитета, който не наказва никого, докато съществува възможността за реформация, но е готов да накаже всеки, който не се възвиси духовно, стига да е налице възможност.

- Тези неща са доста сложни за мен - казах аз.

- Не, не са. Мисля, че си не по-малко интелигентен от повечето млади хора. Но предполагам, че вие, инквизиторите, нямате религия. Нима ви заставят да се откажете от религията?

- Нищо подобно. И ние си имаме божествени покровители и ритуали като всяко друго братство.

- А ние нямаме - каза Текла и като че ли се замисли за миг върху казаното. - Само в братствата и гилдиите е така. Във войската също, но и тя е нещо като братство, нали? Но така ни е по-добре. Нали сега всички празници и нощни бдения са се превърнали в поводи за празненства и балове, където всеки да покаже новите

си одежди. Това харесва ли ти? - Тя стана и разпери ръце, за да ми покаже вече зацапаната си рокля.

- Много е красива - отвърнах ѝ аз. - Бродерията, начинът, по който са пришити малките перли към нея.

- Само това ми остана – роклята, с която бях облечена, когато ме отведоха. Носи се от късния следобед до началото на ранната привечер.

Казах ѝ, че съм сигурен, че учителят Гурлойс ще се разпорежи да ѝ донесат и други, стига да го помоли.

- Вече го молих и той ми каза, че е изпратил хора до Двореца на Сюзерена, за да ми донесат оттам дрехи, но те не са успели да го открият, което означава, че в Двореца се опитват да забравят, че изобщо някога съм съществувала. Все пак не е изключено всичките ми дрехи да са били изпратени в нашия замък на север или в някоя от резиденциите на моето семейство. Той каза, че ще нареди на секретаря си да напише писмо дотам.

- Знаете ли кого е изпратил? - попитах. - Дворецът на Сюзерена би трябвало да е голям почти колкото Цитаделата. Мисля, че е невъзможно някой да не го забележи.

- Напротив, съвсем възможно е. Тъй като не може да бъде лесно разпознат, ти може да си до него и въобще да не разбереш, че си имал това щастие. Освен това за тях не представлява никакъв проблем да наредят на шпионите си да се разхождат по пътищата и да упътват когото трябва в погрешна посока. Шпионите им са буквално навсякъде.

Понечих да я попитам как е възможно Дворецът на Сюзерена (който си представях като бляскав палат с източени кули и огромни зали) да бъде трудно разпознаваем, но Текла вече се беше замислила за нещо друго и поглаждаше гривната си във формата на стилизирано морско чудовище, чийто пипала сякаш се бяха впили в бледата ѝ кожа. Очите на чудовището бяха два ярки смарагда. - Оставиха ми тази гривна, а тя е доста скъпа. От платина е, не от сребро. Наистина странно.

- Тук няма човек, който да може да бъде подкупен.

- Може да бъде продадена в Несус. С парите ще си купя дрехи. Опитаха ли някои от приятелите ми да си уредят свиждане с мен? Знаеш ли нещо по въпроса, Севериън? Поклатих глава.

- Едва ли биха ми казали.

- Разбирам, но все някой може да е опитал. Знаеш ли, че повечето от обитателите на Двореца на Сюзерена дори не подозират за съществуването на това място?

Виждам, че не ми вярваш.

- Искате да кажете, че не са чували за Цитаделата?

- Чували са, разбира се. До някои части от нея е осигурен свободен достъп, пък и е невъзможно човек да не забележи кулите, когато е в южната част на града, независимо от коя страна на Гиол се намира. - Тя удари с ръка по металната стена на килията си. - Но те не знаят за това тук, или по-скоро голяма част от тях не вярват, че все още съществува.

Тя беше прекрасна, прекрасна и благородна, а аз бях нещо по-лошо дори и от роб (така поне гледа на нас простолудиято, което не разбира истинската функция на нашето братство). И все пак, когато определеното време изтече и Дрот почука на вратата, за да ме предупреди, аз бях онзи, който се озова навън сред свежия нощен въздух, а Текла остана долу, сред писъците и стоновите на обречените. (Макар килията ѝ да се намираше на известно разстояние от стълбището, налудничавият смях и нечленоразделните звуци все пак се чуваха, особено след като при нея нямаше никой, с когото да си говори.)

В спалното помещение попитах дали някой не знае имената на пътуващите братя,

които учителят Гурлойс е изпратил до Двореца на Сюзерена. Никой не знаеше, но въпросът ми постави началото на оживена дискусия. Макар че никой от нас не бе ходил дотам, нито пък беше говорил с някой, който да е посещавал лично това място, всеки бе чувал по някоя история за него. Повечето от тях разказваха за приказни съкровища - златни съдове, копринени наметала за коне, все неща от този сорт. По-интересни бяха описанията на Самодържеца. Едни твърдяха, че прав бил невероятно висок, други, че седнал бил обикновен на ръст, още че бил стар, че бил млад, че бил жена, облечена като мъж, и тъй нататък. Още по-фантастични бяха разказите за неговия прочут висш сановник отец Инир, който приличал на маймуна и бил най-старият човек на света.

Въображението ни тъкмо се беше развихрило, когато на капака на помещението се почука. Най-младият измежду послушниците го вдигна и оттам се показа Рош, наметнат с обичайния за новия му ранг плащ, под който за мое учудване забелязах цивилни дрехи, които макар да не бяха нищо особено, все пак можеха да минат за нови и модни. Той ми махна с ръка и когато се приближих достатъчно до капака, ми направи знак да го последвам, без да каже нито дума.

След като се бяхме спуснали малко по-надолу по стълбата, той ми каза:

- Май че успях да заблудя малкия. Той не ме познава.
- Трудно би те познал с тези дрехи - казах аз. - Ако си беше облечен както обикновено, сигурно щеше да се сети кой си.

Рош се усмихна доволно.

- Знаеш ли, че се почувствах доста странно, след като почуках по капака? Коя дата трябва да сме днес? Деветнайсети? Това прави почти три седмици. Как вървят нещата при теб?

- Не се оплаквам.

- Като гледам, май си успял да овладееш положението. Еата е първият ти помощник, нали? Той има цели четири години, докато го направят пътуващ, което значи, че ще бъде капитан три години след теб. Добре ще е за него да натрупа известен опит. Сега съжалявам, че ти нямаше тази възможност. Аз ти стоях на пътя, но тогава не го осъзнавах.

- Рош, къде отиваме?

- Ами, първо ще слезем до моята стая, за да се преоблечеш. Сигурно вече нямаш търпение да станеш и ти пътуващ брат, а, Севериън?

Той изстреля последния си въпрос през рамо и изтрополи с бързи стъпки надолу по стълбата, без да изчака отговора ми.

Моите дрехи бяха точно като неговите, макар и с друг цвят и размер. За всеки от нас имаше също шапка и куртка.

- И това няма да ти е излишно, вън е студено и прехвърча сняг - каза той и метна на рамото ми везан шарф. После ми каза да сваля износените си обувки и ми подаде чифт ботуши.

- Но тези ботуши се полагат само на пътуващите! -запротестирах аз. - Не мога да ги нося.

- Хайде, цял куп хора носят черни ботуши. Никой няма да разбере. Стават ли ти? Бяха ми твърде големи и той ме накара да си обуя още един чифт чорапи.

- Сега, би трябвало кесията да остане у мен, но тъй като не е изключено да се разделим някъде, по-добре ще е да имаш някое и друго асими за всеки случай. - Рош пусна в ръката ми няколко монети. - Готов ли си? Да тръгваме. Искам да се върнем достатъчно рано, за да поспя малко, стига да успеем, разбира се.

Напуснахме кулата и издокарани в непривичните си дрехи подминахме Кулата на вещиците, за да тръгнем по безистена, който водеше до Мартело и оттам до един площад, който наричаха „Разчупения“. Рош се оказа прав, наистина започна да вали. Пухкавите снежинки, големи колкото възглавничката на палеца ми, се

спускаха толкова плавно, че ми се стори, че ще минат години, преди да докоснат калдаръма. Нямаше вятър, а наоколо беше тихо. Чувахме само как ботушите ни проскърцват при допира си с мимолетния бял покров на улиците.

- Ти си истински късметлия - каза Рош. - Не знам как си го издействал, но ти благодаря.

- Какво съм издействал?

- Разходката до Икопраксия и жена за всеки от нас. Знам, че знаеш. Учителят Гурлойс ми каза, че вече те е уведомил.

- Бях забравил. Освен това не бях сигурен, че говори сериозно. Пеш ли ще отидем дотам? Трябва да е доста път.

- Разстоянието не е чак толкова голямо, но както вече ти казах, ние си имаме пари за харчене. При Портата на скръбта сигурно ще има фиакри, от онези малки карети, теглени от коне. Почти винаги има. Хората непрекъснато пристигат там или тръгват нанякъде.

За да върви разговорът му казах за онова, което бе споменала благородната Текла

- че хората в Двореца на Сюзерена си мислят, че ние не съществуваме.

- Сигурно е така, убеден съм в това. Когато се озовеш в братството, то ти се струва център на света. Но когато пораснеш, малко неочаквано осъзнаваш, че всъщност вселената не се върти около кулата Матачин, а ти самият просто си попаднал случайно в един добре платен и неособено популярен бранш. Въпрос на личен опит. Казвам ти го, защото знам, че няма да се разприказваш.

Три карети вече чакаха още на Разчупения площад, точно както бе казал Рош.

Едната от тях явно принадлежеше на някой от екзалтираните, тъй като на вратите ѝ беше гравирен семеен герб, а на каприите стояха слуги, облечени в лъскави ливреи. Другите две карети бяха малки и съвсем обикновени. Двамата кочияши, нахлупили плътно плитките си кожени шапки, се грееха на огъня, който бяха запалили малко по встрани върху павирания тротоар.

Рош махна с ръка и извика. Един от кочияшите се метна на каретата си, плесна с камшика и колелата на возилото затрополяха към нас. След като влязохме вътре, попитах Рош дали той знае кои сме и Рош каза:

- Ние сме двама първенци. Посетихме Цитаделата по работа и сега сме тръгнали към Икопраксия, за да се позабавляваме през нощта. Това е всичко, което той знае за нас. Повече не му е и нужно.

Зачудих се дали Рош има повече опит в подобни развлечения от мен. Струваше ми се малко вероятно да е така, Попитах го къде точно се намира Икопраксия с надеждата, че той вече е бил там поне веднъж.

- В Алгедонския квартал. Чуval ли си за него?

Кимнах и казах, че съм чувал учителя Палемон да казва, че това е една от най-старите части на града.

- Не съвсем. Още по на юг има постройки, които са още по-стари. Жалко за камъните, дето са отишли за построяването им. Там живеят суровоядци. Знаеш ли, че някога Цитаделата е била на известно разстояние северно от Несус.

Поклатих глава.

- Градът продължава да пълзи нагоре по реката. Благородниците и първенците искат по-чиста вода. Не че ще я пият. Трябва им за басейните със златни рибки, за къпане и за домакински нужди. Освен това всеки, който живее твърде близо до морето, е под постоянно подозрение. Така най-ниските части, където водата е най-лоша, постепенно се опразват. В крайна сметка законът също преставя да е валиден в тези райони, а останалите да живеят там започват да се боят да запалят и обикновен огън, тъй като не знаят какво ще привлече димът.

Бях се загледал през прозорчето. Вече бяхме преминали край непозната за мен порта, охранявана от стражи с шлемове на главите, но въпреки това все още бяхме

в пределите на Цитаделата. Носехме се надолу по стръмна, тясна уличка с безкраен ред от прозорци от всяка страна.

- След като станеш пътуващ, ще можеш да ходиш до града, когато си поискаш, стига да не ти предстои наряд, разбира се.

Естествено знаех това много добре, но все пак попитах Рош дали тази свобода му е приятна.

- „Приятна“ като че ли не е най-точната дума... Честно казано, досега съм ходил в града само два пъти. Не толкова приятна, колкото интересна. Всички те знаят какъв си.

- Нали каза, че кочияшът не знаел?

- Е, може би не знае. Кочияшите обикалят из целия град. Кой го знае този къде точно живее. Може да живее в някой по-отдалечен квартал и да стъпва в Цитаделата най-много веднъж годишно. Но в заведенията знаят. Войниците им казват. Те винаги знаят и винаги разправят наляво-надясно, поне така твърдят всички. Войниците могат да носят униформите си, когато слизат до Несус.

- Всички прозорци са тъмни. Няма ли никой в тази част на Цитаделата?

- Нещата се ограничават. Никой не може да го промени. По-малкото храна означава и по-малко хора до идването на Новото слънце.

Почувствах се вдървен в каретата и причината за това не беше единствено студът.

- Има ли още много? - попитах.

Рош се ухили.

- Нормално е да си изнервен.

- Не съм изнервен.

- Изнервен си и още как. Не се притеснявай, нормално е. Не се изнервяй от това, че си изнервен, ако разбираш какво искам да ти кажа.

- Съвсем спокоен съм.

- Може да мине и бързо, ако така предпочиташ. Не е нужно да говориш с жената, ако не желаеш. На нея ѝ е все едно. Естествено, ако ти поискаш, тя ще говори с теб. Нали си плащаш... Така де, аз плащам, но принципът е все същият. Тя ще изпълни всяко твое желание, в рамките на допустимото, разбира се. Ако я удариш или ѝ извиеш ръката, ще ти поискат повече пари.

- Да не би някой да го прави?

- Има всякакви. Не съм си и помислял, че ти ще поискаш, нито пък че някой друг член на братството би поискал нещо такова, освен ако е пиан. - Рош замълча.

- Тези жени нарушават закона, така че не могат да се оплачат.

Колелата на каретата се занесоха заплашително на следващия завой и ние изтрополихме по някаква още по-тясна уличка.

9.

ЛАЗУРНИЯТ ДОМ

Целта на нашето пътуване се оказа един от онези сложни конгломерати, които се срещат, доколкото ми е известно, единствено в по-старите части на града и които с течение на времето са обединили в себе си първоначално самостоятелни сгради чрез множество галерии, пасаж и надстройки, принадлежащи към най-различни архитектурни стилове. Тук снегът беше натрупал повече или просто бе заваляло по-силно над града, докато пътувахме с каляската. Накацалите по високия портал безформени бели къдели, размазали леко контурите на входа и сипнали пухкави снежни възглавници по первазите, сякаш обещаваха тишина, уют и дискретност. По-ниските прозорци бяха очертани от приглушена жълтеникава светлина. Въпреки натрупалия сняг, някой вътре вече бе дочул шума от нашето пристигане. Вратата, голяма и леко захабена, се отвори, преди Рош да успее да почука, Озовахме се в

малък, тесен будоар като кутийка за бижута, със стени, покрити с драперия от син сатен. Мъжът, който ни бе отворил, носеше жълта роба и обувки с дебели подметки. Късата му, бяла коса никак не подходеше на високото, овално чело и на голобрадото, бузесто лице. Докато го подминавах на прага, установих, че да го погледнеш в очите, е като да се взреш през прозорец. Тези очи сякаш наистина бяха направени от стъкло, така безцветни и лъскави, досущ като небето в лятна жега.

- Какви късметлии! - възрадва се той и подаде на всеки от нас напълнен бокал. - В момента тук няма никой освен вас.

- И сигурно момичетата са много самотни - отвърна му Рош.

- Така е. Усмивате се... Виждам, че не ми вярвате, но това е самата истина. Те се оплакват, когато затворниците станат твърде много и са тъжни, когато никой не идва. Тази вечер всяка от тях ще се опита да ви впечатли. Ще видите. После, когато си тръгнете, вашите избранички ще се хвалят на останалите. Освен това, и двамата сте красиви млади мъже. - Той замълча за миг и макар да не се взря настойчиво, ми се стори, че оглежда Рош. - Вие сте бил тук и преди, нали не греша? Помня червената ви коса и руменото ви лице. Далече на юг, в пустинните земи, дивашките племена изобразяват своя дух на огъня точно като вас. Вашият приятел пък има лицето на екзалтиран... Моите млади жени обожават такива мъже. Виждам, че вие сте го довел тук. - Гласът му можеше да мине за мъжки тенор или за женски контраалт.

В този миг се отвори друга врата. Дървената ѝ рамка обрамчваше витраж, изобразяващ Изкушението. Преминахме в стая, която ми се стори (несъмнено и заради усещането за маломерност, което предишната бе оставила у мен) неестествено просторна за истинските размери на сградата. Таванът беше покрит с бяла коприна, създаваща впечатлението за изпълнен със светлина павилион. По дължината на двете успоредни стени се проточваха колони, за които след кратко вглеждане установих че са бутафорни - просто релефни очертания, открояващи се на синия фон. И все пак, докато гледах фалшивите колони от центъра на помещението, илюзията ми се стори почти съвършена.

В далечния край на стаята, точно срещу прозорците, се виждаше стол с висока облегалка, напомнящ трон. Нашият домакин се настани в него и в същия миг някъде от вътрешността на сградата се разнесе звън. Двамата с Рош, вече настанени в два по-малки стола, изчакахме ехото на гонга да заглъхне. Отвън не долиташе нито звук. Стори ми се дори, че чувам как навън снегът кротко се сипе. Виното ми обещаващо закрила от студа и след няколко жадни глътки видях дъното на бокала. Сякаш ни

СЯНКАТА НА ИНКВИЗИТОРА

предстоеше да станем свидетели на церемония, подобна на онази в порутения параклис, но едновременно по-нереална и по-впечатляваща.

- Благородната Барбеа! - обяви домакинят.

Появи се висока жена. Беше толкова стройна, толкова красиво и дръзко облечена, че ми бяха нужни само няколко мига преди да си дам сметка, че не би могла да е на повече от седемнайсет. Лицето ѝ беше овално и изящно, с кристално ясни очи, малко, право носле и малка уста, гримирана така, че да изглежда още по-малка. Косата ѝ беше като огряно от залязващото слънце злато.

Тя направи крачка или две, след което започна бавно да се върти, изпълнявайки неопишимо грациозни движения. До този миг не бях виждал професионална танцьорка, а не съм сигурен дали и до ден днешен съм срещал по-красива от нея. Не мога да опиша онова, което изпитвах тогава, докато я наблюдавах.

- Всички красавици на Двора са дошли за вас - каза нашият домакин. - Тук, в Лазурния дом, сред нощта, изтекла отвъд златните стени, само за да ви дарят

удоволствие.

Полуизпаднал в хипнотичен транс, аз приех думите му сериозно.

- Това не може да е истина!

- Дошли сте тук заради удоволствието, не е ли тъй? Ако въображението би ви помогнало да се насладите по-пълно на тази нощ, защо да не го използваме?

През цялото време момичето със златните коси продължаваше своя бавен неакомпаниран от никакви звуци танц.

Миговете преливаха един в друг.

- Харесва ли ви? - попита домакинят. - Нея ли избирате?

Понечих да кажа - или по-скоро да извикам, подтикван от изгарящ копнеж по тази жена, - че избирам нея. Но преди да успея да си поема дъх, Рош каза:

- Нека видим някоя друга.

Момичето прекъсна танца си на мига, поклони се и напусна стаята.

- Можете да си вземете повече от една. Поотделно или наведнъж. Някои от леглата ни са много големи.

Вратата се отвори отново.

- Благородната Грация!

Макар следващото момиче да беше доста различно, в нея имаше нещо, което ми напомняше за предишната „благородна Барбеа“. Косата ѝ беше сребристо руса като снежинките, които се сипеха отвън, и правеше и без друго младото ѝ лице да изглежда още по-свежо, като подчертаваше тайнственото му излъчване. Тя имаше (или поне така ми се стори) по-големи гърди и по-щедри устни. Все пак си помислих, че не е изключено това да е същата жена, успяла за няколкото кратки секунди да смени дрехите и перуката си и да си сложи нов грим. Тази мисъл беше абсурдна, но и в нея, като в повечето подобни мисли, имаше известна доза истина. Имаше нещо много сходно в очите на двете жени, в изражението на устните им, в осанката и в пластичността им. Излъчването им ми напомняше за нещо, което бях виждал преди (не можех да се сетя къде) и макар това впечатление да беше ново, все пак ми се стори, че онова, предишното, е някак за предпочитане.

- Тази ще ми свърши работа - каза Рош. - Сега да намерим нещо за моя приятел. Сребристото момиче, което вместо да танцува като предишното, само бе стояло пред нас, въртейки се бавно и правейки реверанси, позволи на леката си усмивка да разцъфне едва забележимо, отиде до Рош, настани се на облегалката на стола му и започна тихо да му шепне.

Вратата се отвори за трети път и домакинят обяви:

- Благородната Текла!

Стори ми се, че наистина е тя, точно такава, каквато я помнех. Не знаех само как е успяла да избяга. Няколко мига по-късно здравият разум надделя над несъвършенството на зрението и аз реших, че очевидно греша. Пък и жената пред мен определено беше по-ниска.

- Значи искаш нея - каза нашият домакин.

Не си спомнях да съм казвал нещо.

Рош пристъпи напред с кожената кесия в ръка и обяви, че ще плати и за двама ни. Гледах как монетите се изсипват върху дланта му и очаквах да мерна блясъка на някой криосос, но всичко, което видях, бяха няколко асими.

„Благородната Текла“ докосна ръката ми. Ароматът на парфюма ѝ беше по-силен от слабото ухание на истинската Текла, но парфюмът беше същият. В съзнанието ми изникна образът на погълната от пламъци роза.

- Ела промълви тя.

Последвах я. Минахме по коридор, слабоосветен и не особено чист, в края на който имаше стълбище. Попитах я колко други дами от Двора има тук и тя спря, като ме огледа с любопитство. Изражението ѝ можеше да мине за израз на задоволена суета,

любов или онова странно усещане, което ни обзема, когато някой дребен наш трик бива приет далеч по-благосклонно, отколкото сме очаквали.

- Тази вечер само няколко. Заради снега. Аз пристигнах с шейна, заедно с Грация. Кимнах. Помислих си, че по-скоро е дошла от някоя от неугледните улички наоколо, загърната в избелял шал, при това най-вероятно пеш, обута в износени обувки, без да обръща особено внимание на студа, камо ли на снега. И все пак нейният отговор ми се стори далеч по-интересен от реалността. Мигом си представих пъргавите, запъхтени коне, ските на шейната, плъзгащи се по искрящия сняг по-бързо от коя да е машина, свирещия вятър и младите, пишно красиви жени, загърнати със самурени наметки и накичени с украшения, седнали удобно върху пухкавите възглавници от червено-черно кадифе.

- Идваш ли?

Вече се бе изкачила на върха на стълбището и аз почти не я виждах. Някакъв женски глас се обърна към нея със „скъпа сестро“ и след като изкачих още няколко стъпала, видях друга жена, която пък ми заприлича на спътничка на Водалус със своето овално лице, подаващо се изпод качулката на наметалото. Тя не ми обърна никакво внимание и още щом се отместих, за да ѝ направя място, тутакси се спусна надолу.

- Сега вече знаеш какво можеше да получиш, ако бе изчакал още съвсем малко.

Пуснах в ход една шлифована дълга усмивка, която ми се стори уместна за случая.

- Пак бих избрал вас.

- Виж, това вече е наистина интересно. Хайде, хайде, ела с мен, ако не искаш да останеш в този мизерен коридор завинаги. Лицето ти не трепна, но очите ти се завъртяха като грънчарско колело. Хубавичка е, така си е.

Жената, която приличаше на Текла, отвори една врата и ние се озовахме в мъничка спалня с огромно легло. От тавана на посребрена верига висеше кандило. В единия ъгъл беше окачен аплик, който пръскаше слаба, червеникава светлина. Имаше още малка тоалетка с огледало и тесен гардероб, които почти не ни оставяха място за каквито и да е движения.

- Искаш ли да ме съблечеш?

Аз кимнах и протегнах ръце към нея.

- В такъв случай трябва да те предупредя да внимаваш с дрехите ми - каза тя и се обърна с гръб към мен.

- Откопчава се отзад. Започни отгоре надолу. Ако се възбудиш и скъсаш нещо, той ще те принуди да си платиш. После да не кажеш, че не съм те предупредила.

Пръстите ми напипаха малкото копче и го освободиха.

- Аз пък си мислех, благородна Текла, че вие имате много рокли.

- Имам. Но какво ще си кажат другите, ако се върна в Двореца на Сюзерена с разкъсана рокля?

- Сигурно имате поне още няколко тук?

- Да, но не мога да държа кой знае какво тук, нали? Може следващия път да не ги заваря.

Материята, която ми се бе сторила толкова наситено ярка и плътна, докато седях в синята стая с колоните, се оказа тънка и евтина.

- Никакъв сатен, нали? - казах аз и откопчах следващото копче. - Никакъв самур и никакви диаманти.

- Естествено.

Отстъпих крачка назад. (Гърбът ми почти опря във вратата.) В нея нямаше нищо от Текла. Всичко се бе оказало бегла прилика, сходни жестове и рокля с подобна кройка. Стоях в една малка, студена стая и гледах врата и голите рамене на някакво бедно момиче, чиито родители може би щяха също да получат своята част от мизерните сребърници на Рош и да се преструват след това, че нямат никаква

представа къде дъщеря им е прекарала нощта.

- Ти не си благородната Текла - казах. - Какво правя тук с теб?

Сигурно в гласа ми е имало нещо повече от това, което се опитах да вложа в него. Тя се обърна с лице към мен и тънката материя на роклята се смъкна от гърдите ѝ. Видях как страхът пробяга по лицето ѝ като отблясък на криво огледало. Явно и преди бе изпадала в подобна ситуация и изходът ще да е бил доста неприятен за нея.

- Аз съм Текла - каза тя. - Нали искаш да бъда?

Вдигнах ръка и момичето добави бързо:

- Тук има хора, които ще ме защитят. Трябва само да извикам. Можеш да ме удариш веднъж, но втори път няма да успееш.

- Не, няма - отвърнах ѝ аз.

- Напротив, има. Трима са.

- Никой няма. Целият етаж е празен и студен. Да не мислиш, че не забелязах колко тихо е наоколо? Рош и неговото момиче останаха долу и вероятно са им дали по-хубава стая, тъй като той плати. Жената, която срещнахме, си тръгваше и искаше преди това да поговори с теб. Виж. - Хванах я през кръста и я вдигнах във въздуха. - Викай. Никой няма да дойде.

Тя не отрони нито звук. Пуснах я на леглото и след малко седнах до нея.

- Ядосан си, защото не съм Текла. Но за теб можех да съм Текла. Все още мога. - Тя смъкна странната върхна дреха от раменете ми и я остави да се свлече. - Много си силен.

- Не, не съм. - Знаех, че някои от момчетата, които се бояха от мен, вече ме бяха надминали по сила.

- Много силен. Не си ли достатъчно силен, за да пречупиш реалността в ръцете си поне за малко?

- Какво искаш да кажеш?

- Слабите хора вярват в онова, което им се втъпни. Силните сами избират своето верую и го превръщат в реалност. Какво е Самодържецът, ако не човек, който вярва, че именно той е самодържец, при това достатъчно силно, за да накара и останалите да повярват в същото?

- Ти не си благородната Текла - повторих аз.

- Но не разбираш ли, че тя също не е? Благородната Текла, която се съмнявам, че някога си... Не, виждам, че греша. Бил ли си някога в Двореца на Сюзерена?

Бе обхванала дясната ми ръка с малките си, топли длани. Поклатих глава.

- Някои от затворниците твърдят, че са били. Винаги ми е забавно да ги слушам.

- А те били ли са там? Наистина?

Тя сви рамене.

- Искях само да кажа, че благородната Текла не е благородната Текла. Не и онази благородна Текла, която обитава съзнанието ти, единствената благородна Текла, която означава нещо за теб. Аз също не съм. Каква тогава е разликата между нас двете?

- Изглежда никаква.

Докато се събличах, добавих:

- И все пак всички ние се опитваме да разберем кое е истинското. Защо? Може би защото недостижимото ни влече. Хирофантите казват, че това е единствената истина.

Тя целуна бедрата ми, осъзнала, че е спечелила.

- Ти готов ли си да го откриеш? Не забравяй, че трябва да си облечен. Иначе ще те дадат на инквизиторите. Това едва ли ще ти хареса.

- Едва ли - казах аз и обхванах главата ѝ с ръце.

10.

ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА

Явно учителят Гурлойс бе решил, че трябва да посещавам тази къща често, за да не се увлека прекалено по Текла, но аз давах всеки път парите на Рош и не се върнах никога повече там. Болката се бе оказала твърде сладка, а сладостта твърде болезнена. Изплаших се, че това усещане би могло да ме промени твърде много. Освен това, малко преди двамата с Рош да напуснем къщата, белокосият мъж, уловил погледа ми, измъкна от пазвата си малък златен съд с формата на фалус. Домакинът на Лазурния дом ми се усмихна и тъй като в усмивката му не долових нищо друго освен приятелство, тя доста ме изплаши.

Изминаха няколко дни, преди да успея да отърся мислите си за Текла от някои впечатления, които беше прибавила към тях лъже-Теклата, която ме бе посветила в извечната игра между двата пола. Все пак не мисля, че посещението ми в Лазурния дом предизвика ефект, противоположен на този, който учителят Гурлойс бе възнамерявал да постигне върху мен. След като се бях насладил свободно на тази жена, макар и с помощта на въображението си, аз наистина не чувствах никакво страстно влечение към нея. Но едновременно с това, неизвестно как, в мен се бе пробудило ново желание - да опозная по-отблизо онзи древен свят на познанието и привилегиите, който Текла олицетворяваше.

Книгите, които ѝ бях занесъл, се превърнаха в мой университет, а Текла - в мой мъдър наставник. Аз не съм образован човек. От учителя Палемон съм се научил да чета и да пиша, да смятам, както и на няколко джйин улф

прости факта за реалния свят и за основополагащите принципи. И ако образованите хора понякога са ме смятали ако не за равен, то поне за събеседник, с който не са си загубили времето, заслугата за това принадлежи изцяло на Текла. На онази Текла, която помня, на Текла от моите мисли и на четирите книги.

Няма да ви разказвам какво точно съм прочел в тези книги, нито пък ще ви описвам разговорите си с Текла - за да си припомня дори малка част от тях, ще ми е необходима поне една нощ. Навън снегът засипваше Стария двор, а аз излизах всяка вечер от тъмницата, изпаднал сякаш в транс. Вглеждах се замислено в следите, които оставях в снега, и в играта на сянката си. През онази зима Текла бе тъжна, но все пак ѝ беше приятно да ме води чрез разказите си по пътеките на миналото, населени от великите дела и подвизите на забравени герои.

Пролетта дойде, а с нея и безбройните пурпурни и бели лилии, които окичиха некропола. Аз ѝ занесох от тях, а тя каза, че цветята сигурно са наболи тук-там, също като първите косъмчета по брадата ми, но още на следващия ден ми се извини и отбеляза, че вече спокойно мога да се нарека мъж. Като че ли по-топлото време и букетите, които ѝ носех, леко повдигнаха настроението ѝ. Докато проследявахме родословията на старите екзалтирани фамилии, Текла вмъкваше разкази за свои приятелки от тези фамилии, за техните бракове - добри или несполучливи, за това как една за малко не заменила свободата си за полусрутена крепост, а друга, с която били играли като малки на кукли, сега била господарка на стотици хиляди поданици.

- Знаеш ли, Севериън, не е изключено вече да има нов самодържец, а може би дори и друга форма на управление. Нещата могат да останат непроменени дълго, но не завинаги.

- Познанията ми за двора са бедни, господарке.

- И колкото по-малко знаеш за него, толкова по-щастлив ще бъдеш. - Тя замълча за миг, а прекрасните и зъби гризнаха леко долната ѝ устна. - Когато майка ми

СЯНКАТА НА ИНКВИЗИТОРА

била бременна, слугите ѝ я занесли до Пророческия извор, за който се твърди, че разкрива бъдещето. Във видението, което ѝ се явило, тя ме видяла седнала на трон. Теа винаги ми е завиждала за това. И все пак, Самодържецът...

- Да?

- По-добре ще е, ако не казвам много. Самодържецът не е като другите хора. Независимо какво ти говоря понякога, в цял Ърт няма друг като него.

- Знам това.

- Значи знаеш достатъчно. Ето - тя ми подаде разтворената кафява книга, - тук се казва - „Според Талелаус Велики демокрацията - което значи „народът“ - трябва да бъде управлявана от превъзхождаща я личност, а Йерерих Мъдри твърди, че простолудие то никога няма да приеме напълно господството на човек, който не произхожда от него. И все пак и двамата са били наричани свършени владетели.“ Не разбрах за какво намеква и затова не казах нищо.

- Никой не знае какво точно ще предприеме Самодържецът, това е изводът, който се налага. Отец Инир също. Когато за пръв път се появи в двора, бях още много млада, някой ми каза, като че ли споделяше с мен огромна тайна, че всъщност именно отец Инир определя политиката на държавата. След като прекарах две години там, един мъж, толкова високопоставен, че не мога да ти спомена дори името му, пък ми каза, че всъщност Самодържецът управлява, макар понякога да изглежда, че отец Инир дърпа конците. А миналата година една жена, на чиято преценка имам повече доверие от тази на който и да е мъж, сподели с мен, че нито едното, нито другото твърдение е абсолютно вярно и тъй като и Самодържецът и отец Инир са неразгадаеми като океанските дълбини, никой никога не е съвсем наясно дали едно решение е взето от единия или от другия. Смятах, че това е едно наистина мъдро заключение, докато накрая не осъзнах, че тя всъщност бе повторила онова, което сама ѝ бях казала преди година и половина. - Текла замълча и полегна на нара си, а черната ѝ коса се разпиля по възглавницата.

- Е - казах аз, - поне сте била права, като сте се доверила на преценката на тази жена. Тя явно е направила извода си, опирайки се на достоверен източник. Текла сякаш не ме чу и прошепна:

- Но това е самата истина, Севериън. Никой не може да предположи какво биха направили те. Могат да ме освободят още утре. Това е напълно възможно. Вече трябва да са узнали, че съм тук. Не ме гледай така. Моите приятели ще говорят с отец Инир. Може би дори ще успеят по някакъв начин да споменат на Самодържеца за мен. Ти знаеш защо ме доведоха тук, нали?

- Нещо във връзка със сестра ви.

- Доведената ми сестра Теа е с Водалус. Казват, че му била любовница и аз мисля, че не е невъзможно.

Спомних за красивата жена, която бях видял на стълбището в Лазурния дом и казах:

- Мисля, че веднъж съм виждал сестра ви. В некропола. С нея имаше един екзалтиран, който носеше меч и беше много красив. Разбрах, че бил Водалус. Жената имаше сърцевидно лице, а гласът ѝ ми прозвуча като гукането на гълъбца. Дали е била тя?

- Вероятно да. Искат от нея да предаде Водалус, за да ме спаси, но тя няма да го направи. Но защо да не ме пуснат, след като разберат, че е така?

Аз ѝ отговорих нещо, а тя се засмя и каза:

- Ти си толкова интелигентен, Севериън. След като станеш пътуващ брат, сигурно ще се прочуеш като най-великия инквизитор на всички времена. Страшничка мисъл.

- Останал съм с впечатлението, че разговорите на такива теми ви доставят удоволствие, господарке.

- Сега вече да. След като знам, че мога да изляза оттук. Може и да ти се стори

странно, но докато бях на свобода, рядко обръщах някакво внимание на метафизиката. Вместо това предпочитах да танцувам и да ходя на лов. Знанията, на които ти така се възхищаваш, съм придобила като дете под надзора на моя наставник и под страх от бой с пръчка.

- Бихме могли да не говорим за подобни неща, господарке, ако така предпочитате.

Тя се изправи и зарови лицето си в букета, който ѝ бях донесъл.

- Цветята са най-добрите учебници по теология, Севериън. Красиво ли беше в некропола, когато ги набра? Не си ги събрал от гробовете, нали? Нали не са мъртви цветя, донесени от някой друг?

- Не. Тези цветя са били засадени преди много години. Разцъфват всяка пролет. От малкото прозорче на вратата долетя гласът на Дрот:

- Боя се, че...

Аз станах.

- Мислиш ли, че ще я видиш отново? Благородната Теа, моята сестра?

- Едва ли, господарке.

- Но ако все пак я видиш, нали ще ѝ кажеш за мен? Може да не са успели да се свържат с нея. Така няма да извършиш предателство, по-скоро ще направиш нещо в името на Самодържеца.

- Ще ѝ кажа, господарке.

Вече прекривах прага на килията.

- Знам, че тя няма да предаде Водалус, но е възможно да се постигне някакъв компромис.

Дрот затвори вратата и превъртя ключа. Естествено, беше ми направило впечатление това, че Текла дори не попита какво са правили сестра ѝ и Водалус в такова древно и забравено (за хора като тях) място, каквото е нашият некропол.

Коридорът, с неговите редици от метални врати и студени, влажни стени, ми се стори твърде мрачен след килията, осветена с мъждива лампа. Дрот започна да ми разказва за малкия поход, който бяха направили с Рош до една яма с лъвовете, надолу по течение на Гиол. Едва дочух през думите му как Текла извика след нас: „Припомни ѝ как заедно ушихме куклата Жозефа.“

Лилиите повехнаха и на тяхно място разцъфнаха тъмните мъртвешки рози. Набрах и от тях и ги занесох на Текла. Тя погледна пурпурните им цветове, усмихна се и изрецитира:

„Ето я Розата благословена, но не и целомъдрена, защото ароматът, който пръска, не е ароматът на рози“

- Ако мирисът им не ви харесва, господарке...

- Не, напротив. Толкова е омаен. Просто ми напомни за нещо, което съм чувала от баба си. Като момиче тя е била прочута, поне така твърдеше, и когато умряла, децата ѝ напявали това стихче. Всъщност си мисля, че то е доста по-старо.

Изворът му се губи като началото на всички добри и лоши неща. Казват, че мъжете жадували страстно жените, Севериън. Защо тогава ги презират, след като вече ги притежават?

- Не мисля, че това важи за всички мъже, господарке.

- Тази прекрасна роза се е отдала и след това е изтърпяла такива болезнени подигравки, че скоро мечтите ѝ ще се превърнат в пепел заедно с гладката ѝ плът. Ела, седни до мен.

Изпълних желанието ѝ. Тя плъзна ръката си под орфаната яка на ризата ми и после бавно я прокара по главата ми. Опитах да се възпротивя, но не можах да устоя на изкушението.

- От какво се срамуваш? Не си жена, за да криеш гърдите си. Никога не съм

виждала толкова бяла кожа, съчетана с толкова тъмна коса. Мислиш ли, че моята е бяла?

- Много бяла, господарке.

- Другите също мислят така. И все пак е по-матова от твоята. Като станеш инквизитор, ще трябва да се пазиш от слънцето, Севериън. Може ужасно да изгориш. Косата ѝ, която тя обикновено държеше разпусната, през онзи ден беше прибрана и обгръщаше главата и като тъмен ореол. Никога преди не ми бе напомняла така силно за сестра си Теа. Обзе ме толкова силно желание, че чак ми примая. Сякаш кръвта ми бликаше върху пода от някаква дълбока рана. С всеки удар на сърцето си се чувствах все по-слаб и по-слаб.

- Защо чукаш по вратата ми? - Усмивката ѝ ми каза, че тя знае.

- Трябва да вървя.

- По-добре си облечи ризата, преди да излезеш. Нали не искаш приятелят ти да те види така?

Още същата нощ, макар да знаех, че е безсмислено, отидох до некропола и прекарах няколко часа, обикаляйки между надгробните плочи и параклиса. На следващата нощ отново отидох там, на по-следващата също. В нощта на четвъртия ден Рош ме заведе в града и в една кръчма чух някой да споменава, че Водалус бил далеч на север, криел се сред заснежените гори и нападал тамошните имения.

Дните минаваха. Текла вече се бе убедила, че след като толкова дълго не са я подложили на мъчения, то най-вероятно няма да го сторят никога. Тя поиска да ѝ донесат материали за писане и рисуване и направи план на вила, която смяташе да построи на брега на езерото Диутурна - най-отдалечената и, както се говореше, най-красивата част от владенията на Самодържаца. Аз пък водех послушниците на групички до реката, за да ги уча да плуват, но така и не посмях повече да се гмурна надълбоко.

Тогава, най-неочаквано както ми се стори, времето стана твърде студено за плуване. Една сутрин на протритите плочи на Стария двор се появи скреж, а на вечеря ни сервираха прясно свинско месо - сигурен знак, че студът е достигнал хълмовете над града. През същия ден учителят Гурлойс и учителят Палемон ме повикаха при себе си.

- Вече от няколко различни места, на които сме те пращали по работа, те похвалиха, Севериън, а и послушничеството ти е към края си - каза учителят Гурлойс.

А учителят Палемон добави почти шепнешком:

- Момчешките години са вече зад гърба ти. Очаква те твоят живот като мъж. - Гласът му беше развърлуван.

- Точно така - продължи учителят Гурлойс. - Празникът на нашата покровителка приближава. Предполагам, че си мислил за това.

Кимнах.

- Еата ще стане капитан след мен.

- А ти?

Не разбрах за какво ми намекваше учителят. Той явно разбра това и ме попита приятелски:

- Какъв ще станеш, Севериън? Инквизитор? Знаеш, че можеш да напуснеш братството, ако така предпочиташ.

Отговорих му твърдо - макар да бях шокиран от самото споменаване на тази възможност, - че и през ум не ми е минавало нещо подобно. Това си беше чиста лъжа. Като всеки послушник и аз знаех отлично, че нито един от нас не е свързан окончателно с братството, преди да достигне своята зрялост и да вземе решение. Макар да обичах братството, едновременно с това го мразех. Не заради страданията, които членовете на братството причиняваха на затворниците, някои от

които вероятно бяха невинни или пък бяха наказани твърде жестоко за делата си. Не. Просто нашата работа ми се струваше безполезна, обслужваща власт, която беше не само неефективна, но и някак илюзорна. Не знам как по-добре да изразя чувствата си към братството освен като кажа, че го мразех заради гладуването и мизерията, обичах го, защото беше моят дом, обичах го и го мразех, тъй като беше част от стария свят, не притежаваше реална власт и въпреки това изглеждаше вечно.

Разбира се, не споделих нито една от тези мисли с учителя Палемон, както може би щях да направя, ако в стаята не беше учителят Гурлойс.

- Независимо дали си обмислял или не възможността да ни напуснеш - каза учителят Палемон, - тя все пак съществува. Повечето биха казали, че само глупак би се отказал да стане пътуващ брат, след като вече е изтърпял лишенията на послушничеството. И все пак ти може да го направиш, ако това е твоето желание.

- Къде бих могъл да отида? - Именно тази беше главната причина да искам да остана, макар да не можех да им го заявя направо. Знаех, че отвъд стените на Цитаделата и дори отвъд стените на кулата Матачин ме очаква един необятен свят, но не можех да си представя как бих могъл да намеря своето място в него.

Изправен пред възможността да избирам между робството и безсмислената свобода, побързах да добавя: „Израснал съм в това братство“, от страх, че могат да отговорят на въпроса ми.

- Да - каза суховато учителят Гурлойс. - И все пак още не си инквизитор. Не си дал обет.

Костеливата ръка на учителя Палемон, с кожа като пергамент, потърси моята.

- Посветените в тайните на религията казват: „Никой не може да напусне свещеното лоно.“ Не става дума само за придобитите знания, а също и за миропомазването, чийто знак, бидейки невидим, е и незаличим. Ти си миропомазан в нашето братство. Кимнах отново.

- И знакът на братството не може да бъде заличен. Дори сега да ни напуснеш, хората винаги ще казват: „Той беше отгледан от инквизиторите.“ Ако пък дадеш обет, тогава ще казват за теб: „Той е инквизитор.“ Където и да отидеш, какъвто и да станеш, те ще продължат да казват: „Той е инквизитор.“ Осъзнаваш ли това?

- Не искам да ходя другаде или да ставам друг.

- Това е добре - каза учителят Гурлойс и най-неочаквано двамата учители се усмихнаха - Палемон, показвайки редките си изпотрошени зъби, а Гурлойс своите -едри и жълти като на стара кранта. - Тогава е време да те посветим в последната тайна. (Дори сега, докато пиша тези редове, все още чувам как гласът му натъртва отчетливо на всяка от казаните думи.) Защото, добре ще е за теб да я обмислиш преди последната церемония.

И тогава учителят Гурлойс ми разкри съкровената тайна на нашето братство, която е още по-свещена поради факта, че не ѝ е посветена нито една литургия или служба. Тя лежи разголена в дланите на Всесъздателя.

После ме накараха да се закълна, че никога няма да я разкрия на други, освен на онези, на които е отредено да проникнат в тайнствата на братството. Аз наруших тази клетва, така както съм нарушавал и много други.

ДЖИЙН УЛФ

11.

ПРАЗНИКЪТ

Денят на нашата покровителка е в самия край на зимата. На този ден ние празнуваме. Пътуващите братя изпълняват прекрасния танц на мечовете, учителите осветяват порутения параклис в Стария двор с хиляди благовонни свещи и тогава

всички сме готови за празника.

Церемониите на този ден се делят на знаменателни (когато някой от пътуващите братя бива обявен за учител), важни (когато поне един послушник става пътуващ брат) и обикновени (без нито едно посвещение). В годината, когато бях признат за пътуващ брат, не беше назначено въздигането на нито един пътуващ брат до сана на учител, което не е никак чудно, тъй като нещо подобно се случва кажи-речи веднъж на десет години.

И макар по тази причина предстоящата церемония да бе обявена само за „важна“, приготовленията за нея отнеха няколко седмици. Чувал съм да казват, че зад стените на Цитаделата се трудят членовете на не по-малко от сто трийсет и пет братства и гилдии. Някои от тях са твърде малобройни, като кураторите например, за да организират свое празненство в пределите на Цитаделата и затова отиват при своите братя в града. Останалите отбелязват случая в зависимост от възможностите си. Всяко братство или гилдия се опитва да привлече чрез представления, безплатна храна и пиене колкото може повече външни хора на своите празненства. При инквизиторите не е така. От повече от триста години насам, когато според преданието някакъв лейтенант от стражата се осмелил да се появи на празненството заради сключен бас, нито един външен човек не е сядал на празничната трапеза на братството в деня на Света Катерина. Има и цял куп страховити истории, съпътстващи това предание, като например онази, която разправя, че ние сме го накарали да седне на стол от нажежено до бяло желязо. Нито една от тях не е вярна. Паметта на братството е запечатала друго. Натрапникът бил поканен да седне на трапезата и да празнува заедно с всички. Но тъй като никой от инквизиторите не говорел, похапвайки от печеното месо и баницата за Света Катерина, за причинените страдания, за нови уреди за изтезания, нито пък проклинал предалите твърде бързо Богу дух, лейтенантът взел да става подозрителен и решил, че хората от моето братство се опитват да го заблудят, защото са му приготвили някакъв капан. С тези мисли в главата той хапнал твърде малко, пийнал повече и по обратния път към казармата паднал. Ударил се толкова лошо, че докрая на живота си страдал от пристъпи на нетърпима болка в главата. Налагало му се дори да захапва дръжката на кортика си, за да не си прехапе случайно езика. И все пак заслугата за това си е изцяло негова.

Никой освен инквизиторите не идва в параклиса в деня на Света Катерина. И въпреки това (знаейки, че ни наблюдават от прозорците), ние се подготвяме да празнуваме като всички останали. Дори още по-пищно. Нашите вина блестят в бутилките си като скъпоценни камъни на светлината на запалените факли, крехко телешко месо изпуска съблазнителен аромат, на трапезата димят екзотични блюда с още по-екзотични подправки, а до тях редици от чинии с вкусно сирене и различни видове шунка и купчини от прясно изпечени, още топли хлебчета. Нашите учители (по времето, когато аз станах пътуващ брат, те бяха само двама) пристигат със закрити носилки с окичени с цветя перденца, за да преминат по пъстри „килими“, на които старателно и търпеливо са изобразени с цветен пясък сцени от историята на нашето братство, сцени, които се разпадат след всяка тяхна стъпка.

В параклиса ни очакват едно голямо колело със спици, един меч и една девица. Колелото познавах отлично, тъй като много пъти го бях свалял и връщал обратно в един килер под оръжейната стая на самия връх на кулата. Що се отнася до меча, от крачка две той изглеждаше досущ като истински меч за екзекуции, но всъщност острието беше от дърво, боядисано с бронз.

За девицата не мога да ви кажа нищо. Когато бях още съвсем малък, нейното присъствие дори не ме учудваше - става въпрос за първите празници, които си спомням. Когато пораснах малко и Гилдас (който по времето, когато пиша това,

вече отдавна е пътуващ брат) стана капитан на послушниците, реших, че тя сигурно е някоя от вещиците. Година по-късно вече знаех, че подобно неуважение е недопустимо.

Може би тя беше слугиня от някой далечен край на Цитаделата. Или пък поради някаква стара договореност с нашето братство градската управа ѝ плащаше, за да изпълнява тази роля в церемонията. Не знам. Знам само, че на всеки следващ празник я заварвахме отново там при това, доколкото можех да преценя, напълно непроменена. Беше висока и стройна, макар и не колкото Текла, със смугла кожа, тъмни очи и гарвановочерни коси. Никога не съм виждал лице като нейното - като спокойно езеро с кристално чиста вода напред гората.

Тя стоеше между колелото и меча, докато учителят Палемон (като по-възрастен от двамата учители) ни разказваше за възникването на братството и за нашите предшественици от времената, преди да се появят ледниците - тази част беше различна всяка година, тъй като той бе решил, че така трябва. Девецата стоеше безмълвна, докато ние пеехме Страховитата песен - химнът на нашето братство, който всеки послушник трябва да носи в сърцето си, но в действителност чуваше само веднъж годишно на празника. После всички ние коленичихме върху изпочупените плочки на пода и започвахме да се молим. Момичето все така не отронваше и дума. Тогава учителят Гурлойс и учителят Палемон, с помощта на няколко от по-възрастните пътуващите братя, подхващаха нейната легенда. Понякога разказваха само един от тях. Друг път всички напяваха думите едновременно. В някои части на легендата разказът се подемаше от двамата учители, а пътуващите братя им акомпанираха на флейти от гравирани бедрени кости или на триструнни ребеки (цигулки), които сякаш ридяха с човешки глас.

Когато стигнеха до онази част, в която нашата покровителка бива прокълната от Максентиус, четирима маскирани пътуващи братя се спускаха към девецата и я грабваха. Тя се бореше, умоляваше ги и викаше за помощ. И докато четиримата я понасяха към колелото, то сякаш се променяше и очертанията му се размиваха. На светлината на свещите първо изглеждаше, че от него плъзват змии - зелени питони с глави, покрити сякаш с алени, жълти и бели скъпоценни камъни. После ставаше видно, че това са били цветя - едва напълнили рози. И когато момичето беше само на стъпка от тях, розите разцъфваха (направени бяха от хартия и бяха прикрити в спичките на колелото). Пътуващите братя разиграваха ужас и почуда и се отдръпваха назад, но разказвачите, Гурлойс, Палемон и останалите, ги избутваха обратно, говорейки в хор от името на Максентиус.

Този път аз, все още без маска и облечен в дрехите на послушник, пристъпих напред и казах:

- Безсмислено е да се съпротивляваш. Ти ще бъдеш прекършена на колелото, но няма да бъдеш подложена на други унижения.

Девецата не каза нищо, а само се протегна и докосна колелото, което се разпадна с трясък върху пода, а розите изчезнаха в отломките.

- Обезглави я - заповяда ми Максентус и аз взех меча.

Беше много тежък.

Тя коленичи пред мен.

- Ти си пратеничка на Въздесъщото зло - казах аз. - Принуден съм да те съсека, но те умолявам да пощадиш душата ми.

За пръв път от началото на церемонията девецата проговори:

- Направи своя удар и не се бой.

Вдигнах меча. Помня, че за миг се уплаших тежестта му да не се окаже непосилна за мен.

Когато се върна назад в спомените си, винаги пред мен изплува най-първо точно този миг. Аз стоя в параклиса, облечен със сива риза и окъсани панталони,

вдигнал съм меча над главата си и се каня да нанеса удара. Докато го вдигах, все още бях послушник. Спуснеше ли се той надолу, вече щях да съм пътуващ брат от Ордена на търсещите истина и покаяние.

Според нашите правила, езекуторът трябва да застане между жертвата и светлината. Девицата беше положила глава на дървника. Знаех, че падащото острие няма да ѝ навреди. Щях да ударя с меча леко встрани, върху лоста на скрит механизъм, който щеше да изхвърли встрани восъчна глава, омазана с кръв, а момичето щеше да прикрие глава в широките си одежди. И все пак се поколебах да нанеса удара.

Тя проговори отново и гласът ѝ звънна почти болезнено в ушите ми.

- Нанеси удара си и не се бой!

Спуснах меча надолу, влагайки в удара цялата си сила. За миг ми се стори, че острието среща някаква съпротива. После дървника се разцепи на две. Оплисканата с кръв глава на девицата отхвъркна към гледащите братя. Учителят Гурлойс я вдигна за косата, а учителят Палемон подложи под нея дланта на лявата си ръка, за да събере кръвта.

- Това е нашето миро - каза той. - Обявявам теб, Севериън, за наш брат за вечни времена. - И показалецът му изписа върху челото ми кървавия знак.

- Да бъде - казаха учителят Гурлойс и всички пътуващи братя без мен.

Девицата се изправи. Съзнавах, разбира се, че главата ѝ е прикрита в дрехите и все пак ми се стори, че на раменете ѝ няма нищо. Почувствах се замаян и отпаднал.

Тя взе восъчната глава от учителя Гурлойс и се престори, че я слага обратно върху раменете си. Вместо това я плъзна неусетно в диплите на робата си и застана пред нас невредима и бляскаво красива. Аз коленичих пред нея, а останалите се отдръпнаха.

Девицата взе меча, с който я бях „съскал“ току-що. Острието му беше окървавено от допира с боята по восъка.

- Ти си един от инквизиторите - произнесе тържествено тя.

Почувствах как мечът докосва първо едното, а после и другото ми рамо и как няколко чифта нетърпеливи ръце поставят маската на лицето ми и ме изправят на крака. Още преди да се усетя, вече се бях озовал на раменете на двама пътуващи братя, за които чак после разбрах, че са били Дрот и Рош, макар че трябваше да се досетя от самото начало. Те ме отнесоха тържествено до центъра на параклиса, където всички започнаха да ме поздравяват и да скандират името ми.

Излязохме навън точно в мига, когато затрещяха първите фойерверки. Червени, жълти и зелени букети цъфнаха в нощното небе. Експлозии разкъсаха яростно доскорошната тишина. Откъм древните стени на кулата се разнесе пукотът на оръдеен залп.

Всички прекрасни блюда, за които само ви споменах, вече бяха подредени върху трапезата в двора. Седнах начело, между двамата учители, и пих твърде много (винаги съм се опивал лесно и от съвсем малко алкохол), като не пропусках да отговоря на всеки поздрав или тост, вдигнат в моя чест. Какво стана с девицата, това не знам. Тя изчезна като всяка друга Света Катерина от празниците, на които бях присъствал. Повече не я видях.

Не си спомням как съм се добрал до леглото си. Някои от братята, които обичат да си пийват редовно и по-много, са ми казвали, че често им се губят по-късните часове от вечерта. Може би и с мен бе станало така. Но тъй като наистина никога през живота си не съм забравял каквото и да е, си мисля, че по-скоро съм заспал на масата и са ме отнесли.

Така или иначе, аз се събудих не в познатото спално помещение с неговия нисък

таван, а в стая, която беше толкова малка, че ми се стори по-висока, отколкото широка. Беше една от стаите, отредени на пътуващите братя. И тъй като бях най-младият измежду тях, на мен естествено се бе паднало най-мизерното от помещенията, с размери не по-големи от тези на обикновените килии в тъмницата. Леглото сякаш пропадеше под мен, щом се отпуснех на него. На няколко пъти сграбчвах краищата му и се надигах, но колчем главата ми опреше възглавницата, люлеенето започваше отново. Чувствах се така, сякаш съм бил буден през цялото време, а на следващия миг, сякаш току-що съм отворил очи. Имах чувството, че в малката стаичка освен мен има още някой и кой знае защо си мислех, че това е младата жена, която бе изиграла ролята на нашата покровителка.

Седнах за пореден път в непознатото легло. През процепа под вратата се процеждаше бледа светлина, но в стаята нямаше никой.

До леглото открих нощно гърне и тутакси повърнах в него. Почувствах се виновен, затова че съм похабил така ястията и вината, които братството бе приготвило в моя чест. Коленичих пред гърнето и давейки се и кашляйки, очистих окончателно корема и гърлото си. После отново се отпуснах върху твърдия дюшек.

Очевидно след това съм заспал. Озовах се отново в параклиса, но това не беше руината, която познавах. Таванът беше непокътнат и от него висяха рубинени лампи. Плочките на пода бяха цели и блестяха от чистота. Върху древния каменен олтар бе метнат златоткан покров. Зад олтара се възправяше прекрасна мозайка в синьо. Не различих никакви фигури по нея, като че ли изобразяваше просто късче от небето, без облаци или звезди по него и при все това толкова истински. Тръгнах бавно натам и тогава с изумление установих колко по-сияйна беше мозайката на стената в сравнение с истинското небе, което ми се стори мрачно дори в най-ярките си превъплъщения. А колко по-прекрасна беше тя! Чак тръпки на възбуда ме побиха, докато я гледах. Тя сякаш се отдели от стената и заплува във въздуха, а аз сведох поглед към олтара, където открих чаша, пълна с червено като кръв вино, а до нея древен кинжал. Усмихнах се...

И се събудих. В съня си бях дочул стъпки и ги бях разпознал, макар да не можех да си спомня точно чии бяха. Напрегнах слуха си и се съсредоточих върху доловения шум. Стъпките не бяха човешки, а по-скоро леко потупване на меки възглавнички, придружено от едва-доволно дращение.

Чух ги отново. Бяха толкова тихи, че отначало си помислих, че са част от съня ми. Но не, те бяха истински, приближаваха се бавно по коридора и после пак се отдалечаваха. Лекото надигане на главата ми докара нов пристъп на световъртеж. Отпуснах се върху възглавницата и си помислих, че който и да се разхожда напред-назад из коридора, това всъщност не ме интересува. И макар да се чувствах все още доста зле, усетих, че вече няма защо да се боя от прииждащата нереалност. Бях се завърнал в света на истинските предмети и обикновената светлина. Вратата ми се откряна едва-едва и през процепа надзърна учителят Малрубиус, сякаш само за да се увери, че съм добре. Махнах му с ръка и той затвори отново вратата. Мина известно време, преди да си спомня, че той бе починал още когато бяха малко момче.

12.

ИЗМЕННИК

На следващия ден ме боля ужасно глава и се чувствах отвратително. И макар (според дългогодишните традиции) да ми бе спестено участието в почистването на Стария двор и параклиса, от задължението си в тъмницата не успях да се измъкна. Разходката по празните, тихи коридори ми донесе само временно облекчение. После послушниците се изсипаха подрънквайки с таблите и аз успях да мярна малкия Еата

(вече не чак толкова малък) с подута устна, но и с победоносен блясък в очите. Закуската на затворниците се състоеше предимно от студено месо, останало от снощното пиршество. Наложих ми се да обясня на няколко от обитателите на тъмницата, че това е единственият ден в годината, в който ще получат месо, както и да успокоя други, че няма да има никакви церемониални мъчения, човешки жертвоприношения и тям подобни щуротии. Нещо повече, всички изтезания, които се полагаха за този ден според различните присъди, щяха да бъдат отложени. Благородната Текла все още спеше. Не я събудих, а само отключих вратата ѝ и оставих таблата с храна на масата.

Утринта вече преваляше, когато чух по коридора да отекват отново стъпки. Откъм площадката на стълбището се зададоха двама войници в люспести ризници, един анагност - църковен четец, учителят Гурлойс и една млада жена. Учителят ме попита дали имам празна килия и аз му описах набързо с какво разполагаме.

- Настани тази затворничка. Вече съм сложил подписа си за нея.

Кимнах и стиснах момичето за ръката, а войниците я пуснаха и се обърнаха на пети като марионетки.

Сатенената ѝ рокля (вече изцапана и скъсана на няколко места) показваше, че затворничката принадлежи към класата на първенците. Една обикновена, дори и заможна гражданка едва ли щеше да бъде облечена в дреха с толкова изкусна изработка, а простолюдието не можеше да си позволи да се облича в сатен. Четецът се опита да ни последва по коридора, но учителят Гурлойс го спря. Чух метални налчета на войниците да потракват в пълен унисон, отдалечавайки се нагоре по стълбите.

- Ще ме вкарат ли... - В гласа ѝ се долавяше ужасена, почти истерична нотка, Ще ме вкарат ли в залата за разпити?

Тя се вкопчи в ръката ми, сякаш бях неин баща или любим.

- Да, мадам.

- Откъде знаете?

- Така става с всички, доведени тук, мадам.

- Всички ли? Нима никой не бива освободен?

- И това се случва понякога.

- Тогава може да се случи и с мен, нали? - Надеждата в гласа ѝ извика в съзнанието ми образа на цвете, поникнало на сянка.

- Възможно е, но е малко вероятно.

- Не искате ли да знаете какво съм направила?

- Не - казах аз.

Оказа се, че килията до тази на Текла е свободна. За миг се замислих дали да не затворя жената там. Така двете щяха да могат да си говорят през прозорчетата на вратите. Но нейните въпроси и тракането на ключалката сигурно щяха да събудят Текла. И все пак реших да го направя - компанията вероятно си струваше Текла да жертва малко от съня си.

- Бях сгодена за един офицер, но открих, че той издържа някаква блудница. Тогава платих на няколко главореза, за да подпалят бордеа на онази мръсница. В пожара изгорял един пухен дюшек, малко мебели и няколко рокли. Нима това е престъпление, за което би трябвало да бъде измъчвана?

- Не знам, мадам.

- Казвам се Марселина. А вие?

Завъртях ключа на килията ѝ, докато се чудех дали да ѝ отговоря. Текла, която чух да се размърдва, сигурно и без друго щеше да ѝ каже името ми.

- Севериън.

- И си изкарвате хляба като трошите кости? Сигурно така спите по-спокойно.

Широко разтворените, развълнувани очи на Текла се появиха на прозорчето.

- Кой е с теб, Севериън?

- Нова затворничка, господарке.

- Жена? Всъщност и сама разбрах, че е жена, нали чух гласа ѝ. От Двореца на Сюзерена ли идва?

- Не, господарке.

Спрях Марселина пред вратата на Текла, тъй като не знаех колко време ще мине, преди двете да успеят да се видят една друга.

- Друга жена? Това не е ли необичайно? Колко жени има тук, Севериън?

- Осем на този етаж, господарке.

- Предполагам, че обикновено са повече.

- Рядко са повече от четири, господарке.

- Колко време ще остана тук? - попита Марселина.

- Няма да е дълго. Малко остават тук дълго време, мадам.

- На мен ми казаха, че ще ме освободят. Той също знае - каза Текла с необичайно сух тон.

Новата затворничка на братството се вгледа с нескрит интерес в лицето на Текла.

- Наистина ли ще ви освободят, господарке? - попита тя.

- Той ще ви каже. Той предаваше моите писма. Нали, Севериън? Вече от няколко дни се сбогува с мен. Наистина е много мило момче, по свой си начин.

- Трябва да влезете в килията си, мадам - казах аз.

- После можете да продължите да си говорите, ако желаете.

След като разнесох обяда на затворниците, се почувствах малко по-добре. Дрот ме срещна на стълбите и ми предложи да си почина.

- От маската е - казах му аз. - Изглеждам ти странно, защото не си свикнал да ме гледаш с маска.

- Виждам очите ти и това ми е достатъчно. Ти не може ли да разпознаеш всеки от братята само по очите и да се досетиш дали е ядосан, или е в добро настроение? Трябва да си починеш.

Казах му, че първо трябва да свърша нещо и отидох до кабинета на учителя

Гурлойс. Оказа се, че го няма, точно както се бях надявал. Сред документите открих нещо, за което, без да знам защо, бях сигурен, че ще е там - заповедта Текла да бъде подложена на изтезания.

Вече не можех да заспя. Вместо това отидох за последен път, както се оказа след това, до гробницата, в която бях играл като момче. Погребалната бронзова статуя беше помътняла и няколко сухи листа се бяха промъкнали през открената врата. Всичко друго си беше същото. Бях споменал веднъж на Текла за това място и сега си я представих там с мен. Уж беше избягала с моя помощ и аз ѝ обяснявах как в гробницата няма да я открие никой, как ще ѝ нося храна и как по-късно, когато престанат да я търсят, ще ѝ помогна да се качи на някоя търговска ладия, с която да се спусне незабелязано по лъкатушешото течение на Гиол до морето.

Ако бях чак такъв герой като тези, за които бях чел в старите любовни саги, сигурно щях да я освободя още същата вечер, като приспя или обезвредя със сила някой от братята. Но аз не бях, няхах приспивателно, а единственото ми оръжие беше един нож, откраднат от кухнята. Благородната Текла бе казала, че съм „много мило момче“ и една част от мен ми нашепваше, че дори да успея въпреки нищожните шансове, аз щях все пак да си остана просто едно много мило момче. По онова време все още си мислех, че това има някакво значение.

На следващата сутрин учителят Гурлойс ми заповяда да му асистирам при изпълнението на изтезанията. С нас дойде и Рош.

Отключих килията ѝ. Отначало тя не разбра защо сме дошли и попита дали има посетител или е дошла заповед за освобождаването ѝ.

Още преди да отворим вратата на стаята за изтезания, Текла осъзна какво ѝ предстои. Много мъже припадат пред тази врата, но тя се овладя. Учителят Гурлойс я попита учтиво дали желае да ѝ бъде разяснено предназначението на различните механизми.

- Имате предвид само тези, които ще използвате върху мен? - Гласът ѝ трепна леко, но не премина в хлипане.

- Не, всички механизми, които ви се сторят интересни. Някои от тях са толкова стари, че вече почти не се употребяват.

Текла се огледа, преди да отговори. Изпитната зала -нашето работно помещение - не е разделена на килии. От пода до тавана, подобно на колони, се извисяват цилиндрите на древни двигатели, а между тях са разположени всевъзможните инструменти и уреди на нашия мистериозен занаят.

- Механизмът, който ще използвате в моя случай... и той ли е много стар?

- Той е най-свещеният от всички - отвърна ѝ учителят Гурлойс. После изчака Текла да каже още нещо, но тъй като тя не промълви и дума повече, продължи с представянето на механизмите. - Хвърчилото вероятно ви е познато, всички са чували за него. Механизмът зад него, ето там... Ако се приближите още малко, ще го видите по-добре... този механизъм наричаме „Апаратус“. Предназначен е за изписването на всевъзможни букви, думи или знаци върху плътта на затворника. Рядко го използваме. Преди е стоял в Стария двор, но вещите се оплаквали и кастеланите ни заставили да го пренесем тук. Това е било преди около век.

- Кой са тези вещици?

- Боя се, че не разполагаме с време за подобни отклонения. Севериън би могъл да ви разкаже за тях, след като се върнете в килията си.

Тя ме погледна, сякаш искаше да ме попита „Наистина ли ще мога да се върна там?“, а аз се възползвах от факта, че учителят не ме вижда, и стиснах ледената ѝ ръка.

- Ето там...

- Чакайте. Имам ли някакъв избор? Има ли някакъв начин да ви убедя да... направите едно нещо вместо друго?

Гласът ѝ беше все още твърд, но по-слаб от преди.

Гурлойс поклати глава.

- Ние нямаме думата по въпроса, господарке. Вие също. Изпълняваме нарежданията, които сме получили, не правим нищо в повече, не спестяваме нищо и не променяме нищо. - Смутен, той прочисти гърлото си. - Следващият механизъм е интересен, струва ми се. Наричаме го „Огърлицата на Алуин“. Затворникът бива прикрепен към стола, а към плаващата кост на гърдите му бива нагласен един много чувствителен показалец. Оттук нататък всеки път, когато си поеме въздух, веригата около врата му се затяга, което означава, че колкото по-често си поема дъх, толкова по-трудно става дишането му. На теория това може да продължи вечно, с много малки вдишвания и съвсем леко затягане на веригата.

- Колко ужасно. А какво е това отзад? Онази плетеница от кабели и голямото стъкло кълбо над масата?

- О! - възкликна учителят Гурлойс. - Наричаме го „Новаторът“. Обектът ляга ето тук. Легнете, ако обичате, господарке.

Текла замръзна за миг на мястото си. Тя беше по-висока и от трима ни, но страхът правеше ръста ѝ да изглежда незначителен.

- Ако не легнете доброволно - продължи учителят Гурлойс, - пътуващите братя ще трябва да ви принудят със сила да го сторите. Това не би ви харесало, нали, господарке?

- Мислех си, че ще ми покажете всички механизми? - прошепна Текла.

- Само докато попитате за този тук, господарке. За нас е по-добре мозъкът на

затворника да е зает с нещо друго. Сега легнете, ако обичате. Повече няма да ви моля.

Тя легна веднага, бързо и грациозно, точно по начина, по който я бях виждал толкова пъти да се отпуска върху нара си. Коланите, с които двамата с Рош я привързахме към масата, бяха толкова стари и износени, че се замислих дали ще я удържат.

Трябваше да разгънем няколко кабела от единия до другия край на изпитната зала и да нагласим реостатите и магнитните регулатори на приспособлението. Старинните датчици светнаха по контролния панел като кървавочервени очи и помещението се изпълни със звук, подобен на жуженето на гигантско насекомо. Древният двигател на кулата оживя за броени секунди. Един от висящите свободно кабели пропука няколко пъти и около бронзовия му накрайник се появи синкаво сияние.

- „Мълнията“ - каза учителят Гурлойс, докато наместваше кабела на нужното място. Имаше и друго наименование, но съм го забравил. Както и да е. Накратко, "Новаторът" се задейства от мълния. Това, разбира се, не означава, че ще бъдете ударена от мълния, господарке. Просто механизмът се задейства от нея.

- Севериън, натисни онази ръчка и я задръж, докато тази игла дойде дотук. - Един от кабелите, който само преди миг беше студен като змия, вече се бе затоплил.

- Какво причинява?

- Не бих могъл да опиша усещането, господарке. Видите ли, аз лично не съм го изпитвал никога. - Пръстът на Гурлойс натисна едно копче и ярка светлина, която обезцвети всичко в обсега си, окъпа тялото на Текла. Тя изкрещя. През целия си живот съм слушал крясъци, но този беше най-болезненият, макар и далеч не най-силният. Стори ми се, че продължи безкрайно.

Когато светлината изгасна тя беше вече в безсъзнание. Очите ѝ бяха отворени, втренчени нагоре, но тя изглежда не виждаше ръката ми, нито пък усети докосването ми. Дишането ѝ беше немошно и забързано.

- Ще изчакаме ли, докато отново е в състояние да върви? - попита Рош.

Видно беше, че носенето на толкова висока ясена му се е сторило непосилно.

- Вдигнете я веднага - каза учителят Гурлойс и ние я изнесохме от залата.

След като свърших работата си за деня, отидох до килията ѝ, за да я видя. Текла беше в пълно съзнание, макар да не можеше все още да се изправя.

- Би трябвало да те мразя - каза тя.

Трябваше да се наведе над нея, за да доловя думите ѝ.

- Разбирам - отвърнах ѝ аз.

- Но не те мразя. Не заради теб самия... Ако намразя и последния си приятел, какво ще ми остане тогава?

Не виждах какво бих могъл да ѝ отвърна и затова замълчах.

- Знаеш ли какво точно изпитах? Трябваше да мине доста време, преди да успея да си помисля отново за него.

Дясната ѝ ръка се привдигаше едва-едва към очите. Улових я и я задържах.

- Стори ми се, че срещнах очи в очи най-жестокия си враг, нещо като демон, и това бях самата аз.

Раната на главата ѝ кървеше. Почистих я и сложих чист тампон. Знаех, че скоро ще заздравее. В едната си ръка стискаше няколко черни, лъскави къдрици.

- Оттогава не мога да контролирам ръцете си... Мога само когато се концентрирам върху това, което искам да направя с тях, но ми е ужасно трудно и бързо се уморявам. - Главата ѝ се килна настрани и от устните ѝ се стече кървава струйка.

- Непрекъснато се ухапвам някъде. Хапя устните си, бузите, езика си. Веднъж ръцете ми се опитаха да ме удушат и тогава си помислих, Господи, ще умра. Но само загубих съзнание, а ръцете ми явно са отмалели, защото се свестих. Точно като онази машина, нали?

- Огърлицата на Алуин.
 - И дори по-лошо. Собствените ми ръце се опитват да извадят очите ми, да оскубят клепките ми. Ще ослепея ли?
 - Да - казах аз.
 - Колко ми остава да живея?
 - Около месец, може би. Онова нещо във вас, което ви мрази, ще отслабва заедно с вас. Демонът, който ви е обладал, се храни от вашата енергия. Накрая ще умрете заедно.
 - Севериън...
 - Да?
 - Разбирам - каза тя. - Това е нещо от Еребус, от Абая, подходящ компаньон за мен. Водалус...
 Наведох се още, но не можах да чуя нищо. Накрая казах:
 - Опитях се да ви спася. Искях да го направя. Откраднах нож и прекарах цялата нощ в очакване на подходяща възможност, но само учителите могат да изведат затворник от килията му и щеше да ми се наложи да убия...
 - Приятелите си.
 - Да, приятелите си.
 Ръцете ѝ се размърдаха отново и кръвта текна от устата ѝ.
 - Ще ми донесеш ли този нож?
 - У мен е - казах аз и го измъкнах изпод наметалото си.
 - Изглежда остър.
 - Остър е - казах аз. - Знам как да наточа добре едно острие и доста се постарях. - Това беше последното нещо, което казах. После сложих ножа в дясната ѝ ръка и излязох.
 Знаех, че волята ѝ няма да успее да удържи на изпитанието. Все още можех да се върна бързо в килията и да го прибера. Никой нямаше да разбере за моето малко предателство и аз щях да продължа живота си като член на братството.
 Не чух предсмъртния ѝ хрип. Просто стоях загледан във вратата на килията, докато през процепа се стече кървава вадичка. После отидох при учителя Гурлойс и му казах какво съм направил.

13.

ЛИКТОР НА ТРАКС

Следващите десет дни прекарах в ролята на клиент. Настаниха ме в една килия на най-горното ниво, недалеч от тази, в която преди беше затворена Текла. За да не бъде обвинено братството, че си е позволила да ме задържи без съд, вратата на килията беше отключена, но отпред пазеха двама пътуващи братя, въоръжени с мечове. Не се приближих до прага нито веднъж, като се изключи краткото ми излизане на втория ден, когато ме заведоха при учителя Палемон, за да му разкажа всичко отново. Това беше моят съд, ако щете. През останалото време братството обмисляше моята присъда.
 Някои казват, че времето „захаросвало“ фактите, превръщайки миналите ни притворства и лъжи в истина. И при мен беше така. Бях излъгал, когато казах, че обичам братството и не желая нищо друго освен да остана в нейното лоно. След като ме затвориха, лъжите започнаха да се превръщат в реалност. Животът на пътуващите братя и дори този на послушниците ми се струваше неустойчиво привлекателен. Не само, защото бях убеден, че ще умра, но и заради самата възможност, която бе ми се изплъзнала завинаги. Сега виждах братята през погледа на затворник и те ми се струваха толкова могъщи, част от една безпогрешна и почти съвършена машина.

Тъй като знаех, че случаят ми е безнадежден, успях да осъзная в дълбочина една мисъл, която учителят Палемон ми бе втъпявал, когато бях още момче - „Надеждата е психологически механизъм, който не се влияе от реалностите“. Бях млад, хранеха ме прилично, позволяваха ми да спя, логично беше у мен да се появи някаква надежда. Лягах си, заспивах, събуждах се и после пак си лягах, за да заспя отново и да сънувам как Водалус се появява малко преди да ме екзекутират. Не сам, както го бях виждал в некропола, а начело на армия, която щеше да помете стария свят и щеше да ни направи отново господари на звездите. Понякога ми се счуваха стъпки в коридора и аз дотичвах до прозорчето на вратата със свещ в ръка, за да видя дали не е Водалус.

Както вече казах, предполагах, че съм обречен. Затова и въпросът, завладял мислите ми през тези тягостни дни беше по какъв начин ще приключат с мен? Вече бях изучил изкуство на инквизицията. Прийоми за изтезание се редуваха в съзнанието ми един през друг, в най-малки подробности, точно както ги бях изучавал, едно истинско преоткриване на болката. Да живееш ден след ден в килия под земята, представяйки си мъченията, е мъчение само по себе си.

На единайсетия ден бях извикан при учителя Палемон. Видях отново нажежения диск на слънцето и вдишах онзи влажен повей, който ни казва, че пролетта почти е дошла. Но колко само ми струваше усилието да прекрача отново прага на кулата Матачин. Колкото и да се мъчих, не успях да отвърна поглед от онази врата във външната стена, през която изнасяме трупове.

Кабинетът на учителя Палемон ми се стори далеч по-просторен и някак по-скъп за мен, като че ли прашните книги и свитъци, наредени по полиците, бяха мое лично притежание. Учителят ме помоли да седна. Беше маскиран и ми се стори по-стар, отколкото го помнех.

- Обсъдихме твоя случай - каза той. - Аз и учителят Гурлойс. Бяхме принудени да уведомим и всички пътуващи братя, дори и послушниците. По-добре е всички те да знаят истината. Повечето мислят, че заслужаваш смъртно наказание.

Той изчака, за да ми даде възможност да кажа нещо, но аз не го сторих.

- Въпреки това, казано бе не малко и в твоя защита. Някои от пътуващите братя настояха при личната си среща с мен и учителя Гурлойс да ти бъде разрешено да умреш без болка.

Не знам защо, но неочаквано ми се стори ужасно важно да разбера колко всъщност са тези мои приятели, затова и попитах.

- Не са само двама или трима. Точната бройка е без значение. Не мислиш ли, че заслужаваш да умреш с болка?

- Чрез „Новатора“ - казах аз с надеждата, че ако избира тази смърт по свое желание, тя няма да ми бъде позволена.

- Да, изглежда уместно. Но...

И тук той замълча. Минаха миг, два. Една от първите медночервени мухи избръмча в тишината на кабинета. Прииска ми се да я размажа, за да се успокоя, да изкреся на учителя Палемон да проговори най-после, да избягам от стаята, но не можех да направя нито едно от тези неща. Вместо това продължавах да седя на неудобния дървен стол без да помръдна. Мислех си, че вече съм мъртъв и въпреки това смъртта тепърва ми предстоеше.

- Видиш ли, ние не можем да те убием. Беше ми ужасно трудно да убедя Гурлойс в това, макар да е самата истина. Да отнемем живота ти без присъда, би означавало да станем като теб. Ти предаде нас, а ние бихме предали закона. Нещо повече, самото бъдеще на братството ще бъде поставено на карта - от инквизитори ние бихме се превърнали в обикновени убийци.

Той изчака отново и аз казах:

- Но за това, което направих...

- Заслужаваш подобно наказание, така е. И все пак ние нямаме правото да пренебрегваме закона и да отнемеме нечий живот по собствено усмотрение. Но ако отидем при онези, които властта е натоварила с товара на правораздаването, репутацията на нашето братство ще бъде сериозно разклатена и може би дори непоправимо опетнена, Голяма част от гласуването ни доверие ще бъде изгубена завинаги. Това означава, че най-вероятно в бъдеще делата ни ще бъдат контролирани пряко от по-висша инстанция. Ти би ли предпочел нашите подопечни да бъдат охранявани от войници, Севериън?

Видението, което бях получил, когато за малко не се удавих в Гиол, се възправи отново пред мен, болезнено и разтърсващо.

- По-добре сам да отнема живота си - казах. - Бих могъл да се удавя в Гиол, докато плувам в реката.

Сянка на горчива усмивка премина по съсухреното лице на учителя.

- Радвам се, че сме само двамата с теб. Учителят Гурлойс би приел предложението ти с огромно удоволствие, особено сега, близо месец преди реката да стане достъпна за плуване.

- Говоря искрено. Наистина търся безболезнена смърт, но търся именно смъртта, а не удължаване на живота си.

- Дори да беше средата на лятото, предложението ти пак нямаше да бъде прието. За твой късмет, ние измислихме по-подходящо решение на твоя проблем. Чувал ли си нещо за практикуването на нашите умения в провинциалните градове?

Поклатих глава.

- Практикуване наистина е доста силно казано. Нивото е несравнимо по-ниско. Единствено тук, в Несус, и по-специално в Цитаделата има седалище на нашето братство. Малките градчета имат само мизерни затвори, където се изпълняват екзекуции и мъчения според постановеното от местните съдилища. Хората, които ги изпълняват, могат да разчитат само на страха и омразата на останалите. Осъзнаваш ли това?

- Не заслужавам подобно снизхождение - отвърнах аз.

Думите ми бяха съвсем искрени. В този миг се презирах повече, отколкото когато бях пълноправен член на братството. Оттогава често си припомням тези думи. Те са ми давали утеха в много прекеждия.

- Има едно градче, наречено Тракс, градът без прозорци - продължи с учителят Палемон. - Местният владетел, някой си Абдиесус, е писал до Двореца на Сюзерена. Вестоносец донесъл писмото на кастеланите, а те го предадоха на мен. Излиза, че в Тракс има остра необходимост от човек, който да изпълнява описаните от мен функции. Тази провинция е прогнила от предателства и измами и затова местните управници вече не са склонни да опрощават с лека ръка греховете на поданиците си.

- Разбирам - казах аз.

- В миналото членове на братството са били изпращани на два пъти в далечни провинции, но хрониките не уточняват дали случаите са били сходни с твоя. Така или иначе, твоето назначение в Тракс няма да бъде прецедент. Трябва да отидеш там, Севериън. Вече съм приготвил писмото, с което ще се представиш на тамошния владетел и неговите магистрати. В него те описвам като изключително добре запознат с нашето изкуство инквизитор. На подобно място думите ми биха могли да минат и за истина.

Кимнах, но вече се чувствах разкъсван от угризения. И макар да продължавах да седя там с безизразно лице, без да помръдвам, у мен се разгаряше пламъкът на срама. Проблемът беше там, че вместо да изпитвам все същите и дори по-големи угризения за стореното, аз вече изгарях от желание да тръгна за този град,

краката ми да усетят допира на новопоникналите треви, очите ми да се насладят на непознати гледки, а гърдите ми да поемат дълбоко от свежия въздух на непознати места.

Попитах учителя Палемон къде се намира градчето.

- Надолу по Гиол - каза той. - Близко до морето.

После поспря, както обикновено правят старците, и бързо се поправи:

- Не, не, какви ги приказвам. Нагоре по Гиол, разбира се.

Танцуващите пред очите ми разпенени вълни, пясъкът и реещите се морски птици се стопиха на мига.

Учителят Палемон извади от бюрото си някаква карта, разгърна я пред мен и започна да се взира в нея, докато накрая лещите, които му позволяваха да вижда, почти опряха в пожълтялата хартия.

- Ето - каза той и ми посочи една точка близо до брега на малка рекичка в областта на водопадите.

Ако разполагаше с пари, можеше да наемеш лодка. Сега ще вървиш пеш дотам.

- Разбирам - отвърнах му аз, макар вече да се бях сетил за малката монета, която Водалус ми бе дал, скрита на сигурно място. Все пак нямаше да мога да се възползвам от монетата, колкото и ценна да беше тя, тъй като братството вече бе решило да ме прогони, без да ми даде повече пари, отколкото се полагаха на един млад пътуващ брат. След проявеното снизхождение за мен беше въпрос на чест да се съобразя с нейната воля.

Замислих се. Ако не бях зърнал случайно красивото лице на онази тайнствена жена и не бях заслужил монетата, аз може би нямаше да занеса ножа на Текла и щях да остана в братството до края на живота си. В известен смисъл на тази монета дължах свободата си.

Добре тогава, ще забравя за предишния живот и...

- Севериън! - повиши тон учителят Палемон. - Ти не ме слушаш. Никога преди не си бил разсеян по време на занятия.

- Простете. Толкова мисли се въртят в главата ми.

- Има си хас. - Този път той се усмихна искрено и за малко ми заприлича отново на учителя Палемон, когото познавах от момчешките си години, - Тъкмо ти давах съвет за пътуването. Сега ще трябва да се оправяш без него, но ти сигурно и без друго щеше да забравиш какво съм ти казал. Познаваш ли пътищата?

- Знам, че не бива да бъдат използвани. Нищо повече.

- Самодържецът Марутас ги затвори, когато бях приблизително на твоите години. Пътищата насърчават контрабандата и затова властите решиха, че всички стоки ще се превозват по реката, за да могат да бъдат контролирани и облагани с данъци и мита. Законът още е в сила и доколкото разбрах, има контролни постове на всеки петдесет левги. Но пътищата съществуват. Макар да са в окаяно състояние, говори се, че някои ги използват нощем.

- Разбирам - казах аз за пореден път. Затворени или не, пътищата предлагаха доста по-лесен начин за пътуване от препоръчаните от властите маршрути през пустошта.

- Без съмнение. Искях да те предупредя за тях. По пътищата патрулират улани (леко въоръжени конници), които имат заповед да убиват всеки без предупреждение и тъй като им е разрешено да плякосват жертвите, те вероятно изпълняват доста съвестно задълженията си.

- Разбирам - отвърнах, чудейки се откъде ли е научил толкова много за пътуването.

- Добре. Денят почти е преполовил, тъй че можеш да преспиш тук и да тръгнеш на сутринта, ако искаш.

- Искате да кажете, в моята стая?

Той кимна. Макар да знаех, че едва ме вижда, усетих, че ме изучава.

- Не, ще тръгна веднага. - Опитах да се сетя за нещо неотложно, което бих искал да направя, преди да обърна завинаги гръб на Цитаделата. Не се сетих за нищо. - Разполагам ли с един час, за да приготвя? Изтече ли времето, ще тръгна на мига.
- Лесно ще го уредя. Но преди да тръгнеш, мини още веднъж през кабинета ми. Имам нещо за теб. Ще дойдеш ли?
- Разбира се, учителю, щом такова е желанието ви.
- И внимавай, Севериън. Ти имаш много приятели в братството, но и онези, които си мислят, че си изменник и заслужаваш агония и смърт, също не са малко.
- Благодаря ви, учителю - казах аз. - Вторите имат право.

Малобройните ми лични вещи вече бяха събрани в стаята. Опаковах ги и се оказа, че вързопът е толкова малък, че бих могъл да го нося на колана си. Движен едновременно от угризения и от любовта си към Текла, аз отидох до нейната килия. Беше все още празна. Някой беше избърсал пода, но бе останало едно голямо тъмно петно, там където кръвта бе оцветила повърхността на метала. Дрехите и тоалетните принадлежности на Текла бяха изчезнали, На масичката, грижливо подредени до останалите, все още стояха, четирите книги, които ѝ бях оставил. Не можах да се сдържа и взех едната. В библиотеката имаше толкова много, че едва ли щяха да забележат липсата ѝ. Ръката ми се протегна и сякаш по собствена воля грабна една от четирите, преди още да успея да преценя коя всъщност искам да взема. Книгата, посветена на хералдиката, беше най-красива, но размерите ѝ бяха твърде големи, за да я разнасям по пътищата. Теологическата книга беше най-малка от всички, но кафявата бе само малко по-голяма от нея. Оказа се, че съм взел именно най-подходящата от четирите - сборника със сказания от изчезнали светове. После се изкачих по стълбите на кулата, подминах склада и влязох в оръжейната зала, за да огледам за последен път зейналите заплашително дула на оръдията. Оттам продължих нагоре и поспрях за малко в помещението под стъкления покрив, за да се озова накрая в най-високата точка на кулата. Накацалите по стряхата птици литнаха, стреснати от неочакваната ми поява.

Погледнах надолу. Старият двор ми се стори съвсем малък и някак запуснат, но едновременно с това уютен. Дупката във външната стена се оказа по-голяма, отколкото бях предполагал, макар от двете ѝ страни да се издигаха непокътнати и могъщи Червената кула и Мечата кула. Най-близо до нашата кула се извисяваше мрачна и порутена кула на вещиците. За миг поривът на вятъра довя до мен дивия смях на обитателките ѝ и аз усетих как кожата ми настръхва, макар ние, инквизиторите, винаги да сме били в най-добри отношение с вещиците, нашите посестрими.

Отвъд стената се бе разпрострял огромният некропол чак до брега на Гиол, чийто води успях да мярна между окаяните сгради. Отвъд реката кръглият купол на Кана изглеждаше не по-голям от камъче, а градът около него ми заприлича на една от церемониалните пясъчни мозайки, разказващи за великите учители на инквизиторите от древността.

Видях ладия с висок нос и почти отвесна кърма. Един огромен сал се плъзгаше бавно на юг по тъмното течение. Проследих го с поглед против волята си и продължих мислено пътя му - чак до блатата и делтата на Гиол, до бреговете на океана, където според сказанията в древни времена е стоял на своя пост великият звяр Абая, готов да погълне континентите и да отлети към безкрая на Вселената. Зарязах всички мисли за юга с неговия задръстен от ледове океан и се обърнах на север, за да огледам планините, от които се спускаше реката. Останах загледан натам, не знам точно колко. Оглеждах планините с очите на своето въображение, тъй като те бяха почти недостъпни за човешкото ми зрение. Някъде на север се

намираха Дворецът на Сюзерена и Тракс - градът без прозорци. На север се простираха пампата и неизбродните гори, както и гниещата джунгла, обхванала пояса на света.

Оставих мислите за този нов свят да ме обземат почти до безпаметност, после бавно се отърсих от тях и слязох по стълбите до кабинета на учителя Палемон, за да го известя, че съм готов да поема кръста си.

14.

ТЕРМИНУС ЕСТ

- Приготвил съм ти подарък - каза учителят Палемон. - Имайки предвид твоята младост и сила, той едва ли ще ти се стори твърде тежък.

- Не заслужавам какъвто и да е подарък.

- Така е. Но нека не забравяме, Севериън, че когато подаръкът е заслужен, той се превръща в отплата. Единствените истински подаръци са като този, който сега ще получиш. Не мога да ти простя стореното, но не мога и да забравя какъв беше преди. Откак учителят Гурлойс беше пътуващ брат, не съм имал по-добър ученик от теб. - Той стана и се запъти вдървено към нишата в стената. - Ох, все забравям за товара на годините.

Той се наведе и аз мярнах в ръцете му нещо толкова тъмно, че сякаш очертанията на предмета се размиха сред сенките на нишата.

- Нека ви помогна, учителю.

- Няма нужда, няма нужда. Лесен е за вдигане, но труден за сваляне. По това се познават добрите.

На бюрото си той положи кутия с цвета на непрогледна нощ, дълга почти колкото малък ковчег, но по-тясна. Когато я отвори, сребърните ѝ ключалки звъннаха като камбанки.

- Кутията не ти трябва. Само ще ти пречи. Ето, това е острието, това е ножницата, която да го предпазва, докато пътуваш, и ръкохватката.

Още преди да осъзная какво съм получил, вече държах оръжието в ръцете си.

Ножницата беше облицована с тъмнокафява, мумифицирана човешка кожа и в момента покриваше острието почти до ефеса. Измъкнах меча и той се плъзна навън с лекота, която ме изуми.

Няма да ви досаждам с безкрайни описания на достойнствата и красотата на този меч. Би трябвало да го хванете в ръка и да го размахате, за да разберете какво представлява. Острието му е дълго един ел - повече от метър, а върхът му бе четвъртит, както се полага за този вид мечове. По цялото си протежение мъжкият и женският ръб на острието могат да разцепят косъм. Ефесът е от полирано сребро с по една глава във всеки край. Двустранната ръкохватка е изработена от оникс, обкован със сребърни нишки, и завършва с голям опал. Някой велик оръжейник не е пестил уменията си при направата на този меч, превърнал се в произведение на изкуството. Въпреки това качествата му като оръжие далеч надхвърлят по стойност изящната му украса. Върху острието със странни, но красиви букви е гравирано „Терминус Ест“. След посещението си в Атриума на времето бях понаучил достатъчно от античните езици, за да разбера, че това означава - „Това е Пределът“.

- Добре е натовен, уверявам те - каза учителят Палемон, когато видя, че изпробвам с палец мъжкия ръб на острието. - Поддържай го в това състояние от милост към онези, които ще бъдат предадени в ръцете ти. Чудя се само дали не е твърде тежък за теб. Вдигни го и сам прецени.

Сграбчих Терминус Ест, тъй както бях сграбчил бутофорния меч при церемонията по посвещаването ми, и го вдигнах над главата си, като внимавах да не закача тавана. Мечът се извиси сякаш по собствена, воля.

- Трудно ли ти беше?

- Не, учителю. Но като че ли леко подскочи, докато го вдигах.

- В острието му има канал, по който тече струйка живак - метал, по-тежък от желязото, но при все това течен. Така неговата точка на тежест се премества към ръкохватката, когато го вдигах, и към върха, когато го свалях. Често ще ти се налага да чакаш осъдения да изрече последната си молитва или съдията да даде знак с ръка. Мечът ти не трябва дори да трепва. Но това вече го знаеш. Няма защо да ти казвам също, че на подобен инструмент се отдава дължимото уважение. И нека Мойрите бъдат благосклонни към теб, Севериън.

Взех точилото от кутията на меча и го прибрах във вързопата си. После взех писмото до владетеля на Тракс, навих около острието на меча потопена в смазка копринена лента, прибрах го в ножницата и се приближих към своя учител, за да се сбогувам. Препминах през вратата за трупове с Терминус Ест, окачен вертикално зад лявото ми рамо и продължих през ветровитата градина на некропола. Стражът при последната порта дори не ме попита кой съм и накъде отивам, а само ме изглежда вяло и аз прекосих няколкото тесни улички, докато се озова на „Речна“, която водеше право към Гиол.

Сега трябва да си призная още нещо, при мисълта за което все още ме обзема срам, въпреки всичко, което се случи оттогава. Онези следобедни часове бяха най-щастливите в живота ми. Цялата ми предишна омраза към братството се бе стопила и на нейно място бе останала само любовта ми към него, към учителя Палемон, към моите братя, към изкуството на инквизиторите и тяхната мисия, дори към послушниците, любов, която до ден днешен не е успяла да изтлее съвсем. Изоставях всички това, след като го бях опозорил напълно. Вместо ведрата усмивка от очите ми трябваше да се ронят сълзи.

Но аз не плаках. Нещо в мен се бе устремило напред и когато вятърът развя плаща ми като крилата на птица, аз се почувствах така, като че ли наистина можех да полетя. На нас, инквизиторите, е разрешено да се смеем единствено в присъствието на своите учители, на братята си, на послушниците и на затворниците. Не исках да нося маската си и затова дръпнах качулката ниско и се приведох леко, за да не се вижда лицето ми. Мислех си, че за последен път виждам Цитаделата и че може би ще умра по пътя. И двете предположения се оказаха погрешни. Третото ми предчувствие ме накара отново да се усмихна. Струваше ми се, че ме очакват още много дни като този. Нищо подобно.

Подведен от незнанието си, бях решил, че ще успея да изляза от града, преди да се здрачи и ще мога да преношувам в безопасност под някое дърво. В действителност едва бях прекосил по-старите и по-бедни квартали на града, когато западният хоризонт погълна слънцето. Да помоля за гостоприемство в някоя от съборетините наоколо или да се прислоня до някой ъгъл, беше като да потърся сам смъртта си. Затова продължих под ярките звезди на изчистеното от нощния вятър небе. В очите на минувачите не бях инквизитор, а само странен пътник, прехвърлил през рамо голям продълговат предмет, омотан в черен плат.

От време на време по покритата с водни растения повърхност се плъзгаха лодки с мелодично поскърцващ такелаж. По бордовете на по-долнопробните съдове не се виждаха светлини, а те самите приличаха повече на отломки, но на няколко пъти мернах и богаташки ладии с фенери на носа и кърмата. Те се движеха по-далеч от брега, за да не бъдат нападнати, и въпреки това до мен долиташе песента на кормчиите им:

„Рамо до рамо, братя, рамо до рамо!

Срещу нас е течението.

Рамо до рамо, братя, рамо до рамо!

Но Бог е с нас.
 Рамо до рамо, братя, рамо до рамо!
 Срещу нас е и вятърът.
 Рамо до рамо, братя, рамо до рамо!
 Но Бог е с нас..."

И тъй нататък. Дори след като светлините на бордовете се превърнаха в едва забележими искрици на повече от левга нагоре по реката, вятърът продължаваше да довява гласовете. По-късно разбрах, че тази монотонна песен и други като нея помагат на кормчиите да останат будни, докато траят нощните им наряди. Точно по времето, когато вече ми се струваше, че новият ден ще настъпи всеки миг, пред погледа ми, напред по черната лента на реката, изникна нова група от светлини, този път неподвижни, опънати в линия от единия до другия бряг. Повървах доста, преди да се добера до тях и да разбера, че става въпрос за мост. Кривнах от безкрайната крайречна улица, изкачих няколкото напукани стъпала, които ме делеяха от каменната пътека на моста, и се озовах наред непознат за мен свят.

В пълна противоположност на улица „Речна“, мостът беше грижливо осветен. На всеки десет стъпки от перилата стърчеше пилон, завършващ с метална кошница, в която горяха намазани с катран борини. На интервал от около стотина краски по цялото протежение на моста бяха разположени караулните на войниците. Карети със собствено осветление трополяха по калдаръма, а повечето от пешеходците бяха придружени от слуги, които носеха фенери, окачени на дълги прътове. Имаше и амбулантни търговци с овесени на вратовете им табли със стока, скитници, ломотеши неразбираеми ругатни, и просяци, които изложили на показ сакатите си крайници, умоляваха за съчувствие, като не пропускаха от време на време да щипнат децата, които бяха довели със себе си, за да не спират да циврят. Признавам, че всичко това ми се стори ужасно интересно и само строгото възпитание ми помогна да не се втрещявам в някои от по-интересните субекти. Вървах сред тълпата със спусната ниско над челото качулка, привидно незаинтересован от всичко, което ставаше около мен. Умората ми започна малко по малко да отстъпва под напора на възбудата.

Войниците пред караулните не бяха гвардейци, а само леко въоръжени градски пазители на реда. Почти бях стигнал до западния край на моста, когато двама от тях препречиха пътя ми с дългите си пики.

- Носенето на подобен костюм е сериозно престъпление. Ако го правиш, за да се пошегуваш или заради някой облог, знай, че здравата си загазиш.
- Тези одежди са ми дадени от моето братство - отвърнах им аз.
- Сериозно ли твърдиш, че си палач? Това на рамото ти меч ли е?
- Меч е, но аз не съм палач. Аз съм пътуващ брат от Ордена на търсещите истина и покаяние.

Последва мълчание. За броените мигове, в които си бяхме разменили тези кратки реплики, около нас се събра тълпа от стотина души. Видях как стражът, който ме бе заговорил, погледна първо към другия страж, сякаш за да му каже: „Тоя говори сериозно“, и после към тълпата.

- Влез вътре. Началникът на патрула иска да говори с теб.

Войниците ми направиха път и изчакаха да вляза пръв в стражевата будка. Изкачих се по протритите дървени стъпала и влязох в тясно помещение, в което имаше само една маса и няколко стола. Зад масата седеше мъж, който пишеше нещо. Застанахме пред него и онзи, който ми бе заповядал да вляза в стражевата будка, каза:

- Това е човекът.
- Очевидно - каза началникът, без да вдига поглед. - Твърди, че е пътуващ брат

от братството на инквизиторите.

Перото, което до този миг се бе плъзгало плавно по листа, спря за миг.

- Не вярвах, че някога ще срещна подобно нещо на друго място освен по страниците на някоя книга, но той явно казва истина.

- Да го пуснем ли тогава? - попита войникът.

- Още не.

Началникът сложи перото в мастилницата, пръсна написаното със ситен пясък и погледна към нас.

- Вашите подчинени ме спряха, тъй като се усъмниха в правото ми да нося подобно наметало - отбелязах аз.

- Спряха те, защото аз им заповядах, а им заповядах, защото според доклада от източните кули ти създаваш безредици по улиците. Ако наистина си член на братството на инквизиторите - за което, честно казано, се надявах, че е отдавна разпуснато - то в такъв случай си прекарал целия си живот в... Как й беше името?

- Кулата Матачин.

Той щракна с пръсти и лицето му придоби едновременно развеселено и раздражено изражение.

- Имам предвид мястото, където се намира тази кула.

- Цитаделата.

- О, да. Добрата стара Цитадела. Доколкото си спомням, тя се намиреше на изток от реката, в северния край на Алгедонския квартал. Водиха ме там, за да видя тъмницата, когато бях още кадет. Колко пъти си слизал досега в града?

Сетих се за нашите разходки до реката и казах:

- Много пъти.

- С тези дрехи?

Поклатих глава.

- Ако ще клатиш глава, по-добре смъкни тази качулка. Сега виждам само върха на носа ти. - Началникът на стражата стана от стола си и отиде до един от прозорците, който гледаше към реката. - Как мислиш, колко души живеят в Несус?

- Нямам ни най-малка представа.

- Нито пък аз, инквизиторе. Или пък който и да е друг. Всеки опит да бъдат преброени жителите на този град е пропадал заедно с опитите те да бъдат системно облагани с данъци. Несус нараства и се променя всяка нощ, като надпис надраскан на улична стена. В мрака се строят дори нови къщи. После хитреците предявяват претенции върху застроената площ. Не си ли чувал за това? Екзалтираният Таларикан, чиято лудост се проявява като неудържим интерес към най-презрените аспекти на човешкото съществуване, твърди, че субектите, които преживяват, хранейки се с чужди останки, са не по-малко от двеста хиляди. Просечите акробати, например, са около десет хиляди, почти половината от които са жени. Този град пръква нови жители с такава скорост, че ако не успява след това да унищожи по-голямата част от тях почти толкова бързо, отдавна всички да сме загинали от гладна смърт. В подобна атмосфера няма място за ред и спокойствие. Затова и не можем да си позволим каквито и да е безредици, защото те твърде лесно се изплъзват от контрола ни. Следиш ли мисълта ми?

- И все пак би трябвало да се стремим към някакъв ред. Иначе съм съгласен с вас за настоящия момент.

Началникът въздъхна и се обърна към мен.

- Надявам се да ме разбираш поне дотолкова. В такъв случай сигурно осъзнаваш също, че ще трябва да се сдобиеш с малко по-нормални дрехи.

- Не мога да се върна в Цитаделата.

- Тогава се покрий някъде тази нощ и си купи нещо утре. Имаш ли пари?

- Да, малко.

- Добре. Купи си нещо. Открадни, ако искаш, или пък съблечи първия нещастник, когото успееш да скъсиш с това нещо. Мога да наредя на единия от моите хора да те заведе до странноприемницата, но това би означавало нови зяпачи и още шушукания. Има някакви безредици надолу по реката. И без друго вече се разказват твърде много врели-некипели за тази река. А сега като спрат ветровете и се спусне мъгла, ще стане още по-зле. Накъде си тръгнал?

- Изпратен съм в градчето Тракс.

- Вярвате ли му, началник? - обади се същият войник. - Досега не ни е показал нито едно доказателство, че е онзи, за когото се представя.

Началникът отново се бе загледал през прозореца и този път аз успях да мярна стелешите се вълма на мъглата.

- Щом не можеш да използваш главата си, използвай поне носа си - каза той. - Какви миризми се появиха с него?

Войникът се ухили неуверено.

- На ръждясало желязо, на студена пот, на съсирена кръв. Ако беше измамник, щеше да мирише на нови дрехи или на престоил в ракла плат. Ако не се стегнеш в най-скоро време, Петронакс, май ще отпратиш на север да се биеш с асцианите.

Войникът изломоти едно „Но, началник“ и после ме изгледа с такава неподправена омраза, че направо се замислих дали няма да се опита да ми изиграе някой мръсен номер, след като изляза от стражевата будка.

- Покажи на този приятел, че принадлежиш наистина към братството на инквизиторите.

Успокоих набързо войника, което не се оказа никак трудно. Избих щита му встрани с дясната си ръка, застъпих с левия си крак десния му ботуш и го завъртях съвсем леко, но напълно достатъчно, за да се добера до онзи нерв на врата, който предизвиква конвулсии.

15

БАЛАНДЕРС

Градът от западната страна на моста се оказа съвсем различен от онзи, който вече бях оставил зад гърба си. На всеки ъгъл имаше метални кошници със запалени борини, а каретите и двуколките се срещаха също толкова често, колкото и на моста. Преди да се измъкна от стражевата будка, аз помолих началника на охраната да ми предложи място, където бих могъл да прекарам остатъка от нощта.

Междувременно усетих умората от дългото вървене и вече едва влачех краката си, търсейки странноприемницата, към която ме бяха насочили.

След известно време мракът започна да се сгъстява с всяка следваща крачка.

Сигурно точно тогава съм се объркал при някой от завоите. Нямах никакво желание да се връщам назад и затова просто продължих, като се опитвах да се движа що-годе в северна посока. Успокоявах се с мисълта, че където и да съм се озовал, поне всяка следваща крачка ме приближава към Тракс. Накрая открих някакъв малък хан. Никъде не видях табела (а може такава въобще да нямаше), но миризмата беше повече от красноречива. Затова отворих широко вратата, вмъкнах се вътре и се отпуснах на първия свободен стол, който успях да мярна. Хич не ме интересуваше къде точно съм седнал и в чия компания съм се озовал.

След като мина достатъчно време, за да успея да се окопая и да си поема дъх (ужасно ми се искаше да си събуя ботушите, но не посмях да го сторя), аз реших все пак да се огледам наоколо и забелязах как трима мъже станаха от масата в ъгъла и излязоха навън. Възрастният съдържател явно прецени, че присъствието ми не се отразява добре на бизнеса му и тутакси се появи до моята маса. Попита ме какво искам. Отвърнах му, че ми трябва стая.

- Нямаме стаи.

- Чудесно - казах аз, - и без друго нямам пари, за да си платя.

- Тогава ще трябва да си вървиш.

Поклатих глава.

- Не сега. Много съм изморен. - (Други пътуващи братя ми бяха казвали, че този номер минавал в града.)

- Ти си палач, нали? Сваляш глави.

- Донеси ми две от тези риби, на които ми замириша, и от тях ще останат само главите.

- Мога да извикам градската охрана. Те ще те изхвърлят.

От тона му ми стана ясно, че и сам не си вярва, затова му казах да ми донесе все пак двете риби, за да си убия времето, докато чакам да ме изхвърлят и той тръгна, мърморейки към задните помещения. Поизопнах се малко на стола си и изправих Терминус Ест между коленете си. В хана все още бяха останали петима души, но никой от тях не посмя да срещне погледа ми и скоро двама от тях също се изнизаша тихомълком.

Старецът се върна с една малка риба върху комат корав хляб и ми рече троснато:

- Изяж това и се махай.

Той стоя до мен и ме гледа, докато от рибата не останаха само главата и костите. След като позаситих глада си, аз го попитах къде бих могъл да преспя.

- Нямаме стаи, нали ти казах.

Дори да знаех, че на десетина метра от вратата на този мизерен хан ме чака палат с широко отворени врати, пак нямаше да си направя труда да си тръгна.

- Тогава ще спя на този стол - казах. - Като гледам и без друго клиентелата ти хич я няма тази вечер.

- Чакай - сепна се той и пак се скри някъде.

- Чух го да говори с някаква жена в съседната стая

Събудих се от нервно потупване по рамото.

- Ще спиш ли с още двама в едно легло?

- С какви двама?

- Двама първенци, кълна ти се. Много приятни хора, пътуват заедно.

Жената в кухнята извика нещо, което не успях да разбера.

- Чу ли това? - продължи старецът. - Единият от тях дори не се е върнал още.

Като гледам кое време е, сигурно въобще няма да се върне. Ще бъдете само двама в леглото.

- Щом са си наели отделна стая...

- Няма да възразят, обещавам ти. Правичката да ти кажа, палач, те поизостанаха с плащането. От три нощи са тук, а са си платили само за първата.

И тъй позволих да ме използват като последно предупреждение за изхвърляне. Това не ме притесняваше особено, пък и ситуацията изглеждаше обещаваща - току-виж мъжът в леглото си тръгнал и тогава цялото легло щеше да остане за мен. Изправих се, залитайки на крака, и последвах стареца нагоре по поскърцащата стълба. Стаята, в която влязохме не беше заключена, но пък беше тъмна като гробница. Чуваше се само тежко дишане.

- Господине! - излая съдържателят. Явно беше забравил, че ми бе представил наемателите си като първенци. - Как ти беше там името, плешивецо? Баландерс? Доведох ти компания. Така ще е, като не си плащаш.

Отговор не последва.

- Заповядайте, господин палач - каза ми старецът. - Ей сега ще ви светна.

И той затрака с огнивото си, докато накрая успя да запали с него една свещ.

Стаята беше, малка и немебелирана, ако не се броеше леглото. В единия му край се бе проснал по корем най-огромният мъж, който бях виждал през живота си. Истински

гигант.

- Няма ли да се събудиш, а, господин Баландерс? Виж поне кого съм ти довел. Искях да си легна и затова казах на стареца да се маха. Той запротестира, но аз го изтиках навън и още щом дочух стъпките му да се отдалечават по стълбата, тутакси седнах в свободния край на леглото и си събух ботушите и чорапите. На слабата светлина на свещите успях да видя няколко мазола на краката си. Свалих наметалото си и застлах с него излинялата постеля. За миг се замислих дали да не сваля колана и панталоните си, но скоро умората и благоразумието ме разубедиха. Забелязах, че гигантът също спи облечен. Отпуснах се на леглото и духнах свещта с усещането за безкрайна умора и невероятно облекчение.

- Никога.

Гласът беше толкова плътен и еквив (почти като най-ниските тонове на орган), че отначало не успях да осъзная значението на изречената дума.

- Какво каза? - промърморих сънено.

- Баландрес.

- Знам, съдържателят ми каза. Аз съм Севериън.

Лежах по гръб, стиснал ръкохватката на положения между двама ни Терминус Ест. В мрака не можех да преценя дали съквартирантът ми се е обърнал на една страна, за да ме погледне, но бях убеден, че ще усетя и незначителното помръдване на това огромно туловище.

- Значи си колач.

- Чул си ни като влизахме. Мислех си, че спиш. -Тъкмо се канех да уточня, че не съм палач, а само пътуващ брат от братството на инквизиторите. Тогава си спомних за своето прегрешение, както и че от Тракс бяха поискали именно човек за екзекуции. - Да, палач съм, но няма защо да се боиш от мен. Върша си работата, само когато ми плащат за това.

- Тогава до утре.

- Да, утре ще имаме достатъчно време да се запознаем и да си поговорим.

После заспах и сънувах. А може и думите на Баландерс да са били част от съня ми. И все пак не мисля така, защото сънят ми беше съвсем различен.

Яздех някакво огромно същество с ципести крила, което летеше плавно под натежало от облаци небе. Спускахме се по тях като по заснежени хълмове. Завършващите с пръсти крила на чудноватото създание почти не помръдваха. Доколкото си спомням, то махна с тях само веднъж. Догарящото слънце беше право пред нас и ние изглежда успяхме да догоним въртенето на планетата, защото светилото не помръдваше от мястото си, макар да летяхме с часове.

Изведнъж забелязах, че земята под нас, която отначало помислих за пустиня, се променя. Докъдето ми стигаше погледът, се простираше еднообразна, тънморавна повърхност, без дори следа от градове или стопанства по нея. Съществото с ципестите криле изглежда също я наблюдаваше, или може би душеше въздуха. Усетих как мускулите му се напрягат. Последваха три последователни маха.

По прогореното мораво под нас се появиха първите бели петна. За пръв път осъзнах, че еднородността на огромното пространство ме е заблудила. То беше еднакво навсякъде... но не и неподвижно. Океанът, земната река Уроборос, в която се къпе Ърт.

Тогава за пръв път се обърнах назад и видях как мракът на нощта поглъща люлката на човечеството.

Когато континентът изчезна и навсякъде под и около нас се виждаше единствено бездната на океана, звярът се обърна, за да ме погледне. Срегнах лице на вещица с човка на ибис. На главата си носеше митра от кости. За миг останахме така,

вгледани един в друг и после аз като че ли прочетох мисълта ѝ: „Ти сънуваш, но събудиш ли се, докато си буден, аз ще бъда там.“

После тя полегна на една страна като ладия, която прави остър завой, едното ѝ крило се отпусна надолу, и другото се стрелна към небето. Размахвах отчаяно ръце, опитвайки да се задържа на гърба ѝ, но не успях и тялото ми се стрелна към мрачните води на океана.

Шокът от сблъсъка ме събуди. Усещах болка във всяка става. Гигантът до мен мърмореше нещо на сън. Аз също смотолех нещо, потърсих с ръка дръжката на меч и когато я открих до себе си, заспах отново.

Водата ме обгърна, но не се удавих. Чувствах, че мога да дишам, но не дишах. Всичко около мен беше толкова чисто. Пропадах през бездна, по-прозрачна от самия въздух.

В далечината изникнаха огромни очертания - силуети, стотици пъти по-големи от мен. Някои приличаха на кораби, други на облаци. Едно от тях беше просто огромна жива глава без тяло, друго пък беше създание, подобно на хидра със стотици глави. Обгръщаше ги синя мъгла. Под себе си видях цяло царство от пясък, набразден от въздушните течения. Сред него се издигаше дворец, по-голям от Цитаделата, но превърнат в руини. Неговите зали, загубили покривите си, приличаха на оградени площади. През тях се движеха десетки фигури с плът, бледа като на болни от проказа.

Когато се приближих, те обърнаха лица към мен и тогава видях, че са жени с коси от ефирни водорасли и очи от корал. Те ме гледаха как падам и се смееха, а смехът им долиташе до мен на бълбукащи мехурчета. Зъбите им бяха заострени и дълги колкото човешки пръст.

Продължавах да падам надолу. Жените протегнаха ръце и ме погалиха както майки гаят децата си. В градините на двореца имаше морски гъби и анемонии, както и безброй други прекрасни растения, които виждах за пръв път през живота си. Жените се оказаха огромни. Те ме заобиколиха и аз се почувствах като кукла сред тях. „Кои сте вие? - попитах аз. - Какво правите тук?“

„Ние сме невестите на Абая. Ние сме негови любими. Игралки сме в ръцете му. Земята не би могла да ни удържи. Гърдите ни са като устремени тарани, бедрата ни могат да пречупят гръбнака на бик. Тук се храним, носим се ведно с теченията и растем, докато станем достатъчно големи, за да се чифтосаме с Абая, който един ден ще погълне континентите.“

„А кой съм аз?“

Те се засмяха дружно. Смехът им се плъзна като дъска по замръзнал бряг. „Ние ще ти покажем - казаха те. - Ще ти покажем!“ Две от тях ме хванаха за ръцете, тъй както жените водят децата на сестрите си, вдигнаха ме и ме понесоха през градината. Пръстите им, дълги колкото ръката ми от лакътя до рамото, бяха свързани с ципи.

После спряха и първо техните, а после и моите крака докоснаха плавно пясъка на дъното. Забелязах ниска стена с вградена в нея малка сцена със завеса, от онези, на които се изнасят куклени представления. Нашите движения като че ли раздвижиха завесата с размери колкото на голяма носна кърпа. Завесата се разтвори и на сцената мигом се появи мъничка фигура - мъж, направен от клонки. Той държеше тояга и я размахваше към нас като жив.

Дървеното човече скочи към нас, удари с тоягата си по сцената, за да покаже колко е ядосано, и тогава на сцената се появи момче, въоръжено с меч. За разлика от първата фигурка, тази марионетка беше изпипана до най-малките детайли. Тя спокойно можеше да бъде истинско дете, смалено до размерите на мишка.

Двете фигурки ни се поклониха и след това се вкопчиха в люта схватка. Дървеният

човек въртеше яростно тоягата си и ударите му сякаш покриваха цялата сцена. Момчето танцуваше като мушичка, попаднала в слънчев сноп, и успяваше да избегне всяка атака, после на свой ред насочваше своя меч-топлийка към противника си и го атакуваше с разсичащи и мушкащи удари.

Накрая дървената фигурка се свлече. Момчето се приближи до нея и като че ли понечи да стъпи с крак на гърдите ѝ, но преди да успее да го стори, дървеният мъж ловко се изплъзва, оставяйки на сцената момчето и пречупените на две тояга и меч. Краят на представлението бе обявен (или поне така ми се стори) от тържествения хор на миниатюрни фанфари.

Събудих се, тъй като в стаята се бе появил трети човек. Той беше дребен, сух човечец с огненочервена коса, изискано, дори разточително облечен. Когато видя, че съм буден, непознатият разтвори широко кепенцата на прозореца и в малката стаичка нахлу ярка слънчева светлина.

- Моят спътник - каза той, - обикновено спи доста шумно. Хъркането му сигурно те е оглушило.

- Спах дълбоко - отвърнах му аз. - И да е хъркал, не съм го чул.

Думите ми явно развеселиха дребосъка и той се ухили до уши, демонстрирайки ми завидна колекция от златни зъби.

- Как хърка само! Истинско земетресение, ей Богу! Радвам се все пак, че си успял да си починеш. - Той протегна към мен фината си, добре поддържана ръка. - Аз съм доктор Талос.

- Пътуващ брат Севериън. - Отхвърлих настрана завивките и се надигнах, за да я поема.

- Виждам, че си облечен в черно. От коя гилдия си?

- Това е опушеният цвят на инквизиторите.

- А-ха! - Той вирна глава като петел и заподскача насам-натам, за да ме огледа от различни ъгли. - Доста си височък. Жалко. Иначе одеждите ти са впечатляващи.

- Намираме ги за практични - казах аз. - Тъмницата е мръсно място, пък и петната от кръв не си личат върху опушеното.

- Имаш чувство за хумор! Това е чудесно! Хората с чувство за хумор имат някои предимства пред останалите. Хуморът въодушевява тълпите. Хуморът може да се издигне, а може и да се срине. Освен това привлича паричките като магнит.

Почти не разбихах за какво ми говори, но тъй като ми се стори в добро настроение, продължих:

- Надявам се да не съм попречил на почивката ви. Собственикът ми каза, че мога да преспя тук, а в леглото имаше място за още един човек.

- Не, не, ни най-малко! Предпочетох да не се прибирам снощи. Бях си намерил по-добро място за преспиване. Аз спя много малко и доста леко при това. Но въпреки това прекарах чудесно нощта, просто прекрасно. Накъде ще тръгнете тази сутрин, първенецо?

Тъкмо ровех под леглото за ботушите си.

- Първо ще видя къде мога да закуся. После ще напусна пусна града, северна посока.

- Превъзходно! Моят спътник без съмнение би одобрил идеята за закуска. Закуската би го настроила в по-мажорна тоналност. Освен това, ние също пътуваме на север. Видите ли, изкарахме един доста успешен тур из града. Сега се прибираме у дома. Играхме надолу по източния бряг и нагоре по западния. Може би ще поспрем в Двореца на Сюзерена по пътя си на север. Това е нещо като мечта, видите ли, за хората с нашата професия. Да играеш в Двореца на Самодържеца. Или да се върнеш там за пореден път, ако вече си го правил. Да си напълниш шапката с крисоси.

- И аз познавах една персона, която мечтаеше да се завърне там.

- А-а, без такива мрачни физиономии. Някой път ще ми разкажете за него. Но сега, първо ще трябва да закусим. Баландерс! Събуди се! - Той се озова с няколко танцувални стъпки до леглото и сграбчи глезена на гиганта. - Баландерс! Не го хващайте за рамото, първенецо! - (Не бях направил дори движение, което да намеква за подобно намерение.) - Понякога се събужда много вкиснат. БАЛАНДЕРС! Гигантът промърмори нещо и се размърда.

- Ето го и новия ден, Баландерс! А ние още сме живи! За да се храним, да отделяме, да правим любов - всичко това накуп! Ставай веднага, иначе никога няма да се приберем у дома.

Не забелязах никакви признаци гигантът да го е чул. Промърморените малко преди това думи можеха да са просто фраза, изречена насън или пък последно издихание. Доктор Талос сграбчи вмирисаните завивки и ги дръпна рязко.

Огледах внимателно чудовищното тяло на неговия партньор. Оказа се дори по-висок, отколкото бях предполагал. Леглото едва го побираше. Раменете му бяха огромни. Не можех да видя лицето му, то беше заровено във възглавницата. По врата и край ушите му мярнах странни белези.

- Баландерс!

Обидата на ханджията от предишната вечер се оказа съвсем неуместна, тъй като косата му, макар и мръсна, беше съвсем гъста.

- Баландерс! Моите извинения, първенецо, но ще ми заемете ли меча си?

- Не - казах аз.

- О, нямам намерение да го убивам, нищо подобно. Само ще го плясна с плоската страна.

Отново поклатих глава. Като че ли леко раздразнен от нежеланието ми да му услужа, доктор Талос ми заобяснява:

- Забравих си тояжката долу. Лошо, могат да я откраднат. Опитвам да се науча да куцам, но в този град няма много храна за просяците.

Той се стрелна към вратата и няколко мига по-късно се върна с дървена тояжка, от тези, които използват слепците, с месингова топка в единия край.

- Хайде сега! Баландерс!

Ударите заваляха върху гърба на гиганта като първите тежки капки, предвещаващи пороен дъжд.

Най-неочаквано гигантът седна в леглото.

- Буден съм, докторе. - Лицето му беше едро и недодялано, но едновременно с това одухотворено и тъжно. - Решихте ли най-после да ме убиеете?

- Какви ги приказваш, Баландерс? О, имаш предвид господин първенеца. Той нищо няма да ти стори. Снощи е делил леглото с теб, а сега възнамерява да закуси заедно с нас.

- Той е спал тук, докторе?!

Двамата с доктор Талос кимнахме едновременно.

- Ето коя е била причината за сънищата ми.

В съзнанието ми все още се мяркаха образите на огромните жени на дъното на чудовищното море и затова го попитах какви са били неговите сънища, макар вече да изпитвах нещо като страхопочитание.

- Дълбоки пещери, каменни зъбери, по които се стича кръв... Откъснати крайници, разпръснати по застлани с пясък пътеки, създания, които дрънчат с веригите си в мрака. - Той седна на ръба на леглото, потърка очи и после се зае да почисти с пръст учудващо дребните си зъби.

- Хайде, стегнете се и двамата - каза доктор Талос. - Днес ни предстоят много приказки и много работа, затова да се захващаме дорде е време.

Баландерс се изплю в ъгъла.

16.

ВЕХТОШАРСКИЯТ МАГАЗИН

Вървах по улиците на все още спящия Несус, когато за пръв път ме обзе с пълна сила онова тягостно чувство, което щеше да ме мъчи често за в бъдеще. Докато бях затворен в Цитаделата, мисълта за огромното прегрешение, което бях сторил, и за изкуплението, което смятах, че ще получа съвсем скоро от ръцете на учителя Гурлойс, явно бе успявала да приглуши това усещане. През изминалия ден, когато поех нагоре по реката, бе ми помогнало пък опиянението от новопридобитата свобода. Но онази сутрин нищо на света не можеше да заглуши болката от загубата на Текла. Всяко трепване на сенките ми напомняше за косата ѝ, всяко бяло петънце - за абаносовата ѝ кожа. Едва успях да устоя на порива да хукна обратно към Цитаделата, за да проверя дали тя все още не е в килията си, зачетена в някоя от любимите си книги.

Седнахме в едно кафене, чийто масички бяха наредени направо върху тротоара. Все още беше твърде рано и движението по улицата беше достатъчно спокойно. На ъгъла лежеше някакъв човек и по всичко личеше, че не е в съзнание. Доктор Талос го пребърка, но остана с празни ръце,

- Сега - каза той дълбокомислено, - трябва да си напием главите. Налага се да измислим план.

Сервитьорката ни донесе три чаши мока и Баландерс веднага си придърпа една от тях, погледна я за миг и разбърка кафеникавата течност с исполинския си показалец.

- Приятелю Севериън, май ще трябва да те въведа в нашата ситуация. Дватама с Баландерс - той е моят единствен пациент - сме родом от областта около езерото Диутурна. Нашият дом изгоря и тъй като се нуждаехме от известна сума пари, за да го ремонтираме, ние решихме да тръгнем на път. Моят приятел е човек с невероятна сила. Събираме тълпата, той потрошва няколко дебели греди, вдига десетина мъже наведнъж, след което аз продавам своите лекове. Дребна работа, ще кажеш ти. Но това не е всичко. Аз съм написал пиеса. Когато ситуацията е предразполагаща, двамата с Баландерс изигравме някои избрани сцени от пиесата и дори провокираме зрителите да се включат в изпълнението. По този начин успяваме да си набавим някои нужни вещи и провизии. Е, друже мой, ти спомена, че си тръгнал на север, а от това къде те заварих тази сутрин, стигам до извода, че също като нас имаш известни финансови затруднения. Мога ли в такъв случай да ти предложа съдружие? Баландерс, който изглежда бе схванал само първата част от тирадата на своя спътник, каза бавно:

- Не е напълно разрушена. Стените са от камък, много здрав камък. Само някои от опорните греди изгоряха.

- Абсолютно вярно. Възнамеряваме да възстановим това старо уютно обиталище. Но дилемата ни е следната. Нашето турне е почти преполовено, а събраните средства все още са твърде недостатъчни. Затова ти предлагам...

Сервитьорката, млада жена с разпусната коса, се приближи с поднос, на който носеше купа с овесена каша за Баландерс, плодове и хляб за мен и парче сладкиш за доктора.

- Какво привлекателно момиче! - възкликна той.

Тя му се усмихна.

- Ще поседнеш ли при нас? Изглежда засега сме единствените ти клиенти.

След като хвърли един бърз поглед към кухнята, тя сви рамене и си изтегли един стол.

- Можеш да си похапнеш от това. Аз ще бъда твърде зает с приказки, за да ям едновременно толкова сух сладкиш. Пийни си и от моката, стига да не те

притеснява, че ще пием от една и съща чаша.

- Сигурно си мислите, че той ни позволява да се храним тук безплатно, но грешите. Кара ни да си плащаме всичко на редовна цена.

- О! В такъв случай ти не си дъщеря на собственика. Боях се, че може да си. Или пък негова съпруга. Как не го е срам да държи такова прекрасно цвете неполято?

- Работя тук само от месец. Бакшишът е всичко, което получавам за труда си. Да вземем вас тримата, например. Ако не ми оставите нещо, ще излезе, че просто съм ви прислужвала безплатно.

- Така си е, така си е! Но я да те попитам нещо друго. Да речем, че ние ти дадем някой скъп подарък. Ще откажеш ли да го приемеш? - Доктор Талос се приведе бавно към нея, докато изричаше последната си фраза. Изведнъж ми се стори, че той поразително прилича на лисица (което не беше чак толкова странно предвид огненочервения цвят на косата му) и то на не каква да е лисица, а на препарирана. От онези, които си изкарват прехраната като копачи. Чувал съм, че където и да забиеш по-дълбоко лопата, със сигурност ще се натъкнеш на някакви останки от миналото - счупени предмети, ръждясали желяза. Книжниците пък твърдят, че онзи пясък, който художниците наричат полихром (тъй като в прозрачната му белота се съдържат ведно всички цветове), всъщност не е никакъв пясък, а просто натрошен остатък от материала, който древните са използвали за направата на прозорците си. И ако под реалността, която възприемаме, има и други, невидими слоеве, досущ като историческите пластове, погребани под почвата, по която вървим, то тогава как ли изглеждат тези други слоеве на реалността? Лицето на доктор Талос беше лицето на лисица, окачена като трофей на стената, затова ми се стори изумително колко реалистични бяха мимиките му, как по носа и челото му пробягваха сенки, които отчитаха настроението и интонацията му. - Ще откажеш ли? - повтори въпроса си докторът, а аз тръснах глава, сякаш за да се отърся от унеса.

- Какво имаш предвид? - поинтересува се жената. - Единият от вас е палач. Смъртта ли е този ценен подарък? Самодържецът, чиято мъдрост грее по-ярко от слънцето, защитава своите поданици.

- Смърт? О, не! - Доктор Талос се засмя. - Не, скъпа моя. Смъртта е нещо, което всеки от нас притежава по рождение. Всеки от нас. Как можем да те дарим с нещо, което само ти притежаваш? Подаръкът, който ще ти предложим, е красотата, заедно с известността и богатството, които произтичат от нея.

- И да продавате нещо, аз нямам пари, за да го купя,

- Да продаваме ли? В никакъв случай! Нещо повече, ние ти предлагаме нова работа. Аз съм драматург, а тези двама първенци са актьори. Никога ли не ти си е искало да се качиш на сцена?

- Значи правилно ми се е сторило, че изглеждате странно вие тримата. Още от пръв поглед.

- Нужна ни е жена с голям талант и ти би могла да опиташ късмета си, стига да искаш. Имай предвид, че нямаме време за губене и освен това едва ли някога ще се появим тук отново.

- Дори да стана актриса, това няма да ме направи по-красива.

- Аз ще те направя красива, тъй като си ни нужна като актриса. Това е едно от уменията ми. - Талос се изправи. - Сега или никога. Ще дойдеш ли с нас? Сервитьорката също се изправи, без да сваля очи от лицето му.

- Трябва да отида до стаята си...

- Какво би могла да вземеш оттам освен дрипи и боклуци? А аз трябва да ти придам блясък, да те науча на репликите и всичко това за един ден. Нямам време за чакане.

- Дайте ми парите за закуските си и ще отида да кажа на съдържателя, че

напускам.

- Глупости! Като член на нашата трупа ти трябва да си загрижена за икономисването на парите, нужни за ушиването на твоите костюми. Да не говорим, че ми изяде сладкиша. Плати си го сама.

Тя се поколеба за миг.

- Можеш да му се довериш - каза Баландерс. - Докторът си има свои собствени възгледи за света, но за сметка на това лъже по-малко, отколкото би могъл да предположи човек.

Плътният провлачен тембър изглежда я убеди окончателно.

- Добре - каза тя. - Идвам с вас.

Броени секунди по-късно, ние вече се бяхме отдалечили поне на четири улици от кафенето и продължавахме да подминаваме със забързана крачка все още затворените магазини на търговския квартал. След като набрахме нужната преднина, доктор Талос заяви:

- А сега, скъпи приятели, трябва да се разделим. Аз ще посветя времето си на лустросването на тази прекрасна девойка. Ти Баландерс ще отидеш да прибереш мизерните ни декори и останалото ни имущество от хана, в който се срещнахме със Севериън. Надявам се всичко да мине гладко. Севериън, предстои ни представление, при Кръста на Ктесифон. Знаеш ли къде се намира?

Кимнах, макар да нямах никакво представа. Всъщност нямах никакво намерение да се присъединявам към тях.

Доктор Талос се отдалечи в неизвестна посока, следван от бившата сервитьорка и аз останах сам с Баландерс на пустата улица. Нямах търпение и той да ми се махне от главата, затова го попитах къде смята да отиде. Последва разговор, който ми заприлича повече на диалог с каменен монумент.

- Край реката има един парк, в който може да се спи през деня, но не и през нощта. Ще стана по здрач и ще отида да прибера вещите ни.

- На мен май не ми се спи. Ще поразгледам града.

- Ами тогава ще се видим при Кръста на Ктесифон.

Не знам защо, но ми се стори, че той е усетил какви са намеренията ми.

- Да - казах аз. - Разбира бе.

Погледът му беше празен като на впрегатен вол. Той се обърна бавно и с широки крачки се запъти към Гиол. И тъй като паркът на Баландерс явно се намиреше някъде на изток, а докторът бе отвел сервитьорката в западна посока, аз реших да продължа на север към Тракс -градът без прозорци.

Междувременно, Несус - вечният град (градът, кой. то никога не бях напускал, но почти не познавах) се разстилаше във всички посоки, докдето поглед стига.

Вървах по широка, павирана улица, без да ме е грижа дали е второстепенна пресечка или пък главен булевард на квартала. От двете й страни имаше добре поддържани тротоари, а по средата - тесен остров, който отделяше платното за движение в северна посока от това за движение в южна.

Отляво и отдясно се извисяваха сгради, сякаш поникнали от земята като засадени твърде нагъсто растения, бореци се за жизнено пространство. Нито една от сградите нямаше размерите на голямата крепост нито пък изглеждаше древна колкото нея. Нямаше и сгради със стени от метал като кулата Матачин. И все пак Цитаделата не можеше да се сравнява с пъстротата и оригиналността на градските постройки. Както и в другите части на града, които бях разгледал вече, първите етажи бяха заети обикновено от магазини. Имаше сгради с най-различно предназначение - седалища на гилдии, арени, консерватории, странноприемници, лазарети, параклиси, хранилища, лудници, манифактури, църкви, мелници, погребални домове, кланници, столове и игрални домове. Тяхната архитектура беше повлияна от предназначението им и свидетелстваше за сблъсъка на хиляди

противоречащи си вкусове. Над покривите се извисяваха кули и минарета, открояваха се овалните профили на кубета, остъклени куполи и ротонди. От оцветените в най-различни тоналности стени се спускаха всевъзможни стълбища, стръмни или пък по-полегати. Някои от фасадите бяха опасани от балкони, хвърлящи сянка върху градини с цитрусови дръвчета.

Бях се захласнал окончателно по морето от розов и бял мрамор, червен сардоникс, синьо-зелени, кремави и черни тухли, зелени и жълти греди, когато мернах случайно постовия до портала на една казарма и тутакси си спомних за обещанието, което бях дал предишната вечер на офицера от охраната. И тъй като имах малко пари, а през нощта несъмнено щеше да ми се наложи да преспя загърнат в плаща на братството, реших да си потърся някаква мантия от евтин плат, която да мога да постеля по-напред на земята. Магазините тъкмо отваряха, но облеклата, които се предлагаха там, бяха или прекалено малки, или прекалено скъпи за мен.

Мисълта да заработя нещо с помощта на новопридобития си занаят още преди да съм стигнал до Тракс, ми се струваше крайно неприемлива. Струваше ми се, че в този град инквизиторските услуги едва ли са толкова търсени, пък и никак не ми се щеше да се запознавам с онези, които биха могли да ме наемат. Мислех си, не за дълго, че трите асимита, орикалките и аесите в джоба ми, ще са ми достатъчни, за да достигна крайната цел на пътуването си. Освен това няхах ни най-малка представа какво бих могъл да заработя като инквизитор. Затова подминавах лъскавите магазини, без дори да забавя крачка, а на повечето витрини хвърлях само по няколко бегли погледа.

Скоро друг вид стоки привлякоха неустойчиво вниманието ми. Макар че по онова време все още не знаех за това, лятната кампания тепърва предстоеше и наемниците бяха тръгнали, за да попълнят снаряжението си. Магазините бяха претрупани с къси наметки, седла с бронирана предпазна мида за слабите на коня, червени войнишки барети, флагове за сигнализация, изработени от сребърно фолио, нормални лъкове, къси лъкове за ездаци, всевъзможни кинжали и мечове. Докато живеях в Цитаделата, неведнъж бях изпитвал лека завист към кадетите от една от съседните кули, но при вида на бляскавите униформи, чизми и портупей просто ми се прииска и аз да замарширувам сред стройните редици на някой военен парад и оттам да се впусна направо във вихъра на битката.

И тъкмо когато почти бях забравил какво съм тръгнал да търся, от един от близките, все още затворени магазини излезе млада жена на около двацет или малко повече и започна да навива ролетката на витрината. Беше облечена с брокатена рокля, която някога сигурно бе представлявала изумителна гледка, но сега беше избеляла и окъсана, и докато гледах стройното ѝ тяло, игрив слънчев лъч освети една от многобройните дупки по плата, близо до талията, за да разкрие късче бледозлатиста плът.

Не мога да опиша страстта, която изпитах, тогава и след това. През живота си съм срещал много по-красиви и по-пищни жени, но чувството, което изпитах към нея, така и не ме споходи втори път. Беше висока на ръст, имаше малко носле, широки скули и онези кафяви, издължени очи, които често вървят в комплект с тях. Виждах я за пръв път в живота си и въпреки това се влюбих в нея със смъртоносна сила. Естествено отидох при нея. Привличането, което изпитах, беше далеч по-силно от мен. Не знаех какво да ѝ кажа и потръпнах при мисълта, че моят меч и наметалото ми могат да предизвикат ужас у нея. Но тя се усмихна и като че ли се възхити на вида ми. След като така и не успях да кажа нищо в първите няколко мига, непознатата ме попита какво ще желая, а аз ѝ отвърнах, че си търся мантия.

- Сигурен ли си, че ще ти трябва? - Гласът ѝ беше по-дълбок, отколкото бях очаквал. - Имаш толкова хубаво наметало. Мога ли да го докосна?

- Моля, щом искаш.

Тя хвана единия му край и внимателно потърка материята между пръстите си.

- Никога не съм виждала такова черно, толкова тъмно, че човек не може да види гънките по него. Ръката ми сякаш изчезва, когато го доближи. И този меч. Това опал ли е?

- И него ли искаш да докоснеш?

- Не, не. Ни най-малко. Но ако наистина ти трябва мантия... - Тя посочи към витрината и аз за пръв път забелязах, че на нея са окачени износени дрехи от всякакъв вид. - Цените са много ниски. Наистина са изгодни. Сигурна съм, че ако влезеш вътре, определено ще намериш онова, което търсиш.

Отворих скърцащата врата и влязох, но за мое огромно разочарование момичето не ме последва. Интериорът беше доста мрачен и след като се огледах, ми се стори, че разбирам защо непознатата не се е стреснала от вида ми. Човекът, застанал зад тезгяха, имаше по-страховит вид и от инквизитор. Лицето му беше почти като покрит със съсухрена кожа череп, с хлътнали очни кухини, изпити страни и цепка на мястото на устата. Ако не беше помръднал или заговорил, нямаше да повярвам, че е жив човек. Щях да си помисля, че поради някаква странна причина в магазина е изложена мумията на някой от предишните му собственици.

17.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО

И все пак мумията се раздвижи, насочи погледа си към мен и проговори.

- Много е хубаво. Да, много хубаво. Наметалото ви, първенецо. Мога ли да го видя?

Прекосих неравния, протрит под и се озовах до него. Един кървавочервен слънчев лъч, проникнал незнаяно откъде, разсичаше прашасалия мрак пред мен подобно на огнено острие.

- Дрехата ви, първенецо.

Хванах крайцеца на наметалото си с лявата ръка, протегнах я към него и той потърка тъканта между пръстите си точно като младата жена откън.

- Да, много хубава, мека материя. Прилича на вълна, но е по-мека, много по-мека. Комбинация от лен и ламска викуня? И какъв прекрасен цвят! Инквизиторско одеяние. Да не повярва човек, че наистина е толкова несравнимо. - Той се скри под тезгяха и миг по-късно се показа, сграбчил куп вехтории. - Мога ли да погледна меча ви? Ще бъда безкрайно внимателен, обещавам ви.

Измъкнах Терминус Ест от ножницата и го поставих върху парцалите на тезгяха. Мумията се наведе над него и го заглежда безмълвно, без да го докосне дори с пръст. По това време очите ми привикнаха окончателно с мрака в магазинчето и аз успях да различа черната, широка колкото пръста ми лента, която се плъзгаше зад ухото на собственика и завършваше с малка панделка отзад на главата.

- Ти носиш маска?!

- Три крисоса. За меча. И още един за наметалото.

- Не съм дошъл да продавам.

- Както кажете - тутакси се съгласи той. - Добре, четири крисоса за меча. -

Вдигна ръцете си и маската-череп падна върху дланите му. Истинското му лице, с нормални страни и запазена кожа, приличаше поразително на това на момичето пред вратата.

- Искам да си купя мантия.

- Давам пет крисоса. И това определено е последното ми предложение. Освен това ще ми трябва един ден, за да събера парите.

- Казах ви, че мечът не се продава. - Взех Терминус Ест и го върнах в ножницата му.

- Шест! - Собственикът се протегна през тезгяха и ме хвана за ръката. - Това дори надвишава цената му. Виж, това е последният ти шанс. Честно. Шест.

- Дойдох, за да си купя мантия. Твоята сестра, предполагам, че такава е родствената ви връзка, ми каза, че тук, мога да намеря мантия на разумна цена. Той въздъхна.

- Добре, ще ти продам мантия. Но ще ми кажеш ли първо откъде имаш този меч?

- Беше ми даден от учителя на нашето братство. - На лицето му се появи изражение, което не успях да: . определя и затова попитах: - Не ми ли вярваш?

- Вярвам ти и точно там е бедата. Какъв си по-точно?

- Пътуващ брат от братството на инквизиторите. Не идваме често от тази страна на реката, нито пък толкова на север. Но наистина ли си изненадан?

Той кимна.

- Все едно, че съм срещнал психопомп - някой, който да отведе душата ми в другия свят. Мога ли да те попитам какво правиш в тази част на града?

- Можеш, но това ще е последният въпрос, на който отговарям. Тръгнал съм за Тракс, за да поема задълженията си там.

- Благодаря ти - каза той. - Няма да любопитствам повече. Не е и нужно, наистина. Та значи си наумил да изненадаш приятелите си като свалиш пред тях мантията? Прав ли съм? Значи ще трябва да е в някакъв цвят, който да контрастира с наметалото ти. Бялото би било подходящо, но пък е твърде драматично само по себе си. Освен това се поддържа много трудно. Какво ще кажеш за убито кафяво?

- Лентите на маската ти - казах аз. - Още личат.

Той вече ровеше из сандъците зад тезгяха и не ми отговори. След миг-два звънна камбанката над входната врата. Новият клиент се оказа млад човек, чието лице беше скрито под спуснатото забрало на стоманен шлем, увенчан с извити рога. Наемникът носеше още броня от лакирана кожа, а върху гърдите му се поклащаше на дебела верижка златен медальон, изобразяващ химера -женско лице с яростно изражение и празен поглед.

- Да, коннико. - Съдържателят на магазина тутакси заряза сандъците, изправи се като пружина и направи угоднически поклон. - Мога ли да ви помогна с нещо? Една облечена в ръкавица ръка се протегна към мен, като че ли за да ми подаде нещо.

- Вземи го - каза съдържателят с изплашен шепот. - Каквото и да е.

Протегнах на свой ред ръка и поех малко лъскаво зрънце с размерите на стафида. Докато го оглеждах, чух шумната въздишка на вехтошаря. Обърнах се и видях мъжа с бронята да напуска магазина.

Поставих зърното на тезгяха, а вехтошарят отскочи като опарен.

- Не се опитвай да ми го прехвърлиш! - И той отстъпи крачка назад.

- Какво е това?

- Не знаеш ли? Това е камък от Аверн, от Ада. С какво си успял да обидиш офицер от вътрешните войски?

- С нищо. Защо ми го даде?

- Предизвикан си. На двубой.

- На двубой ли? Невъзможно. Аз не участвам в единоборства.

Той сви рамене. Жестът му беше достатъчно красноречив.

- Ще ти се наложи да се биеш, иначе просто ще те убият. Питам се само дали наистина си направил нещо, за да обидиш конника, или зад всичко това стои някой високопоставен служител от Двореца на Сюзерена.

В съзнанието ми изникна образът на Водалус, застанал твърдо срещу тримата доброволци. Здравият ми разум отчаяно настояваше да хвърля камъчето и да се изпаря от града възможно най-бързо, но аз не го послушах. Просто не можех да постъпя така. Някой - може би дори самият Самодържец или пък потайният отец Инир

- беше научил истината за смъртта на Текла и сега търсеше начин да ме затрие, без да накърни честта на братството. Добре тогава, казах си, ще се бия. Ако излезех победител, загадъчният ми зложелател може би щеше да размисли, ако пък ме убиеха, тогава просто щеше да ме сполети участта, която и без друго заслужавах. Все още замислен за странния меч на Водалус, аз казах:

- Умея да си служа само с този меч.

- Двубоят няма да е с мечове. Всъщност, дори ще е по-добре да оставиш меча си при мен, на съхранение.

- В никакъв случай.

Вехтошарят въздъхна отново.

- Виждам, че нямаш ни най-малка представа от тези неща, но въпреки това смяташ да се биеш за живота си. Двубоят ще се състои в полунощ. Добре тогава, ти си мой клиент, а аз никога не обръщам гръб на клиентите си. Ти искаше мантия. - Той отиде отново до задната част на магазина и се върна, стиснал в ръка мантия с цвят на мъртви листа. - Пробвай тази. Ще ти струва четири орикалка, стига да ти стане.

Разбира се, една мантия може да не ти е по мярка, само ако е твърде дълга или твърде къса за теб. Оказа се, че тази пасва приблизително на ръста ми и аз я платих, макар цената да беше твърде висока. Наметнат с нея се чувствах като пропаднал актьор, какъвто за малко не бях станал същата сутрин, пък и явно вече бях получил своята роля в драма, за чието действие няхах и най-бегла представа.

- Е - обади се отново вехтошарят, - аз трябва да остана тук, за да наглеждам магазина, но ще изпратя сестра си за да ти помогне да посрещнеш предизвикателството, което ти отправиха. Тя ходи често на Кърваво поле и може би дори ще успее да ти покаже някой и друг защитен прием.

- За мен ли говорите? - Младата жена неочаквано се появи на вратата на складовото помещение. Вирнала високо нослето си и присвила леко очи, тя приличаше още повече на брат си, а стройното, деликатно оформено телосложение, което при него изглеждаше почти неуместно, само засилваше чара ѝ. Беше очевидно, че са близнаци. Вехтошарят взе да обяснява в какво съм се забъркал. Аз не чувах нищо. Просто не можех да отделя поглед от момичето.

Ще започна отново. Измина доста време (чух стражата пред вратата ми да се сменя на два пъти), откакто написах онези редове, които вие вероятно сте прочели само преди миг. Не съм съвсем сигурен дали е редно да описвам подробно тези сцени, важни вероятно единствено за мен самия. Можех далеч по-сбито да ви изложа всичко. „Видях магазин и влязох вътре. Там бях извикан на дуел от офицер от частта на северняците. Съдържателят на магазина изпрати сестра си, за ми помогне да посрещна горчивата си съдба.“ И тъй нататък. Прекарах тежки дни, четейки историите на моите предшественици и в тях също има подобни пасажки. Ето например, тази на Имар:

„Предрешен, той се отправил за провинцията, където забелязал и проследил един муни, който седял под едно дърво и медитирал. Самодържецът се присъединил към него, облегнал гръб на дънера и изчакал, докато мракът започнал бавно да се спуска над Ърт, Край него минали в галоп конници, търговец с муле, натоварено със злато, красива жена, възседнала раменете на своя евнух, и накрая куче, което вдигнало прахоляк след себе и изчезнало. Имар се надигнал и последвал кучето, смеейки се.“

Ако предположим, че анекдотът разказва истинска случка, колко лесно би било да я разтълкуваме - Самодържецът е демонстрирал, че е способен да води живота си по

своя воля, а не като следва изкушенията на света.

Но Текла бе имала много учители, всеки от които би обяснил един и същ факт по свой, различен начин. Например някой от тях би могъл да каже, че Самодържецът не може да бъде изкушен от страстите, които вълнуват обикновените хора, но въпреки това е неспособен да устои на собствената си страст към лова.

Друг сигурно би предположил, че Самодържецът е изразил своето раздразнение от медитиращия муни, който вместо да остане безмълвен, е можел да пръсне просветление около себе си и така на свой ред да се възвиси.

Още едно възможно обяснение - Самодържецът е последвал кучето, защото то е било само. Всеки от войниците на коне е имал своите другари по оръжие, търговецът е имал своето муле, мулето своя търговец, жената е имала роб евнух. Отшелникът муни също е бил сам, но пък не понечил да тръгне нанякъде.

И все пак, защо се засмял Имар? Кой би могъл да знае? Дали търговецът тръгнал след войниците, за да им предложи сделка? Дали жената последвала търговеца, за да му предложи целувки и скритите си прелести? Кучето ловджийско ли е било или от онези дребните, дето жените ги водят навсякъде със себе си и ги пускат дори в леглата си? Кой би могъл да знае? Имар е мъртъв, а спомените за него отдавна са избледнели.

И спомените за мен ще избледнеят. В едно съм убеден - нито едно от обясненията за поведението на Имар не е валидно. Истината, каквато и да е тя, най-вероятно е далеч по-сложна и нелогична. За мен сигурно ще питат защо съм приел сестрата на вехтошаря да ме придружи, аз, който през целия си живот не съм имал нито един истински спътник. И кой ли би разбрал, четейки историята ми, защо след това реших да остана с нея? Със сигурност никой.

Споменах, че не мога да обясня страстта си към нея, и това е самата истина.

Влюбих се в тази жена настървено и отчаяно. Може би защото почувствах, че двамата заедно можем да извършим нещо толкова значимо, че светът да не устои на изкушението и да последва примера ни.

Не се иска мъдрост, за да съзреш онези фигури, които ни чакат отвъд прага на смъртта - всяко дете ги познава. Те са величествени, изтъкани от светлина и мрак, създадени от мъдрост, по-древна от Вселената. Те са материята на нашите най-ранни мечти и на предсмъртните ни видения. Ние с пълно право си мислим, че те направляват живота ни и с пълно право предполагаме, че значим твърде малко за тях, строителите на непонятното, водещи войни отвъд границите на нашето съществуване.

По-трудно е да приемем мисълта, че ние самите притежаваме сили не по-малко велики от техните. Ние казваме „аз ще“ и „аз няма да“ и си въобразяваме (макар всеки ден да изпълняваме прозаичните заповеди на друг по-високопоставен от нас човек), че сме господари на съдбата си, докато всъщност истинските господари просто са задремали за малко. После някой от тях се пробужда в нас и ние хукаваме като подгонени зверове, сподиряни от подвикванията на ловна хайка.

Може би точно това е единственото вярно обяснение на случката с Имар. Може би. Кой би могъл да каже?

Каквато и да беше истинската причина, аз просто позволих на сестрата на вехтошаря да ми нагласи мантията. Стегнах я плътно около врата си и така инквизиторското наметало се скри изцяло под нея. Ръцете си можех да пъхна през процепите от двете страни и да ги движа съвсем свободно. Свалих Терминус Ест от рамото си и го понесох в ръка като тояга. И тъй като ножницата му беше направена така, че да прикрива по-голямата част от изработения от черна стомана ефес, повечето от хората, които ми обръщаха някакво внимание, наистина решаваха, че размахвам тояга.

За пръв и последен път в живота си прикривах своята принадлежност към братството на инквизиторите. Някои твърдят, че когато човек се предреша, той заприличва на глупак. Не знам дали съм приличал на глупак, но със сигурност се чувствах така. И въпреки това купената на старо мантия се оказа чудесно прикритие. Подобни мантии били носени първоначално от пастирите (те продължават да ги носят и досега) и оттам преминали в армията по времето, когато битките с асцианите се водели тук, в студения юг. От войниците тази практична дреха била разпространена сред пилигримите - поклонниците, които бързо оценили достойнствата ѝ, тъй като освен всичко друго мантията можела при нужда да се превърща и в нещо като малка палатка. Така мантиите достигнали и до Несус. Ако знаех малко повече за тях, когато купувах своята от вехтошарския магазин, сигурно щях да се снабдя и с мека, широкопола шапка. Сестрата на вехтошаря ми каза, не без доза насмешка, която отначало не долових, че загърнат с това огромно парче плат, приличам на благонравен поклонник. Отвърнах ѝ, че ми иска да знам повече за религията. Дватамата се усмихнаха и братът каза:

- Отвориш ли първи дума, никой няма да си направи труда да поговори с теб. Ако ли пък просто си мълчиш, хората ще бъдат доволни, че нямаш намерение да ги занимаваш с глупости. Срещнеш ли някой, с когото не искаш да разговаряш, поискай му пари.

И тъй, аз се превърнах, поне привидно, в пилигрим, запътил се към някакво свято място, далеч на север. Споменах ли вече, че времето превръща нашите лъжи в истина?

18.

РАЗРУШАВАНЕТО НА ОЛТАРА

За времето, прекарано във вехтошарския магазин, шепотът на ранната утрин се бе превърнал, в хаос от трополене на дървени и метални колелета, рев на впрегатни животни и нестроен хор от подвиквания и разговори. Едва бяхме излезли на улицата заедно със сестрата на вехтошаря, когато над главите ни профуча летателен апарат и бързо се отдалечи, провирайки се между градските кули. Погледнах нагоре, но едва успях да го мярна - гладък и лъскав като дъждовна капка върху стъклото на прозорец.

- Трябва да е конникът, който те предизвика - отбеляза тя. - Връща се обратно в Двореца на Сюзерена. Конникът от Северната гвардия, нали така каза Аджилус?

- Брат ти ли се казва Аджилус? А, на теб, как ти е името?

- Аджиа. Значи не знаеш нищо за единоборството? И се надяваш аз да те науча? Е, всемогъщият Хипогейон - владетелят на подземното царство, да ти е на помощ. Ще трябва първо да отидем до ботаническите градини, за да ти отсечем аверн. За наш късмет те не са далеч оттук. Имаш ли достатъчно пари, за да наемем фиакър?

- Мисля, че да. Ако се налага.

- Значи не си просто предрешен благородник. Ти си... каквото си там всъщност.

- Инквизитор. Да. Кога ще трябва да се срещна с конника?

- Чак привечер, не по-рано. Тогава започват боевете на Кърваво поле, след като се разтворят цветовете на аверна. Имаме достатъчно време, но ще е най-добре да не го пилеем на вятъра. Трябва да те науча как да се биеш. - Към нас се зададе фиакър, теглен от две азиатски магарета и Аджиа махна на кочияша. - По-добре отсега се прости с живота.

- Като съдя по онова, което чух досега, май ще ми се наложи.

- Почти сигурно е, тъй че не се притеснявай за парите си.

Тя вдигна още веднъж ръка и застина така за миг, а аз не изпуснах възможността да се насладя на извивките на тялото ѝ. Стори ми се, че съзнава, че също ще бъде

убита. Фиакърът спря, Аджиа се качи и макар да беше съвсем лека, возилото се разклати под тежестта ѝ. Аз я последвах и двамата се озовахме на задната седалка, притиснати плътно един до друг. Кочияшът се обърна към нас и моята спътница каза:

- Към площадката пред Ботаническите градини. - После се обърна към мен и добави:
- Значи смъртта не те плаши. Колко интересно!

Потърсих опора в седалката на кочияша, за да се наместя по-удобно.

- Това едва ли е чак толкова необичайно. Сигурно има хиляди и дори милиони хора, които са привикнали с мисълта за смъртта и смятат, че по-важната част от живота им е преминала.

Слънцето вече се бе издигнало над върховете на най-високите кули и струящата от него светлина, която оцветяваше прашните павета на улицата в златисточервено, ме настройваше философски.

- Вече съм решил - продължих - и нищо не би могло да ме разубеди. С какво ще ме убие конникът тази вечер? С растение? С цвете? Всичко това ми се струва толкова измислено. Само преди броени часове си мислех, че ми е отредено да стигна до град, наречен Тракс, и да изживея там остатъка от живота си. Оттогава ми се случиха толкова невероятни неща. Снощи например делих легло с някакъв гигант. Вече нищо не може да ме учуди.

Тя не каза нищо и след известно време аз попитах:

- Каква е онази сграда ей там? Онази с яркочервения покрив и раздвоените колони? И какъв е този аромат на бахар, който ми се струва, че долавям?

- Подправката на монасите - отвърна ми тя, пренебрегвайки умишлено или несъзнателно първия ми въпрос.

- Знаеш ли, че видът ти предизвиква страх? Когато влезе в магазина ни, аз си помислих, че си просто поредният благородник с празна кесия. После, като разбрах, че наистина си инквизитор, си помислих, че едва ли си толкова страшен, колкото изглеждаш. Просто млад човек като всички останали.

- А ти, предполагам, познаваш доста млади мъже. - Всъщност ми се искаше да е така. Искаше ми се тя да е по-опитна от мен. Смятах себе си за доста порочен и въпреки това се надявах тя да е още по-порочна.

- И все пак в теб има още нещо. Имаш лицето и изражението на наследник на два разкошни двореца и, да речем, остров в добавка, но обноските ти са като на общар. Освен това, когато казваш, че не се боиш от смъртта, си личи, че си вярваш, но според мен не е така. Ти просто не си наясно какво да мислиш за смъртта. Освен това не би се поколебал да ми отсечеш главата, ако ти се наложи, нали?

Намирахме се сред море от най-разнородни возила - колесни или безколесни, теглени от волове, от едногърби камили и кираджийски коне. Отзад ни наближи друг фиакър, подобен на нашия.

- Ще има да ни дишате прахта! - извика Аджиа.

- Докъде? - отвърна ѝ мъжът от другия фиакър и аз го разпознах. Беше Рачо, един от охранителите на учителя Ултан.

Сграбчих ръката на Аджиа и я дръпнах силно:

- Кой от двама ви е по-луд?

- До площада пред градините. Залагам един криосос! - викна тя, без да ми обърне никакво внимание.

В този миг вторият фиакър се стрелна и ни подмина.

- По-бързо! - извика Аджиа на нашия кочияш. После се обърна към мен. - Имаш ли кинжал? Ако имаш, най-добре ще е да опреш върха му в гърба на този мързеливец, за да не изгубим облога.

- Защо правиш това?

- Изпитвам те. Дрехите не правят човека. И ти си инквизитор само на думи. Душата ти е на страхлив благородник. - Фиакърът профуча на косъм край една улична сергия и стресна до смърт продавача. - Освен това ние ще спечелим. Другият кочияш е въртял камшика цяла нощ и животните му са уморени.

Осъзнах, че Аджиа очаква да получи парите от облога, ако спечелим, а спътницата на Рачо пък е намислила да прибере моите пари, в случай, че загубим. И все пак усещането беше прекрасно! Скоростта, примесена с мисълта за близката смърт, просто ме подлудяваше. Изтеглих Терминус Ест от ножницата и с острието му лесно достигнах ребрата на магаретата, теглещи нашия фиакър. Гърбовете на животните вече бяха плувнали в пот и няколкото бързи резки, които направих по тях, сигурно са ги изгаряли като нажежено желязо.

- Това ще свърши по-добра работа от кой да е кинжал - казах на Аджиа.

Тълпата се разделяше като вода под звука от плющящите камшици на кочияшите, майки сграбчваха децата си, войници използваша копията си, за да се покатерят на прозоречните первази. Събитията се развиваха в наша полза, тъй като фиакърът пред нас просто разчистваше пътя, закачайки нерядко други возила, и така животните, които го теглеха, постепенно губеха сили. Бавно, но сигурно ние стопявахме преднината, а нашият кочияш, който определено надушваше вече тлъстия бакшиш, продължаваше да налага безмилостно гърбовете на магаретата. На един завой фиакърът поднесе и се заби в чемширена стена, висока над два метра, премина през нея, помете масата, подредена в градината отвъд, и преди още да сме разбрали в чий двор сме връхлетели, отново излезе на улицата.

Две преки по-нататък закачихме количката на някакъв хлебар и по уличния калдаръм се пръснаха всевъзможни симитчета, а Аджиа политна към мен. Не можах да се сдържа, прехвърлих ръка през раменете ѝ и я притиснах леко към себе си.

Усещането от допира на стройното ѝ тяло беше просто неопишуемо и все пак някак непознато за мен - с особен тръпчив привкус.

- Радвам се, че го направи - прошепна ми тя. - Ненавиждам мъже, които направо ме сграбчват - и после покри лицето ми с целувки.

Кочияшът се извърна и ни хвърли триумфиращ поглед, оставяйки пошурелите добичета сами да се оправят с посоката,

- Спуснаха се по Кривата улица. В кърпа са ни вързани.

Миг по-късно пред нас се изпречи странна на вид порта, водеща към още по-странна шатра с внушителни размери. Кочияшът се опита да накара добичетата да завият, но вече беше закъснял. Разбихме двете крила на вратата с гръм и трясък и влетяхме в просторна, полутъмна зала с дъх на сено. Фиакърът се понесе право към огромен олтар, обсипан със синкави светлини. Погледнах към мястото на кочияша, но то се оказа празно. Кочияшът или бе успял да скочи навреме, или някое от крилата на портата го беше помело. Аджиа изкрещя.

Фиакърът се разби в олтара. Пространството пред мен се превърна в хаос от летящи предмети и отломки. Подът сякаш подскочи към мен и ме тресна с такава сила, че ушите ми запищяха.

Малко преди да политна от седалката на фиакъра, успях да сграбча ръкохватката на Терминус Ест, но явно при удара все пак съм го изпуснал, защото усетих, че ръцете ми са празни. Опитвах се да надигна глава и да потърся меч с поглед, но не успях да го сторя. Някъде в далечината се разнесе мъжки вик. Тогава все пак успях да се мобилизирам, претърколих се на една страна и със сетни сили свих безжизнените си крака към гърдите.

Стори ми се, че шатрата е не по-малка от голямото укрепление на Цитаделата, но залата беше абсолютно празна, без допълнителни преградни стени, без стълбища, без мебелировка. През златистия, пращен въздух успях да различа силуетите на няколко потрошени стълба, като че ли направени от боядисано дърво. Лампи, чиято

светлина едва проблясваше, висяха окачени на една или повече вериги някъде над мен. Далеч над тях многоцветният таван потръпваше и скърцаше под напора на вятър, който не можех да доловя.

Лежах върху купчина слама. Сламата покриваше като неравномерен жълт килим целия под чак докъдето ми стигаше погледът, досущ като поле след жътва. Навсякъде около мен бяха пръснати отломки от олтара, който бяхме разрушили. Тънки дървени елементи, украсени с листенца от чисто злато, тюркоази и виолетови аметисти. Изправих се със смътната мисъл, че трябва да намеря меча си, направих няколко несигурни крачки и няколко мига по-късно се спънах в останките на фиакъра. Едното от магаретата лежеше недалеч от него - вероятно си бе счупило врата, защото дори не помръдваше. Някой извика „Инквизитор!“, аз се огледах наоколо и забелязах Аджиа. Беше се изправила и стоеше, макар краката ѝ да трепереха леко. Попитах я дали е добре.

- Жива съм, поне това е сигурно. Трябва веднага да се махнем от това място. Това животно мъртво ли е?

Кимнах.

- Можех поне да го яхна. Сега ще трябва да ме носиш, стига да можеш. Не мисля, че десният ми крак ще издържи тежестта. - Тя залитна още преди да е завършила фразата си и аз трябваше да се втурна, за да я уловя. - Да вървим! Огледай се наоколо... Виждаш ли врата? По-бързо!

Не можах да открия вратата.

- Защо трябва да се махнем толкова бързо?

- Използвай носа си, щом очите не могат да ти помогнат да огледаш пода.

Подуших въздуха. Миризмата вече не беше просто на слама, а на горяща слама.

Почти в същия миг зърнах и пламъците, ярки, но все още толкова малки, че само преди няколко мига трябваше да са били просто искри. Опитах се да хукна, но резултатът беше просто тромаво накуцване.

- Къде сме?

- Това е храмът на Пелерините. Някои го наричат храма на Нокътя. Пелерините са свещенослужителки, които пътуват из целия континент. Те никога...

Аджиа млъкна, тъй като приближихме група от облечени в пурпурно хора. Или пък те се приближаваха към нас. Мъжете бяха с бръснати глави и носеха скиптри, увенчани с бляскав полумесец. Между тях се извисяваше жена с ръст на екзалтирана, стиснала в ръцете си прибран в ножницата двурък меч - моят Терминус Ест. Беше с наметало със спусната качулка, богато украсена с пискули.

- Животните ни пощръкляха, Пресвета... - поде Аджиа.

- Не му е сега времето - каза жената, като все така стискаше меча ми. Чертите ѝ бяха много красиви, но не с онази красота, която извиква страст у мъжете. - Това принадлежи на мъжа, който те носи. Кажи му да те пусне и да си го вземе. Ти можеш да вървиш и сама.

- Направи, както ти каза тя, инквизиторе.

- Не знаеш ли името му?

- Забравих го.

Аз казах „Севериън“ и я спуснах на пода с една ръка, докато поемах Терминус Ест с другата.

- Използвай го, за да прекратиш крамолите - каза ми жената с пурпурното наметало, - а не, за да ги започнеш.

- Сламата по пода на тази огромна шатра гори, господарко. Не го ли забелязахте?

- Пожарът ще бъде потушен. Сестрите и нашите слуги вече са се заели с това. - Тя замълча и погледът ѝ се стрелна към Аджиа, после към мен и накрая пак към Аджиа.

- Сред останките на свещения олтар, който вие разрушихте с возилото си, намерихме само една вещ, която ви принадлежи и вероятно представлява ценност за

вас - този меч. Вече ви го върнахме. Вие имате ли да ни върнете нещо ценно, което да сте намерили?

Спомних си за аметистите.

- Не съм намирал нищо ценно, господарке. - Аджиа поклати глава и аз продължих: - Около мен имаше дървени отломки, украсени със скъпоценни камъни, но аз ги оставих там, където си бяха.

Мъжете сграбчиха ръкохватките на оръжията си и застанаха в позиция за атака, но високата жена остана неподвижна, вперила поглед в мен, после в Аджиа и отново в мен.

- Ела, Севериън.

Приближих се. Едва устоях на изкушението да изтегля Терминус Ест от ножницата и да го развъртя срещу въоръжените мъже. Жрицата хвана двете ми китки и се взря право в очите ми. Нейните собствени очи бяха напълно спокойни, но странният им блясък ги караше да изглеждат твърди като кремък.

- В него няма нищо - изрече тя бавно.

- Грешите, Пресвета - промърмори един от мъжете. - Казах, нищо. Отстъпи, Севериън, и нека жената се приближи.

Направих както ми каза и Аджиа се приближи към нея, накуцвайки силно. Жрицата не я изчака и също направи една широка крачка към нея. После хвана китките ѝ, точно както бе хванала моите. Миг по-късно тя хвърли един поглед на жените, които до момента бяха стояли зад мъжете. Две от тях хванаха Аджиа и издърпаха роклята през главата ѝ.

- Нищо, Майко - каза едната.

- Мисля, че този ден беше предречен.

Аджиа прикри гърдите си с ръце и ми прошепна:

- Тези Пелерини са смахнати. Всички го знаят, а ако имах повече време и аз щях да ти го кажа още в началото.

- Върнете ѝ дрипите— каза високата жена. - Нокътят няма да изчезне в паметта ни, а ако е решил да ни напусне, ще бъде недопустимо за нас да се опитваме да го спрем.

- Може би все пак ще го открием сред отломките -промърмори едната от жените.

- Те трябва да си платят - обади се втората.

- Да ги убием - добави един от мъжете.

Жрицата не даде да се разбере дали ги е чула или не.

Тя вече се отдалечаваше от нас, сякаш плъзгайки се по пръснатата слама. Жените се спогледаха и тутакси я последваха, а мъжете пуснаха оръжията си и ни обърнаха гръб.

Аджиа облече несръчно роклята си. Попитах я какво знае за Нокътя и какви са тези Пелерини.

- Измъкни ме оттук, Севериън, и ще ти кажа. Не е на хубаво да се говори за тях в собствения им храм. Това там не е ли дупка?

Тръгнахме натам и тя се спъна в нещо, покрито от меката слама. Нямах дупка, но аз успях да повдигна края на копринената материя, за да се измъкнем.

19.

БОТАНИЧЕСКИТЕ ГРАДИНИ

Слънчевата светлина беше ослепителна. Сякаш прескочихме от полунощ направо към пладнe. Около нас се разлетяха малки сламки.

- Така е по-добре - каза Аджиа. - Само да се ориентирам и ще поема отново задълженията си. Мисля, че Адамниевите стъпала са някъде вдясно от нас. През тях минава най-краткият път до площада пред градините. Подай ми пак ръка, Севериън,

кракът ми не се е оправил съвсем.

Вървахме по затревена площ и аз забелязах, че храмът-шатра е разположен върху голо поле, обградено от полуукрепени къщи. Моравата граничеше с широка, павирана улица и когато достигнахме до нея, аз попитах отново кои са Пелерините.

Аджиа ме изгледа изпод вежди.

- Извинявай, но трябва да разбереш, че ми е трудно да говоря за посветени девственици на мъж, който току-що ме е видял гола. Макар че при други условия това не би ме притеснило особено. - Тя си пое дълбоко въздух. - Наистина не знам кой знае какво за тях. Все пак в нашия магазин имаме доста от техните дрехи. Затова и попитах веднъж брат си за тях. След това се вслушвах във всичко, което успях да дочуя за Пелерините. Накратко, те са орден от монахини, както предполагам вече си забелязал. Одеждите им са пурпурни в чест на Новото слънце. Произхождат от някаква древна задруга на земеделци. Сега пътуват из страната с подвижния си храм и успяват някак да съберат достатъчно пари, за да го поддържат. Орденът им претендира да е собственик на най-ценната съществуваща реликва - Нокътя на Миротвореца, тъй че ето ти и още една причина ритуалният им цвят да е наситеночервено - раните оставени от Нокътя.

- Не знаех, че е имал нокти - опитах се да подхвърля с шеговит тон аз.

- Не е истински нокът, нито ръка. Говори се, че става дума за скъпоценен камък. Сигурно си чувал за него. Не разбирам защо са го нарекли Нокътя и се съмнявам, че идеята е дошла от жриците. Но дори самият намек за някаква близост с Миротвореца оправдава изключителната стойност на тази реликва. В края на краищата нашите познания за него са чисто умозрителни - едни признават, а други отричат, че той е установил контакт в далечното минало с нашата раса. Ако Нокътят наистина е онова, за което Пелерините се опитват да го представят, то тогава Миротворецът наистина е живял някога.

Погледът, който ми хвърли една жена, понесла на рамо някакъв съд, ме предупреди, че наскоро купеното наметало се е разместило и вече не прикрива толкова добре моя плащ с опушен цвят. Наместих го набързо и казах:

- Като всички реликви и тази губи стойността си с времето. Дори Миротворецът да се е разхождал по тази земя от плът и кръв, макар и в незапомнени времена, какво значение би могъл да има този „нокът“ за някой друг освен за фанатиците?

Оценявам легендата за Миротвореца като част от нашето свещено минало, но именно тя е по-ценна за мен, а не някакви си реликви или свети мощи.

Аджиа потърка длани, сякаш за да ги стопли под лъчите на слънцето.

- Да речем... Тук трябва да завием, Севериън. Още малко и ще стигнем до основата на стълбите. Ще ги познаеш по статуите на епонимите - консулите. Да речем, че той наистина е бил реална личност. Съвременниците му го описват като Господар на силата, което вероятно значи, че е имал някаква власт над реалността и може би дори над времето. Съгласен ли си?

Кимнах.

- В такъв случай, какво би могло да му попречи да се пренесе от един миг, да речем, преди трийсет хиляди години в онова, което ние наричаме настояще? Мъртъв или не, ако той наистина е съществувал, това означава, че бихме могли да го срещнем след броени минути или пък след седмица, на няколко преки оттук, където и да е в този град.

Достигнахме началото на стълбите. Стъпалата им бяха направени от камък, бял като стрита сол. На места те бяха толкова стръмни, че беше трудно човек да слиза по тях, докато на други бяха безкрайно разлати. Спускайки се надолу, видяхме какви ли не търговци, изложили своите стоки върху непретенциозни улични сергии. Не знам защо, но ми беше много приятно да се разхождам с Аджиа и да обсъждам с нея разни чудати истории.

- Твърди се, че Нокътят изцелявал рани, възкресявал мъртви, създавал нови същества само от шепа пръст, пречиствал низките страсти и прочие. За всички тези свойства се предполага, че Миротворецът ги е изпитал най-напред върху себе си. На ярката слънчева светлина лицето на Аджиа далеч не изглеждаше безупречно, но дори нейните несъвършенства се превръщаха в не по-малка съблазън за моята страст. Тя притежаваше онази безнадеждна смелост на бедните, която комай е едно от най-очарователните човешки качества.

- Както и да е - продължи тя, стиснала ръката ми. -Поне ми е ясно защо Пелерините все мърморят, че страстите на хората трябвало да бъдат изкупени. Но страстите, възвишени или не, са част от нас.

- Тогава едва ли ще ти е все едно, ако ти кажа, че съм влюбен в теб - казах аз полу на шега.

- Няма жена, на която да ѝ е все едно дали я харесват или не. И колкото повече мъже я харесват, толкова по-добре! Но аз няма да отвърна на любовта ти, ако натам биеш. Това би било толкова лесно, както си вървим из града и се забавляваме. Но да не забравяме, че довечера ти ще бъдеш убит. Имам лоши предчувствия.

- Аз също.

- Друг път! Хич не ти пука даже. Нито за това, нито за какво да е друго. Когато си мъртъв, не изпитваш болка. Ти поне би трябвало да го знаеш по-добре от повечето хора.

- Почти съм склонен да си мисля, че двамата с брат ти сте ми погодили някакъв номер. Ти беше отвън, когато влезе конникът. Сигурна ли си, че не си му казала нещо, с което да го настроиш срещу мен? Да не би той да ти е любовник?

Аджиа се засмя и зъбите ѝ блеснаха на слънцето.

- Я ме погледни! Можеш ли да преброиш годините на тази брокатена рокля? Забрави ли, че краката ми са боси? А да си видял случайно някакви украшения по мен - обици, накити, пръстени? Някоя сребърна огърлица? Ако ли не, можеш спокойно да се досетиш, че нямам любовник измежду офицерите гвардейци. Само един стар моряк се навърта около мен от дъжд на вятър, колкото да не е без хич. Магазинът е всичко, което притежаваме двамата с брат ми. Получихме го в наследство от майка ни. Понякога едва успяваме да съберем по две три асимита, колкото за чиния леща.

- Тази вечер поне ще се нахраниш до насита - казах ѝ аз. - Брат ти направо ме оскуба за това наметало.

- Какво? Нима ти няма да ме почерпиш? - Чувството ѝ за хумор се бе възвърнало. Тя направи крачка назад с широко отворени очи и комично-драматична физиономия. - Особено след като смятам да изгубя толкова време, за да те напътствам и да ти отварям очите?

- И да ме набъркаш в разрушаването на един свещен олтар.

- Съжалявам, че стана така. Наистина. Не искам да се изтощиш от ходене. За дуела ще са ти нужни свежи сили. Просто като се появи онзи фиакър не можах да издържа на изкушението да спечеля малко за твоя сметка.

Тя поспря за малко, вече със сериозна физиономия, и се облегна на един от парапетите, за да си почине.

- Наистина ли всичко беше толкова безобидно? - попитах аз.

- Честно казано, щеше ми се да си помислят, че ти си благородник. Благородниците само се мотаят наоколо и не правят нищо друго освен да сключват облози и да участват в турнири. Пък и лицето ти си е направо благородно. Точно това си помислих, когато те мернах за пръв път. В края на краищата, това е всичко, за което мога да си мечтая, някой дребен благородник или някое копеле от онези, екзалтираните.

- Разбирам - казах аз. Изведнъж ме напуши смях. -Колко ли идиотски сме

изглеждали двамата в онзи фиакър, теглен от пощъркелите магарета.

- Като разбираш, по-добре ме целуни.

Вгледах се в лицето ѝ.

- Целуни ме! Колко възможности си мислиш, че ще ти се отворят до довечера? Аз мога да ти дам... - Аджиа замълча и после също се засмя. - След вечеря, може би. Можем да си намерим някое усамотено място, макар че това ще намали още повече шансовете ти за успех в дуела.

И тя се хвърли в прегръдките ми, надигна се на пръсти и впи устните си в моите. Гърдите ѝ бяха дръзки и стегнати. Усетих и сладострастното потъркване на бедрата ѝ.

- Ей там - каза тя накрая и ме отблъсна леко. - Погледни там долу, Севериън.

Между пилоните. Какво виждаш?

Под слънчевите лъчи водата проблясваше като огледало.

- Реката.

- Да, Гиол. Сега погледни вляво. Трудно е да се забележи островчето, лилиите са толкова много. Но моравата е по-светла, по-яркозелена. Не виждаш ли стъклото? Там където светлината се отразява в него?

- Виждам нещо. Сградата изцяло от стъкло ли е?

Аджиа кимна.

- Това са Ботаническите градини. Натам сме тръгнали. Там ще ти отсекаат аверн.

Просто трябва да си го поискаш, ти имаш право на това.

Продължихме мълчаливо надолу. Адамниевите стъпала се вият около склона на един масивен хълм и са любимо място за разходки. Видях много двойки, облечени изискано, самотни мъже, понесли върху лицата си белезите на минали изпитания, припикащи неуморно деца, които надаваха радостни писъци. Зърнах на отсрещния бряг множеството мрачни кули на Цитаделата и ме обзе лека тъга и носталгия по времето, когато слизах често до Гиол и от речния пристан разглеждах белеещата се лента, която се спускаше по склона, без дори да подозирам какво представлява тя.

Ботаническите градини бяха разположени върху един малък остров близо до брега и се помещаваха в стъклена сграда, каквато виждах за пръв път в живота си. По нея нямаше кули или амбразури, само бляскави прозрачни плоскости, наредени плътно една до друга чак до самия връх на постройката. Попитах Аджиа дали ще имаме време да разгледаме градините и после, още преди тя да успее да ми отговори, заявих, че ще ги разгледам, независимо с какво време разполагаме. С всяка изминала минута ми ставаше все по-безразлично колко бих могъл да закъснея за срещата със смъртта си, а да си призная, не ми беше и никак лесно да приема на сериозно дуел, в който оръжията щяха да бъдат цветя.

- Щом искаш да прекараш последния си следобед, разглеждайки градините, така да бъде - каза тя. - Аз също идвам тук често. Посещението е безплатно - за градините се грижат хора на Самодържеца.

Влязохме по стъпала от бледозелено стъкло. Попитах Аджиа дали тази огромна сграда е построена единствено, за да снабдява града с цветя и плодове. Тя се усмихна и поклати глава.

- От двете страни на коридора има помещения и всяко от тях е биоскопично, което означава, че колкото по-навътре навлизаме в него, толкова повече ще се увеличава дълбочината му. В известни граници, разбира се. Предупреждавам те, защото някои хора доста се стряскат, когато видят нещо подобно за пръв път.

Влязохме вътре и ни заля почти неестествена тишина. Сякаш изведнъж се пренесохме в първото утро на този свят, малко преди бащите на нашата раса да ударят бронзовите си гонгове, да плъзнат по континента с ревящите си машини и да прекосят Гиол надлъж и нашир с механичните си лодки. Въздухът беше изпълнен с

неописуеми ухания, влажен и малко по-топъл от този навън. Стените от двете страни на коридора бяха също от стъкло, но толкова дебело, че погледът ми едва успяваше да проникне през него. Мернах всевъзможни листа и клонки, виещи се и отвесни стебла, дори няколко растения, които се движеха. На една широка врата се мъдреше надпис:

„ГРАДИНАТА НА СЪНЯ“

Можете да влезете, където си поискате - каза ми един възрастен човек, надигайки се от стола си в ъгъла.

Аджиа поклати бързо глава.

- Ще имаме време най-много за една или две.

- За пръв път ли идвате тук? Новите посетители обикновено предпочитат Градината на пантомимите.

Служителят беше облечен с износена роба, която ми напомняше смътно за нещо.

Попитах го дали това не е униформата на някоя гилдия.

- Правилно предположихте. Член съм на гилдията на кураторите. Срещал ли сте преди някой от моите братя?

- На два пъти, струва ми се.

- Редиците ни оредяват от ден на ден. Обществото ни смята за ненужни - нали призиванието ни е да пазим образци от забравеното минало. Бяхте ли вече в Градината на антиките?

- Все още не.

- Непременно я посетете! Ако идвате за пръв път, бих ви посъветвал да идете най-първо именно там. Стотици изчезнали растения, включително образци, които на са били виждани в естествената им среда от милиони години.

- Онзи морав увивник, с който толкова се гордеете -обади се Аджиа, - виждала съм го да расте по един от хълмовете край града.

Кураторът поклати тъжно глава.

- За съжаление изгубихме известно количество спори. Една от покривните плоскости се счупи и те излетяха навън. - Нещастното изражение бързо напусна резките черти на лицето му. Той се усмихна. - Но сега се радваме на спокойни времена. Всички вредители са унищожени и растенията са в отлично състояние.

Нещо изтрака зад нас и аз се обърнах. Двама работници тъкмо се измъкваха от една от близките врати. Единият буташе ръчна количка. Попитах какво правят.

- Това е Пясъчната градина. В момента я преустройват. Вътре има кактуси и всякакви други пустинни растения. Боя се, че в момента няма да видите кой знае какво вътре.

Хванах ръката на Аджиа и ѝ казах:

- Ела, искам да погледна какво работят.

Тя се усмихна, а кураторът сви леко рамене, но ни последва безропотно.

Пясък определено имаше, но не и градина. Влязохме в просторно на вид помещение, чийто граници бяха очертани с големи, овални камъни. Почти до входа видяхме някакво голямо растение - полухраст, полуроза, със зловещо закривени бодли.

Предположих, че това е един от старите образци, който скоро също ще бъде изнесен от градината. Наоколо не видях никакво друго растение, а единственото доказателство за тъй нареченото „преустройство“ бяха следите от ръчната количка на работниците.

- Наистина не е кой знае какво - каза Аджиа. -Искаш ли да те заведа до Градината на удоволствията?

- Вратата зад нас е отворена, защо тогава имам чувството, че не можем да напуснем това място? - попитах аз.

Тя ме огледа набързо и каза:

- Всеки изпитва рано или късно подобно чувство, но то обикновено не се появява толкова рано. За теб ще е по-добре, ако излезем веднага. - Тя каза и още нещо, но аз не успях да го схвана. В ушите ми се надигаше бученето на гигантска вълна.
- Чакай... - казах, но Аджиа ме издърпа обратно в коридора.

По краката ни бе полепнало солидно количество пясък.

- Наистина не ни остава много време - напомни ми Аджиа. - Нека ти покажа Градината на удоволствията. После ще отрежем твоя аверн и ще си тръгнем.

- Но утринта едва е преполовила - възпротивих се аз.

- Преваля пладне. Само в Пясъчната градина прекарахме повече от час.

- Е, сега вече наистина ме лъжеш.

Видях как за миг на лицето и блесна гневна мълния. После яростта отстъпи пред обичайната й философска ирония - опората на нейното поочукано самочувствие.

- Севериън, ако продължаваш да спориш за глупости, ще ми се наложи да те извлека навън. Градините често въздействат така на хората, особено на хората с по-богато въображение. Казват, че това е част от замисъла на Самодържеца и затова неговият архимаг отец Инир е вложил в градините някаква магия. Добре поне, че щом Пясъчната градина ти въздейства с такава сила, то би следвало в останалите да се отървеш по-леко.

- Почувствах, че мястото ми е там - казах аз. - Че трябва да срещна някого в тази градина... Че някаква жена ме очаква, съвсем, съвсем наблизко, но скрита за погледа ми.

Минахме край друга врата, на която бе написано:

„ДЖУНГЛА“

Аджиа не изкоментира последната ми фраза и аз предложих:

- Щом казваш, че другите няма да ми подействат така силно, защо да не влезем в някоя от тях?

- Ако продължим да си губим времето така, няма въобще да успеем да се доберем до Градината на удоволствията.

- Само за малко.

Непреклонната настойчивост на Аджиа започваше да ме плаши леко и в главата ми се развихриха всевъзможни предположения за онова, което ме очакваше в избраната от нея градина.

Отворихме с лекота широката врата на Джунглата и отвътре ни лъхна горещия и влажен въздух на помещението. Навътре мъж дивото осветление добиваше все по-зеленикав оттенък. Входът беше заобиколен от лиани, а на пътя ни се изпречваше повалено дърво с прогнил дънер, на който все още стоеше табелка с надпис „*Caesalpinia sappan*“.

- Истинската джунгла умира на север с охлаждането на слънцето - каза Аджиа. -

Един човек ми каза, че от векове насам е така. Тук джунглата е запазена във вида, в който е съществувала по времето, когато слънцето е било още младо.

Хайде, нали сам поиска да разгледаш това място.

Пристъпих напред.

Вратата зад нас се затвори с леко просъскване.

20.

ОГЛЕДАЛАТА НА ОТЕЦ ИНИР

Аджиа беше права, истинските джунгли отмираха далеч на север. Никога не съм ги виждал, но тогава, в Джунглата, ми се стори, че просто се завръщам в тях за

пореден път. Дори сега, докато седя на писалищната си маса в Двореца на Сюзерена ми се струва, че дотувам острия писък и бърборенето на онзи неопишимо пъстър папагал, който видях тогава на един клон. Стори ми се, че в погледа му се четат неодобрение и враждебност, без съмнение поради странното въздействие на градините. После крясъкът на пъстрата птица се примеси с нов, непознат за мен рев, долетял сякаш от свят, оплискан в яркочервеното на кръвта.

- Какво беше това? - докоснах аз сепната ръката на Аджиа.

- Смилодон. Не се безпокой, далеч от нас е. Просто иска да изплаши някоя глупава антилопа, която после сама да се набута в острозъбата му паст. Освен това, при вида на меча ти ще избяга далеч по-бързо, отколкото ти би могъл да избягаш от него.

Острият шип на някакво растение разкъса роклята ѝ и разголи наполовина гърдите ѝ. Това дребно премеждие определено не вдигна градус на настроението ѝ.

- Къде води тази пътека? И как би могла тази голяма котка да бъде толкова далеч, след като се намираме в помещение с ограничени размери? Нали все пак видях от Адамниевите стъпала, че градините не са безкрайни?

- Никога не съм навлизала толкова навътре в тази градина. Ти сам пожела да дойдем тук.

- Отговори на въпросите ми - натъртих аз и я хванах за рамото.

- Ако тази пътека е като останалите - искам да кажа като в другите градини, - то тя обикаля по обширен маршрут цялата градина и след това се връща при входната врата. Няма от какво да се боиш.

- Но вратата се скри.

- Обикновен трик. Зрителна измама. Ще видиш, че вратата ще се появи отново, още щом се приближим към нея.

Една пъстра змия изпъзля от храстите, вдигна за миг отровната си глава, впи в нас кехлибарения си поглед и после продължи спокойно по пътя си. Аджиа си пое рязко въздух и аз не пропуснах възможността да си го върна:

- Кой сега е по-изплашеният от двамата ни? - попитах невинно. - Дали пък ти нямаше да се скриеш по-бързо, отколкото тази змия успя да се скрие от теб? Сега ми отговори на въпросите за смилодона. Наистина ли е толкова далеч? И ако е така, как е възможно това?

- Не знам. Да не мислиш, че имам готови отговори за всичко тук? Не си ли виждал подобни неща там, откъдето идваш?

Припомних си за миг онова, което знаех за Цитаделата и обиталищата на братствата и гилдиите.

- Не. В мястото, където съм израснал, има само забравени места, но не и такива, които менят размерите си. Забравени кули, забравени стаи, тунели, в които никой не е прониквал от хилядолетия.

- Е, това място също си има своите тайни. Признай, че когато огледахме постройката на градините отгоре, ти всъщност не успя на различиш нейните граници.

- Така си беше - съгласих се аз. - Имаше разни пилони и знамена, които ми пречеха. Освен това блясъкът на тези стъклени плоскости...

- И все пак, можеш ли да свържеш онова, което видях от стъпалата, с някакви конкретни размери?

Аз свих рамене.

- Тогава защо ми задаваш такива въпроси? Всъщност, питай каквото си искаш, но разбери, че не мога да ти отговоря на всичко. Реших, че смилодонът е далеч, защото така ми прозвуча ревят му. Може би в действителност той въобще не е тук. Може би разстоянието, което ни дели от него не се измерва в левги, а във векове.

- Да, но когато погледнах сградата отгоре, аз видях съвсем ясно нейния стъклен

покрив, а сега, когато погледна нагоре, виждам само листа и небе.

- Стъклените плоскости са големи. Сигурно сглобките им не се виждат от клоните на дърветата - каза Аджиа.

Продължихме напред и край един малък водоем ни посрещна влечуго със зловещи зъби, което обаче предпочете бързо да се скрие под водата вместо да се занимава с нас. Веднага измъкнах Терминус Ест от ножницата му, тъй като се уплаших, че звярът може да ни нападне изневиделица.

- Сигурно - подхвърлих на Аджиа, докато се оглеждах - дърветата тук растат твърде бързо, защото така и не можах да видя къде свършва помещението.

- Предупредих те, че градините променят размерите си. Освен това, материалът, от който са направени стените, отразява по особен начин светлината, така че да се създава впечатлението за необозримо пространство.

- Някога познавах жена, която се бе срещала с отец Инир. Тя ми разказа една история за него. Искаш ли да ти я разкажа?

- Давай, щом ти се разказва.

Всъщност аз бях този, който искаше да чуе историята отново. И тъй, разказах историята по-скоро на самия себе си. Споменът за мига, в който Текла бе положила хладната си, бледа като лилия ръка върху моята, изплува от паметта ми.

„Когато бях тринайсетгодишна, Севериън, имах приятелка на име Домнина. Тя беше красиво момиче и изглеждаше с няколко години по-малка от истинската си възраст. Може би точно това е била причината за неговата привързаност към нея.

Знам, че Дворецът на Сюзерена ти е напълно непознат. Затова ще трябва просто да ми се довериш. На едно място в Залата на смисъла има две огледала. Всяко от тях е широко около три-четири лакътя и се извисява от пода до тавана. Двете огледала са разположени така едно спрямо друго, че когато някой премине пред тях, той вижда собствения си образ безброй пъти, тъй като всяко от огледалата отразява не само преминаващия, но и отражението му в другото огледало и така до безкрай. Естествено подобно място е доста привлекателно за едно малко момиче, което освен всичко останало се смята и за красавица. Една вечер двете с Домнина си играехме там. Въртяхме се безспир пред огледалата и се радвахме на новите си роклички. Бяхме си придърпали два големи свещника наблизко и ги бяхме поставили срещуположно на огледалата.

Така бяхме се увлекли, че забелязахме отец Инир, едва когато той се озова на крачка от нас. Иначе, както сам се досещаш, щяхме да избягаме и да се скрием още щом го мернем отдалече, макар ръстът му да надвишаваше едва-едва нашия. Отецът беше облечен в роба, чиято тъкан пречупваше светлината по много странен начин. Платът избледняваше, разнасяше се и миг по-късно добиваше отново плътност, сякаш бе изтъкан не от проста вълнена нишка, а от мъгла.

- Трябва да внимавате, когато се заигравате така пред огледалата - каза той, - защото вътре има едно малко дяволче, което само дебне някой да се загледа по-продължително, за да се промъкне в очите му.

Досетих се какво искаше да каже и се изчервих, а Домнина най-неочаквано каза:

- Мисля, че го видях. Едно такова с формата на сълза, ослепително блестящо.

Отец Инир не се поколеба, преди да й отговори, дори не мигна, но въпреки това усетих, че е изумен. Той каза:

- Не, това е някой друг, възлюблена. Ясно ли го виждаш? Не? Тогава ела в моята килия малко след следобедната молитва и аз ще ти го покажа.

Бяхме изплашени, след като той си тръгна. Домнина се закле стотина пъти, че няма да отиде. Поздравих я за твърдостта и се опитах да подкрепя решението ѝ. Успяхме да уредим тя да остане с мен не само през нощта, но и през следващия ден.

Но това не помогна особено. Малко преди уречения час един слуга, който не бяхме виждали никога преди, дойде за горката Домнина.

Седнах в стаята си и се заиграх с една от новите си кукли така, сякаш Домнина все още беше с мен. Чаках часове тя да се върне. Накрая дойката ми ме повика за вечеря. По това време вече бях убедена, че отец Инир е убил Домнина. Или пък, че я е пратил при майка ѝ с нареждане тя никога повече да не ми гостува. И тъкмо когато си дояждах супата, на вратата се почука. Прислужницата на майка ми стана от масата и отиде да види кой е. Когато отвори вратата, в стаята влетя Домнина. Лицето ѝ беше бяло, досущ като лицата на моите кукли. Никога няма да забравя изражението ѝ. Тя се разрида, а дойката ми я прегърна за да я успокои. После късче по късче успяхме да научим от нея какво се е случило.

Човекът, който дойде за нея, я превел през коридори, за чието съществуване тя дори не подозирала. Това, Севериън, само по себе си беше доста стряскащо. И двете с Домнина познавахме отлично Двореца на Сюзерена. В края на краищата изглежда се озовали в личната килия на отца. Това била просторна стая с драперии в наситено пурпурночервено. Вътре нямало почти никаква мебелировка, без да се броят няколкото вази, по-високи от човешки ръст и по-широки от обхвата на двете ѝ разперени ръце.

В центъра на помещението имало нещо, което Домнина отначало сметнала за стая в стаята. Формата му била осмоъгълна, а по стените му били изрисувани лабиринти. Сторило ѝ се, че вътре в нещото е запалена най-ярката лампа, която някога е виждала. Светлината била синкавобяла и толкова ярка, че чак очите я заболели и тя отвърнала поглед.

В този миг вратата се хлопнала зад гърба ѝ. Домнина хукнала към една от драпериите, за да потърси друг изход, но тогава една от стените на осмоъгълното тяло се отворила и отвътре излязъл отец Инир. Зад него се виждала бездънна дупка, изпълнена със светлина.

- Ето те и теб - казал той. - Идваш тъкмо навреме, дете. Рибката е почти уловена. Можеш да погледаш как се подготвя кукичката със стръвта и как накрая златните перки ще се мятат в нашата мрежа.

След това я хванал за ръка и двамата влезли заедно в осмоъгълния корпус.“

Тук ми се наложи да прекъсна разказа си, за да помогна на Аджиа да преодолее един доста бурениясъл участък от пътеката.

- Говориш си сам - отбеляза тя. Нищо не чувам като си мърмориш така зад гърба ми.

- Разказвам си сам историята, за която ти споменах. Стори ми се, че не изпитваш особено желание да я чуеш. На мен пък ми се искаше да си я припомня отново. Освен това в нея се разказва за огледалата на отец Инир, а това може да се окаже полезна информация.

„Домнина се дръпнала. В центъра на корпуса, точно под лампата, се забелязвало някакво мъгляво жълтеникаво сияние. То непрекъснато се движело. Танцувало нагоре и надолу, вляво и вдясно, а от време на време пращало и изпускало малки искри. Странното сияние наистина ѝ заприличало на рибка, плуваща в невидим басейн. Отец Инир затворил вратата на осмоъгълника зад себе си. Отвътре стените били огледални. Домнина се вгледала в собственото си отражение и в това на златната рибка. После ѝ се сторило, че зад нея има още едно малко момиченце, което надзърта над рамото ѝ, зад него още едно и тъй нататък. И тъй до безкрай. Златистото сияние в центъра на осмоъгълния корпус започнало да трепти по-интензивно и като че ли да придобива форма.

- Сега ще го видиш - казал отец Инир. - Древните, които са познавали този процес поне колкото нас, а може би дори още по-добре, смятали рибката за

най-незначителния от обитателите на отражението. Няма да се занимаваме сега с погрешното им схващане, че съществата, които успявали да призват, обитават вътрешността на стъклото. Навремето ги вълнувал един по-сериозен проблем. Ако точката на тръгване се намира на астрономическо разстояние от точката на пристигане, как би могло това да повлияе на самото пътуване?

- Мога ли да промуша ръката си през нея?

- Засега да, детето ми. Но после не бих ти го препоръчал.

Домнина докоснала сиянието с ръка и по кожата ѝ плъзнала топлина.

- Какво е това? - попитала тя.

- Майка ти вземала ли те е някога със себе си на своя летател?

- Разбира се.

- Сигурно си виждала и летателите-игралки, които по-големите деца си моделират от хартия и дърво? Това, което виждаш тук, е частичка от силата, използвана някога, за да се лети между звездите. Тя наподобява онази древна енергия дотолкова, доколкото летателите-игралки наподобяват истинските летатели. И все пак чрез нея можем да призовем рибката, а може би и други неща. И както понякога играчките могат да сторят някоя беля, така и нашите огледала, макар и маломощни, не са безопасни.

- Не знаех, че може да се пътува между звездите, седнал върху огледало.

Отец Инир се засмял. Домнина го виждала за пръв път да се смее и затова си помислила, че е успяла да го развесели. Въпреки това тази мисъл не я разведрила особено.

- Не, не. Нека ти разясня проблема. Когато нещо се движи много, много бързо, толкова бързо колкото светлината на свещта успява да обходи една мрачна стая -то натежава. Не става по-голямо, а просто натежава. И тъй, земята на Ърт, или който и да е друг свят, започва да го привлича по-силно. Ако това нещо се движи достатъчно плавно, то би могло на свой ред да се превърне в отделен свят и да привлече други неща. Това е малко възможно, но все пак не е изключено. Но дори светлината на свещта не се движи достатъчно плавно, за да преодолее разстоянията между слънцата.

Рибката трепнала нагоре и надолу, после наляво и надясно.

- А не може ли да се направи по-голяма свещ? - Домнина веднага се сетила за голяма пасхална свещ, която се пали в храмовете всяка пролет.

- Би могло, разбира се, но така светлината няма да се задвижи по-плавно.

Светлината е тъй недоловима за нас, че ние успяваме да уловим единствено отражението ѝ върху предметите. Когато поставим свещта между две огледала, нейната светлина достига до всяко от тях, отразява се в него и се насочва към другото огледало, за да се отрази отново и така до безкрай. Нека тогава да предположим, че след отражението си, тя се срещне със самата себе си, какво ще се случи тогава?

Домнина се засмяла, въпреки че все още била много изплашена, и казала, че не би могла да отгатне.

- Светлината ще се самонейтрализира. Представи си две малки момиченца, които тичат едно срещу друго по ливадата. Ако се сблъскат, те няма да могат да продължат да тичат. Но ако огледалата са достатъчно добре направени и разстоянията между тях са добре премерени, отраженията няма да се срещнат. Вместо това едното отражение ще последва другото. Този ефект ни би могъл да се получи, когато светлината идва от свещ или от някоя обикновена звезда, тъй като и в двата случая светлинните вълни се разпространяват произволно, досущ като произволните кръгчета, които се пръсват по повърхността на езеро, в което си хвърлила шепи камъчета. Но когато светлината идва от кохерентен източник и бива отразена от оптически съвършено огледало, ориентацията на светлинните вълни се

запазва, защото отражението е точно копие на светлината. И тъй като нищо не би могло да се движи в нашата вселена със скорост по-голяма от тази на светлината, ускореният светлинен поток напуска вселената и се пренася в друга, за да се завърне отново, когато скоростта му намалее, но вече в друга точка.

- И това тук е само отражение? - попитала Домнина, загледана в рибката.

- Би могла да се превърне в истинско същество, ако не затъмним лампата или не разместим огледалата. Защото когато едно отражение съществува, без да има свой източник, то нарушава законите на нашата вселена, следователно престава да бъде отражение и се превръща в самостоятелен обект.“

- Виж - каза Аджиа, - приближаваме се към нещо.

Сянката на тропическите дървета бе станала толкова непроницаема, че слънчевите петънца по пътеката блесяха като разтопено злато. Присвих очи, за да различа онова, което се бе появило отвъд тях.

- Къща, построена върху четири кола от жълто дърво, с покрив от палмови листа. Виждаш ли я?

Хаотичните контури пред погледа ми започнаха да добиват плътност и накрая се сляха в едно цяло. На верандата забелязах човек, облечен в светли дрехи.

Пооправих мантията си.

- Не е нужно да го правиш - отбеляза Аджиа. - Тук тези неща са без значение. Ако ти е горещо с нея, просто я свали.

Смъкнах мантията от раменете си и я преметнах през лявата си ръка. Човекът на верандата се извърна с ужасено изражение и се скри в павилиона.

21.

ПАВИЛИОН СРЕД ДЖУНГЛАТА

Стълба водеше към верандата. Беше направена от същото подобно на бамбук дърво и овързана с някакъв вид лиана.

- Нали не мислиш да се качиш горе? - запротестира Аджиа.

- Щом сме решили да огледаме градината както се полага, значи трябва - отвърнах ѝ аз. - Освен това, като се има предвид състоянието на дрехата ти, едва ли ще е добре да те пускам горе сама.

Тя се изчерви и това ме изненада.

- Стана дума за най-обикновена къща, като онези, които са били използвани в по-топлите места на света в древни времена. Скучна гледка, повярвай ми.

- Тогава просто ще хвърлим един поглед и ще продължим по пътя си. Едва ли ще ни отнеме много време.

И аз тръгнах нагоре по стълбата. Тя заскърца заплашително, но аз реших, че на подобно място, отворено за публично посещение, всички рискове сигурно са добре преценени. Бях преполовил стълбата, когато усетих, че Аджиа ме последва.

Обзавеждането на павилиона беше също тъй оскъдно, както и това в нашите килии, но с това се изчерпваха всички прилики. В тъмницата преобладава усещането за масивност и непоклатимост. Павилионът, който бяхме открили, имаше коренно различно излъчване. По всичките му стени зееха прозорци, по които не се забелязваха не само решетки, щори или дори завеси, но и каквито и да е капаци. Самите стени, както и подът, бяха направени от същите бамбукоподобни стволоче.

На места се виждаха доста широки процеци, които никой не си бе направил труда да запуши по какъвто и да е начин. През тях спокойно се виждаше почвата или пък листата на околните дървета. Таван просто нямаше. Няколко греди, по които бяха окачени всевъзможни торби, делеха помещението от покрития с листа покрив.

Някаква жена четеше на глас в единия ъгъл, а в краката ѝ се бе свил на кълбо гол

мъж. Мъжът, който бях мярнал от пътеката, бе застанал до един от прозорците и гледаше навън. Бях сигурен, че ни е забелязал още навън и знае, че сме влезли в павилиона, но въпреки това си даваше вид, че не долавя присъствието ни.

Жената четеше:

- „И той се изкачил на планината Небо по склона, който се възправял над града, и там Всемиловичият разкрил пред очите му цялото царство, чак до бреговете на Западното море. И той му рекъл: - „Пред бащите ви се заклех, че ще предам тази земя на техните синове. Можеш да я видиш, но не бива да стъпваш на нея.“ И затова той умрял там и бил погребан в съградения параклис.“

Голият мъж в кратата й кимна.

- Точно като нашите господари, наставници. С върха на показалеца си дават, а вземат с шепи...

Жената, явно раздразнена от забележката му, го прекъсна:

- Не, Исангома...

Мъжът до прозореца се намеси сприхаво:

- Млъкни, Мари! Искам да чуя какво ще каже. Можеш да му обясниш и след това.

- Един мой племенник - продължи голият мъж, - от моя собствен лагерен огън, все не можеше да хване риба. Един път се решил, отишъл до непознато езеро и зачакал, надвесен над водата, без да помръдва дори с пръст, все едно че бил дърво, израснало на брега. - Мъжът скочи неочаквано на краката си. - Дълго, дълго чакал той, докато накрая маймуните престанали да се боят от него, а птиците сякаш не го забелязвали. По някое време близо до повърхността се появила голяма риба и започнала да плува насам-натам. Моят племенник я следял неотлъчно с поглед и тъкмо когато успял да измъкне тризъбеца си, рибата изчезнала и на нейно място се появила красива жена. Отначало моят племенник си помислил, че това е Кралят на рибите, който е променил формата си, за да не бъде прострелян с тризъбеца. После мернал рибата да се движи по лицето на жената и разбрал, че вижда нечие отражение. Вдигнал мигом глава, но на брега нямало жива душа. Жената била изчезнала! - Голият мъж вдигна глава и изимитира чудесно изненаданата физиономия на рибаря. - Същата нощ моят племенник отишъл при Нумен Гордия и прерязал гръкляна на едно младо добиче, казвайки...

Аджиа ми прошепна:

- В името на Теоантропос, колко време смяташ да седиш тук? Това може да продължи цял ден.

- Само да огледам павилиона - отвърнах й аз шепнешком - и ще си тръгнем.

- Могъщ е Нумен и всички негови имена са свещени. Всичко под листата принадлежи нему, бурите и мълните се раждат в ръцете му, дори отровата е безобидна докле не придобие сила чрез неговото проклетие.

- Можеш да ни спестиш възхвалите на своя идол, Инсангома - каза жената. - Моят мъж иска да чуе историята ти.

- Нумен закриля своите следовници! Нима няма да е срам за него, ако някой от онези, които го боготворят, изгуби живота си?

- Инсангома!

Мъжът на прозореца каза:

- Той се страхува, Мари. Не го ли долавяш в гласа му?

- Тези, що носят знака на Нумен, няма от какво да се боят!

- Робърт, щом ти не искаш да направиш нещо по въпроса, аз ще го сторя. Млъкни, Инсангома. Ако ли пък не, върви си и не се връщай повече.

- Нумен знае, че Инсангома обича наставницата. Той би спасил и нея, ако може.

- Да ме спаси от какво? Да не мислиш, че някой от твоите ужасни зверове се навърта наоколо? Само да се мерне някой от тях и Робърт тутакси ще го застреля с пушката си.

- От токолоше, наставнице. Токолоше ще дойде. Но Нумен ще ни спаси. Той е могъщият властелин на всички токолоше! Чуват ли рева му, те ще се крият под падналите листа.

- Робърт, мисля, че той е луд.

- Но той има очи, Мари, а ти нямаш.

- Какво искаш да кажеш с това? И защо непрекъснато гледаш през прозореца?

Мъжът се обърна съвсем бавно с лице към нас. Той погледна за миг към мен и Аджиа и после отвърна очи. Изражението му беше като на затворник от братството, на който учителят Гурлойс току-що е показал инструментите, които смята да използва при екзекуцията му.

- Робърт, за Бога, кажи ми какво ти става?

- Както Инсангома вече каза, токолоше са тук. Не неговите, струва ми се, а нашите. Смъртта и Дамата. Чувала ли си за тях, Мари?

Жената поклати глава, Тя се надигна и отвори капака на един малък сандък.

- Разбира се, че не си. Трябваше да се сетя. Това са снимки. Снимки на няколко артисти. Инсангома, не мисля, че твоят Нумен има кой знае каква власт над тези токолоше. Те идват от Париж, Инсангома, градът, в който учих като студент.

Идват, за да ме накажат, задето се отказах от изкуството в името на всичко това.

- Ти имаш треска, Робърт - каза жената. - Очевидно е. Сега ще ти дам нещо и скоро ще се почувстваш по-добре.

Мъжът погледна отново към нас. Първо се взря в лицето на Аджиа, после в моето.

Явно никак не му се искаше да го прави, но не можа да се сдържи.

- Ако съм болен, Мари, то тогава болните виждат неща, които здравите лекомислено подминават. Забрави ли, че и Инсангома знае, че те са тук? Не усети ли как подът се разклати, докато му четеше? Това бяха техните стъпки, струва ми се,

- Току-що ти налях чаша вода, за да си изпиеш хинина. Не видях никакви вълнички по повърхността.

- Какво са те, Йнсангома? Токолоше, знам, и все пак какво по-точно?

- Лоши духове, наставнико. Щом в главата на някой мъж се роди лоша мисъл или пък някоя жена направи нещо лошо, тогава се ражда нов токолоше. После веднага се скрива. Мъжът си мисли: - „Никой не знае, всички са мъртви.“ Но токолоше ще дочака края на света. И тогава всички ще видят какво е направил мъжът.

- Каква ужасяваща мисъл! - възкликна жената.

Пръстите на мъжа й се вкопчиха в перваза на прозореца.

- Не разбираш ли, че те са просто последица от нашите постъпки? Те са духовете на бъдещето и ние сме техните създатели.

- Разбирам, че това са куп дивашки недомислици, Робърт. Защо не се заслушаш поне за миг?

- Слушам те. Какво искаш да ми кажеш?

- Нищо. Искам просто да се заслушаш. Какво чуваш?

Павилионът потъна в тишина. Аз също се заслушах, без дори да се замисля защо всъщност го правя. Отвън маймуните продължаваха да си бърбят, а папагалите да крещат. После сред звуците на джунглата долових леко жужене. Сякаш някакво гигантско насекомо, не по-малко от лодка, се носеше из въздуха някъде далеч от нас.

- Какво е това? - попита мъжът.

- Пощенският самолет. С малко късмет скоро ще можеш да го зърнеш.

Мъжът протегна врат през прозореца. Любопитен какво точно се опитва да види, аз отидох до друг прозорец и също надзърнах навън. Растителността беше толкова гъста, че в първия момент ми се стори невъзможно да видя каквото и да е, но след като се взирах напрегнато няколко секунди, все пак успях да открия едно малко късче небе сред морето от зеленина.

Жуженето се засили и пред очите ми се появи най-странния летател, който бях виждал през живота си. Явно беше построен от някаква странна раса, чийто конструктори не се бяха досетили, че след като няма да маха с крила като птица, летателят явно не се нуждае от тези глупави плоскости, които да стърчат от корпуса му. На носа на летателя се въртеше бляскаво витло, за чието предназначение, също не можах да се досетя.

- Можем да стигнем до площадката за кацане за три дни, Робърт. Можем следващия път да изчакаме самолета там.

- Щом Господ ни е изпратил тук...

- Да, наставнико, ние всички трябва да следваме заповедите на Нумен Гордия! Няма друг като него! Наставнице, позволи ми да изпея песента на Нумен и да потанцувам в негова чест. Така може би ще успея да прогоня токолоше.

Голият мъж изтръгна книгата от ръцете на жената и започна да пляска по корицата ѝ с отворена длан, отмервайки някакъв странен ритъм. Краката му се заклатиха непохватно насам-натам и той запя с гласа на дете:

„В нощта, когато всичко замълчи,
Ти чуй гласа му как се носи над дърветата!
Виж неговия танц сред огъня!
Живее той в отровата на острието,
Мъничък като мушица!
По-ярък е от падаща звезда!“

- Аз си тръгвам, Севериън - каза Аджиа и се запъти към вратата. - Ако искаш да догледаш представлението, твоя си работа. Но в такъв случай ще трябва сам да си намериш аверн и сам да откриеш Полетата на битките. Имаш ли представа какво ще стане, ако не го сториш?

- Те ще наемат убиец, както сама каза.

- Убийците тук си служат най-често с една отровна змия, която наричат „жълта брада“. И обикновено не започват от нарочения човек, а от неговото семейство. Ако ли пък няма такова, първо се захващат с приятелите му. И тъй като вече прекосихме цял квартал заедно, те най-вероятно ще потърсят именно мен.

„Той идва при залез слънце
Виж стъпките му във водата!
Виж огнените дири по повърхността! "

Мъжът продължи да мърмори напевно все в същия дух, но тъй като забеляза, че се каним да си тръгнем, строфите му започнаха да придобиват тържествуваш оттенък. Изчаках Аджиа да се спусне по паянтовата стълба и я последвах.

- Помислих, че ще си останеш там - каза тя. - Я ми кажи, моля те, какво му беше толкова интересното на това място? - Лицето ѝ, поруменяло от гняв, ми се стори още по-привлекателно.

- Мястото е по-скоро странно - отвърнах ѝ аз. - Видя ли летателя им?

- Не съм чак толкова любопитна като теб.

- За пръв път виждам такъв. Сякаш въобще не принадлежеше на този свят. Точно като в историята, която ти разказвах. За момиченцето, което попаднало в един друг свят и дори след като се завърнало, не било съвсем сигурно дали се е добрало до своята, позната реалност. Докато гледах тези хора, си помислих точно затова - дали пък ние не сме попаднали по някакъв начин в техния свят, а не те в нашия, както смятаме.

Аджиа вече бе поела по пътеката, а слънчевите зайчета придаваха на кестенявата ѝ

коса златист оттенък. Тя се обърна и каза през рамо:

- Предупредих те, че някои от биоскопите не са подходящи за част от посетителите.

Ускорих крачка, за да я настигна.

- Когато прекарат тук твърде много време, съзнанието им започва да се изкривява в съответствие със заобикалящата ги среда. Ние с теб също не сме застраховани. Може би си видял най-обикновен летател.

- Но мъжът ни видя. Дивакът също.

- Чувала съм, че колкото по-дълго се застои тук човек, толкова по-голям е рискът посещенията да остави в съзнанието му остатъчни видения. Затова, когато срещна в тези градини чудовища, диваци и прочие, това не ме учудва особено, дори да ми се стори, че някое от виденията уж долавя моето присъствие.

- Обясни ми тогава „видението“ на мъжа? - не отстъпих аз.

- Не аз съм създала това място, Севериън. Знам само, че ако сега се обърнеш, едва ли ще видиш някъде последното място, където сме били. Виж, искам да ми обещаеш, че след като се измъкнем оттук, ще ми позволиш да те отведа право в Градината на безкрайния сън. Нямаме време за каквото и да било друго посещение. Не ни остана време дори за Градината на удоволствията. А дори да имаме, не бих рискувала повече, като виждам как ти въздейства това място.

- Само защо ми се прииска да поостана в Пясъчната градина?

- Отчасти, да. Рано или късно ще си навлечеш сериозни неприятности тук, поне така си мисля.

Кривнахме за пореден път от привидно безкрайната и неводеща никъде пътека и най-неочаквано до един от храстите мернах табела, която вероятно съдържа описание на растението. Дори не се зачетох тъй като вдясно от нас, сякаш от нищото се бе материализирала врата, точно като тази, през която бяхме влезли. Наместих Терминус Ест на рамото си, отворих вратата и отстъпих встрани, за да направя място на Аджиа да премине първа.

22.

ДОРКАС

От това, което бях подочул за аверните, предполагах, че ще ги открием подредени в стройни редици, грижливо заградени и описани от съвестни ботаници. С мъка изкопчих още няколко дребни детайла от Аджиа, които пък ме накараха да си помисля, че градината с аверните прилича доста на некропола, из който бях скитал като хлапе.

Действителността се оказа съвсем различна - мрачно езеро сред безкрайно мочурище. Краката ни затъваха в тиня и сякаш нямаше какво да спре студения вятър, подухващ незнайно откъде. Странни ниски храсти се виждаха тук-там покрай пътеката, по която вървахме. На няколко пъти по сивото, нерадостно небе се стрелнаха с писък водни птици с тъмно оперение.

Започнах да разказвам на Аджиа за Текла. По някое време тя докосна ръката ми.

- Можеш да ги видиш и оттук, макар че сигурно ще ни се наложи да обиколим половината езеро, за да отсечем някой. Виж, ей там... онова бяло петънце.

- Оттук не ми изглеждат опасни.

- Доста хора са заплатили с живота за тази заблуда, повярвай ми. Немалко от жертвите дори не са успели да напуснат тази градина.

Значи все пак имаше и гробове наоколо. Попитах защо тогава не виждаме надгробни плочи.

- Няма такива. Нито пък ковчези или погребални урни. Нищо подобно. Загледай се във водата, която газиш.

Направих го. Беше кафява като силен чай.

- Тя има способността да запазва трупове. Изливат в гърлата на мъртъвците разтопено олово, за да ги потопят на дъното. После отбелязват мястото на карта, за да могат евентуално пак да ги извадят.

Бях готов да се закълна, че в радиус от поне една левга няма жива душа. Споделих това с Аджиа и още преди тя да успее да ми отговори, иззад прикрития с храсти бряг се подаде носът на лодка, а миг по-късно и лицето на някакъв старец, който каза:

- Не е вярно. Знам, че говорят така, но т'ва не е истина.

Аджиа придърпа бързо разпраното парче плат, което преди това бе оставила да виси свободно, за да прикрие гърдите си и промърмори сепнато:

- Аз не твърдя подобно нещо. Само моят спътник...

Старецът не обърна никакво внимание на уточнението й. Мозъкът му явно бе зает с моето предположение и начина, по който би могъл да докаже противното.

- Имам си едно списъче тук... Искате ли да го видите? Вие, млади господарю? Личи си, че сте образован човек. Искате ли да хвърлите един поглед?

Главата му не спираше да кима подканващо.

- Само ще си отворим още неприятности – процеди Аджиа през зъби. Да вървим.

Попитах стареца дали може да ни прекара до отсрещния бряг, но той поклати глава.

- Много сте големи за моята мъничка лодка. В нея има място само за мен и за Кас. Ако се качите и вие, със сигурност ще потънем.

Междувременно лодката се показва в цялата си дължина и аз се убедих с очите си, че старият човек казва истината. Той едва се побираше на борда й макар да се бе съсухрил от годините (стори ми се по-стар дори от учителя Палемон) и сигурно тежеше не повече от десетгодишно момче. В едната си ръка старецът стискаше дълъг прът.

- Простете, господарю - каза той, - но аз не мога да се приближа. Колкото и да е влажна почвата, върху която сте застанали, тя все пак е твърде суха за мен. Не можете ли да пристъпите по-близо към брега, за да ви покажа моя списък?

Беше ми любопитно да видя какво иска да ми покаже и затова го послушах, а Аджиа ме последва с нежелание.

- Ето така. - Старецът бръкна под тогата си и измъкна оттам малък свитък. - Така е добре. Ето вижте, млади господарю.

Списъкът започваше с името на някаква жена, последвано от безброй уточнения, като например къде е живяла, чия съпруга е била, с какво си е изкарвал прехраната мъжът й, и тъй нататък. Под всичко това се мъдреха груба карта и две цифри.

- Вижте сега, господарю, всичко би трябвало да е много лесно. Първата цифра тук отбелязва стъпките отвъд Фулструм, а втората е дълбочината, измерена също в стъпки. Е, ще ми повярвате ли, ако ви кажа, че от години се опитвам да я открия и все още не съм успял?

Той се понадигна, за да погледне и към Аджиа.

- Аз ти вярвам – каза тя. - И, ако ще ти е приятно да го чуеш, дори ти съчувствам. Но това определено не ни засяга.

Тя се обърна, за да си тръгне и аз понечих да я последвам, но старецът препречи пътя ми с пръта си.

- Ама вие нищо ли не знаете? Те ги спускат точно според цифрите на картата, но телата не си стоят на мястото. Казват, че някои от тях се появявали чак по течението на реката. - Той кимна неопределено към хоризонта. - Ей там.

Отвърнах му, че според мен това едва ли е възможно.

- А вие откъде си мислите, че се взема всичката тази вода? Има подземен извор, който наводнява това място, иначе отдавна всичко да е пресъхнало. Как тогава да

не е възможно подводното течение да отнесе някой мъртвец? А защо не дори двацет мъртъвци? Вие двамата сте дошли за аверн, нали? Знаете ли тогава поне къде растат аверните?

Поклатих глава.

- Всичко е заради манатите - морските крави. Промъкват се в езерото и се мотаят из него чак до реката. Страшно е да видиш как някой манат се носи на две три педи под водата. Затова отец Инир заповяда на градинарите да засадят аверните тук. Ако някой манат се появи през нощта, тези цветчета тутакси го убиват. Една сутрин, като дойдох пак да потърся Кас, нещо, което правя всяка сутрин, стига да нямам друга по-важна работа, заварих на брега двама куратори с харпун. Имало мъртъв манат в езерото, тъй ми казаха. Отидох аз на мястото и го измъкна с моята кука, само дето не беше манат, ами човек. Или си е изплюл оловото, или не са му налели достатъчно. Изглеждаше си също тъй добре, както и вие двамата и определено по-добре от мен.

- От доста време ли беше мъртъв?

- Няма как да се разбере, водата тук ги консервира. Ако ви кажат, че кожата им става здрава като гъон, повярвайте им. Ама не чак като от подметката на ботуш. По-скоро като на дамска обувка.

Адхия се бе отдалечила доста и аз тръгнах след нея. Старецът заби дългия си прът в дъното и лодчицата му се плъзна по повърхността.

- Казах им на кураторите, че за тях съм извадил по-голям късмет, отколкото за себе си през последните четирийсет години. Обикновено използвам ей т'ва, - И той ми показва желязна кука, завързана за дълго въже. - Вадил съм ги какви ли не. Само Кас не можах да открия. Започнах точно от указаното място, година след смъртта ѝ. Нямах я там, затуй продължих да търся. След пет години търсене така се отдалечих от първоначалното място, че се уплаших да не би наистина да е била там, а аз да не съм я намерил. Затуй се върнах и започнах отново. Още десет години. Взех пак да се притеснявам и днес ще започна пак от началото. Ей там ще направя първото хвърляне. Ще стигна пак до последното си спиране и ще направя там още няколко кръга. Знам със сигурност, че не е първото място - вадил съм всички, които са там, някои дори по стотина пъти. Но пък се надявам, че както си скитосва, все някога може пак да се появи.

- Тя твоя жена ли беше?

Старецът кимна и за своя собствена изненада не каза нищо повече.

- Защо искаш да откриеш тялото ѝ?

Той отново не отрони нито дума. Прътът му потъваше във водата и се измъкваше отново съвсем безшумно. Само лодчицата оставяше зад себе си леки вълнички, които близваха едва-едва тинестия бряг.

- И си сигурен, че ще я познаеш, ако я намериш? След всичките тези години?

- Да... да. - Той кимна, отначало колебливо и секунди след това почти яростно: - Вие май си мислите, че може вече да съм я закачал с куката, да съм я измъквал, да съм поглеждал лицето ѝ и пак да съм я потапял?! Мислите си го, нали? Това е невъзможно. Аз да не позная моята Кас?! Чудите се защо си я искам обратно. Една от причините е най-яркият спомен, който ми е останал - как тази кафява вода се затваря над склопените ѝ очи. Знаехте ли за това?

- За кое по-точно?

- Те заливат клепките им с цимент, за да си останат затворени завинаги. Но когато потънат, циментът пада и очите се отварят. Ха сега ми обяснете как става това. Това е първата мисъл, дето се появява в главата ми, щом се опитам да заспя. Ей тази кафява вода над лицето ѝ и как нейните сини очи се отварят. Всяка нощ се събуждам по пет-шест пъти най-малко. Преди и аз да легна тук, искам в съзнанието ми да се запечата друга картина - пак нейното

лице, но този път издигащо се нагоре към повърхността. Следите ли мисълта ми? Помислих си за Текла и за малката вадичка кръв, стекла се изпод вратата ѝ, и кимнах.

- Има и още нещо. Двамата с Кас си имахме магазинче. Продавахме предимно стоки от Клоизоне. Баща ѝ и брат ѝ ни помогнаха да си купим магазинчето на улица „Сигнална“, точно до търговската борса. Сградата си е все още там, макар че никой не живее в нея. Навремето аз отивах за стоката и я домъквах на гръб, Кас описваше всичко, поставяше цените и после заставаше на щанда. Беше такава чистница! Знаете ли колко време изкарахме така? В магазинчето, искам да кажа. Поклатих глава.

- Четири години без пет седмици. После тя умря. Кас умря. Целият ми живот се срина. Не мина много време и аз загубих всичко. Подслоних се в една изоставена колиба. Опитах се да запазя някои от вещите на Кас, но скоро загубих и тях. Нищо не ми остана от нея. Я ми кажете сега, как мога да бъда сигурен, че всичко не е било само сън?

Помислих си, че старецът също може да е омагьосан като хората в дървения павилион, и затова казах:

- Не бих могъл да преценя. Може би е било просто сън, както предполагаш. Аз мисля, че се измъчваш твърде много.

Настроението му се промени в миг, точно както се сменят настроенията на децата, и той се засмя.

- Млади ми господарю, не е трудно да се досети човек, че въпреки дрехите, които носите под тази мантия, вие не сте инквизитор. Наистина ми се иска да можех да ви прекарам на другия бряг, вас и вашата компаньонка. Но тъй като не мога, ще ви препоръчам един познат по-надолу по брега. Той има по-голяма лодка. Кажете му, че го моля да ви преведе на другия бряг.

Благодарих на стареца и забързах след Аджиа, която вече се бе отдалечила значително. Тя накуцваше и аз едва сега си спомних колко път ѝ се бе наложило да измине днес с мен, след като си бе навехнала крака. Прииска ми се да стигна по-бързо до нея, за да я прегърна и да ѝ предложи опора. Хукнах и това ме доведе до една от онези грешки, които отпърво ни се струват фатални и унижителни, но след време предизвикат у нас единствено смях.

Без да се усетя, в стремежа си да скъся разстоянието, аз се приближих твърде много до брега, подхлъзнах се и в следващия миг се озовах в леденостудената, кафеникава вода. За един кратък миг изпитах отново ужаса пред възможността да се удавя, но после успях бързо да покажа главата си над повърхността. Изплюх водата, която бях погълнал и отметнах влажната качулка на пелерината от главата си.

Бях започнал да си възвръщам самообладанието, когато осъзнах, че Терминус Ест вече не е на гърба ми. Възможността да го изгубя ми се стори по-ужасна дори от самата смърт. Гмурнах се веднага, без дори да си направя труда да си събуя ботушите преди това. Отворих очи и се втренчих през осеяната с коренищата на водни растения вода. Същите коренища, които някога замалко не ме удавиха, сега бяха спасили моя меч от почти сигурно изгубване. Терминус Ест се бе заплел в тях само на около три метра под повърхността. Ако го бях изпуснал малко по-встрани едва ли щях някога да успея да го открия сред тинята на дъното. Сграбчих с огромно облекчение благословените очертания на ониксовата му ръкохватка и понечих да изплувам отново.

В същия миг обаче, другата ми ръка докосна предмет от съвсем друго естество. Беше човешка ръка, която стисна дланта ми. Сграбчването на меч и необичайното ръкостискане станаха толкова едновременно, че ми се стори, че някой просто ми връчва Терминус Ест, точно като Девата от празничната церемония в параклиса на

нашето братство. Отначало изпитах прилив на опияняваща благодарност, но в следващия миг ужасът ми се завърна с пълна сила. Ръката като че ли нямаше никакво намерение да ме пуска и безмилостно ме завличаше към дъното.

23.

ХИЛДЕГРИН

С последните сили, които ми бяха останали, успях все пак да закача отново Терминус Ест за подводните коренища и да ги сграбча с вече свободната си ръка. Някой ме хвана за китката. Погледнах нагоре, очаквайки да видя Аджиа, но вместо това зърнах друга жена, още по-млада от нея, с разпиляна под водата руса коса. Забравил къде точно се намирам, отворих уста, за да ѝ благодаря, и погълнах вода. Момичето ме дръпна нагоре, аз също напрегнах мускулите си и не след дълго главата ми отново се озова над повърхността на водата.

Не знам колко време съм останал там. Усещах само колко студена е водата и че тялото ми е на път да се вкочани. Дробовите ми се бореха отчаяно, за да поемат колкото се може въздух. Чух нечий глас (май беше мъжки), който каза: „Измъкни го навън, иначе пак ще потъне.“ Сграбчиха ме за колана и ме изтеглиха. След още няколко минути успях да се изправа, макар краката ми да трепереха неудържимо. Първо видях Аджиа, после русото момиче, което ми бе помогнало, а малко по-встрани и един едър, червендалест мъжага. Аджиа ме попита как е станало всичко и въпреки че още не бях съвсем на себе си, аз забелязах как бе пребдедняло лицето ѝ.

- Дай му време да се съвземе - каза здравенякът. - Ей сега ще се оправи. - После попита: - В името на огнената Флегетон, коя си ти?

Погледът му се бе спрял на русото момиче, което изглеждаше не по-малко объркано от мен самия.

- Д-д-д... - заекна тя, после махна ръка и замълча.

Беше оплескана с кал от главата до петите, а и дрехите ѝ приличаха на дрипи.

Мъжът попита Аджиа:

- Откъде се взе тя?

- Не знам. Когато се обърнах назад, за да видя защо се бави Севериън, тя тъкмо го измъкваше на брега.

- И добре, че го е направила. Мислиш ли, че е луда? Или пък е омагьосана да бъде на това място?

- Каквато и да е, тя ме спаси - казах аз. - Не можеш ли да ѝ дадеш нещо, с което да се наметне? Сигурно умира от студ. - По това време вече се бях съвзел достатъчно, за да усетя, че и аз самият умирам от студ.

Здравенякът поклати глава и се загърна още по-плътно в тежката си вълнена наметка.

- Не и преди да се измие, а единственият начин да се измие е като отново цопне във юдата. Затова пък имам нещо дори по-подходящо за случая. - Той измъкна от джоба си метална манерка с формата на куче и ми я подаде.

Кокалът, стърчащ от устата на кучето, се оказа тапа. Предложих манерката на русото момиче, което отначало сякаш не се сещаше какво да прави с нея. Аджиа я взе от ръцете ѝ, гаврътна няколко глътки и ми я подаде. Съдържанието имаше вкус на сливова ракия. Питието жарна приятно гърлото ми и отми гадния вкус на езерната вода. Когато отлепих манерката от устните си и затъкнах кокала обратно в устата на кучето, търбухът му май беше вече наполовина празен.

- Тъй... - изпъшка доволно едрият мъж. - А сега май би трябвало да ми кажете кои сте вие и какво правите тук. Само не се опитвайте да ме метнете, че сте дошли просто да разгледате градината. Нагледал съм се на достатъчно посетители, за да

мога да ги позная поне от един хвърлей разстояние. - Той погледна към мен. - Да започнем с тази хубавка мантия, дето си се загърнал с нея.

- Той е благородник и е призван на дуел - изстреля Аджиа, преди да съм успял да отворя уста. - Тук сме, за да му намерим аверн.

- Колкото до него, добре, да речем. Ами ти? Мислиш ли, че не съм забелязал странната рокля и босите ти крака?

- Не съм казвала, че съм с неговото потекло. Колкото до обувките ми, оставих ги отвън, за да не ги съсипя в това мочурище.

Мъжата кимна по начин, от който не стана ясно дали ѝ е повярвал или не.

- Сега ти, златокоске. Госпожицата с бродираната рокличка вече каза, че не те познава. А като гледам и шаранчето, дето си го измъкнала, знае за теб, колкото знам и аз, демек нищо. Може би дори още по-малко. Е, коя си ти?

- Доркас - преглътна русото момиче.

- И как се озова тук, Доркас? И какво си правила във водата? Като те гледам, няма къде другаде да си била. Няма начин да си се намокрила чак толкова, докато издърпваше този приятел на брега.

Страните на момичето бяха поруменили от ракията, но лицето ѝ си оставаше все така безизразно. И малко учудено, може би.

- Не знам - прошепна тя.

- Не помниш ли как си се озовала тук? - попита я Аджиа.

Доркас поклати глава.

- Кое е тогава последното нещо, за което си спомняш?

Последва дълго мълчание. Вятърът като че ли се бе усилил и въпреки силното питие, аз се усетих адски премръзнал.

- Стоях до един прозорец... - смънка накрая Доркас. - През прозореца се виждаха хубави неща. Кутийки, подноси... и едно разпятие.

- Хубави неща, казваш? - изпръхтя здравенякът. - Може и да са били хубави, въпросът е ти дали си била там.

- Тя е луда - каза Аджиа. - Или някой се е грижил за нея и тя му се е изплъзнала, или пък няма кой да се грижи за нея, което ми се струва по-вероятно, като гледам в какво състояния са дрехите ѝ. Трябва да се е промъкнала тук без кураторите да я забележат.

- А може би някой я е праснал по главата, после ѝ е свил нещата и я зарязал тук, като е мислел, че е мъртва. А може и да са я докарали за потапяне, а тя да е била само болна или изпаднала в несвяст. После се е съвзела от студената вода.

- Тогава онези, които са я донесли, щяха да видят това.

- Чувал съм да казват, че някои са престоявали и по-дълго под водата, преди да се свестят. Но както и да е попаднала тук, това вече няма значение. Според мен трябва да разберем коя е и откъде е дошла.

Бях свалил кафявата си мантия и се опитвах да изцедя плаща си. Чух Аджиа да казва:

- Ти ни разпита на бърза ръка, но не каза нищо за себе си. Кой си ти?

- Имате пълното право да знаете кой съм - каза мъжът. - При това ще ви отговоря далеч по-точно, отколкото ми отговорихте вие. Едва след това ще мога да се заема със задълженията си. Дойдох тук, защото видях, че младият благородник се дави. Всеки свестен човек на мое място би го направил. Но аз също си имам неотложни дела за вършене.

Той свали високата си шапка и след кратко ровичкане измъкна от нея някаква мазна визитка, около два пъти по-голяма от онези, които бях виждал в Цитаделата.

Подаде я на Аджиа, а аз надзърнах над рамото ѝ. Върху картичката с префърцунен шрифт бе изписано:

"ХИЛДЕГРИН БУРСУКА

Разкопки от всякакъв вид,
с наемна ръка от един до дваисет души.
Камъкът не е прекалено твърд,
а тинята не е твърде мека.

Попитайте на улица „Флотска“ за
СЛЯПАТА ЛОПАТА
Или се осведомете в алтикамелуса
на ъгъла на „Смътно желание“.

- Ей този съм аз, парцалива госпожичке и млади ми господинчо. Надявам се, че не се обиждаш дето те наричам така, първо, защото си по-млад от мен, и второ, тъй като ми се струваш по-млад дори от госпожичката. И тъй, аз тръгвам. Аз го спрях.

- Преди да падна във водата, срещнах един старец с малка лодка, който ми каза, че тук някъде трябвало да има човек, който можел да ни прекара до другия бряг. Мисля, че имаше предвид теб. Е, ще ни прекараш ли?

- А, онзи, дето си търси жената. Да, той винаги се е държал приятелски с мен и щом ви препоръчва, май ще трябва да ви помогна. Моята лодка може да събере четирима души.

Мъжата ни махна да го последваме.

- Тя няма да дойде с нас - каза Аджиа.

Ала Доркас ни следваше на известно разстояние и изглеждаше така изгубена, че аз изостанах малко, за да я успокоя.

- Ще ти услужа с мантията си - прошепнах ѝ аз. -Тя е не по-малко мокра от теб, но ако тръгнеш право по пътеката, не след дълго ще се озовеш в коридора, където е по-топло и по-сухо. После можеш да потърсиш една врата, на която пише „Джунглата“. В тази градина слънцето грее достатъчно силно, за да успееш да се сгрееш.

Млъкнах за миг и тутакси си спомних за ужасяващия рев, който бях чул в джунглата. Добре че Доркас не даваше никакви видими признаци, че е чула предложението ми. Нещо в изражението ѝ ме караше да си мисля, че се страхува от Аджиа. Тя гледаше някак безпомощно, като човек, който без да иска е разочаровал някого. Въпреки това не бях никак сигурен, че Доркас си дава някаква сметка за света, който я заобикаля, повече от някой сомнамбул, да речем.

Почувствах се гузен, че не съм успял да разсея поне малко тъгата ѝ, аз продължих:

- В коридора има един мъж, кураторът. Сигурен съм, че той ще се опита поне да ти намери някакви дрехи и огън, на който да се сгрееш.

Вятърът заметна кестенявата коса на Аджиа и тя се обърна към нас.

- Просякините в този град са твърде много, за да седне човек да се кахъри за тях. Не можеш да ѝ помогнеш с нищо, Севериън.

Дочул репликата на Аджиа, Хилдегрин ни хвърли един поглед през рамо.

- Знам една жена, която може би ще я приеме. Ще я измие и сигурно ще ѝ даде някакви дрехи. Като я гледам така, хич не е за изхвърляне, макар да се е окаляла до ушите.

- Ти какво всъщност правиш тук? тросна му се Аджиа. - Разбрах, че наемаш черноработници, поне така пише във визитката ти, но по каква работа си дошъл тук?

- Ти сама го каза, госпожичке, по работа. По моя си работа.

Доркас започна да трепери.

- Честна дума - настоях аз, - ако просто се върнеш назад, няма начин да не откриеш коридора. Там е доста по-топло от тук. Но не ходи в джунглата. Можеш да поседнеш в Пясъчната градина и там да се изсушиш.

Нещо от казаното изглежда докосна съзнанието й.

- Да - прошепна тя. - Да.

- Пясъчната градина? Искаш ли да отидеш там?

- Слънце - промълви Доркас едва чуто.

- Ей го и старото ми корито - обяви Хилдегрин. - Като сме толкова много, ще трябва да помислим как точно да се настаним в нея. Седнете ли в лодката, гледайте да не шавате много-много, защото може да се обърнем. Едната жена отпред, ако обичате, а другата да седне отзад, заедно с младия господин.

- С удоволствие бих поел едното гребло - казах аз.

- Гребал ли си някога преди? Знаех си, че не си. Не, по-добре седни отзад, както ти казах. Да гребеш с две гребла, не е кой знае колко по-трудно от гребането с едно. Возил съм по половин дузина пътници в тая лодка и пак съм гребал сам. И лодката му, като него самия, изглеждаше широка, груба и трудноподвижна. Носът и кърмата й бяха четвъртити, макар и леко стеснени, а единствените напречни ребра се намираха точно под халките на греблата. Хилдегрин се качи първи и с помощта само на едно гребло успя умело да приближи лодката до брега, така че да можем да се качим, без да се намокрим особено.

- Ти - каза Аджиа и хвана Доркас за ръката, - седни отпред.

Доркас понечи да й се подчини, но Хилдегрин я спря.

- Ще ме извиняваш, госпожичке, но предпочитам ти да седнеш на носа. Искам да наглеждам малката, докато гребя. Както сама виждаш, на нея нещо не й е наред, затова трябва да я държа под око. Бог знае какво може да й хрумне.

Най-неочаквано и Доркас реши да се включи в разговора.

- Аз не съм луда - каза тя. - Само се чувствам така, сякаш... току-що са ме събудили.

Хилдегрин все пак я накара да седне отзад.

- И тъй - каза той, докато отблъскваше лодката от брега, - предстои ви да преживеете нещо, което никога няма да забравите. Сега ще прекосите Езерото на птиците, което се намира точно в средата на Градината на вечния сън.

И греблата му се забиха във водата, издавайки звук, който ми се стори някак меланхоличен.

Попитах защо са го нарекли Езерото на птиците.

- Според мен, защото в него често намират мъртви птици. А може и да е заради многото птици наоколо. Хората не обичат смъртта. Рисуват я по какви ли не отвратителни начини. Но за птиците тя е просто добър приятел. Смъртта, искам да кажа. Там, където мъртвите хора са повече от живите, човек винаги може да види страшно много птици. Поне според мен.

Аз си спомних за нашия некропол и кимнах.

- Ако се вгледате сега над рамото ми, ще видите доста неща, които нямаше как да мернете от другия бряг, най-вече заради храсталаците. Може би виждате, ако не е прекалено мъгливо, чак докъде се простира градината. Виждате ли как там някъде мочурището преминава в гора?

Аз кимнах, Доркас също.

- Някой решил, че тази градина трябва да прилича на кратера на застинал вулкан. Или на устата на мъртвец, казват някои, но аз не мисля така.

Двамата с Доркас отново кимнахме. Аджиа седеше на не повече от три крачки от нас, но аз не можех да я видя, тъй като широките рамене на Хилдегрин я скриваха изцяло.

- Ей там - продължи той, тръсвайки енергично брадичката си, за да ни покаже

посоката, - сигурно вече виждате едно черно петно. Някъде на границата между езерото и мочурището. Това е пещерата на Кумаен -жената, която знае всичко за миналото, бъдещето и всичко останало. Някои твърдят, че цялото това място е било построено заради нея, но аз не го вярвам.

- Как е възможно това? - кротко попита Доркас.

Хилдегрин ѝ отвърна:

- Казват, че Самодържецът я искал тук, за да може да дойде и да говори с нея, без да му се налага да прекоси половината свят. Не знам дали е така, но понякога тук се появяват странни хора, а под широките им наметала току проблясват скъпоценни камъни и стомана. Не ги знам кои са, пък не ми и трябва. Колкото до нея, бъдещето не ме тревожи, а миналото си вече го знам, тъй че не виждам защо трябва да ходя до пещерата. Но там често ходят хора, които искат да разберат дали бракът им ще бъде щастлив или дали ще им провърви в някое търговско начинание. Казват, че някои от тях не се връщали.

Почти бяхме достигнали центъра на езерото. Градината на вечния сън се възправяше около нас като огромна купа с покрити със сивкавозеленикав мъх стени. Все още ми беше доста студено, отчасти заради факта, че просто седях неподвижен, вместо да се стопля с гребане. Хрумна ми неприятната мисъл, че тази странна вода може да е повредила някак си острието на Терминус Ест. Изведнъж ми се прииска да го измъкна веднага от ножницата, за да подсуша острието му и да го поля със смазка, но въпреки това не го направих. Като че ли странната магия на това място ми забраняваше да го сторя. А градината наистина беше омагьосана. Можех почти да чуя нейното жужене, извиращо сякаш от причудливата вода с цвят на чай. Сякаш тих хор напяваше заклинания на непознат за мен език. Мисля, че всички го усещаха, дори Хилдегрин и Аджа.

24.

ЦВЕТЕТО НА ЗАБВЕНИЕТО

Доркас се наведе над водата, откъсна една бяла лилия и я сложи в косата си. С изключение на малък участък в самото начало на градината, никъде не бях мярнал каквото и да е цвете. Огледах се наоколо, за да зърна други лилии, но не открих нищо.

Нима беше възможно цветето да се е появило само защото Доркас се бе навела, за да го откъсне? Ако пишех тези редове през деня, вместо след полунощ, сигурно бих тръснал глава в неверие, но сега си мисля иначе. Може би заради думите на Хилдегрин, който бе намекнал, че тази градина всъщност се намира от другата страна на нашия свят. Още учителят Малрубиус ме бе учил, че там всичко е обърнато - на юг е студено, на север горещо, през нощта е светло, през деня мрачно, а снегът вали през лятото. Изглежда това беше и обяснението за пронизващия студ в разгара на лятото. Освен това, макар да беше все още ден, светлината си правеше странни шеги със зрението ми.

Създателят поддържа всичко в равновесие, а теолозите твърдят, че светлината е негово отражение. Тогава защо в мрака, редът във вселената да не губи от силата си, а цветята да не се появяват от нищото? Може би след като затворим очи нощем, над света се възцарява хаосът. А кой знае, може би именно тази липса на порядък, която нашите несъвършени и заслепени от светлината очи възприемат като мрак, да представлява всъщност истинската реалност?

Вятърът довя отнякъде мъгла, която се спусна ниско над водата. Бях чувал да казват, че вещиците били способни да създават мъгла от нищото, но не го вярвах, тъй като никога не бях срещал вещица, макар кулата им в Цитаделата да беше в съседство с нашата.

Хилдегрин се приведе към мен, без да спира да гребе и ми каза тихо:

- Решил си, че отиваш на сигурна смърт. Чете се по лицето ти. Смяташ, че ще те убият в двубоя, който и да е противникът ти.

- Греша - отвърнах му спокойно, - не мислех за двубоя, а за смъртта си още по-малко.

Почти на ухото ми, толкова тихичко, че дори Хилдегрин не я чу, Доркас прошепна:

- Напротив, мислеше и за това. Лицето ти е изпълнено с красота и е благородно по свой особен начин. Когато светът наоколо е ужасен, мислите са извисени, белязани от изящество и величие.

Обърнах се към нея, за да я погледна в очите, мислейки, че ми се подиграва, но не беше така.

- Този свят е изпълнен наполовина със зло и наполовина с добро. Ние можем да допуснем в мислите си по-малко или повече от едното или от другото, но от това съотношението между тях няма да се промени.

- И все пак аз бих опитал да изтласкам цялото зло от мислите си, за да надделее доброто в света - отвърнах ѝ аз, без да знам дори защо отвръщам на безсмислената ѝ реплика.

- По-скоро доброто би се огънало. Но и аз съм като теб - ако можех бих върнала времето назад.

- Освен това не мисля, че красивите или пък мъдрите мисли зависят по някакъв начин от неприятностите, които те сполетяват.

- Не казах „красиви мисли“, а „мисли, белязани от изящество и величие“, макар изяществото и величието също да са отражение на красотата. Нека ти покажа, какво имах предвид. - Тя вдигна дясната ми ръка, пхна я сред дрипите си и я притисна към голите си гърди. Усетих приятната твърдост на зърната ѝ, нежността на топлатата ѝ, кадифена плът. - Кажеш сега, какви мисли те сподобиха? Не ти ли се струва светът малко по-сладък отпреди?

- Къде си научила всичко това? - попитах стреснато.

Миг по-късно лицето ѝ отново придоби предишната си безизразност и единственото доказателство за внезапния, съживил я порив, останаха двете кристални сълзи, които се стекоха по страните ѝ.

Брегът, на който растяха аверните се оказа не толкова блатист. Почувствах се някак странно, когато след няколкочасовото газене из тинята на отсрещния бряг, стъпих отново на що-годе твърда почва. Аверните вече не представляваха онова размазаното петно, което бях видял отдалеч, а растения със специфичен цвят, форма и височина. Хвърлих им няколко бързи погледа и попитах:

- Те не са оттук, нали? От Ърт, искам да кажа.

Никой не ми отговори. Май бях задал въпроса си твърде тихо, за да ме чуе някой, освен може би Доркас.

Аверните изглеждаха някак неестествено, с почти геометрични очертания. Очевидно беше, че са се появили под лъчите на нечие чуждо слънце. Листата им имаха цвета на скарабей и бяха обсипани с ярки петънца.

Когато се приближихме още повече, забелязах, че листата са по-големи, отколкото ми се бе сторило отначало, и имат формата на саби, с остър връх и твърд, режещ ръб, който би задоволил дори учителя Гурлойс. За разлика от тях цветчетата на аверните бяха нежни и девствено бели.

- Добрият тон изисква ти сам да си избереш растение, Севериън - каза Аджа, - но аз ще дойда с теб и ще ти помогна. Номерът е да хванеш стеблото малко под най-ниските листа и да го прекършиш с рязко движение.

Хилдегрин я хвана за рамото.

- Как ли пък не. - После се обърна към мен: - Вървете сам, млади господарю. Аз ще отведа тези женски настри.

Аз вече бях направил няколко крачки към аверните, но неговият глас ме накара да спра за миг. Добре, че Доркас извика - „Внимавай!“, и това ми позволи да се престоря, че съм спрял именно заради нейното предупреждение.

Истината беше по-различна. Още откакто бях мярнал Хилдегрин за пръв път, не ме напускаше натрапчивата мисъл, че сме се срещали и преди, но едва сега това усещане бе успяло буквално да ме парализира за секунда.

Както вече казах, аз не забравям нищо, но понякога ми е нужно време, за да изровя някое лице или факт от паметта си. След злополучното си падане в ледената вода така и не бях успял да разгледам лицето на Хилдегрин достатъчно добре, но когато той каза: „Ще отведе тези женски настрици“, нещо изведнъж ми проблесна. Та това беше помощникът на Водалус от онази знаменателна нощ в некропола, едрият мъж с лопатата. Миг след това в съзнанието ми изплува и името му - Рачо.

- Листата са отровни - извика Аджиа. - Ако увиеш мантията около ръката си, това ще ти осигури известна защита, но гледай все пак да не ги докосваш. И бъди нащрек! Аверните са винаги по-близо до теб, отколкото си мислиш.

Кимнах, за да ѝ покажа, че съм разбрал.

Не знам дали аверните са смъртоносни и в своя собствен свят. Може би не са. Може би единствено фактът, че този техен свят е толкова различен от нашия, ги прави опасни за нас. Почвата около стъблата на растенията беше покрита с къса, гъста и много нежна тревица, каквато не бях виждал преди, и сред тази тревица бяха нападали безброй мъртви буболечки, сред които се белееха костите на мъртви птици.

Когато се озовах само на няколко крачки от аверните, аз спрях, стреснат от мисълта за един проблем, за който не бях се замислял досега. Аджиа беше права - не бе все едно кое точно растение ще избира. Нямах никаква представа нито за начина, по който авернът се използва като оръжие, нито за правилата на двубоите. Можех, разбира се, да се върна и да попитам своята спътница за всичко това, но ми се стори абсурдно да се съветвам с жена за нещо подобно. Накрая реших да се доверя на собствената си преценка. Надявах се, че ако все пак направя очевидно погрешен избор, тя веднага ще ме върне обратно, за да поправа грешката си. Височината на аверните варираше от около педя при младите растения до близо три аршина при най-избуялите. По-зрелите растения имаха по-малко, но затова пък по-едри листа. При младите растения листата бяха значително повече, при това разположени толкова гъсто, че стеблото почти не се виждаше. Ако идеята на двубоя беше растенията да се използват като боздугани, авернът с по-дълго стебло и по-големи листа щеше да даде предимство на онзи, който го е избрал за свое оръжие. Проблемът беше, че по-едри растения бяха обградени отвсякъде от по-дребни и затова, ако смятах да избира именно такъв аверн, щеше първо да ми се наложи да откъсна не един и два по-дребни. И тъй като листата на младите растения стигаха почти до земята, съветът на Аджиа, да ги прекърша чак под най-ниските листа, едва ли щеше да ми е от полза.

Накрая си избрах един аверн, висок около два аршина. Клекнах и бавно се пресегнах към стъблото му, но тъкмо когато се канех да го сграбча, установих, че пръстите ми са в ужасяваща близост с острия като игла връх на едно от листата на съседното растение. Дръпнах ръката си като попарен и огледах отново избора си от мен аверн. Този път ми се стори, че дори да легна по корем и да протегна ръце към стеблото, пак няма да мога да го достигна, без преди това да се убода или порежа на някое стърчащите заплашително „остриета“. Изкушението да си послужи за целта с Терминус Ест беше наистина голяма, но си помислих, че така само ще се изложя пред Аджиа и Доркас, пък и нали след това, по време на двубоя, щеше да ми се наложи да се оправям някак си с растението.

Протегнах отново ръка, този път значително по-бавно, плъзгайки предмишницата си

плътно по земята. Прецених, че все пак мога да се добера до стъблото, без да пострадам, особено ако не бързам излишно. Едно листо, което преди беше на близо аршин от мен, сега потрепна леко от дъха ми.

Едва след като отчупих стеблото (което се оказа не особено лесна работа) осъзнах защо около аверните расте само ниска, мека тревица, Случайно закачих с едно от листата на моя аверн едно близко, тръстикоподобно растение и то тутакси се сгърчи.

Откъсването на аверна само ми докара нови главоболия, както и сам бях предположил. Оказа се, че е напълно невъзможно да го натоваря на лодката, без това да струва живота на някой от нас. Затова преди да напуснем брега се наложи да се изкача на близкия хълм и да отсека там една фиданка, към чийто дънер привързахме аверна, за да могат клонките ѝ да ни пазят от смъртоносните му листа, Така щяхме да можем след това да го разнасяме и из града. Картичката щеше да е наистина комична, но за друг начин не се сетихме.

После Аджиа ми обясни как да използвам това странно растение като оръжие и аз откъснах втори аверн (въпреки бурното несъгласие на Аджиа) и се поупражнявах на брега. Оказа се, че авернът може да бъде използван не само като импровизиран боздуган. С ловко движение на палеца, така че той да не се докосва до острия връх или режещия ръб на листата, те можеха да се отчупват от ствола и да се превръщат в убийствени метателни остриета, Аджиа ме предупреди да не прекалявам с отчупването на листа, тъй като така можех да оголя значителна част от стеблото на аверна си, която противникът ми можеше лесно и безопасно да хване, за да използва собственото ми оръжие срещу мен самия или евентуално да го изтръгне от ръцете ми.

Докато упражнявах всевъзможните номера на Аджиа си мислех, че моят аверн ще представлява за мен не по-малка заплаха, отколкото за моя противник. Не трябваше да го държа нито твърде близко до себе си и така да рискувам сам да се убода или порежа, нито с твърде протегната ръка, защото така пък щях да загубя контрол над „оръжието“. По едно време отчупих едно голямо листо, но го изпуснах на земята, преди да успея да го хвърля. Поспях за миг и го погледнах, така както си лежеше върху пръстта. На мига усетих как смъртта, въплътена в него, сякаш се опитва да ме привлече към себе си.

Хвърлянето на листата се оказа по-лесно, отколкото предполагах. Повърхността им беше мъхеста и удобна за хващане, а тежестта им повече от достатъчна, за да ги хвърляш точно на няколко метра разстояние. Можеха да бъдат хвърляни с върха напред, като стрелички, или с въртене, както се мятат ножове.

Нямах търпение, естествено, да попитам Хилдегрин за Водалус, но докато бяхме на брега така и не ми се отвори удобна възможност. По-късно, вече в лодката, Аджиа се заяде за нещо с Доркас и аз успях да се приведа за малко към Хилдегрин и да му прошепна тихичко, че аз също съм приятел на Водалус.

- Бъркате ме с някого, млади господарю - отвърна ми той също така тихо. - За онзи Водалус ли става дума, за престъпника?

- Никога не забравям гласове - казах аз, - нито пък каквото и да било друго. - После ядосано добавих: - За малко не ми отнесе главата с лопатата си онази нощ. Явно последната ми забележка изигра точно обратния на търсения от мен ефект, лицето на Хилдегрин отново се превърна в безизразна маска и тъй продължи да гребе безмълвно.

Когато двамата с Аджиа напуснахме Ботаническите градини, Доркас все още ни следваше. Аджиа едва се съдържаше да не я изгони и за известно време аз нямах нищо против да го стори. Водеше ме отчасти мисълта, че докато Доркас е с нас, едва ли ще успея да убедя Аджиа да легне с мен. Освен това момичето някак се бе привързало към мен, или поне така ми се струваше, и аз не исках да ѝ се наложи

да ме види мъртъв, защото това вероятно щеше да я довърши окончателно. Новите прекеждия бяха успели да изместят почти изцяло тъгата по Текла от съзнанието ми. Сякаш с разказа си пред Аджиа, бях успял да прогоня болката поне за известно време. Не е ли странно как изказаната болка по някакъв странен начин губи силата си над нас? А може би не е, тъй като ако не се освободим от нея, тя сигурно би изгорила душата ни отвътре.

И тъй, каквито и да са били мотивите ми, за да не искам Доркас да продължи да върви с нас, и каквото и да е карало Аджиа да иска същото, от това просто нищо не излезе. Накрая ми писна да слушам мърморенето и клетвите на Аджиа и й казах да млъкне, за да не си го получи. После се обърнах към Доркас, която ни следваше на почетно разстояние, и я повиках.

Вече заедно, тримата продължихме по пътя си, привличайки не един и два учудени погледа. Все още бях мокър до косати и затова бях свалил купената от вехтошаря мантия. Хич не ме интересуваше какво ще си помислят хората, след като се разминат посред бял ден с инквизитор. Доркас беше все така оплескана до уши с кал, която бе започнала да засъхва. Като се прибавеха и русите и къдрици, картинката ставаше доста странна. Над нас, прикрит в клоните на фиданката, пръскайки странный си аромат, се полюшваше леко авернът. Полуразтвореният му цвят беше все така искрящо бял, докато на ярката слънчева светлина листата му изглеждаха почти черни.

25.

ГОСТИЛНИЦАТА

„НЕЩАСТНИ ЛЮБОВИ“

За мой късмет (или пък за нещастие, кой знае), всички места, свързани с някой по-голям период от живота ми, винаги са се отличавали със своята неизменчивост. Мисля си, че ако утре реша да се върна в Цитаделата, сигурно ще намеря леглото си в кулата Матачин, онова, на което спях през годините си като послушник, такова, каквото го оставих някога. И Гиол ще си е все същата, както и стария Несус, когото тя разделя на две. Ботаническите градини ще са същото странно здание, потънало в своето безвремие. Като се замисля, най-ефимерната част от живота ми винаги са били хората, с които съм се срещал. Има наистина и няколко сгради, които също ми се струват илюзорни и първа сред тях е гостилницата в началото на Полето на двубоите.

Бяхме провървели целия следобед по широките булеварди и тесните странични улици на Несус. Накрая уличните павета преминаха в обикновена пръст. Помня, че предупредих Аджиа за приближаващата буря. Отпърво бях усетил само напрежението във въздуха, но после мярнах и черната линия на хоризонта.

Аджиа се изсмя.

- Буря, друг път. Всичко е от градската стена. Тук винаги става отвратително течение.

- А онова смрачаване на хоризонта?

- Стената - изсмя се отново Аджиа.

Доркас се притисна към мен.

- Страх ме е, Севериън.

Аджиа я чу.

- От стената? Какво може да ти направи? Да ти падне на главата? Доколкото знам, такова нещо не е ставало от столетия насам. - Аз я погледнах въпросително и тя добави: - Изглежда поне толкова древна, а може и да е още по-стара. Кой я знае.

- Би могла да е и стената на нашия свят. Целия град ли заобикаля?

- По принцип, да. Казват, че в северната част на града имало отворен пасаж.

Говори се още, че на юг имало руини, дълги десетки левги, в които не живеел никой. Сега погледни между онези две тополи. Виждаш ли гостилницата? Не виждах нищо.

- Под онова дърво. Ти обеща да ме почерпиш едно ядене. Ей там искам да си го получа. И ти ще имаш тъкмо време колкото да похапнеш, преди да се срещнеш със северняка.

- Не сега - казах аз. - С удоволствие ще вечерям с теб, след като дуелът приключи. Ако искаш бих могъл да уредя всичко предварително.

Все още не виждах никаква сграда, но успях да забележа, че около дънера на дървото се увива стълба.

- Направи го. Ако те убият, ще поканя северняка. Ако той не се навие, ще извикам онзи куц моряк, дето все ме моли да изляза с него. Ще пием за теб.

Един слънчев лъч огря дървото и аз видях, че към стълбата води пътека, а точно в основата ѝ е окачена табела с нарисувана на нея плачеща жена, повлякла след себе си окървавен меч. Един чудовищно дебел мъж, препасал престилка над дрехите си, изникна незначайно откъде и потърка ръце в очакване на нашето пристигане. След още няколко крачки дочух лекото потракване на съдове и прибори.

- Аббан на вашите услуги - каза дебелакът, след като застанахме пред него. - Какво ще желаете?

Забелязах, че току хвърля нервни погледи на моя аверн.

- Искаме вечеря за двама да ни бъде сервирана след... - Аджиа ме погледна въпросително.

- След час - довърших изречението ѝ аз.

- Добре, добре. Само че няма да може да стане толкова бързо. Ще ни е нужно повече време, за да я приготвим. Освен ако не искате да вечеряте със студени мезета, салати и бутилка хубаво вино, да речем?

Аджиа взе да губи търпение.

- Искаме печено птиче месо. При това прясно.

- Както желаете. Ще наредя на готвача да се захване веднага с приготвянето му. В такъв случай ще можете да се насладите на крехкото птиченце, веднага след като младият господар спечели двубоя. -Аджиа кимна и двамата си размениха поглед, който ме накара да се замисля дали всъщност не се познават отпреди. - А дотогава - продължи съдържателят, -стига да разполагате с известно време, мога да подготвя една вана с топла вода и калъп сапун за младата дама, а след това и бутилка прекрасен "Медок" и бисквити за всички ви.

Изведнъж гладът сръга стомаха ми и аз си спомних, че след закуската с Баландерс и доктор Талос не бях слагал цял ден и зальк в устата си. По всичко личеше, че същото важи и за Аджиа, и за Доркас. Кимнах и съдържателят тръгна нагоре по стълбата. Дънерът, който тя опасваше, беше около десет крачки широк.

- Идвал ли сте и преди при нас, сеньор?

Поклатих глава.

- Тъкмо се канех да попитам що за гостилница е това. За пръв път виждам нещо подобно.

- Няма и да видите, сеньор. Тази е единствената. Сигурен съм, че пак ще ни навестите. Кухнята ни е превъзходна, а храненето на чист въздух засилва апетита. Помислих си, че сигурно казва истината, щом успява да поддържа такава впечатляваща талия, въпреки че е съдържател на заведение с толкова висока стълба.

- Видите ли, сеньор, законът забранява да се строят сгради толкова близо до стената. Не ни е разрешено да имаме дори стени или покрив. Но пък всички, които посещават Полето на двубоите, отсядат тук, известни бойци и герои, зрители, лекари и прочие. Ето, това е вашата стая.

Беше кръгла платформа със съвършено равен под, заобиколена от зеленина, която я изолираше от околния шум. Аджиа седна на един платнен шезлонг, а аз (ужасно изморен, признавам) се проснах на коженото канапе до Доркас. Въпреки умората бързо оставих аверна зад канапето, измъкнах Терминус Ест от ножницата и се заех да лъсна острието му. Една прислужница донесе леген с топла вода и сапун за Доркас, а след като видя с какво се занимавам, намери отнякъде и парцали и смазка за мен. Тъкмо се канех да отделя острието на меча си от ръкохватката, за да се заема сериозно с почистването му, когато видях, че Доркас е застанала неподвижно до легена.

- Не можеш ли да се измиеш? - попита я Аджиа.

- Бих искала, разбира се, но не мога, докато вие ме гледате.

- Севериън ще се обърне на другата страна, ако го помолиш.

- Вие също, мадам - настоя тихо Доркас. - Предпочитам и вие да не ме гледате.

Най-добре би било, ако можех да си намеря някое закътано местенце, стига това да е възможно.

Аджиа се засмя, но аз извиках прислужницата и ѝ платих един орикалк, за да донесе параван. След като уредихме и този проблем, казах на Доркас, че съм готов да ѝ купя рокля, стига в гостилницата да се продават такива неща.

- Не - каза тя.

Шепнешком попитах Аджиа какво според нея е прихванало Доркас.

- Очевидно ѝ харесва да е полуразголена. И аз не бих придържала непрекъснато това скъсано парче от роклята си, ако не бях толкова срамежлива. - И тя пусна разпраното парче, а бронзовото зарево на залязващото слънце заля високите ѝ, добре оформени гърди. - С тези дрипи на малката ѝ се вижда почти всичко.

Включително някои от най-интересните местенца, но се обзалагам, че ти още не си забелязал.

Съдържателят ни прекъсна с появата си, следван от сервитьор, който носеше поднос със сладкиши, бутилка и чаши за трима ни. Обясних му, че дрехите ми са мокри и той нареди да донесат разпален мангал, след което се настани до него, за да се сгрее сякаш се намираше в личните си покои.

- Обичам това време на годината - измърка той. - Слънцето вече е мъртво, макар още да не го знае. Но ние знаем, че е така. Ако ви убият, ще изпуснете следващата зима, а ако ви ранят тежко, ще трябва да я пролежите на закрито. Така казвам на всички. Разбира се, повечето двубои се провеждат в средата на лятото и тогава тази фраза е още по-уместна. Не знам дали това ги утешава или не, но поне не им вреди.

Свалих мантията и инквизиторския плащ, сложих ботушите си на един стол, близо до мангала, и на свой ред се настаних до него, за да се постопя. После попитах дебелака дали всички, които идват тук, за да отговорят на предизвикателството, се отбиват в гостилницата. Както всеки друг човек, който чувства, че животът му виси на косъм, и аз намирах известна утеха в мисълта, че съм част от някаква вече утвърдена традиция.

- Всички ли? О, не. Все пак ще приема предположението ви като благопожелание и нека Свети Аманд да ви закриля, сеньор. Ако всички, които идваха тук, се отбиваха в моята гостилница - и защо не? - отдавна вече да съм я продал и да съм заживял в голяма, хубава каменна къща наскреда града. Щях да мога дори да си позволя една малка гвардия от способни момчета с ножове; които да ме пазят от враговете ми. Не, твърде много мъже минават оттук, без дори да хвърлят един бегъл поглед на моето заведение и без дори да се замислят, че на връщане могат да минат край него с краката напред и тогава за тях ще бъде твърде късно, за да опитат моето вино.

Отпих една малка глътчица от кървавочервената течност в чашата си. Да, това не

беше просто вино. Езикът ми леко потръпна от великолепия му букет. Виното наистина си го биваше. Нещо повече, то беше просто превъзходно. Аджиа също бе вдигнала чашата си и сякаш оглеждаше света през нея. По руменината и довольната ѝ усмивка си личеше, че вече е успяла да пресуши поне една чаша. Казах ѝ да остави малко и за Доркас.

- За това сукалче? За тази нещастна девственица? Тя няма дори да го помирише. Освен това от кураж се нуждае не тя, а ти.

Аз заявих (не съвсем искрено), че не се страхувам.

- Така ви искам! - възкликна възторжено тлъстият съдържател. - Никакъв страх, никакви празни мисли за смисъла на живота и стойността на последните му мигове. Точно онези, които си пълнят главите с подобни глупости, най-често не се връщат от полето, уверявам ви! Сега, доколкото си спомням, вие се канехте да си поръчате вечеря. За вас и вашите две млади дами, предполагам?

- Вече я поръчахме - казах аз.

- За поръчване, поръчахте я, но не ми предплатихте нищо, това имах предвид. Нека не забравяме също за виното и за тези превъзходни сладкиши. Те не са за сметка на заведението. За вечерята ще искам три орикалка в предплата и още два, след като ви бъде сервирана.

- А ако не дойда, за да си я получа?

- Тогава няма да ви се наложи да плащате другите два орикалка, млади ми господине. Вие как мислите, че успявам да поддържам толкова ниски цени?

Безочливата му прямота ме обезоръжи напълно и аз му платих на мига, след което той бързичко се изнесе.

Аджиа надзърна любопитно зад паравана, където се миеше Доркас, после се отпусна отново в шезлонга си, взе си сладкиш от подноса и се зае да пресуши остатъка от виното.

- Чудя се - каза тя, - дали няма някакъв начин да затворим момиченцето зад този параван. Да го подпрем с някой стол или нещо подобно. Така бихме могли да се усамотим за известно време, само че нищо чудно малката да ни прекъсне на най-интересното.

Тъкмо се канех да направя някоя закачлива забележка, когато забелязах изпод подноса, точно откъм моята страна, да се подава бележка.

- Е, това вече е прекалено - казах. - Първо ме предизвикват на дуел, без да знам защо, а сега почнаха да ми подхвърлят и тайнствени бележки.

Аджиа се приближи, за да погледне.

- Какви ги приказваш? Кога успя да се напиеш?

Сложих ръка на приятно закръгленото ѝ бедро и тъй като тя не се възпротиви, използвах удобния случай, за да я придърпам в скута си.

- Какво ли пише вътре? „Негово Величество се нуждае от помощта ви. Яхвайте веднага коня...“ „Ще познаете нашия пратеник по розовата перука...“ „Пазете се от Еднокракия...“

- Искам да прочета бележката, а ти ме разсейваш - отбелязах аз.

Разпраното парче плат пак се бе смъкнало кажи-речи до кръста ѝ.

- Прикрий гърдите ми с ръка и така ще можеш да се съсредоточиш - предложи тя. Последвах съвета ѝ, без да обръщам внимание на бележката.

- Това наистина е прекалено, както вече казах. Първо онзи северняк и неговото предизвикателство, после Хилдегрин, сега това. Аз споменах ли ти за благородната Текла?

- На няколко пъти, докато се разхождахме.

- Бях влюбен в нея. Тя четеше доста. Не че в тъмницата имаше кой знае какъв избор от забавления. Заедно често се смеехме на някоя любопитна история, която тя беше прочела в някоя от книгите. Особено ме забавляваха писанията за

обикновени хорица, въввлечени в мелодраматични преमेждия, за които не са ни най-малко подготвени.

Аджиа се засмя с мен и после ме целуна, доста продължително при това. След като устните ни бавно се отделиха, тя каза:

- Какво ще кажеш за Хилдегрин? На мен ми се стори безобиден.

Взех си бисквита от подноса, разчупих я и сложих едната половина в разтворената уста на Аджиа.

- Преди известно време спасих живота на един човек на име Водалус...

Аджиа се задави и се отблъсна леко от мен.

- Водалус? Шегуваш се!

- Ни най-малко. Така го нарече неговият приятел. Аз бях кажи-речи още момче, но успях да отклоня един смъртоносен удар от главата му. Бравата със сигурност щеше да пръсне черепа му. Той ми даде един криосос.

- Чакай малко. Какво общо има това с Хилдегрин?

- През онази нощ с Водалус имаше един мъж и една жена. Враговете им ги застигнаха и Водалус остана последен, за да ги спре и да осигури бягството на жената. (Реших, че ще е по-разумно да не споменавам за изровения труп и за това, че бях убил човека с бравата.)

- Продължавай, слушам те.

- Хилдегрин беше мъжът с Водалус, това е. Ако го бях срещнал преди северняка, щях поне да имам някаква представа защо офицер от гвардията на Самодържеца иска да се бие с мен, както и какво прави тази странна бележка на масата ми. Знаеш ли, с благородната Текла често се смеехме на историйките за дворцови интриги с маскирани пратеници и подхвърлени бележници. Какво има, Аджиа?

- Сигурно ме смяташ за отблъскваща. Толкова ли съм грозна?

- Прекрасна си, но имаш доста отнесен вид. Май малко бързо обърна чашите с вино.

- Добре тогава.

Тя скочи на крака, освободи с едно рязко движение някаква скрита закопчалка на странната си рокля и тя се свлече в краката ѝ. Вече бях виждал Аджиа гола в шатрата на Пелерините, но сега беше по-различно. Дали заради последните лъчи на залязващото слънце, които хвърляха бронзовите си отблясъци върху стройното ѝ голо тяло, дали заради жеста, с който без всякакъв излишен свян разкри пред мен най-съкровениите кътчета на своята женственост, или пък заради изпитото вино, привличането, което изпитах тогава към нея, беше почти неудържимо. Почувствах се оглупял от възбуда, със сковано лице и вдървен език, когато притиснах горещата ѝ плът към студеното си тяло.

- Севериън, почакай. Каквото и да си мислиш за мен, аз все пак не съм проститутка. Имам едно условие.

- Какво е то?

- Трябва да ми обещаеш, че няма да прочетеш тази бележка. Хвърли я в мангала. Още сега!

Освободих я от прегръдката си и отстъпих назад.

От ъгълчетата на очите ѝ, като изворчета от скална пукнатина, рукоаха сълзи.

- Де да можеше да видиш изражението си отстрани, Севериън. Не, не знам какво пише в нея. Просто... Никога ли не си чувал за шестото чувство на жените? Наречи го суеверие, ако искаш.

Страстта бе почти изтляла във вените ми. Бях едновременно изплашен и ядосан, макар да не знаех защо точно.

- В Цитаделата има женско братство и жените от него твърдят, че притежават нещо подобно. Но те не са нито толкова красиви, нито толкова стройни, колкото си ти.

- Не казвам, че съм с нещо по-различна от всяка друга жена. Но моля те, послушай съвета ми. Никога преди не съм имала толкова ясно и толкова силно предчувствие

за нещо. Изгори тази бележка.

- Някой се опитва да ме предупреди за нещо, а ти искаш да изгоря бележката. Попитах те дали севернякът е твой любовник, ти каза, че не е и аз ти повярвах. Тя понечи да каже нещо, но аз ѝ махнах с ръка да замълчи.

- Все още ти вярвам. По гласа ти личеше, че казваш истината. И все пак си мисля, че сега се опитваш да ме предадеш по някакъв начин. Кажи ми, че не е така. Кажи ми, че действията ти се ръководят само от загриженост за мен и от нищо друго.

- Севериън...

- Кажи ми го!

- Севериън, ние се запознахме тази сутрин. Аз почти не те познавам, ти мен също. Не искаш ли твърде много от мен? Опитвах се да ти помогна от време на време.

Сега също се опитвам да ти помогна.

- Облечи се.

Измъкнах бележката изпод подноса. Тя се спусна към мен, но аз успях лесно да я задържа и само с една ръка. Бележката беше изписана с разкривен, почти неразбираем почерк, сякаш авторът ѝ бе бързал ужасно. Едва успях да различа няколко думи.

- Можех да те блъсна и да изгоря проклетата бележка. Точно това трябваше да направя. Севериън, пусни ме...

- Замълчи.

- Жалко, че брат ми продаде любимия ми нож миналата седмица. Сега като нищо щях да те пробода с него!

- А ако се замислиш, може и ножът да е все още скрит в роклята ти, която е ей там - казах аз и след това я отблъснах силно. После отидох в едно по-добре осветено ъгълче и прочетох следното:

„Жената с теб е идвала тук и преди. Не ѝ се доверявай. Трудно каза, че мъжът е инквизитор. Ти си моя майка, ела пак.“

26.

ТЪРЖЕСТВЕНИ ФАНФАРИ

Едва бях успял да възприема написаното, когато Аджиа скочи от стола си, изтръгна бележката от ръцете ми и я хвърли през ръба на платформата. После остана за известно време неподвижна, загледана в ръкохватката на Терминус Ест, който си стоеше все така опрян на масата, където го бях почиствал. Мисля, че се бе уплашила, че ще ѝ сваля главата с един удар, след като като бях прочел бележката. След като продължих да мълча без дори да помръдвам, Аджиа не се сдържа и извика:

- Прочете ли я? Кажи ми, че не си я прочел!

- Прочетох я, но не я разбрах.

- Тогава не мисли повече за нея.

- Успокой се за минутка. Мисля, че дори не е била предназначена за мен. Може да е била за теб, но в такъв случай, защо ще я сложат на място, където всеки може да я види? Аджиа, ти имала ли си някога дете? На колко години си?

- На двацет и три. Вярно, не са малко, но още не съм раждала. Ако искаш, огледай корема ми, ако не ми вярваш.

Опитах се да направя някои сметки наум, но установих, че далеч не съм вещ по въпросите на женското съзряване.

- Кога ти дойде за пръв път?

- На тринайсет. Можех да забременея едва на четиринайсет. Това ли се опитваше да сметнеш?

- Да. Което значи, че ако е станало така, сега детето ти би трябвало да е на девет години. Деветгодишно дете би могло да напише такава бележка, ако е малко по-умно от повечето си връстници. Искаш ли да ти кажа какво пишеше в бележката?

- Не!

- На колко години мислиш, че е Доркас? На осемнайсет? На деветнайсет, може би?

- Забрави за тази бележка, Севериън. Каквото и да е пишело в нея.

- Аджиа, точно сега не ти искам мнението. Попитах те нещо. Ти си жена, кажи, на колко е според теб?

Аджиа присви устни.

- Мен ако питаш, твоята малка загадъчна дрипла е на шестнайсет или седемнайсет. Кажи-речи, още дете.

Понякога, както сигурно сте забелязали и вие, говоренето за отсъстващи хора привлича въпросните хора като магнит. Така стана и тогава. Параванът се отмести бавно и иззад него излезе Доркас. Калното, дрипаво и объркано същество се бе превърнало в грациозна девойка със стегнати, кръгли гърди и стройна фигура. Кожата ѝ не беше просто бледа, а сякаш излъчваше свое собствено сияние. Измитата ѝ коса се оказа буйна и светлоруса, а очите ѝ дълбоки и наситеносини като безкрайните морета от моя сън в странноприемницата. Когато видя, че Аджиа е гола, тя понечи да се скрие отново зад паравана, но само се блъсна в него и го събори.

- Май ще е по-добре да навлека пак парцалите си преди домашното ти животинче да е припаднало.

- Няма да гледам - промърмори Доркас.

- Все ми е едно - тросна ѝ се Аджиа, но въпреки това ни обърна гръб, докато се обличаше. После, все така застанала с лице към стената от листа, каза: - Сега трябва да тръгваме, Севериън. Наистина. Фанфарите ще прозвучат всеки миг.

- И какво ще означава това?

- Не знаеш ли? - Тя понечи да се обърне към нас, но нещо я спря. - Когато дискът на залязващото слънце достигне зъберите на градската стена, на Полето на двубоите прозвучават първите фанфари. Някои си мислят, че всичко това е само за да се е даде начало на дуелите, но не е така. Това е също така и сигнал за стражите да затворят портите. Но също така е вярно, че с този сигнал започват и дуелите, така че, ако той прозвучи, преди да си се озовал на полето, противникът ти ще има правото да те нападне без предупреждение, още щом се появиш там. Когато слънцето се скрие окончателно зад хоризонта и настъпи нощта, тръбачът изсвирва за втори път и това е сигнал, че портите са затворени окончателно чак до изгрев слънце и няма да бъдат отворени по какъвто и да е повод. Ако до този сигнал някой от предизвиканите противници не се яви на полето, се смята, че той е отказал да даде удовлетворение. Извикалият го на дуел получава правото да го нападне където и да е и по което и да е време без всякакво предупреждение или дори да си наеме убиец, за да му свърши черната работа. При това последното не се смята за обидно и накърняващо честта.

Прислужницата, която бе изслушала цялата тирада на Аджиа, кимайки утвърдително, се отмести, за да направи път на господаря си.

- Сеньор - каза той, - ако наистина са ви предизвикали на живот и смърт, то тогава...

- Нали точно това каза моята приятелка - отвърнах му аз. Трябва да вървим.

Ни в клин, ни в ръкав, Доркас попита дали и за нея ще се намери малко вино. Аз кимнах, леко изненадан, и съдържателят измъкна нова бутилка с ловкостта на фокусник и ѝ наля чаша. Доркас хвана чашата с две ръце, като дете, и отпи бавно. Попитах дебелака дали осигурява принадлежности за писане за своите клиенти.

- Завещание ли искате да напишете, сеньор? Елате с мен, имаме си специално кътче

за подобни случаи. Услугата е безплатна и при това включва предаването на документа лично на наследника.

Взех Терминус Ест и го последвах, като оставих Аджиа и Доркас да наглеждат аверна. „Кътчето“, за което спомена съдържателят, се оказа поредната платформа, прикрепена към дървото и оградена от жива листна стена. Мястото беше толкова малко, че едва стигаше за тясно писалище, върху което обаче бяха оставени лист чиста хартия, няколко подостряни пачи пера и пълна мастилница. Седнах на стола и изписах текста на бележката. Хартията ми се стори съвсем същата и дори мастилото имаше същия сивкав оттенък. Поръсих написаното с пясък, сгънах внимателно листа и го пъхнах в един тайник на ножницата си, който досега не бях използвал. После казах на гостилничаря, че не се нуждаю от куриер за завещанието и го попитах дали случайно не познава човек на име Трудо.

- Трудо ли, сеньор? - Видът му беше доста учуден.

- Да. Името, струва ми се, е доста разпространено.

- Така си е, сеньор, не твърдя противното. Просто се опитвам да се сетя за някой с такова име, който да представлява..., как да кажа, човек с вашето обществено положение. Някой благородник или...

- Който и да е с това име - прекъснах го аз. - Каквото и да е. Да речем сервитьорът, който ни поднесе виното и сладките.

- Не, сеньор. Той се казва Оуен. Едно време имах един съсед, който се казваше Трудо, но това беше преди доста време. Всъщност моят коняр се казва Трудо.

- Искам да говоря с него.

Съдържателят кимна с брадичка, която се губеше в тлъстия му врат.

- Както кажете, сеньор. Не че ще научите от него кой знае какво. - Две стъпала изскърцаха жаловито под напора на огромното му туловище. - Но ви предупреждавам, че е южняк. - (Той явно имаше предвид южната част на града, а не обширните голи и мразовити територии на юг.) - А като капак на всичко е роден и на другия бряг на реката. Едва ли ще успеете да измъкнете някое смислено изречение от него, макар иначе да е работяга.

- И сам се досетих от коя част на града би могъл да е - казах аз.

- Наистина ли? Е, това е доста интересно, сеньор. Доста интересно. Чувал съм някои да твърдят, че можели да преценят това за някой човек само по дрехите му и по начина, по който говори, но не знаех, че вече сте успял да зърнете моя Трудо. Вече почти бяхме стигнали до долу, когато той изрева:

- Трудо! Тру-у-до! - И после: - ПОВОДИТЕ!

Никой не се появи. В основата на стълбата беше поставена огромна каменна плоча с размерите на кухненска маса и ние стъпихме върху нея.

Беше настанал онзи час на деня, когато сенките престават да бъдат просто сенки, а се превръщат в езера от тъмнина, и като че ли някаква тъмна течност, по-тъмна дори от водите на Езерото на птиците, извира от земята. Стотици хора, някои сами, други на групички, се стичаха по тревното поле откъм града. Те до един изглеждаха напрегнати, огънати под тежестта на нетърпението си, което сякаш бяха понесли като товар върху раменете си. Повечето бяха невъоръжени, но успях да мярна и няколко рапири, а малко по-далече дори белите цветчета на един аверн, опакован точно както аз бях опаковал моя.

- Жалко, че не се отбиват при мен - каза гостилничарят. - Не че на връщане някои от тях няма да го сторят, но истинската печалба е в предплатените вечери. Говоря с вас откровено, сеньор, тъй като виждам, че макар и толкова млад, за вас вече не е тайна истината, че всяко начинание трябва да носи съответната разумна печалба. От друга страна, моето обслужване е перфектно, да не говорим за прочутата ми кухня. Тру-у-у-до! Да ви кажа правичката, драги ми господине, направо се чудя как повечето хора ядат, онова което ядат. Трудо, селяко, къде

си?

Едно мърляво момче изникна зад дънера на дървото и избърса носа си с ръкав.

- Няма го там, господарю.

- Е, къде е тогава? Върви го потърси.

Все още стоях загледан в точещата се тълпа.

- И всички ли отиват на Полето на двубоите?

Тогава май за пръв път осъзнах, че шансовете ми да доживея поръчаната и предплатена вечеря не са никак големи. Изведнъж ми се стори ужасно глупаво да се занимавам точно в този момент с някаква си бележка.

- Е, не всички ще се бият, разбира се. Повечето са зяпачи. Някои от тях идват само по веднъж, просто за да видят някой, за когото са чували, чели или дори научили от някоя героична песен. Има и цял куп безделници, които са дошли само за да пресушат поредната бутилка на някое по-интересно място.

- Има обаче и такива, които идват всяка вечер. Има майстори на едно или най-много две оръжия, които идват, за да усвоят нови техники. След вашата победа, сеньор, поне двама или трима ще пожелаят да ви почерпят. Ако се хванете на въдицата им, със сигурност ще започнат да ви разпитват къде сте сгрешил, или пък къде според вас е сгрешил вашият противник, и после задължително ще започнат да спорят с вас.

- Нашата вечеря ще бъде в тесен кръг - уточних аз и още преди съм изрекъл фразата си докрая, чух зад гърба си тихичкото пошляпване на боси стъпала по земята. Доркас и Аджиа се спускаха по витата стълба. Скоро ги мернах. Аджиа носеше аверна, който като че ли бе избуял с настъпването на нощта.

Вече споменах какво силно влечение изпитвах към Аджиа. Често когато говорим за жени, ние мъжете твърдим, че любовта и страстта са две различни неща. И жените, които често ни обичат и далеч по-рядко ни желаят истински, се придържат към подобна представа. И все пак никой не би могъл да каже от какво точно се раждат истинската страст и истинската любов. И тъй, Аджиа се спусна по стълбата, с лице, осветено наполовина от последните лъчи на залязващото слънце, и с пола, навита отляво почти до кръста, под която се полюшваше на показ стройното ѝ бедро. И макар само преди броени мигове, когато я отблъснах от себе, да бях забравил за чувствата си към нея, сега страстта ми се разпали с двойна сила. Тя улови изражението на лицето ми. Доркас, само на около крачка след нея, също го видя и отвърна поглед. Изглежда Аджиа ми беше все още сърдита (и може би с пълно право) и макар да успя да наподобя нещо като учтива усмивка, за мен беше ясно, че болката и обидата все още не са изтлели в гърдите ѝ.

Повечето мъже осъзнават разликата между онези жени, в чиито крака трябва да сложат живота си, и другите, които трябва да превърнат в покорни робини. Не знам от кой тип беше Аджиа всъщност. Възхищението ѝ от мен като че ли бе примесено с желание да се наложи, поне така ми се струваше тогава. И макар между нас безспорно да се бе породило някакво чувство, и двамата разбяхме, че никога няма да стигнем до онова всеотдайно взаимно проникване, което жадуват повечето хора. Мисля, че тази мисъл я споходи окончателно миг преди да застане отново до мен. Тялото ѝ се изопна решително и объркването изчезва от лицето ѝ без следа. Момчето дотърча отнякъде и каза задъхано:

- Трудно си бил тръгнал, тъй поне каза готвачката. Когато отишла за вода, го видяла да хуква нанякъде. И нещата му ги няма в обора.

- Е, изглежда си е тръгнал завинаги - въздъхна съдържателят. - Кога е станало това? Ей сега ли?

Момчето кимна,

- Разбрал е, че го търсите, млади ми господине, и се е уплашил. Някой ви е чул да питате за него и го е предупредил. Да не е откраднал нещо от вас?

Поклатих глава.

- Нищо лошо не ми е направил. Нещо повече, струва ми се дори, че е искал да извърши някакво добро дело. Съжалявам, ако съм те лишил от един слуга.

Дебелакът разтвори ръце.

- Едни идват, други си отиват. Божа работа.

Когато се обърнах встрани, Доркас ми прошепна:

- Съжалявам, че се появих горе в такъв неудобен момент. Дано разочарованието ти да не е било твърде голямо. Но, Севериън... аз те обичам.

Отнякъде долетя вторият меден зов на фанфарите, понесъл се право към звездите, и само след миг се стопи в мрака на небето.

27.

„МЪРТЪВ ЛИ Е?“

Полето на двубоите, за което всички мои читатели са чували, макар някои от тях, надявам се, да не са го виждали, се намира северозападно от жилищните квартали на нашата столица Несус, между луксозния благороднически анклав и казармите на Ксенаджий. То е разположено недалеч от стената поне според представите на хора като мен, които никога не са стигали до нея, но все пак от нейните основи го дели час здраво ходене през криволичещите улички на града. Цялата площ е оградена от удобни перила, на които зяпачите се облягат. Ходил съм на това странно място само веднъж и споменът, който то е оставило у мен, е някак мъгляв и меланхоличен.

На около стотина стъпки от мястото дочухме участниците да назовават високо и отчетливо своите имена.

- Кадро от Седемнайсетте камъка!

- Шабас от Разделни дол!

- Лаурения от Дома на харпиите!

- Кадро от Седемнайсет камъка!

Попитах Аджиа какъв е смисълът на това надвикване.

- Като викат имената си, те дават да се разбере, че са пристигнали според уговорката и са готови да започнат дуела. Някои си дерат гърлата, само за да сплашат противниците си, с надеждата, че онези ще се стреснат и няма да се явят.

- Кадро от Седемнайсетте камъка!

Изчезващото слънце, което вече едва-едва надничаше иззад непроницаемата преграда на стената, бе оцветило вечерното небе наситеновиолетово. На този фон всичко наоколо изглеждаше някак по-драматично и дори дребните скандаджии, дошли да се бият заради някой пиански спор, добиваха ореола на безстрашни бойци, готови да умрат за честта си.

- Лаурения от Дома на харпиите!

- Аджиа - казах аз и някъде наблизо се разнесе предсмъртен хрип, - Аджиа, би ли извикала и моето име.

- Аз не съм ти слугиня. Като ти се вика, викай си го сам.

- Кадро от Седемнайсетте камъка!

- Не ме гледай така, Севериън. Ще ми се въобще да не бях идвала. Севериън!

Севериън Инквизитора! Севериън от Цитаделата! Севериън от Кулата на мъченията! Вестителят на смъртта!

Пръстите ми докоснаха една точка точно под ухото ѝ и тя замлъкна така, сякаш някой ѝ бе запушил устата.

Доркас сграбчи китката ми.

- Не трябваше да го правиш, Севериън.

- Нищо ѝ няма, само за минута-две ще бъде леко замаяна и трудно ще се държи на

краката си.

- Сега тя ще те намрази още повече.

- Значи мислиш, че вече ме е намразила?

Доркас не ми отговори, а скоро и аз самият забравих за въпроса си, тъй като сред тълпата се появи друг аверн и се понесе право към мен.

Арената представляваше заравнен кръг, около петнайсет крачки широк, с два разположени един срещу друг входа.

- Предизвикателство за двубой с аверни беше отправено и съответно прието - провъзгласи ефорът -или с други думи съдията. - Тук е мястото. Време е. Остава само да се реши дали ще участвате голи или защитени. Какво ще кажете?

Преди да успее да отвори уста, Доркас извика:

- Голи. Този мъж е с броня.

Шлемът на северняка се поклати енергично в знак на несъгласие.

- Отказвате ли, коннико? - попита ефорът.

- Мъжете от моя край не се показват голи току-тъй, особено в присъствието на жени.

- Но той носи броня - повтори настойчиво Доркас. -Този мъж тук няма дори риза. - Иначе тихият й, мелодичен глас този път прозвуча като камбанен звън.

- Добре, ще я махна - извика ядосано севернякът. Той свали първо офицерските си ръкавици, после разкопча с нервни движения токите на бронята си и я остави да падне на земята. Очаквах фигура, солидна поне колкото тази на учителя Гурлойс. Оказа се, че раменете на гвардейския офицер са по-тесни от моите.

- Шлемът също.

Севернякът отново поклати решително глава, а ефорът го попита:

- Отказът ви окончателен ли е?

- Окончателен. - И все пак в гласа му долових леко трепване. - Мога само да кажа, че ми е заповядано да не го свалям.

Ефорът се обърна към мен:

- Мисля, че никой от нас не желае да подлага конника, а също и господаря, на който той служи, на подобно унижение. Мисля, че най-мъдрото решение в случая, господине, би било да дадем и на вас някакво предимство като компенсация. Можете ли да предложите такова?

- Откажи двубоя, Севериън - обади се най-неочаквано Аджиа, която не ми бе проговорила от скарването ни насам. - Или запази предимството си за мига, в който наистина ще ти потрябва.

- Откажи двубоя! - присъедини се Доркас.

- Отидох твърде далеч, за да го сторя точно сега.

- Взехте ли решение, господине? - попита учтиво ефорът.

- Мисля, че да. - Маската ми беше все още в пътната торба. Като всички останали маски в нашето братство и тя бе направена от кожа и подсилена с ивици, изрязани от кост. Дали щеше да спре листата на аверна или не, това нямаше как да преценя, но с нея определено се почувствах по-уверен.

- Готови ли сте вече? Коннико? Господине? Господине, ще трябва да дадете меча си на съхранение у някого. Не е разрешено да се носи друго оръжие освен аверна.

Огледах се за Аджиа, но тя бе изчезнала в тълпата. Доркас ми подаде

смъртоносно растение, а аз й връчих Терминус Ест.

- Започнете!

Едно листо профуча близо до ухото ми. Севернякът напредваше със странна стъпка, стиснал с лявата си ръка аверна точно под най-долното листо и протегнал дясната напред, вероятно за да опита да ме сграбчи или да изтръгне оръжието ми. Спомних си, че Аджиа ме бе предупредила за подобна опасност и стиснах стъблото на аверна доколкото ми позволи куражът.

В първите няколко секунди само се обикаляхме един друг. После аз атакувах протегнатата му ръка. Той парира със своето растение. Вдигнах моето над главата си като меч и тутакси осъзнах, че тази позиция е доста изгодна. Така моят аверн беше извън обсега на ръцете му, можех във всеки момент да го стоваря върху атакувания противник пък, а нямаше да е трудно и да отчупвам от листата без да се разсейвам.

Веднага реших да разбера доколко съм прав за последното, прекърших с рязко движение най-долното листо и го запратих право към лицето на северняка. Макар шлемът му да го предпазваше, той падна на коляно, за да се предпази, а зяпачите зад него се пръснаха изплашени. Без да се колебая и миг, запратих второ листо. После още едно, което среща във въздуха хвърленото от моя противник.

Резултатът беше впечатляващ. Вместо да отскочат, както би могло да се очаква, двете листа сякаш се сгърчиха от болка и още преди да паднат на земята, вече се бяха превърнали в изсъхнали шушулки...

Усетих нечий лек допир. Като че ли нещо или някой непознат бе опрял гръб в моя и едва-едва се притискаше. Тялото ми се бе смръзнало от изстиналата на студения вятър пот и аз посрещнах почти с благодарност топлината, която се разля по кожата.

- Севериън! - Гласът беше на Доркас, но сякаш идваше доста отдалеч.

- Севериън! Няма ли да му помогне някой? Пуснете ме!

Пред очите ми се разля странен калейдоскоп. Нужно ми бе малко време, за да осъзная, че това всъщност бяха лилавите оттенъци на прошареното от тъмни облаци небе. Току до ухото ми някой се поинтересува:

„Мъртъв ли е?“ Нечий друг глас изломоти нещо, от което разбрах само: „Свършено е с него. Тези листенца не прощават на никого.“

Гласът на северняка (сега вече странно познат) каза:

- Като победител предявявам правото си над неговите дрехи и оръжия. Дайте ми този меч.

Понадигнах се и седнах. Първото нещо, което забелязах, бяха пожълтелите, съсухрени листа на аверна, на една-две педи от краката ми. На около метър от тях бе застанал и севернякът, все още стиснал своя аверн. Поех въздух, за да попитам какво е станало, и нещо падна от гърдите в скута ми. Оказа се листо с окървавен връх.

Севернякът отстъпи крачка назад и вдигна заплашително оръжието си. Ефорът тутакси застана между нас с вдигнати ръце. Някой се провикна сред публиката:

- Честна игра! Честна игра, войниче! Остави го да се изправи и да вземе оръжието си.

Краката едва ме държаха. Огледах се глуповато за аверна си и го открих само защото лежеше в краката на Доркас, която се бе съдрпала за нещо с Аджа.

- Той трябваше да е мъртъв! - извика севернякът.

- Но не е, коннико - отвърна му ефорът невъзмутимо. - Веднага щом вземе оръжието си, двубоят ще продължи.

Хванах стъблото на аверна и за миг ми се стори, че държа в ръката си не растение, а опашката на студенокръвно, но живо животно. Авернът като че ли се размърда, а листата му прошумоляха. „Светотатство!“, крещеше Аджа и аз я потърсих с поглед. После стиснах здраво отровното си оръжие и се обърнах към северняка.

Очите му бяха скрити в сянката на шлема, но всяко очертание на фигурата му издаваше зле прикрит ужас. Той като че ли премести за секунда погледа си върху Аджа. После хукна през глава към изхода на арената. Зрителите му препречиха пътя, но той размахна неистово аверна си срещу тях. Някой изкрещя ужасено и крясъкът му бе последван от нестроен хор от други крясъци и писъци, изпълнени с

уплаха и болка. Някой бе сграбчил китката ми и ме дърпаше нанякъде. Доркас. Някъде, далеч от мен, Аджиа извика: „Аджилус!“, и непознат женски глас и отвърна: „Лауренция от Дома на харпиите!“

28.

КАРНИФЕКС

На другата сутрин се събудих в лазарет, дълго помещение с висок таван и белосани стени, където болните и ранените лежаха върху тесни нарове. Аз също лежах съвсем гол на един такъв нар. Още преди да събера кураж да отворя очи, ръцете ми бавно опипаха кожата на тялото ми, за да открият следи от рани. Нищо. После се замислих за бъдещето си. Фактът, че нямаш нито дрехи, нито дори пукната пара, не ме притесняваше толкова. Тревожех се единствено за това как ще обясня на учителя Палемон къде са се дянали мечът и плащът, които той ми бе дал.

Защото бях сигурен, че съм ги изгубил, или по-скоро, не знам защо, че те някакси са ме изгубили. Една маймуна с глава на куче пробяга по пътеката между наровите, спря се, огледа ме и продължи нататък. Това не ми се видя по-странно от факта, че малко след това, незнайно откъде, до моя нар долетя слънчев лъч и сякаш кацна върху завивката ми, макар никъде наоколо да не виждах прозорци.

Събудих се отново и седнах в леглото. За миг ми се стори, че отново съм в спалното помещение на послушниците, пак съм си техен капитан и всичко останало - моето посвещаване, смъртта на Текла и дуелът с аверни, е било само сън. И занаят ще бъде често да ме спохожда това усещане. После си дадох сметка, че таванът над главата ми не е металният таван на спалното помещение в кулата Матачин, а мъжът в съседното легло е опакован в превръзки. Отметнах завивката си и стъпих на пода. Непосредствено до леглото беше седнала Доркас, с гръб опрян на стената. Тя бе заспала, завита със собствения си плащ. Терминус Ест си лежеше кротко в скута ѝ. Малко по-встрани в спретнатата купчинка бяха подредени останалите ми лични вещи. Успях да се облека, да обуя ботушите си и да запаша колана си, без да събудя Доркас, но когато се опитах да взема внимателно мечата си, тя промърмори нещо и се вкопчи в него, затова го оставих, където си беше. Много от болните бяха будни и ме гледаха втренчено, но никой от тях не се опита да ме заговори. Отидох до вратата на помещението, отворих я и се спуснах по стълбището до непознат за мен двор, в който нервно потропваха с копита бойни коне. Стори ми се, че продължавам да сънувам, но синоцефалусът, който се катереше по зъберите на стената, се оказа съвсем истински. Когато го замерих с едно дребно камъче, той се обърна, изръмжа и оголи срещу мен зъбите си, които по нищо не отстъпваха на тези на Трискъл.

Отнякъде се появи войник с ризница и почна да рови из дисагите на единия от конете. Отидох до него и го попитах къде се намирам. Той явно помисли, че се интересувам в коя част на крепостта съм, посочи ми една висока кула, южно от нас, и каза, че точно зад нея е Палатата на правосъдието. После уточни, че ако дойда с него, може да ми покаже, къде да хапна.

Още щом той заговори, осъзнах, че съм изгладнял до смърт. Последвах го по някакъв тъмен коридор до помещение, което беше доста по-мрачно от лазарета и имаше далеч по-висок покрив. Там заварихме трима други наемници, приведени над скромната си войнишка дажба. Моят нов приятел ме посъветва да си взема чиния и да кажа на готвачите, че са ме инструктирали да дойда тук, за да се нахраня. Готвачите изгледаха доста озадачено плаща ми, но все пак ми сипаха храна, без да ми задават повече въпроси.

Войниците обаче се оказаха доста по-любопитни. Питаха ме как се казвам, откъде идвам и какъв чин имам (мислеха си, че нашето братство е организирано по

военному). Попитаха ме още къде ми е брадвата, а след като им казах, че използваме меч, се поинтересуваха къде е мечът ми. Обясних им, че съм го оставил на една жена, която водя със себе си, да го наглежда. Те ми отвърнаха, че много рискувам, тъй като жените по принцип били крадли, но после добавиха приятелски, че ще е най-добре да занеса и на нея малко хляб, скрит под плаща, тъй като нямало да я пуснат в столовата. Уточниха също, че повечето от по-старите войници също си имали нещо като жени, които следвали войсковите части от разстояние и вършели доста полезна работа. Разказаха ми, че почти през цялото лято тяхната войска част се сражавала на север и едва преди няколко седмици ги върнали в Несус, за да помогнат за ремонта на крепостта. Очаквали след десетина дни да ги върнат отново на бойното поле. Тогава войнишките жени щели да се върнат по родните си места, за да живеят с родителите си чак до края на военните действия. Попитах дали жените не предпочитат да ги последват.

- Дали предпочитат? Разбира се, че предпочитат. Но как да стане тази работа? Този път ще навлезем далеч на север. Разстоянието е огромно. Ще трябва да правим преходи от по петнайсет-двайсет мили на ден. Някоя жена, колкото и да е проклета, не може да издържи на нещо такова. Пък и с какво ще ги храним толкова време? За тях ще е по-добре да изчакат. Ако междувременно през селата им мине някой полк, може и да си намерят нови мъжлета. Ние пък ще си забършем нови момичета, по-младички. Ей тъй стоят нещата. А, щях да забравя. Чух, че снощи докарали тук един друг карнифекс, точно като теб, ама бил почти мъртъв. Ти успя ли да го видиш?

Казах, че още не съм.

- Един от нашите патрули докладвал за него и щом командирът на полка чул за това, веднага наредил да го доведат, защото както е тръгнало, до ден-два ще ни е нужен точно такъв човек. Момчетата от патрула се кълнат, че и с пръст не са го докосвали. Не го знам дали е някой от твоите приятели, но си помислих, че може би ще искаш да го видиш.

Казах, че непременно ще отида да го видя, благодарих им за гостоприемството и си тръгнах. Тревожех се за Доркас. Пък и техните въпроси, макар и зададени с добро чувство, ме бяха накарали да застана на тръни. Имаше твърде много неща, които не можех да си обясня. Като например как са ме ранили, ако разбира се признаех, че именно аз съм мъжът, докаран предишната нощ, или откъде се е взела Доркас.

Фактът, че и аз самият не бях съвсем наясно с всички тези подробности, ме тревожеше още повече. Чувствах, че рано или късно ще ми се наложи да отговоря на някои далеч по-неудобни и смущаващи въпроси.

Заварих Доркас будна, седнала на края на леглото ми, на което някой бе оставил купа с горещ бульон. Щом ме зърна, тя скочи зарадвана. Радостта ѝ беше толкова заразителна, че въпреки черните мисли и аз не можах да сдържа усмивката си.

- Мислех, че си мъртъв - каза ми тя. - Теб те нямаше, нямаше ги и дрехите ти и затова реших, че са ги взели, за да те погребат с тях.

- Нищо ми няма - отвърнах аз. - Какво се случи снощи?

Доркас изведнъж стана сериозна. Накарах я да седне до мен на леглото и да хапне, преди да ми отговори.

- Сигурно си спомняш, че се бихте с онзи мъж със странния шлем на главата. Ти също си сложи маската и излезе на арената, макар да те умолявах да не го правиш. Почти веднага, той те улучи в гърдите и ти падна. Помня, че гледах как онова ужасно листо стърчи от гърдите ти и се гърчи, сякаш пие от кръвта ти.

- После листото падна на земята. Не знам как да ти опиша онова, което последва. През цялото време не можех да повярвам на очите си, но това си беше самата истина. Помня точно какво стана. Ти се изправи отново и изглеждаше някак... не знам. Беше отнесен, като че ли част от теб бе някъде далече-далече.

Помислих си, че мъжът ще те убие на мига, но ефорът те защити и каза, че за да продължи двубоят, ти първо трябва да вземеш оръжието си. Още щом хвана стеблото, авернът се раздвижи и започна да се разлиства. Мислех си, че вече се е разлистил и това са всичките му цветове, но се оказа, че греша. Изпод цъфналите цветове изникна нещо като лице. Такова сигурно би било лицето на Отровата, ако отровата можеше да има лице.

- Ти сякаш не го забелязваше. Продължи да стискаш стеблото, а растението започна да се гърчи и да залита насам-натам като човек, който не може да се събуди. Другият мъж, конникът, стоеше втрещен и явно не можеше да повярва на очите си. Не можеше да откъсне погледа си от теб, а онази жена, Аджиа, му крещеше нещо. После изведнъж той се обърна и хукна да бяга. Зяпачите се опитаха да му попречат, защото бяха дошли, за да видят нечия смърт, но той... - Очите й се напълниха със сълзи, изтръгнати от силната възбуда.

- Той удари няколко от тях и май че ги уби - казах аз. - Какво стана после?

- Не беше точно така. След първия удар, растението се люшна към хората като отровна змия и започна да удря сякаш по своя воля. Онези, които листата само одраскаха, не умряха веднага. Проснаха се на земята и закрещяха от болка. Някои от тях успяха да се изправят, но само след няколко крачки падаха отново. Накрая един едър мъж успя да издебне конника и да го удари отзад по главата. Конникът падна и изпусна аверна, а една жена насече растението с меч си. После няколко мъже хванаха конника и извиха ръцете му назад, а жената стовари меч си върху шлема му.

- През цялото време ти просто си седеше там. Не можех да разбера дали въобще осъзнаваше какво става около теб. Авернът се извиваше в ръцете ти и се опитваше да одраска лицето ти. Спомних си какво бе направила жената и го ударих с твоя меч. Отначало, като го вдигах, ми се стори адски тежък, но после сякаш сам политна надолу. Само дете бях забравила да сваля ножницата му. Все пак успях да избия аверна от ръцете ти. Хванах те за ръка и те отведох...

- Къде? - попитах аз.

Тя потръпна и топна залък хляб в димящия бульон.

- Не знам. Нямах никаква представа накъде вървя. Просто ми беше хубаво, че вървя с теб и се грижа за теб така, както ти се погрижи за мен, преди да намерим твоя аверн. Но когато настъпи нощта, на мен ми стана много студено. Метнах мантията ти на гърба си, загърнах се и я пристегнах в кръста. И тъй като на теб явно не ти беше студено, взех и плаща ти и наметнах и него. Роклята ми беше станала на дрипи. Погледни я на какво е заприличала.

- Искях да ти купя нова, докато бяхме в странноприемницата - казах аз.

Тя кимна, без да спира да дъвче коравия залък.

- Знаеш ли, това май е първото ми ядене от доста време насам. В странноприемницата ме болеше ужасно стомахът, затова и пийнах от виното.

Почувствах се много по-добре. Едва сега осъзнавам колко слаба съм била тогава.

- Не исках да ми купиш рокля тогава, защото после щеше да ми се наложи да я нося дълго време, а тя щеше да ми напомня за онзи ден. Можеш да ми купиш рокля сега, стига да искаш. Ще ми е много приятно да си спомням за деня, в който те мислех за мъртъв, а се оказа, че ти си оздравял,

- Както и да е. Успях някакси да се добера отново до града. Надявах се да намеря място, където да мога да полегна за малко, но наоколо имаше само големи къщи с високи огради. После се появили някакви войници и попитаха дали ти не си карнифекс. Не знаех какво значи тази дума, но си припомних какво ми беше казал за себе си и им обясних, че си инквизитор.

Те се опитаха да те качат на седлото, но ти падна. Затова взеха две дълги пики и направиха от тях носилка. Предния и край закачиха на седлото на единия от конете

си, а задния оставиха да се влечи по земята. Единият от войниците се опита да ме качи при себе си на седлото, но аз не му позволих да го стори. Тръгнах редом до теб и започнах да ти говоря, но не мисля, че ти ме чуваше.

Доркас си пое дълбоко въздух и допи остатъка от бульона. После ме погледна право в очите и каза:

- Искам да те попитам нещо. Докато се миех зад паравана, чух да си шушукате с Аджиа за някаква бележка. След това ти търсеше някакъв човек от странноприемницата. Ще ми кажеш ли за какво точно ставаше въпрос?

- Защо не ме попита още тогава?

- Защото Аджиа беше с нас. Дори да беше открил нещо, не исках Аджиа да узнае за това.

- Сигурен съм, че ако бях открил нещо, Аджиа щеше веднага да разбере - казах аз.

- Аз почти не я познавам. Странното е, че ми се струва, че познавам по-добре теб, отколкото нея. И все пак, онова, което знам за нея, ме кара да си мисля, че тя е далеч по-умна от мен.

Доркас поклати глава.

- Тя е от онези жени, които ги бива да разиграват другите, но не и да използват главата си. Според мен тя разсъждава някак по своему. За такива жени обикновено казват, че мислели като мъже. Но истината е, че те мислят по-малко като мъже, отколкото повечето жени. Те просто не мислят като жени. Затова и логиката им е трудноразбираема, което не значи, че е ясна или особено дълбока.

Разказах ѝ за бележката и нейното съдържание и уточних, че най-вероятно е била написана в странноприемницата, защото хартията и мастилото, които ми бе дал съдържателят, поразително си приличаха с тези на подхвърлената бележка.

- Може би я е написал някой от прислужниците - каза Доркас замислено. - Но какво означава текстът ѝ?

- Не знам.

- Мога да ти кажа защо е била сложена там, където си я намерил. И поседнах на същото канапе малко преди това. Помниш ли дали сервитьорът донесе таблата преди или след като отидох да се измия?

- Помня всичко - отвърнах ѝ аз, - без последната нощ. Аджиа седеше на ленения шезлонг, а ти беше седнала на канапето. Аз се приближих, седнах до теб, оставих аверна зад канапето и тогава дойде момичето от кухнята с водата и кърпите за теб. После отиде, за да донесе смазка и парцали за мен.

- Трябва да си ѝ дал нещо - каза Доркас.

- Дадох ѝ един орикалк, за да донесе паравана. Тя сигурно изкарва толкова за цяла седмица. Както и да е. Малко след това ти влезе зад паравана и тогава пристигна съдържателят със сервитьора, който носеше подноса със сладкишите и виното.

- Значи затова не съм го видяла. Но той сигурно се е сетил къде съм седяла преди това, просто защото е имало само едно свободно място. Затова е оставил бележката под подноса с надеждата, че ще я видя по-късно. Как точно беше първата част?

- „Жената с теб е била тук и преди. Не ѝ се доверявай.“

- Бележката трябва да е била за мен. Ако я бяха писали за теб, сигурно щяха да уточнят за коя от нас двете с Аджиа става въпрос. Не може да е била за Аджиа, защото иначе щеше да е от другата страна на таблата.

- Тогава излиза, че ти приличаш на нечия майка.

- Да. - В очите ѝ отново се появиха сълзи.

- Не е възможно да си майка на дете, което да е достатъчно голямо, за да напише подобна бележка.

- Не помня - каза Доркас и зарови лице в полите на мантията.

29.

АДЖИЛУС

Когато дежурният лекар ме прегледа и установи, че не се нуждая от лечение, той ме помоли да напусна възможно най-бързо лечебницата, защото плащът ми и мечът обезпокоявали болните.

Срещу столовата, в която бях похапнал с войниците, открихме магазин, открит вероятно, за да обслужва техните нужди. По рафтовете му бяха пръснати купища фалшиви бижута с евтини камъчета, от тези, които войниците имат навика да подаряват на възлюбените си. Имаше и богат избор от всевъзможно женско бельо. Макар голяма част от моето „състояние“ да се бе стопила още в страноприемницата, аз все пак успях да купя една рокля за Доркас.

Входът на Палатата на правосъдието се намираше недалеч от магазина. Там се бяха скупчили около стотина души, които започнаха да се ръчат и да шушукат, след като мернаха плаща ми, тъй че се видяхме принудени набързо да се отдалечим към отсрещния край на двора, където все така трополяха разпрегнатите коне. Но дори там успя да ни открие някакъв служител от Палатата -висок, кльощав мъж с изпъкнало коремче.

- Вие трябва да сте карнифексът - каза той. - Виждам, че вече се чувствате достатъчно добре, за да поемете задълженията си.

Отвърнах му, че съм готов още днес да се заема с по-неотложните дела.

- Още днес? О, не, няма да е възможно. Делото ще приключи едва късно следобед. Аз му подхвърлих небрежно, че след като си е направил труда да ме намери чак тук, то сигурно се очаква подсъдимият да получи смъртно наказание.

- О, естествено. По въпроса няма никакви съмнения. Имаме девет трупа, а извършителят все пак е бил задържан на местопрестъплението. Няма облекчаващи вината обстоятелства, тъй че не може да се надява на обжалване. Трибуналет ще обяви решението си чак утре сутрин, а вашето присъствие няма да е наложително поне до обяд.

Тъй като никога дотогава не си бях имал вземане-даване със съдии или съдилища, а и няхах търпение да изпълня ролята, за която се бях подготвял през целия си съзнателен живот, предположих, че не е изключено командирът на полка да пожелае да организира факелно шествие същата вечер.

- Изключено. Той ще трябва да се съсредоточи върху решението си. А как би изглеждало всичко това отстрани? И без друго страшно много хора си мислят, че военните магистрати са сприхави и дори капризни. Честно казано, аз лично предпочитам гражданските дела, защото при тях присъдата се произнася едва след седмица, а междувременно съдиите имат възможността да огледат внимателно всички налични доказателства и дори да потърсят нови, за което, естествено, вече никой не си прави труда.

- До утре следобед, тогава - казах аз. - Ще ни е нужна квартира за през нощта. Освен това искам да огледам ешафода и килията на моя клиент, за да го подготвя. Ще ми е нужен ли пропуск за целта?

Съдебният пристав попита дали не можем да останем в лечебницата и след като му обясних как стоят нещата, тримата с Доркас се върнахме там и приставът подхвана дълъг, но безполезен спор с лекаря, който не отстъпи от своето. Последва втори подобен спор с един от низшите офицери, който пък отсече на няколко пъти, че не може да пусне жена в казармите, а ако ни дадял някоя от офицерските стаи, после никой нямало да пожелае да се настани в нея. Накрая ни разчистиха едно малко складово помещение без прозорци и вкараха вътре две войнишки легла. Оставих Доркас там и се запътих към килиите на подсъдимите, тъй като никак не ми се искаше да се боря с осъдения още на първата си екзекуция.

За мое съжаление се оказа, че тукашните килии нямат нищо общо с нашата тъмница, която за мен все пак бе символ на нещо познато и - колкото и абсурдно да звучи - на моя единствен дом. Въпреки ужаса, който извиква у хората, дори споменаването на нейното име, инквизиторската тъмница в кулата Матачин винаги е била едно изрядно и по своему хуманно (нито един наш затворник не е умирал от инфекция, болест или глад) държавно учреждение.

Докато се спусках по влажните, мухлясали стъпала на местния арест, равняващ се едва на една десета от размерите на нашата тъмница, в съзнанието ми се загнездваха все нови и нови нерадостни мисли. Мракът и вонята ме смазваха като воденичен камък, легнал на гърдите ми.

Някъде наблизко се разнесе стон на жена, но аз продължих напред, тъй като знаех, че клиентът ми е мъж. Килията трябваше да е третата отдясно. Почнах да броя - една, две... три. Вратата беше дървена, подсилена с няколко жалки метални ленти, но за сметка на това, съвсем по военному, ключалките се оказаха напълно изрядни и дори смазани съвсем наскоро.

Вътре, върху купчина слама, лежеше гол мъж. Една жена, също съвсем гола, се беше надвесила над него и тъмнокестенявата ѝ коса се бе пръснала върху гърдите му.

Жената се извърна към мен и аз видях, че това е Аджиа.

- Аджилус - изсъска тя и мъжът седна. Лицата им така си приличаха, че Аджиа сякаш бе застанала пред огледало.

- Значи ти си бил - казах аз. - Но това е невъзможно. - И все пак, още преди да довърша фразата си, си спомних как се бе държала Аджиа на Полето на двубоите, както и че за миг бях мернал черната превръзка през едното от ушите на конника.

- Ти! - каза Аджиа. - Тъй като не пожела да умреш, сега той ще трябва да се прости с живота си вместо теб.

- Наистина ли е Аджилус? - Само това се сетих да попитам.

- Разбира се. - Гласът му беше само една октава по-нисък от този на неговата сестра близначка. - Нищо ли не разбираш?

Поклатих глава.

- Аджиа беше облякла костюма на северняка. Тя влезе през страничния вход, докато говорех с теб и аз ѝ направих знак след като ти и дума не даде да се продума да ми продадеш меч.

- Не можех да говоря - каза Аджиа, - ти щеше да познаеш, че гласът е женски. Ризницата прикриваше гърдите ми, а ръкавиците - ръцете. Освен това, да вървиш като мъж, далеч не е толкова трудно, колкото си мислят мъжете.

- Ти въобще някога поглеждал ли си този меч? Заостреният край трябва да е надписан. - Ръцете на Аджилус се надигнаха безпомощно, опитвайки се сякаш за последен път да се доберат до меч.

- Надписан е - каза Аджиа със стържещ глас. - Видях го в страноприемницата.

Високо над тях бе разположено тясно прозорче, през което най-неочаквано, въпреки облачното време навън, проникна слънчев лъч, който окъпа телата им в светлина.

Огледах внимателно лицата им.

- Вие се опитахте да ме убиете. Заради един меч.

- Опитах всичко, за да те накарам да ми го продадеш или да се откажеш от двубоя - простена Аджилус. - Щях да ти дам дрехи. И пари също, всичките, които имах.

- Севериън, не разбираш ли? Този меч струва няколко пъти повече от нашето магазинче, а то е всичко, което имаме.

- Правилите сте го и преди. Сигурно сте го правили. Твърде добре бяхте се подготвили. Един труп повече или по-малко в Гиол, чудо голямо. Узаконено убийство.

- Ти ще убиеш Аджилус, нали? За това трябва да си дошъл. Но не знаеше кой е смъртникът, преди да отвориш тази врата. С какво тогава си по-добър от нас? Нима

и ти не си убиец?

- Това беше честен двубой - присъедини се гласът на брат й. - Бяхме еднакво въоръжени и ти се съгласи с условията. Ще ми гарантираш ли утре и ти същото? Ти знаеше, че с настъпването на вечерта топлината на дланите ми ще стимулира аверна и той ще атакува лицето ми. Ти имаше ръкавици и просто трябваше да изчакаш. Като се има предвид и това колко често си участвал в подобни дуели, ти на практика не рискуваше абсолютно нищо.

Аджилус се усмихна.

- Значи все пак се сети за ръкавиците. - Той разтвори ръце. - Да, аз трябваше да спечеля. Но по някаква странна логика дуела спечели ти. Ти ме излъга на три пъти, а според един стар закон излъганият три пъти има правото на едно желание, което не бива да се пренебрегва от виновника. В днешно време на никой не му пука за старите закони, но както разбрах от моята любима, ти имаш слабост към миналото, към времето, когато твоето братство е било на върха на славата си, а неговата кула се е смятала за първа опора на властта. Е, аз предявям желанието си към теб. Освободи ме.

Аджиа се изправи и отърси сламата от коленете и от закръглените си бедра. Едва тогава осъзна, че е гола, грабна синьо-зелената брокатена рокля, която така добре познавах, и я притисна към тялото си.

- И как те излъгах, Аджилус? На мен ми се струва, че ти ме излъга, или поне се опита.

- Първо, като ме подведе. Ти носеше със себе си имущество, равностойно на цената на една крайградска вила. Със своето незнание и незаинтересованост ти постави живота ми на карта. Второ, като отказа предложената от мен сделка. Пазарлъкът си е едно на ръка и всеки може да определи колкото си иска висока цена, но да откажеш да продаваш на каквато и да е цена, си е просто измама. Особено в търговска общност като нашата. Това си е чиста варварщина. И трето, аз се изправих пред сили, които надвишават моите и които аз не разбирам. Така изгубих присъствие на духа, което е разбираемо, и ето ме тук. Имам право на едно желание и го предявям - освободи ме!

От гърлото ми, без дори да съм го искал, се изтръгна суров смях.

- Ти, човекът, когото имам пълното право да презирам, ме молиш да направя за теб онова, което направих за Текла, жената, която съм обичал най-силно в живота си? Вярно е, че съм глупак, макар преди да не бях. Скъпата ти сестричка ме направи на глупак. И все пак не съм чак такъв глупак.

Аджиа пусна роклята си и се хвърли към мен с такава стръв, че в първия момент си помислих, че ме атакува. Вместо това тя покри устните ми с целувки и после притисна едната ми ръка към голите си гърди, а другата към кадифената кожа на бедрото си. Изтръгнах ръцете си, хванах раменете й и ги разтърсих.

- Севериън, аз те обичам! Жадувах за теб през цялото време и се опитах да ти се отдам на няколко пъти. Забрави ли за Градината на забвението? Колко исках да бъда с теб тогава. И двамата се измъчвахме, но ти не склони. Бъди честен пред себе си. - Тя изговори думата „честен“ със злеприкрито отвращение, сякаш ставаше въпрос за някаква болест. - Не ме ли обичаш? Вземи ме... още тук и сега. Аджилус ще се обърне на другата страна, обещавам ти. - Пръстите й се плъзнаха под колана ми и аз осъзнах, че другата й ръка е бръкнала в джоба на пътната ми чанта, едва когато чух прошумоляването на хартия.

Плеснах я през китката, може би малко по-силно, отколкото беше необходимо, и ноктите й се стрелнаха към очите ми. Аз я отблъснах и тя се стовари върху стената. Главата й се удари в камъка и коленете й се огънаха под тежестта на тялото. Аджиа се свлече по стената и седна върху сламата. Не предполагах, че е способна да заплаче, но тя се разрида съвсем убедително.

- Какво направи тя? - попита Аджилус.

В гласа му се долавяше единствено любопитство.

- Трябва да си я видял. Беше бръкнала в чантата ми. - Измъкнах парите, които ми бяха останали - два бронзови орикалка и седем медни аеса. - А може би искаше да открадне препоръката до владетеля на Тракс. Споменах ѝ веднъж за него, но не съм толкова глупав, че да го оставя в джоба на пътната си чанта.

- Трябвали са ѝ монетите, сигурен съм. Мен ме нахраниха, но тя трябва да е гладна до смърт.

Вдигнах Аджиа от пода, загърнах я с роклята и я изведох навън. Беше още замаяна, но когато ѝ подадох един орикалк, тя го захвърли на пода и плю върху него. Когато се върнах в килията, Аджилус седеше с кръстосани крака и гръб, опрян на стената.

- Не ме питай за Аджиа - каза той. - Всичко, което подозираш, е вярно. Това стига ли ти? Утре аз ще умра, а тя ще трябва да се омъжи за някой похотлив дъртак или за някой от сорта. Но така ще е по-добре за нея. Аз рано или късно щях да свърша точно така. Сега поне няма да бъде повече бремене за нея.

- Да - отвърнах му, - ти ще умреш утре. Затова дойдох да поговоря с теб. Има ли някакво значение за теб как ще изглеждаш на ешафода?

Той огледа бавно красивите си ръце на светлината на слънчевия лъч и после каза бавно:

- Да. Тя може да дойде. Надявам се да не го стори, но, да, не ми е все едно как ще изглеждам на ешафода.

Тогава го посъветвах да яде по-малко тази вечер, за да се чувства по-спокоен на следващия ден. След това му изрецитирах всички онези наставления, на които ме бяха учили, и чиято цел е да се помогне на осъдения да приеме по-леко мисълта за предстоящата смърт. Не знам дали ми повярва, макар да се надявам да е било така, защото ако въобще има лъжи, които Първосъздателят би приел, то това трябва да са именно тези.

Когато излязох отново в коридора, орикалкът беше изчезнал. На неговото място, върху зеленясалия под, бе начертана фигура, която не можах да разбера какво означава, а над нея се виждаха няколко символа, подобни на букви, но от непозната за мен азбука. Изтрих всичко с крак и тръгнах към изхода.

30.

НОЩ

Бяха петима, трима мъже и две жени. Чакаха отвън, на десетина крачки от вратата. Явно чакаха някого или нещо и приказваха един през друг, крещяха възбудено, смееха се и ръкомахаха. Наблюдавах ги известно време, притаен в сянката на входа.

Когато накрая излязох от мрака, те ме забелязаха на мига и тръгнаха към мен - в началото малко колебливо, но явно твърдо решени да се доближат. Единият от мъжете беше по-висок от мен, вероятно незаконен син на някой екзалтиран, около петдесетгодишен и дебел почти колкото съдържателя на страноприемницата. Слаба жена на около двацет години вървеше плътно до него, почти притисната към тялото му. Мернах за миг очите ѝ. Това беше най-похотливият поглед, който някога съм виждал. Дватамата застанаха пред мен. Телесата на дебелака почти препречиха пътя ми, а жената се люшна леко към мен, сякаш тласкана от неудържим порив. Дългите ѝ, красиви пръсти понечиха да се плъзнат под плаща ми. Почувствах се странно, така като че ли някакво причудливо същество се облизва при мисълта за кръвта ми и това не само не ме плаши особено, но и някак си ме привлича. Останалите също се скупчиха около мен.

„Утре ще е, нали?“, „Какво е усещането?“, „Как се казвате?“* „Той е лош човек, нали, истинско чудовище?“ - въпросите заваляха един през друг. Не можах да разбера дали някой от тях въобще очаква да получи отговор. „Ще го пречупите ли първо?“, „Ще го подложите ли на мъчения?“, „Убивал ли сте някога жена?“.

- Да - казах аз. - Веднъж.

Единият от мъжете, дребен и зализан, с високо чело, подсказващо интелект, се опитваше да пхне в ръката ми едно асими.

- Знам, че не ви плащат достатъчно добре - просъска той.

Втората жена притискаше трескаво към гърдите ми копринена кърпичка.

- Потопете я в кръвта, моля ви. Колкото сметнете за нужно, дори да е съвсем мъничко. Ще ви се отплатя щедро.

Макар да бяха толкова отблъскващи, те извикаха преди всичко съжаление у мен, особено третият мъж. Беше по-дребен дори от другия, който ми пробутваше парите, а косата му бе по-сива от тази на по-възрастната жена. Лудост прозираше в апатичното му изражение. И още нещо, което в първия миг не разпознах, някаква полузабравена загриженост, смазана дълбоко в мрачните подземия на съзнанието. От нея бе останала огромната енергия, която бе задвижвала някога, енергия, която се бе извратила по толкова ужасяващ начин. Мъжът търпеливо изчакваше другите да приключат с въпросите и предложенията си, докато накрая аз ги заставих с жест да млъкнат и го попитах какво иска.

- Г-г-господарю, аз някога имах любима с о-о-очи като два бездънни кладенеца, к-кожа, гладка и съвършена като безценен мрамор, и коса, по-прекрасна от вълните на придошлия Гиол. Веждите й, г-г-господарю, бяха като две птици, реещи се в простора. Но т-т-те ми я отнеха. Накаж-ж-жете ги, господарю! Накарайте ги д-да страдат. Причинете им болка! Нека се г-г-гърчат в ръцете ви!

Доркас бе намерила отнякъде маргаритка за косата си. Излязохме да се поразходим навън. В мрачната нощ, загърнат в своя опушен плащ, аз бях почти невидим. Не след дълго зърнах сред тревата няколко лунни цветчета, наречени така, заради способността си да променят своя цвят с изтъняването на зеления сърп на луната. Откъснах едно от тях и го подадох на Доркас. Тя тутакси свали маргаритката и го постави на нейното място. Никой от нас нямаше кой знае какво за казване. Вървахме бавно, рамо до рамо, хванати за ръце, които говореха вместо нас. Изкачихме се на малък хълм. Долу се шураха хора. Войниците се готвеха да потеглят отново на поход. На изток казармите и административните сгради изглеждаха малки като детски играчки. Далеч на север се виждаше древната стена, заобикаляща Несус от незапомнени времена. На юг мернах Полето на двубоите. Невидимите тръбачи на стената надуха отново своите фанфари и откъм полето се разнесоха първите викове на придошлите нови търсачи на мъст или силни преживявания. Мисля, че в този миг и двамата се уплашихме, че другият ще предложи да отидем там, за да погледаме, но никой от нас не го направи. Когато фанфарите оповестиха началото на вечерния час, ние се върнахме със свещ, взета назаем, в нашата мрачна и неотоплена стаичка. Бях казал на Доркас още преди това, че ако иска да си тръгне, все още може да го направи, преди да са я обявили окончателно за „блудницата на инквизитора, която спи с него за дребни монети“. Тя ми бе отвърнала: „Тези дребни монети ме нахраниха и облякоха.“ Попитах я дали се страхува.

- Да - каза тя и после бързо добави: - Но не от теб.

- От какво тогава? - Бях започнал да събличам дрехите си. Ако ме бе помолила, нямаше да я докосна дори с пръст през цялата нощ. Всъщност дори ми се искаше тя да ме помоли за това, за да бъде завоюването ми през следваща нощ още по-сладко.

- От самата себе си. От мислите, които могат да се завърнат, когато легна отново с мъж.

- Отново? Спомняш ли си нещо от миналото си?

Доркас поклати глава.

- Определено не съм девственица. Много пъти, откакто те срещнах, съм те пожелавала. Вчера, днес също. Защо мислиш, че реших да се измия? Снощи държах ръката ти, докато спеше и сънувах как лежим заедно, прегърнати. Искаш ли да се съблека, преди да духна свещта?

Тялото ѝ беше стройно, със стегнати, дръзки гърди и тесен ханш, някак детско все още, но и толкова женствено.

- Изглеждаш толкова малка - прошепнах аз.

- А ти толкова голям.

Още тогава осъзнавах, че колкото и да не искам да го сторя, аз ще я нараня, още същата нощ, а и на следващия ден. Само миг преди това все още можех да се отдръпна, без да я докосна, но сега това вече не беше по силите ми. Страстта изгаряше тялото ми като въглен.

Докоснах кожата ѝ - тя просто пареше. Погалих гърдите ѝ и после бавно ги целунах. Прегърнах я силно и двамата се отпуснахме на едното от леглата. Тя извика тихо - наполовина от удоволствие, наполовина от страх, и ме отблъсна леко, но после веднага се притисна отново към мен.

- Приятно е - каза. - Толкова е приятно.

Зъбите ѝ ухапах нежно рамото ми. Тялото ѝ се изпъна като дъга.

По-късно добутахме леглата едно до друго, за да можем да полежим рамо до рамо. Втория път всичко беше по-бавно и още по-сладостно. На третия път тя ми отказа.

- Утре ще ти е необходима сила - каза ми нежно и загрижено.

- Не те ли плаши мисълта за това, което предстои утре?

- Ако светът беше устроен според женските разбирания, нямаше да има дни като утрешния. Но вие до един сте инквизитори, в една или друга степен.

През онази вечер навън валя. Дъждът беше проливен. Дълго слушахме как едрите му капки трополяха по покрива. После аз задряхах и сънувах свят, обърнат с главата надолу. Гиол влачеше своите мътни води по небето. В съня си видях отново онова лице, което ми се бе явило в деня, когато за малко не се удавих - с очи с цвят на корал и остри като игли зъби.

Наричат Тракс град без прозорци. Хрумна ми, че онази наша стаичка без прозорци е като прелюдия към моето бъдеще. Нещо подобно ме очакваше и в Тракс. А може би двамата с Доркас вече се намирахме в този град и той съвсем не беше толкова далеч на север, колкото ме бяха накарали да си помисля...

Доркас се събуди и понечи да излезе навън. Аз я последвах, тъй като знаех, че няма да е в безопасност с всичките тези похотливи войници, които се мотаеха наоколо. Коридорът, който водеше към нашата стая, се проточваше край една от външните стени на крепостта, обсипана с амбразури. Наложих ми се да измъкна Терминус Ест от ножницата, защото големите мечове се вадят бавно, особено в решителен момент, а трябваше да съм готов за всичко. Когато отново се върнахме в стаята, аз извадих бруса и се захванах внимателно да наточа острието на меч, като особено наблегнах на последната една трета от него, тъй като точно с нея се нанася ударът. След като привърших с наточването, намазах внимателно скъпоценната сплав със смазка и прибрах оръжието в ножницата.

На следващия ден ми предстоеше да изляза за пръв път на ешафода, освен ако командирът на полка не решише в последния момент да демонстрира милосърдие. Справедливостта е нещо възвишено и тъй като през онази нощ бях все още млад, сърцето ми жадуваше само за възвишени неща. За пореден път се размечтах за едно

бъдеше, в което нашето братство ще бъде онова, което е било някога - символ на справедливостта и милосърдието.

И тъй, ако командирът не помилваше Аджилус, идваше моят ред. Аз трябваше да отнема живота му. Никой не би могъл да каже какво всъщност е животът. Тялото е колония от клетки (или поне така ни учеше учителят Палемон). Но когато тази колония бъде разделена на две значителни части, животът изчезва. Смъртта на една колония от клетки не би могла да бъде причина за нечия скръб. Та нали същото се случва всеки път, когато парче тесто бива хвърлено във фурната, за да се превърне в хляб. Ако човекът не е нищо повече от една такава колония, то той не заслужава живота си. Но ние знаем, че човешкият живот не се изчерпва с живота на клетките, от които е съставено нашето тяло. Къде тогава се крие онази друга, неуловима и толкова съществена негова част?

Може би тя също се стопява, само че по-бавно. Има много обитавани от духове къщи, тунели и мостове, но съм чувал, че когато духът е човешки, а не на някоя стихия например, с течение на времето той започва да се явява все по-рядко и накрая изчезва завинаги. Историците свидетелстват, че в близкото минало хората са познавали единствено света на Ърт и не са се страхували от зверовете, обитавали го тогава, пътували са свободно на север от този континент, но никой не е зървал дори призрака на тези хора. Възможно е той да изчезва на мига или пък да продължава да скита сред съзвездията. Този Ърт със сигурност е само едно село в сравнение с необятността на вселената. И ако човек живее в едно село и съселяните изгорят къщата му, той напуска мястото, стига да не е намерил вече смъртта си. Но тогава следва да се запитате как се е появил. Учителят Гурлойс, който има наистина много екзекуции зад гърба си, казваше често, че само глупак би се страхувал да не наруши някой от ритуалите, свързани с екзекуцията. Далеч по-огромна е опасността от това да загубиш самообладание и вяра в себе си в последния миг и да превърнеш нечия смърт във фарс или пък да превърнеш акта на въздаване на правосъдие в най-обикновено отмъщение, като дадеш воля на гнева си. Преди отново да заспя, аз се опитах мислено да се защитя срещу кой да е от тези два смъртни греха за всеки инквизитор.

31.

СЯНКАТА НА ИНКВИЗИТОРА

Част от нашето задължение като карнифeksi е да застанем на ешафода без маска и наметало с оголен меч в ръцете и така да изчакаме смъртника, доста преди времето, определено за изпълнение на присъдата.

Някои твърдят, че това бдение символизира вечно зрящото око на правосъдието и неговата тежка, непращаваща ръка. Аз съм по-склонен да мисля, че всичко това се прави, за да се фокусира вниманието на тълпата, за да ѝ се внуши мисълта, че предстои да се случи нещо важно.

Тълпата не е съвкупност от индивиди. Тя е по-скоро едно странно животно, без свой език и без реално съзнание за себе си, което се ражда и умира за един-единствен миг, без да оставя след себе си никаква следа.

Хората, които бяха се събрали за екзекуцията, в никакъв случай не бяха изцяло или дори предимно бедняци. Наоколо видях доста дрехи от скъпа коприна и лица, измити същата сутрин със скъп, благоуханен сапун. Склонността към насилие у подобни хора е далеч по-добре приспана, но събуди ли се веднъж, надхвърля всички познати граници, тъй като богатите не са свикнали да си поставят ограничения в каквото и да е.

И тъй, аз стоях подпрян леко на Терминус Ест, застанал така, че сянката ми да пада върху острието му. Командирът не се виждаше никъде, макар по-късно да

откриех, че през цялото време е наблюдавал площада през един прозорец. Огледах се за Аджиа, но не я открих. Доркас седеше на стълбите на Палатата, място, запазено за нея от пристава по моя молба.

Дебелакът, който ме беше издебнал предишната вечер, се бе притиснал максимално плътно до ръба на ешафода и пухтеше възбудено. Жената със сладкия поглед бе застанала от дясната му страна, а сивокосата - от лявата. Нейната кърпичка все още си стоеше подпъхната в ботуша ми. Дребосъкът, който ми бе дал асимито и мъжът с апатичното изражение не бяха наоколо. Потърсих ги с поглед по покривите на къщите, където може би се бяха настанили удобно, за да се насладят на зрелището въпреки ниския си ръст, но не успях да ги зърна.

По някое време в дъното на площада мярнах високите шлемове на четиримата сержанти, които трябваше да доведат Аджилус. Видях как тълпата се отдръпва, подобно на кафявите води на Езерото на птиците, за да им направи път. Мина известно време, преди да зърна момчешкото лице на вехтошаря. Тялото му беше изпълнато някак неестествено, вероятно заради веригите, които стягаха плътно китките му зад гърба. Припомних си колко войнствен и горд бе изглеждал той под прикритието на позлатената броня. Съжалих го. Старите хора казват, че Всемогъщия ни наказва със загуби и ни възмездява с победи. Дори това да е така, аз не се чувствах възмезден в онзи ден. Това беше победа, която не бях пожелавал. Няколко мига по-късно Аджилус се изкачи на ешафода и кратката церемония започна. След като привърши, войниците принудиха осъдения да коленичи и аз вдигнах Терминус Ест над главата си.

Ако острието е безупречно наточено и ударът е нанесен правилно и с нужната мощ, цялата съпротива, която ексекюторът усеща, е едно едва доловимо задържане при съсичането на вратния прешлен, миг преди мечът да се заби в дървника. И нищо повече. Но аз мога да се закълна, че надуших миризмата на кръвта, която сякаш изригна в прочистения от дъжда въздух. После главата се търкулна в плетения кош. Тълпата се отдръпна за миг, но после тутакси се люшна към ешафода, възпирана единствено от пиките на войниците. Чух отчетливо как дебелият мъж изпъшка така, сякаш току-що бе изпитал оргазъм. Някъде в далечината проехтя викът на Аджиа и лицето и проблесна пред мен като стоварила се изневиделица мълния. Нещо в тембъра ѝ ме накара да си помисля, че тя не ни вижда, но въпреки това е усетила мига, в който нейният брат-близък изгуби живота си.

Екзекуциите често биват последвани от безредици, в сравнение с които самият акт на обезглавяването просто бледнее. Главата на ексекутирания трябва да бъде показана веднага на тълпата и след това прибрана отново в коша. След това обезглавеното тяло, което междувременно продължава да кърви обилно (картина доста неприятна за окото), бива отнесено на място, където да бъде предпазено от евентуални гаври. Близките на екзалтирани например, получават правото да отнесат тялото на мъртвия непосредствено след екзекуцията. За гражданите от по-низшите прослойки се осигурява място, където тялото им да бъде недостъпно за трупоядците и другите членове на секти, за които то би могло да представлява интерес. Успях да се измъкна сравнително лесно и тъкмо почиствах ботушите си от кръвта, когато ме откри съдебният пристав. Реших, че е дошъл, за да ми плати, но той каза, че командирът държал лично да стори това. Попитах го на какво дължа тази неочаквана чест.

- Той гледаше през цялото време - отвърна ми приставът. - И остана много доволен. Заръча ми да ви кажа, че вие и жената, с която пътувате, сте поканени да прекарате нощта тук, стига да пожелаете.

- Ще тръгнем в полунощ - казах му аз. - Мисля, че така ще е по-безопасно за нас. Той се замисли за миг и после кимна, демонстрирайки интелигентност, която се

съмнявах, че притежава.

- Да, не е изключено този презрян тип да има семейство, а и приятели. Но предполагам, че този проблем е неделима част от вашия занаят.

- Някои от по-опитните братя от моето братство са ме предупреждавали нееднократно да не подценявам този „проблем“.

Бях споменал полунощ, но всъщност ние тръгнахме още щом се стъмни, веднага след вечерята, която ни се полагаше като част от моето заплащане.

Естествено, не можехме да тръгнем направо към стената и Тракс. Портата, за чието местонахождение няхах и най-бегла представа по онова време, щеше да бъде затворена до изгрев слънце. Затова трябваше по-скоро първо да се отдалечим възможно най-бързо от мястото на екзекуцията и второ да намерим място, където да прекараме спокойно нощта. Вървахме известно време, следвайки указанията на пристава, но после се изгубихме безнадеждно. Въпреки това и двамата бяхме в отлично настроение.

През деня командирът се опита да подаде парите от надницата направо в ръката ми и аз едва успях да го убедя вместо това да ги хвърли в краката ми, както се полага по протокол. Разказах всичко това на Доркас, а тя се усмихна и каза:

- Тогава сигурно ти е платил добре?

- Два пъти повече от полагаемото за подобна услуга. Плати ми като на учител, а не като на пътуващ брат. Естествено получих и няколко бакшиша по време на съпътстващата церемония. Сега имам повече пари, отколкото по времето, когато напуснах кулата. Почвам да си мисля, че няма да ми е трудно да издържа и теб с парите, които ще заработвам като пътуващ карнифекс.

Доркас като че ли се загърна по-плътно в новото си кафяво наметало.

- Надявах се, че никога повече няма да ти се наложи да се занимаваш с нещо подобно. Поне не в скоро време. Следобеда беше така отмалял и това не ми се стори никак странно.

- Просто нервите ми не издържаха. Боях се, че няма да мине така гладко и ще направя някоя глупава грешка.

- Ти го съжаляваше. Знам, че е така.

- Може би. Все пак той беше брат на Аджиа, а аз я харесвам, като изключим може би отношението ѝ към секса.

- Аджиа ти липсва, нали? Толкова много ли я харесваш?

- Аз я познавам само от един ден. Ако планът ѝ бе сполучил, сега вече щях да съм мъртъв.

- Но листото не те уби.

Дълго след това не можех да забравя тона, с който Доркас изрече тези думи. Да, отровата на аверна не бе успяла да ме убие, а аз отклонявах упорито мислите си от този факт, точно както неизлечимо болният се старее с всички сили да не мисли за смъртта.

Бях оцелял, а трябваше да съм мъртъв. Защо? Този въпрос се загнезди в съзнанието ми като лош спомен. Пъхнах ръка под плаща и опипах внимателно гърдите си. Открих нещо като белег и малко засъхнала кръв около него, но кръвотечението бе спряло отдавна и не усещах никаква болка.

- Те просто не убиват - казах. - Това е всичко.

- Тя каза, че убивали.

- Тя наговори куп лъжи.

Изкачвахме се по едно полегато хълмче, огрени от изумрудената светлина на луната. Пред нас, изглеждащата досущ като планините по-близо, отколкото е всъщност, се виждаше стената. Зад нас се разстилах светлините на Несус. Спрях на върха и ги огледах с възхищение, а Доркас хвана ръката ми.

- Толкова много къщи! Колко ли хора живеят в града?
- Никой не знае.
- И ние ще ги оставим до един зад гърба си. Колко е пътят до Тракс?
- Доста, поне така ми казаха. В основата на първия водопад. Не си длъжна да идваш с мен. Знаеш го много добре.
- Но искам да дойда. Но да предположим... Севериън, нека просто да предположим, че поискам да се върна след време. Ти ще се опиташ ли да ме спреш?
- Подобно пътуване ще бъде опасно за теб, ако си сама, затова сигурно ще се опитам да те разубедя. Но нямам намерение да те връзвам за себе си, ако това имаш предвид.
- Ти ми каза, че си направил копие на бележката от страноприемницата. Нали така каза? Но така и не ми показва това копие. Бих искала да го видя.
- Аз ти казах какво пишеше на бележката, дума по дума. Пък и това не е истинската бележка. Аджиа я изхвърли. Сигурно си е помислила, че някой - Хилдегрин, може би - се опитва да ме предупреди. - Бръкнах в тайника на пътната си чанта, но когато сграбчих бележката, пръстите ми напипаха още нещо, нещо хладно и странно оформено.

Доркас забеляза изражението ми и попита:

- Какво има?

Извадих нещо от джоба. Беше по-голямо от орикалк, но не много, и малко по-твърдо. Материалът, от който бе направено, какъвто и да бе той, сякаш искреше на бледата светлина на луната. Стори ми се, че държа в ръцете си нещо, което осветява целия град и бързо го мушнах в пътната си чанта.

Пръстите на Доркас се бяха впили така в китката ми, че почти ми причиняваха болка.

- Какво беше това? - прошепна тя.

Тръснах глава, за проясня мислите си.

- Не е мое. Дори не знаех, че е у мен. Кристал е, скъпоценен камък...
- Не може да е камък. Не почувства ли топлината му? Погледни ножницата на меча си. Ей там, в инкрустацията, това е скъпоценен камък.

Хвърлих един поглед на опала върху ножницата на Терминус Ест, но той ми се стори по-обикновен от стъклено манисто.

- Нокътят на Помирителя - казах аз. - Аджиа го е пхнала там. След като разрушихме олтара. Пхнала го е там, за да не го намерят у нея. Двамата с брат й сигурно са смятали да си го приберат обратно след като Аджилус получи цялото ми имущество по правото на победителя. Но аз не умрях и тя се опита да го откъдне, докато бях в килията.

Доркас се бе извърнала. Погледът ѝ бе вперен в града и неговите съзвездия от малки светлинки.

- Севериън, виж - промълви тя. - Не може да бъде!

Над града, като летяща планина, бе увиснала огромна сграда с кули, тераси и бляскав, сводест покрив. От прозорците ѝ струеше пурпурна светлина. Опитах се да кажа нещо, да отрека съществуването на това чудо, макар да го виждах с очите си, но преди устните ми да успеят да оформят и една-единствена сричка, сградата изчезна като пукнат сапунен мехур - оставяйки след себе си само каскада от пъстроцветни пръски.

32.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕТО

Малко след като невероятното видение се стопи във въздуха, аз най-неочаквано осъзнах, че съм влюбен в Доркас. Двамата заслизахме по пътеката, която открихме

кой знае защо точно на върха на хълма. Мракът бавно ни поглъщаше. Мислите ни бяха заети изцяло от загадъчната сграда, но душите ни се бяха вплели една в друга без всякакви задръжки. Видението бе оставило у нас усещането, че през онези няколко кратки секунди сме били застанали пред врата, която никога преди не е била отваряна, но и никога повече няма да се отвори.

Нямах никаква представа къде точно се намираме или в каква посока вървим. Помня само, че когато се спуснахме по склона в неговото подножие открихме извит като дъга мост, който пък ни отведе до друга пътека. Близко миля вървахме покрай някаква странна на вид, неумело скована дървена ограда. Почти не говорехме за себе си. Обсъждахме единствено чудото, което бяхме видели, и гадаехме какъв би могъл да бъде смисълът му.

Когато вечерта потеглихме от крепостта в Несус аз все още не гледах на Доркас като на приятен събеседник и желана спътница. В края на нашето пътуване тя се бе превърнала за мен в жената, която обичах повече от всичко на света. Не че любовта ми към Текла бе намаляла, просто чрез Доркас обичах Текла още повече от преди, а мисля, че и Доркас я обичаше не по-малко, заради онова, която тя означаваше за мен.

- Мислиш ли - попита ме тя, - че някой друг го е видял освен нас?

Не бях се замислял за това, но казах, че макар видението да бе продължило само няколко мига, то все пак се бе появило над един от най-големите градове и дори милиони от жителите му да не са успели да го видят, то поне няколко десетки хиляди бе трябвало да са го сторили.

- А не е ли възможно, това да е било видение, предназначено само за нас двамата?

- Никога преди не съм имал видения, Доркас.

- Аз пък не си спомням дали съм имала или не. Когато се опитам да си припомня времето преди мига, в който ти помогнах да се измъкнеш от езерото, ме спохожда единствено мисълта, че преди това и аз съм била във водата. Всичките ми спомени сякаш са се пръснали на хиляди малки парченца. Веднъж например ми се яви образът на напръстник, поставен върху парче кадифе, а друг път чух само лая на някакво малко кученце. Но летяща сграда виждам за пръв път в живота си. Нямам никакви спомени за нещо подобно.

Думите ѝ ме накараха да се замисля за копието на бележката, и така си спомних за кафявата книга, която лежеше редом с него в пътната ми чанта. Попитах Доркас дали не иска да види книгата, която някога бяхме чели заедно с Текла, щом поспрем за почивка.

- Да - отвърна ми тя. - Но едва когато седнем отново край разпален огън като онзи в странноприемницата.

- Изведнъж си спомних за нещо, което съм чел в нея. Чувала ли си някога за ключа към Вселената?

Тя се засмя тихо.

- Не, Севериън. Трудно може да се очаква от човек, който си спомня само собственото си име, да знае нещо за тайните на Вселената.

- Не, нямах предвид никакви истински знания. Аз също не бих могъл да се похваля с нещо подобно. Искях по-скоро да разбера дали някога си чувала, че Вселената си има свой таен ключ? Някакво изречение или тайна дума, предавана от поколение на поколение сред посветените..

- Бебетата знаят тази дума - каза Доркас. - Знаят я още преди да са се научили да говорят, но я забравят, преди да се научат. Поне така са ми казвали.

- Да, нещо такова. Кафявата книга е сборник с митове от миналото и в нея има цял раздел, в който се разказва за ключовете към Вселената. Двамата с Текла, често четяхме за тях и ги обсъждахме. Единият от тези ключове гласеше, че каквото и да се случи, то има три значения. Първото значение е „практическото“. Например -

„Една крава откъсва стиска трева и започва да я дъвче.“ Тревата е истинска и кравата също, а това значение, макар и елементарно на пръв поглед, е също толкова важно, колкото и останалите две. Второто значение е отражението на света, заобикалящ събитието. Всеки обект е в неразривна връзка с останалите и така ние можем да научим много за един обект чрез отражението му върху другите обекти. Това значение е овладяно до съвършенство от гадателите.

- А третото значение? - попита Доркас.

- Третото значение учените наричат „трансубстанциално“. Тъй като всички обекти във Вселената са творение на Първосъздателя и всички те са добили живота си от неговите ръце, те до един би трябвало да са израз на неговата воля и следователно да отразяват една по-висша реалност.

- Искаш да кажеш, че това, което видяхме, е знак?

Поклатих глава.

- Книгата казва, че всичко е знак. Онази дървена ограда беше знак, начинът, по който дърветата се бяха надвесили над нея, също. Но е вярно също така, че някои знаци могат да изразяват третото значение по-пълно от други.

Изминахме около стотина крачки, без никой от нас да каже нещо.

После Доркас рече:

- Ако онова, което казва книгата на благородната Текла е вярно, тогава хората виждат всичко наобратно. Ние видяхме как една огромна сграда изскочи над града и после пропадна в нищото, нали така?

- Аз я видях, когато вече бе увиснала над града. Наистина ли видя как тя изскочи?

Доркас кимна. Косата ѝ проблясваше на меката лунна светлина.

- Струва ми се, че онова, което ти наричаш трето значение, е съвсем ясно.

Второто значение е по-трудно за откриване, а първото, което изглежда най-елементарно, е пълна загадка.

Тъкмо се канех да ѝ кажа, че разбирам какво има предвид, поне за първото значение, когато в далечината се разнесе приглушено трополене.

- Какво беше това? - възкликна Доркас, и взе ръката ми в своята малка, топла длан. Усещането беше много приятно.

- Не знам, но мисля, че дойде откъм ей онази горичка.

Тя кимна.

- Сега пък на мен ми се причуват гласове.

- Значи слухът ти е по-добър от моя.

Трополенето прозвуча отново, този път по-силно и по-продължително. Може би просто защото се бяхме приближили, ми се стори, че виждам как снопчета светлина пробиват между дънерите на дърветата, оформили младата горичка пред нас.

- Ето там! - каза Доркас и посочи нещо в северния край на горичката. - Това не може да е звезда. Прекалено ярка е и е прекалено ниско. Освен това се движи твърде бързо.

- Струва ми се, че е фенер. Закачен на фургон, вероятно, или пък носен в ръка.

И отново онова трополене. Този път се сетих откъде идва. Някой биеше барабан.

Вече можех да различа, макар и едва-едва, няколко гласа. Един от гласовете обаче се долавяше съвсем ясно, защото тембърът му беше по-дълбок от този на барабана и почти толкова силен.

Заобиколихме ръба на горичката и аз видях около петдесетина души, събрани около малка платформа. На нея, осветен от трепкащата светлина на факлите, бе застанал един гигант, стиснал барабан под мишницата си.

От дясната му страна стоеше друг, далеч по-нисък мъж в богати одежди, а от лявата почти гола жена с най-красивото тяло, което някога бях виждал.

- Всички са тук — казваше дребният мъж високо и забързано. - Всички са тук.

Какво очаквате да видите? Любов и красота? - Той посочи жената. - Сила? Смелост? - Мъжът махна с пръчицата си към гиганта. -Измами? Мистерии? - Той потупа собствените си гърди.

- Пороци? - Той отново посочи гиганта. - Но погледнете насам, вижте кой е дошъл току-що! Това е нашият общ враг Смъртта, който винаги идва - рано или късно.

- Той посочи към мен и цялата публика се извърна, за да ме види.

Това бяха доктор Талос и Баландерс, тях трудно можеше да ги обърка човек.

Колкото до жената, стори ми се, че никога не съм я виждал.

- Смъртта! - каза доктор Талос. - Смъртта дойде. През последните два дни се съмнявах в теб, стари ми приятелю, а би трябвало да те познавам по-добре.

Очаквах зрителите да се засмеят и да заgrimасничат, но те не го направиха.

Няколко от тях почнаха да си шепнат нещо, а други свиха средния и безименния пръст на ръката си и посочиха към земята. В дланта на жената блесна медна монета.

- И кого е довел той със себе си? - Доктор Талос наведе факела си напред, за да ни огледа по-добре. -Невинността, струва ми се. Да, това е невинността. Сега всички са тук! Представлението ще започне след миг-два и няма да е за хора със слаби сърца. Никога през живота си не сте виждали нещо подобно. Никога! Вече всички са тук.

Красивата жена бе изчезнала. Магнетизмът на доктора беше толкова силен, че дори не забелязах кога бе станало това.

Ако трябваше сега да опиша представлението на доктор Талос, то моят разказ сигурно би предизвикал само объркване. А ако уточня какво беше неговото въздействие върху публиката, вие най-вероятно няма да ми повярвате. В тази драма, двама от чиито изпълнители дори не подозираха за ролите си, на сцената се появяваха огромни армии, свиреха оркестри, валеше сняг, Ърт потръпваше, разтърсван от подземни трусове. Доктор Талос жонглираше с въображението на своите зрители с помощта на живия си, увлекателен разказ и няколко прости, но ефектни сценични машинarii - сенки, хвърляни върху екрани, холографски образи, записани звуци, отражатели и огледала и още няколко подобни хитринки. Като цяло, съдейки по въздишките, възклицанията и коментарите на публиката, ефектът беше просто зашеметяващ.

И въпреки всичко представлението на доктор Талос не постигаше целта си, защото неговата амбиция беше да общува с публиката, да успее да разкаже с прости думи една величава легенда. Боя се, че дори никой от нас, които се разхождахме по сцената и изговаряхме по някоя реплика, когато той ни дадеше знак, не успя да схване неговия разказ в пълнота. Идеята, както сам докторът каза по-късно, можела да бъде изразена единствено чрез биене на камбани и топовни гърмежи, или пък чрез ритуални обреди и танци. Все пак накрая се оказа, че дори подобни изразни средства не биха помогнали. Имаше една сцена, в която доктор Талос и Баландерс се биха, докато от лицата им потече кръв. Имаше и друга сцена, в която Баландерс търсеше уплашената до смърт Йолента (така се казваше най-прекрасната жена на света) в някакво тайно, подземно помещение, за да седне накрая върху раклата, в която тя се бе скрила. Във финалната сцена аз стоях в центъра на подиума и водех съдебно дирене, а Баландерс, Йолента и Доркас бяха завързани към различни уреди за разпит. Аз трябваше да подложа всеки от тях на доста странни (и доста безсмислени) мъчения. Нямахме как да не забележа колко заплашително започна да мърмори публиката, докато се подготвях уж да изкълча краката на Доркас. В това време, без аз да се усетя, Баландерс вече беше на път да се освободи от машината. Няколко жени изпищяха, когато веригите му издрънчаха по пода. Огледах се, за да получа нови инструкции от доктор Талос, но той вече се

беше освободил като по чудо и тъкмо се приближаваше към публиката.

- Жива картина! - извика той.

Аз замръзнах, тъй като вече бях научил какво означава това.

- Мили хора - продължи докторът, - вие всички проследихте нашето представление с трогателно внимание. Сега ни отделете част от товара на кесиите си, тъй както ние ви отделихме от времето си. В продължението на пиесата ще видите какво се случи, след като чудовището успя да се освободи. - Доктор Талос бе протегнал към зрителите високата си шапка и аз чух как в нея звъннаха няколко монети.

Недоволен от резултата, той тръгна сред хората. - Не забравяйте, че след като се освободи, нищо няма да може да му попречи да изпълни своите брутални възжелания.

Не забравяйте, че аз, неговият мъчител, все още съм вързан и изцяло завися от волята му. Не забравяйте, че все още не сте научили -благодаря ви, господине -

на кого всъщност принадлежи тайнствената фигура, чийто силует контесата видя през спуснатите завеси. Благодаря ви. Хайде, вие бяхте така щедри с вашето внимание. Сега ви молим само да не бъдете твърде благоразумни, когато бъркате в кесиите си. Някои от вас вече оцениха по достойнство нашето изкуство, но ние няма да изиграем продължението само пред няколко души. Къде са лъскавите асимита, които вече трябваше да лежат на дъното на моята шапка? Не може няколко души да плащат за мнозинството! Ако са ви свършили асимитата, нека тогава да са орикалки. Ако ли пък не ви се намират и орикалки, сигурно поне някой нещастен аес се търкаля из джобовете ви!

Накрая необходимата сума беше събрана и докторът пъргаво се озова на мястото си върху машината за мъчения. Баландерс изрева страховито и протегна дългите си ръчища, за да ме сграбчи и така позволи на публиката да забележи втората, все още здрава верига, която продължаваше да го удържа на безопасно разстояние.

- Погледни го - каза ми доктор Талос шепнешком. -После размахай факела си срещу него.

Аз се престорих, че едва забелязвам освободилия се Баландерс и бързо измъкнах един от факлите, които ни служеха за осветление. Пламъкът се люшна, изпраща и леко промени цвета си.

- Не! Не! Назад! - извиках, след като доктор Талос ми подхвърли следващата реплика.

Баландерс ми отвърна с още по-смразяващ рев. Той опъна веригата така, че декорите започнаха да скърцат, устата му блъвна кълба дим, а от ъгълчетата ѝ се стече противна на вид слюз, която започна да капе по дрехите му. Някой от публиката извика и тогава веригата се скъса с металически плясък. Лицето на гиганта бе придобило наистина зловещ вид и аз заотстъпвах, опитвайки се вече не да го задържа, а само да се предпазя от евентуална атака. Но още преди да направя и няколко крачки, той вече бе успял да изтръгне факлата и да ме повали на пода.

Надигнах леко глава само за да видя как Баландерс грабна още един факел и тръгна с гръмовни стъпки към публиката. Виковете на мъжете заглушиха женските крясъци. Станах бързо и хукнах към Доркас, за да се скрием заедно в близките храсти. Пътном хвърлих един поглед на доктора, който доволно се усмихваше, докато за пореден път се освобождаваше от веригите си.

- Много добре! - извика той. - Настина стана много добре. Хайде, върни се, Баландерс. Нали не искаш да ни оставиш в мрака. - После се обърна към мен: - Е, как ти се хареса сценичният ти дебют, господин Инквизитор? За начинаещ, при това без всякакви репетиции, ти се справи съвсем прилично.

Успях да кимна.

- Освен когато Баландерс те събори. Той трябваше да се сети, че не знаеш как се пада в подобни случаи. Баландерс си има своите дарби, но досетливостта не е

измежду тях. Имам известно допълнително осветление зад сцената. Двамата с Невинност можете да ми помогнете да го задействаме.

Въпросното „допълнително осветление“ се оказаха още няколко факела, които обаче, макар и използвани, свършиха добра работа. На тяхната светлина изтарашихме набързо опразнената от публиката поляна.

- Парите в тази шапка са нещо сигурно - заобяснява доктор Талос, - но както сами виждате, с тях не се изчерпват приходите ни. Какво ли не сме намирали на поляната след представление. Прасенца сукалчета. Зеленчуци. Обувки и дори дамско бельо. Веднъж намерихме бастун с позлатена дръжка, който естествено се полагаше по право на мен. А, да не повярваш, ето ви и цяла целеничка рокля - и докторът размахна дрехата над главата си като доказателство. - Тъкмо нашата Йолента ще има с какво да прикрие утре своите прелести.

- Ако ще отсядаме в някой хан - обади се не особено възторгнатата Йолента, - по-добре да тръгваме още сега, докторе. Страшно съм уморена.

Можех да кажа същото и за себе си.

- Хан ли? Какво престъпно пилеене на средства. Нека ти сведа обстановката, скъпа моя. Най-близкият хан би трябвало да е в най-добрия случай поне на една миля. Кое то ще рече, че двамата с Баландерс едва ли ще успеем да замъкнем раквизита дотам преди разсъмване, дори ако нашият скъп Ангел на мъченията бъде така добър да ни помогне.

Баландерс изгрухтя утвърдително и после размаза с тока на огромния си ботуш някаква отровна гадина, плъзнала из тревата.

Доктор Талос разпери ръце така, сякаш се канеше да прегърне Вселената.

- От друга страна, скъпа моя, тук, под звездите, ние всички ще можем да получим най-благодатния, при това безплатен подслон, за който бихме могли да мечтаем. Студът е тъкмо толкова резлив, колкото да ни накара да се загърнем по-плътно в наметките си, за да се насладим по-пълно на топлия уют, с който те ни даряват. Въздухът е сух, което ще рече, че едва ли ще ни изненада дъжд. Тук ще устроим нашия лагер и утре ще потеглим напред към нови приключения, докато денят е все още млад.

- А как стоят нещата с провизиите? - попитах аз. - Двамата с Доркас сме много гладни.

- Проблемът ви е решен - заяви жизнерадостно докторът. - Баландерс тъкмо откри кошница с продукти.

Някои от нашите зрители, вероятно фермери, явно бяха посетили представлението на връщане от пазара. В кошницата се намери по нещо за всекиго и ние успяхме да утолим шо-годе глада си. Доктор Талос не хапна дори троха и каза, че просто иска да постои край огъня, докато му се приспи, след което ще отиде да дремне на трона на Самодържеца.

33.

ПЕТ КРАКА

Около час лежах буден. Скоро разбрах, че доктор Талос няма да заспи и затова започнах да се надявам, че ще ни остави за малко по една или друга причина. Той поседя известно време замислен, после стана и започна да крачи напред-назад край огъня. Лицето му беше застинало в почти неподвижна маска, но при все това дори най-незабележимото потрепване на кое да е негово мускулче успяваше да даде израз на определено настроение. Пред притворените ми очи, по лицето на доктора като мимолетни сенки пробягваха радост, тъга, омраза, раздразнение, решителност и цял куп други емоции, които дори не бих могъл да назова.

Докато обикаляше около огъня, той шибаше полските цветя с върха на бастуна си и

не след дълго успя да овършее солиден периметър. Накрая фигурата му излезе от полезрението ми и аз чувах само свистенето на бастуна. Тогава бавно измъкнах скъпоценния камък от чантата си.

Все едно че държах в ръцете си звезда, блеснала в нощта. Доркас беше заспала и макар да се надявах, че ще можем да разгледаме камъка заедно, не си и помислих да я събуждам. Леденото, синкаво сияние нарастна така, че се уплаших да не го забележи доктор Талос. Почти долепих око до Нокътя като дете, което се опитва да надзърне във вътрешността на всеки странен и интересен предмет. Когато отново го скрих в джоба на чантата, светът около мен ми изглеждаше твърде мрачен и безцветен.

Не съм съвсем сигурен на колко години беше учителят Малрубиус, когато умря. Това стана няколко години преди да стана капитан на послушниците, което ще рече, че трябва да съм бил малко момче. Въпреки това си спомням много добре как учителят Палемон го наследи като наставник на послушниците, учителят Малрубиус бе заемал този пост откакто се помнех и затова отначало ми беше трудно (а и не само на мен) да приема мисълта, че учителят Палемон може да бъде наш наставник, макар да го харесвах поне толкова и дори повече. Объркването на послушниците се засилваше от факта, че учителят Малрубиус по онова време не само че беше още жив, но и дори не беше заминал за някъде. Стариият инквизитор бе спрял да ни преподава и просто си почиваше в своята килия. И все пак, когато престанахме да го виждаме, неговото присъствие сякаш стана още по-осезаемо. Учителят Палемон като че ли също не можеше да повярва, че той никога повече няма да поеме отново задълженията си и току го чувахме да шепне: „А какво ще каже учителят Малрубиус?“

34.

УТРО

- Ти си буден! - възкликна доктор Талос. - Надявам се, че си спал добре.
- Сънувах странен сън. - Станах и се огледах.
- Наоколо няма никой друг освен нас самите. - И докторът направи широк жест с ръка, сякаш успокояваше наплашено дете.
- Сънувах моето куче. Не съм го виждал от години. То се приближи и легна до мен. Когато се събудих, все още усещах топлината на тялото му.
- Ти беше легнал до огъня - каза доктор Талос, сочейки мястото с пръст. -
- Никакво куче не се е мяркало насам.
- А един мъж, облечен долу-горе като мен?
- Докторът поклати глава.
- Щях да го видя.
- Може да си задрямал по някое време.
- Само преди полунощ. После будовах.
- Бих могъл да пазя декорите вместо теб, ако искаш да поспиш. - Истината беше, че се боях да заспя отново.
- Доктор Талос се колебаеше. После изведнъж каза:
- Много мило от твоя страна - полегна и се зави с навлажненото от росата одеяло.
- Аз се настаних в неговото кресло, като преди това го завъртях така, че да мога да гледам огъня. За известно време потънах в мислите си, първо за странния сън, а после за Нокътя, тази могъща реликва, която по такъв невероятен начин се бе озовала в ръцете ми. Стана ми доста приятно, когато забелязах как Йолента се размърда, после се надигна, прозина се и се протегна.
- Има ли вода? - попита тя. - Искам да се измия.

Отвърнах ѝ, че доколокото си спомням, Баландерс е докарал вода някъде откъм горичката и тя се запъти натам, за да намери поточето. Тялото ѝ просто ме омайваше. Красотата на Йолента беше наистина съвършена. Нито една от жените, които познавах, не можеше да се мери с нея. На нейния фон елегантната осанка на Текла ми се струваше лишена от сексапил, тялото на Доркас твърде крехко, а лицето на Валерия, почти забравеното момиче от Атриума на времето - твърде детско.

И въпреки това влечението, което изпитвах към нея, не можеше да се сравни с изгарящата страст, която ме бе свързвала с Аджиа, не я обичах толкова, колкото Текла, а за духовна близост като тази, възникнала между мен и Доркас, и дума не можеше да става. Просто като всеки нормален мъж и аз не можех да не я пожелаая, но я желяех не истински, а като жена, която съм видял на някоя картина. Не можех да не забележа колко тромава е походката ѝ въпреки перфектните пропорции на пищното ѝ тяло. И когато тя се върна от горичката с няколко все още незасъхнали капчици вода по ресниците си и по скулите на съвършеното си като свода на дъгата лице, аз се почувствах също толкова сам, колкото бях и преди тя да се събуди.

- ... казах, че там има плодове, ако си гладен. Докторът ме накара да заделя, за да остане нещо и за закуска. - Гласът ѝ беше приятно дрезгав и сякаш леко задъхан, глас, който можеш да слушаш като музика.

- Извинявай - отвърнах ѝ аз. - Бях се замислил. Да, бих хапнал някой плод. Много мило от твоя страна.

- Няма да ти ги донеса на крака. Ще трябва сам да си ги вземеш. Ей там са, зад онази броня.

Бронята, за която ставаше въпрос, беше направена от твърд картон, боядисан в сребристо. Зад нея открих кошница с грозде, една ябълка и нар.

- Остави малко и за мен - обади се Йолента. - От гроздето, имам предвид.

Дадох ѝ гроздето и тъй като прецених, че Доркас би предпочела ябълката, взех за себе си нара.

Йолента огледа гроздето.

- Отгледано е в някой парник на екзалтиран - отбеляза тя. - За истинското е още твърде рано. Като се замисля, този скитнически живот не е чак толкова лош. Освен това получавам една трета от парите.

Попитах я дали е пътували и преди с доктора и неговия гигант.

- Ти май не ме помниш, а? Не, никога преди не съм била с тях. - Тя сложи едно зърно в устата си и го гълтна, без да го съдъвче. - Правила съм само няколко репетиции с тях, макар че когато се появихте с момичето така изневиделица, трябваше да променяме всичко в движение.

- Май всичко се обърка най-вече заради моята роля. Тя почти не взе участие.

- Да, но доктор Талос разчиташе на теб и беше предвидил всичко. По време на репетициите той поемаше и твоите роли.

- Значи е вярвал, че ще се появя отнякъде.

Докторът се изправи като кукла на пружина, при това с вид на напълно събуден човек, макар само преди миг да бе изглеждал дълбоко заспал.

- Разбира се, разбира се. Нали ти споменах къде ще закусваме. Ако не се беше появил тази вечер, просто нямаше да поставим „Велики сцени от...“ и щяхме да изчакаме до утре. Йолента, този път няма да получиш една трата, а една четвърт, защото според мен няма да е честно, ако не поделим приходите си и с другата жена.

Йолента сви рамене и гълтна още едно зърно.

- Събуди я, Севериън, трябва вече да тръгваме. Аз пък ще разбудя Баландерс и тогава ще можем да си поделим парите и всичко останало.

- Няма да продължа с вас - казах аз.

Доктор Талос ме изглежда въпросително.

- Трябва да се върна в града. Имам някои дела за уреждане с Ордена на Пелерините.

- Можеш да останеш с нас поне докато излезем на главния път. Оттам и без друго минава най-прекия път до града. - Стори ми се, може би защото не продължи да ме разпитва, че той всъщност знае доста повече, отколкото бих могъл да предположа. Йолента, която не бе обърнала никакво внимание на нашия разговор, се прозина за пореден път и каза:

- Трябва да подремна поне малко преди представлението довечера, защото иначе очите ми няма да изглеждат толкова добре, колкото би трябвало да изглеждат.

- Ще дойда с вас до пътя - казах аз, - но след това ще си тръгна.

Доктор Талос вече се опитваше да събуди гиганта, като разтърсваше рамото му с все сила.

- Твоя воля - каза той.

Не бях съвсем сигурен дали думите му са отправени към мен или към Йолента.

Погалих Доркас по челото и й прошепнах, че е време да тръгваме.

- Ще ми се да не беше ме будил. Сънувах най-прекрасния си, най-истински сън, откакто се помня.

- На мен също ми се присъни нещо съвсем реално.

- Отдавна ли си буден? Тази ябълка за мен ли е?

- Боя се, че това ще е цялата ти закуска.

- Повече не ми и трябва. Погледни я само, колко е сочна и зряла. Искаш ли да си отхапеш?

- Аз ядох вече. Един нар.

- Трябваше да се досетя по устата ти - усмихна се Доркас. - Изглеждаш така, сякаш си изсмукал нечия кръв. Като прилеп-вампир.

Баландерс беше успял вече да седне и разтъркваше очите си като недовошно дете.

- Ужасно е да те будят така, нали? - викна му Доркас. - И ти ли сънува нещо?

- Никога не сънувам - отвърна й Баландерс. - Никога.

Доктор Талос погледна към него и поклати глава, сякаш искаше да каже: „Колко нездравословно!“

- Да ти услужа тогава с няколко мои сънища. Севериън също си има предостатъчно. Макар да изглеждаше напълно събуден, Баландерс се вторачи в нея.

- Коя си ти?

- Аз съм... - Доркас ме погледна уплашено.

- Доркас - отговорих аз вместо нея.

- Да, Доркас. Не ме ли помниш? Запознахме се снощи зад завесата. Тво... твоят приятел ни запозна и ми каза, че не бива да се боя от теб, защото ти само си даваш вид на толкова страшен. За представлението. Аз казах, че разбирам, защото Севериън също върши ужасни неща, но иначе е толкова мил. - Доркас погледна отново към мен. - Ти поне си спомняш, нали, Севериън?

- Разбира се. Не мисля, че трябва да се притесняваш от Баландерс, само защото той е забравил. Той е доста едър, но външния му вид е като моя инквизиторски плащ - прави го да изглежда далеч по-страшен, отколкото е в действителност.

- Имаш страхотна памет - каза й Баландерс. - Ще ми се и аз да можех да помня всичко така добре. - Гласът му прозвуча като трополенето на каменна лавина.

Докато си приказвахме, доктор Талос измъкна парите от една кутия. Той подрънка със събраните в шепите си монети и ни извика:

- Хайде приятели, обещах ви дял от печалбата. Ще разпределим всичко честно и почтено, след което ще можем спокойно да потеглим на път. Баландерс, разтвори дланите си и ги прилепи една до друга. Годподин Севериън, дами, хайде, защото нямаме много време.

Когато предишната нощ доктор Талос бе споменал, че ще делим приходите на четири, аз предположих, че на Баландерс не се полага дял, тъй като е роб на доктора. Докторът обаче сложи първия дял именно в неговите шепи. После даде по един дял на мен и на Доркас и накрая изсипа остатъка от монетите върху протегнатата пола на Йолента.

- Както сами забелязахте - уточни той, - парите не бяха никак малко. Все пак ще трябва да ви съобща с прискърбие, че не една и две от тях се оказаха фалшиви.

- Ти вече взе ли своя дял, докторе? - попита Йолента - Не трябваше ли това да стане в наше присъствие?

Доктор Талос я погледна за миг и после каза тихо:

- Аз не взимам дял.

Доркас ме погледна, сякаш за да се увери, че е преценила правилно и после прошепна:

- Но така не е справедливо.

- Наистина не е - съгласих се аз. - Докторе, твоята роля в представлението беше най-значителна, а после ти събра и парите. Ако се не лъжа, декорите също са твое дело. Според мен на теб се полага дори двоен дял.

- Аз не вземам нищо - каза докторът бавно. За пръв път го виждах сконфузен. - За мен остава удоволствието от факта, че ръководя тази, смея да я нарека, трупа.

Освен това така мога да поставям пиесите, които съм написал, пък и ми харесва...

- Той се огледа, сякаш за да намери основание да се усмихне. - Харесва ми да се развявам напред-назад по сцената, нагизден с ей онази картонена броня. Друго възнаграждение не ми е нужно.

- Приятели мои, останаха още два аеса, които трудно бихме могли да разделим, както и събраните вещи. Кой от вас иска да вземе монетите и да се откаже от подялбата на вещите? Севериън, Йолента?

За моя изненада, първа се обади Доркас.

- Аз ще ги взема.

- Много добре. Останалите ще предупредя все пак да внимават с вещите, защото някой може да реши, че са крадени. За кражба, както ще ви увери и нашият приятел инквизиторът, се полагат доста неприятни наказания, особено отвъд стената и...

Т-този пък кой е?

Проследих погледа му и видях, че към нас се приближава мъж, облечен в сиво.

35.

ХЕТОР

Не знам защо хората смятат, че е унизително да посрещнеш непознат, докато седиш на земята, но всички май си мислят така. Двете жени тутакси се изправиха и аз последвах примера им, без дори да се замисля. Дори Баландерс се надигна трмаво. Само доктор Талос, който през цялото време бе седял на „трона на Самодържеца“, не помръдна от мястото си.

Въпреки цялото суетене се оказа, че приближаващият мъж е меко казано невзрачен. Беше нисък на ръст, а широките му дрехи го правеха да изглежда дори още по-дребен. Лицето му беше покрито с набола брада, а когато свали мръсната си, омазнена шапка, за да ни поздрави, се оказа, че темето му е голо и сипаничаво. Веднага си помислих, че съм го виждал някъде, но мина известно време, преди да го позная.

- Рицари - каза той. - О, б-б-благородни рицари и вие дами с к-к-коси като к-коприна! Аз, Хетор, се зова и идвам, за да захвърля мръсните си дрипи и да наточа лъскав боен меч.

- Ти си бил сред публиката снощи - каза доктор Талос. - Твоето желание да видиш

продължението на нашата история е достойно за уважение, но ще трябва да те разочаровам. Представлението ни ще започне едва довечера.

Хетор се оказа мъжът със странния поглед, който бях видял сред малката групичка, която ме бе причакала на излизане от тъмницата на крепостта. Той сякаш не чуваше какво му говори докторът. Беше впил поглед в мен и току се обръщаше към Баландерс и Доркас.

- Той те нарани, нали така? Видях кръвта ти да се стича, червена като руйно вино. К-каква огромна чест за теб! Ти също служиш нему, но с цел по-възвишена от моята.

Доркас поклати глава и отвърна поглед от него.

- Надявам се, че осъзнаваш - намеси се отново доктор Талос, - че видяното снощи беше само едно театрално представление.

- Аз о-о-о-осъзнавам повече неща, отколкото ти би могъл да предположиш. Аз, старият капитан, старият лейтенант, старият г-г-готвач в моята кухня, където готвя супа и каша за моите умиращи зверчета! Моят господар е истински, но къде са вашите армии? Истински, а вашите империи? Може ли от истинската рана да потече фалшива кръв? Защото к-къде отива силата, когато кръвта бликне?

Макар благодарение на паметта си да мога да възстановя всяка дума на Хетор на хартия, тогава не обрках особено внимание на несвързаните му дрънканици. Помня също, че Баландерс го слушаше така, сякаш не искаше да пропусне нито дума от онова, което той казва. Доркас беше като втрещена, тя току се извърещаше като човек, видял мъртвешки кости или полуразложен труп.

- Можеш и сам да се увериш, че младата дама е невинна - смени тактиката доктор Талос, - За мен винаги е удоволствие да поговоря с почитателите на нашето изкуство, но се боя, че сега ни чака друга работа. Трябва да съберем багажа си. Ще ни извиниш ли?

- Подреждане и опаковане? Че кой друг би могъл с това да се справи по-добре от мен, старият хамалин? -Хетор бързо нахлуи мръсното си кепе. - Аз мога всичко тъй да опаковам, че да е в пълна безопасност, дори да е по-крехко от яйце и по-тежко от дървник и наковалня. А за любовта на господаря, бих направил всичко. Бих го последвал и накрай света.

Аз кимнах, без да знам какво точно да кажа. Баландерс, който очевидно бе схванал цялата тирада като намек, че е време да започнем със събирането на багажа, отиде трмаво до най-близките декори и започна да ги събира, Хетор скокна след него с изненадваща за годините му пъргавина и се захвана с навиването на един от кабелите на холографските прожектори. Доктор Талос ми хвърли един поглед, който най-вероятно трябваше да означава нещо от сорта на: „В края на краищата ти поемаш отговорността за него така, както аз съм поел отговорността за Баландерс.“

- В града има не един и двама като него - обясних му аз. - За тях болката и смъртта са като секса за нормалните хора.

Докторът кимна.

- Винаги ме е забавлявала идеята за идеалния слуга, който служи на господаря си, подтикван единствено от верността си, за идеалния селянин, който работи единствено заради любовта си към земята, или за идеалната метреса, която може да вирне крака безброй пъти за една нощ, само от любов към чистото удоволствие в любенето. При все това, никога не съм срещал подобни шутове в действителността.

След около час излязохме благополучно на пътя. Напредвахме доста бързо, не на последно място заради начина, по който Баландерс и Хетор бяха успели да опаковат багажа. Дребното човече следваше покорно групата ни на около стотина крачки разстояние.

- Той е точно като мен - каза Доркас, поглеждайки назад. - А докторът е като Аджиа, само че не чак толкова лош. Нали си спомняш как тя се опитваше да ме прогони? Само благодарение на теб не успя да го стори.

Отвърнах ѝ че си спомням и я попитах, защото тогава бе решила да ни последва на всяка цена.

- Вие бяхте единствените хора, които познавах. Мисълта да остана сама ме плашеше повече, отколкото самата Аджиа. Тогава все още се страхувах от нея.

- А сега?

- И сега ме е страх от нея, но много по-малко. Не знам къде съм била в последно време, но съм сигурна, че съм била там сама. И то доста дълго. Ти няма да го разбереш, но...

- Какво?

- Дори и ти да ме мразеше не по-малко от Аджиа, аз пак щях да ви последвам.

- Не мисля, че Аджиа те мразеше.

Доркас ме погледна по начин, който никога няма да забравя. По детски красивото ѝ лице стана невероятно, почти болезнено сериозно.

- Мразеше ме - каза тя тихо. - А сега ме мрази дори още повече. Помниш ли колко замаян беше след дуела? Ти така и не успя да погледнеш назад, докато те отвеждах от арената. Но аз се обърнах и видях лицето ѝ.

В това време Йолента се оплакваше на доктор Талос, че ѝ се налагало да върви толкова дълго.

- Аз ще те нося - прогърмя зад нас дълбокия глас на Баландерс.

Тя го погледна учудено.

- Какво? Върху целия останал багаж?

Гигантът не отговори.

- Казах, че искам да се возя на нещо, а не да се поклащам глупаво като кокошка върху купчина смет.

Баландерс само кимна тъжно.

Йолента наистина се боеше да не изглежда глупаво и онова, което се каня да напиша сега, сигурно също ще ви прозвучи глупаво, макар да е самата истина. Е, читатели мои, посмейте се за моя сметка. В онзи миг с учудване осъзнах какъв късметлия съм бил, откакто напуснах Цитаделата. Доркас, за която знаех, че е мой истински приятел, беше за мен много повече от любовница, тя се беше превърнала в мой спътник, макар да се познавахме едва от няколко дни. Тежките стъпки на гиганта Баландерс ми напомняха колко много хора кръстосват ърт съвсем сами. Сега вече знаех защо той следва доктор Талос навсякъде. Силата и въображението, с които червенокосият мъж се впускаше във всяко свое начинание, бяха наистина завладяващи.

Докосване по рамото ме извади от унеса. Беше Хетор, който се беше приближил мълчаливо отзад.

- Учителю - продума той.

Казах му да не ме нарича така и додадох, че съм само пътуващ брат, който надали някога ще бъде удостоен със званието учител.

Той кимна раболепно. Зърнах за миг няколко счупени зъба, когато повтори все едно не бе ме разбрал:

- Учителю, накъде сме се запътили?

- Извън портите - рекох аз и си пожелах да последва доктор Талос, а не мен.

Всъщност съзнанието ми бе обсебено от мисълта за свръхестествената красота на Нокътя на Помирителя. Колко хубаво би било да отнеса реликвата в Тракс вместо да се връщам по стъпките си обратно до Несус. Махнах с ръка към стената, която се възвисяваше величествено в далечината. Чувствах се като мишка в подножието на стените на обикновена крепост. Стената ми се стори злокобна с надвисналите над

нея буреносни облаци.

- Позволете ми да се погрижа за меча ви, учителю. -Молбата прозвуча искрено, но аз си спомних за заговора на Аджиа и брат й, предизвикан от желанието им да се сдобият с Терминус Ест и промърморих:

- Не. Избий си го от главата.

- Жал ми е за вас, учителю, като ви гледам да превивате плещи под бремето му. Трябва да е много тежък.

Докато се мъчех да му обясня, че мечът не е толкова тежък, колкото изглежда, бяхме заобиколили полегат хълм и пред нас, на половин левга, се очерта път, завършващ в отвор в стената. По него пъплеха карети, фиакри и всякакъв вид други превозни средства, изглеждащи толкова миниатюрни в сравнение със стената и извисяващата се порта, да не говорим за хората и животните, прилични на джуджета и мравки, влачещи трохи. Доктор Талос се обърна и с нескрита гордост посочи стената, все едно бе негово творение.

- Севериън, дами, какво ще кажете? Виждали ли сте подобно нещо? Били ли сте изобщо някога тук?

Йолента само поклати глава, а аз отвърнах:

- Не. Прекарал съм живота си най-вече в центъра на града и стената винаги е била за мен само една тъмна линия на хоризонта на север, която се виждаше от стаята със стъкления покрив на върха на нашата кула. Признавам, впечатлен съм.

- Какви несравними строители са били древните! Помислете само. След толкова хилядолетия цялата тази открита територия е станала жертва на прираста на населението. О, Баландерс май не е съгласен. Не се противете, скъпи мой пациенти. Всички тези горички и тучни ливади, които прекосихме от сутринта, ще бъдат твърде скоро заети от сгради и улици. Е, не сте ли съгласен?

- Строежът на стената не е бил съобразен с разрастването на Несус - отвърна Баландерс.

- Разбира се, разбира се. Сигурен съм, че сте наясно по въпроса. Но все пак... - Докторът ни намигна. - Баландерс е по-възрастен от мен и затова е на мнение, че знае всичко. Е, може и така да е.

Скоро се приближихме на стотина крачки от пътя и вниманието ни беше привлечено от движението по него.

- Ако съгледате празна носилка, поръчайте ми я -каза Йолента на доктор Талос. - Няма да мога да играя довечера, ако цял ден вървя пеш.

- Забрави! - тръсна той глава. - Не разполагам със средства за подобен разкош. Ако зърнеш носилка и ти се иска да я наемеш, разбира се, можеш да го направиш, стига да си платиш. А ако тази вечер не си в състояние да се появиш на сцената, твоята дубльорка ще играе вместо теб.

- Моята дубльорка?!

Докторът посочи Доркас.

- Сигурен съм, че тя гори от нетърпение да изиграе главната роля. О, би се справила чудесно! Защо мислиш, че й позволих да се присъедини към нас и дори й дадох дял от приходите. Ако разполагаме с две дами, няма да се налагат промени в сценария.

- Тя ще последва Севериън, глупако! Не спомена ли той тази сутрин, че ще се връща, за да търси... - Йолента се извърна към мен и в гнева си ми се стори по-красива от всякога. - Как ги нарече? Наметките? t

- Пелерините - отвърнах аз.

При тези думи мъжът, яздещ в края на върволицата от хора и животни, дръпна юздите на оседлания си кон.

- Ако търсите Пелерините, жриците искам да кажа, трябва да продължите заедно с мен извън портата, а не към града. Те минаха оттук миналата нощ.

Ускорих крачка и сграбчих задната извивка на седлото му, решен на всяка цена да разбера дали е сигурен в онова, което казва. Ала той продължи, преди да съм успял да го попитам каквото и да било:

- Ношувах в странноприемницата, когато се събудих от необичайна тупурдия. Всички пътници, отседнали под този покрив, изскачаха и тичаха през глава към пътя, за да получат благословията им. Видях процесията през прозореца. Послушниците носеха изображения на божеството, осветени със свещи, но обърнати с лика му надолу, а самите жрици късаха одеждите си, изпаднали в екстаз. - Продълговатото, изнурено лице на ездача се оживи от усмивка. - Повярвайте ми, те бяха! Зрелището беше толкова впечатляващо, че не може да се сбърка с нищо друго.

- Е, по всичко личи, че ангелът на агонията, както и вашата дубльорка ще останат още известно време с нас - прошепна доктор Талос на Йолента.

Оказа се прав наполовина. Без съмнение вие, които може би сте виждали стената много пъти и често сте минавали през нейните порти, ще проявите известно нетърпение. Но преди да продължа с житие-битието си, мисля, за свое собствено удовлетворение, да ѝ посветя няколко реда.

Вече споменах за височината ѝ. Малко са птиците, които могат да прелетят над нея. Със сигурност това биха могли да сторят само орелът и големият планински тераторнис, дивите гъски и видовете, подобни на тях, но едва ли някой друг от останалите представители на птичето царство. Човек може да придобие наистина вярна представа за височината ѝ само когато застане в подножието. Въпреки това, по протежение на много левги, стената се виждаше ясно и едва ли някой, който я бе видял, можеше да се заблуди относно височината ѝ, въпреки облаците, прииждащи като вълни в небесното езеро. Стената е построена от закалена стомана, подобно стените на Цитаделата и затова може би ми се стори по-малко страховита, отколкото би било иначе. Всички сгради, които бях видял в града, бяха съградени или от камък, или от тухли, и това, че виждах отново материала, познат ми от най-ранно детство, не беше неприятно преживяване за мен.

Въпреки това преминаването през портата беше като хлътването в рудник. Не издържах и потреперих. Забелязах, че всички останали около мен, с изключение на доктор Тадос и Баландерс, изглежда се чувстваха по същия начин. Доркас стисна здраво ръката ми, а Хетор сгуши глава между раменете си. Йолента изглежда смяташе, че докторът, с когото преди малко се бе карала, ще ѝ предложи закрила, но след като той не отвърна на докосването ѝ по ръката му и продължи да върви наперено напред, като почукваше с бастуна си по паважа, все едно дали бе ден или нощ, тя се отказа и за мое учудване улови ремъка на стремето на ездача.

Крилата на портата се издигаха високо над нас. На големи интервали се виждаха прозорци, направени от някакъв материал, по-плътен и въпреки това по-прозрачен от стъкло. През тях се мяркаха движещите се силуети на мъже и жени, както и на създания, които не бяха човекоподобни. Мисля, че ставаше дума за какогени -същества, които е трудно да бъдат определени. Други изглеждаха като зверове, макар и да имаха известна прилика с хората. На главите им обаче се извиваха рога, очите им гледаха разбиращо, а в устите им, от които, изглежда, можеха да излизат думи, проблясваха зъби, прилични на пирони или на куки за плетене.

Попитах доктор Талос какви са тези странни същества.

- Войници - отвърна ми той. - Пандорините на Самодържаща.

Йолента, която от страх беше притиснала пищната си гръд до бедрото на ездача, прошепна:

- За които неговата пот е злато, както между впрочем и за всички негови поданици.

- Вътре в стената ли живеят, докторе?

- Да. Като мишките са. Въпреки че изглежда плътна, Стената е надупчена като сирене. В проходите и галериите живее безчетна войска, готова да я брани на живот и смърт, точно както термитите бранят своя мравуняк от чужди попълзновения сред пампасите на север. За четвърти път Баландерс и аз преминаваме през нея. Веднъж, както вече ви разказахме, потеглихме на юг и влязохме в Несус през тази порта, а излязохме година по-късно през Портата на скръбта. Съвсем наскоро се завърнахме от юг с малкото, което бяхме припечелили там, и преминахме стената през другата южна порта, наречена Порта на възхвалата. При всички тези преминавания ни се удаваше случай да зърнем какво представлява самата стена, макар и под зоркия надзор на робите на Самодържаща, които не ни изпускаха от поглед. Без съмнение мнозина измежду тях имат за задача да следят за иновърци и ако открият такива, изскачат навън и тутакси го оковават.

При тези думи ездачът, чието име беше Йонас, както по-късно научих, отвърна:

- Моля за извинение, първенецо, но без да искам дочух думите ви и мога да ви осветля по въпроса, ако желаете.

Доктор Талос ме погледна с блеснали очи.

- О, би било чудесно, ала трябва да направим една уговорка. Ще говорим единствено за стената и за онези, които живеят вътре в нея, което значи, че няма да ви задаваме въпроси, които засягат вашата личност. От вас се очаква да ни върнете жеста.

Непознатият бутна назад смачканата си шапка и аз видях, че наместо дясна ръка, той има стоманена протеза.

- Сякаш четете мислите ми! Съгласен съм, разбира се. Но преди това бих желал да ви запitam нещо. Защо пътувате на карнифекс, а дамата - най-красивата, която някога съм виждал! - ходи в прахта?

Йолента пусна ремъка на стремето и промърмори:

- О, бедни ми човече, така като ви гледам, освен че сте голтак, не сте и вече млад. Не подобава да разпитвате за жена като мен.

Въпреки сянката, която хвърляше портата, видях как по страните на странника изби червенина. Онова, което тя каза, беше истина. Дрехите му бяха износени и мръсни от пътуването, макар и не чак толкова, колкото дрипите на Хетор. Решителното му иначе лице беше загубило от природните стихии. Той измина десетина метра, без да продума, но явно успя да преглътне горчивината си и поде със сподавен, дори леко саркастичен глас:

- В древни времена господарите на този свят се страхували единствено от своите поданици и за да се защитят, издигнали голяма крепост върху хълм на север от града. Тогава не го били още нарекли Несус, защото реката не била отровена... Мнозина се разгневили от издигането на Цитаделата, защото смятали за свое право да могат да посекат всеки, без някой или нещо да им попречи, ако решат да въздават правосъдие. Ала други, загубили вяра, потеглили с междувъзвездни кораби и след много време се върнали с безценни съкровища от знания и несметни богатства. Последна от бегълците се завърнала една жена, която не била донесла нищо, освен шепа черни бобени зърна...

- О! - възкликна доктор Талос. - Много ви бива в разказването на истории. Трябваше да ни предупредите за това от самото начало, тъй като ние, както сигурно сте забелязали, високо ценим това изкуство.

- Грешите, това май е единствената история, която мога да ви разкажа - поклати глава Йонас и погледна Йолента. - Мога ли да продължа, най-прекрасна сред жените?

Вниманието ми беше привлечено от светлината, проблеснала пред нас, и от суматоката, която настъпи сред превозните средства, задръстили пътя. Мнозина от кочияшите се опитваха да се върнат назад, като си проправяха път с камшици,

замахвайки ту наляво, ту надясно.

- Тя показала бобените зърна на господарите на хората и им рекла, че ако не ѝ се подчинят, ще ги хвърли в морето и ще погуби завинаги света. Ала заканата и не ги уплашила. Те я хванали и я разкъсали на парчета. Успели да го сторят, защото били поне сто пъти по-силни и с по-голяма власт, отколкото е сегашният ни Самодържец...

- Дано издържи да види Новото слънце - промърмори едва чуто Йолента.

Доркас ме стисна за ръката.

- Защо са толкова уплашени? - попита ме тя, ала в същия миг изпищя и закри лицето си с ръце. Изневиделица по страната ѝ бе изплющял камшик с желязно топче на края на жилата.

Заслепен от гняв, аз изпреварих ездача, сграбчих за глезена кочияша, който я беше ударил, и го свлякох от седалката на фургона. Целият проход под портата кънтеше от крясъци и ругатни, викове на пострадали и цвиленето на обезумели животни, така че дори и странникът да беше продължил разказа си, аз не можах да чуя нищо повече.

Кочияшът, когото бях свлякъл на земята, трябва да беше стъпкан на място. В желанието си да защита Доркас имах намерението да приложа на практика изтезанието, което ние, инквизиторите, наричаме „две кайсии“, но това не ми се удаде, защото нещастникът беше попаднал под хилядите тичащи крака и тежките колела на каретите. Предсмъртният му вик бе заглъхнал за секунди сред канската врява.

Тук спирам, след като съм те превел, читателю, от едната порта до другата - от заключената и забулена в мъгли порта на нашия некропол до тази сега, през отвората, на която се виеха ивици дим, портата, която може би е най-огромната, съществуваща днес, и може би най-огромната, която някога ще бъде издигната. След като преминах през онази първа порта, аз стъпих на пътя, който ме отведе до втората. И със сигурност след като преминах през втората, съм стъпил на нов, незнаен път. Отвъд тази огромна порта пътят се вие в безкрайността извън Неизчезващия град, сред горите, полята, планините и джунглите на Севера. Е, удари часът. Спирам. Ако не желаеш да продължиш напред заедно с мен, читателю, не бих те винил. Защото пътят не е никак лесен.